

T.C

**BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI**

**566 NUMARALI (H.1196-1197/M.1782-1783) KARAFERYE KAZASI ŞER'İYYE
SİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Sadiye ÇELİK**

**DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN**

Eylül 2020

BATMAN

T.C

BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI

566 NUMARALI (H.1196-1197/M.1782-1783) KARA FERYE KAZASI ŞER'İYYE
SİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Sadiye ÇELİK

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN

Eylül 2020

BATMAN

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış/akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez ve Seminer Yazım Kılavuzu kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules/ethical conduct and Batman University Institute of Social Sciences' Thesis and Seminar Writing Guide. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all materials and results that are not original to this work.

Sadiye ÇELİK

İmza:

Tarih: 10.09.2020

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

566 NUMARALI (H.1196-1197 /M.1782-1783) KARAFERYE KAZASI ŞER'İYYESİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ

Sadiye ÇELİK

BATMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN

2020, 211 Sayfa

Jüri

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN
Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN
Dr. Öğr. Üyesi Abdulnasır YİNER

ÖZET

Karaferye(Béroia/Véria) kazasının sosyal, ekonomik ve idari hayatına ışık tutan 566 Numaralı Karaferye kazası şer'iyye sicili, 1782-1783 (1196-1197) yıllarını kapsamaktadır. Toplam dört bölümden oluşan çalışmamızın giriş bölümünde şer'iyye sicillerine değindikten sonra ikinci bölümde Karaferye kazasının tarihine ve Osmanlı'da hukuk konusuna odaklandık. Sicilin transkripsiyonu yapıldıktan sonra da bazı önemli konu başlıkları altında değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Vergiler ve vergilerin toplanmasında meydana gelen aksaklıklar, sicilin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. 96 hükümden oluşan şer'iyye sicilinde şehir hayatına ayna tutan başlıca konular şunlardır; vergiler, tayinler, miras kayıtları, vakfiye kayıtları, zahire, et ve kalyoncu ihtiyaçları, borç-alacak meseleleri, arazi mülkiyeti, eşkiyalık, darp etme, hırsızlık ve gasp. Sicil, bize aynı zamanda yargıç, ve yerel yönetici olarak görev yapan kadının Osmanlı şehir hayatındaki kilit konumunu da göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Adalet, Osmanlı Kadı Mahkemesi Defterleri, Şer'iye Sicilleri, Kadı, Karaferye, Millet Sistemi, Vergiler

MS THESIS

**566 NUMBERED (H.1196-1197/M.1782-1783) KARAFERYE COURT RECORD
TRANSCRIPTION AND EVALUATION**

Sadiye ÇELİK

**INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES OF BATMAN UNIVERSITY
THE DEGREE OF MASTER OF SOCIAL SCIENCE IN HISTORY**

Advisor: Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN

2020, 211 Pages

Jury

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN

Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN

Dr. Öğr. Üyesi Abdulnasır YİNER

ABSTRACT

The Karaferye court record numbered 566, which sheds light on the social, economic and administrative life of Karaferye (Béroia / Véria), covers the years of 1782-1783 (1196-1197). In the introduction part of this research, which consists of four parts, Ottoman court records are discussed. Then, the history of Karaferye and Ottoman law is examined in the second part of the study. After the transcription of the court record, we evaluate and interpret the court record under some important topics.

Taxes and disruptions at the collection of taxes are an important part of the court record. In the court record consisting of 96 provisions, the main topics mirroring social life of the city are as follows; taxes, appointments, inheritance records, charity records, the supply of cereal, meat and sailors, debt-liability issues, land ownership, banditry, assault, theft and extortion. The record also shows us the key position of Kadi acting as a local administrator and a judge in the administration of the city.

Keywords: Justice, Ottoman Court Records, Şer'iye Registers, Kadi, Millet, Taxes, Veria

ÖNSÖZ

Karaferiye şehrine ait olan 566 numaralı H.1196-1197 (M.1782-1783) yıllarına ait olan Karaferiye şer'iyye sicili toplam 96 hükümden oluşmuş olup bu hükümlerin transkribi yapılmış ve transkribi yapılan bu hükümler değerlendirilmeye çalışılmıştır. Tezimizde Karaferiye'nin tarihi, ekonomisi ve sosyal yaşamı hakkında bilgi vermemizin yanında şer'iyye sicillerinin genel özelliklerine de değindik. .Bununla birlikte Karaferiye'de yaşayan millet ve adalet sistemi hakkında da tezimizde yer verdik. İlmiye sınıfına mensup, hukuk ve idare görevlisi olan kadıların kayıtlarından oluşan şer'iyye sicilleri, Osmanlı arşiv evrakları arasında önemli bir yere sahiptir. Kayıt altına alındıkları yerin sosyal, ekonomik ve idari hayatına ışık tutan bu defterlerin birçok değişik belge çeşidini ihtiva ettikleri düşünülünce önemi daha da anlaşılabacaktır. Sicil defterleri yerel tarih çalışmaları için ilk başvurulması gereken tarihi kayıtlardandır Karaferiye kazası sicili üzerine yaptığımız çalışma bize kadının şehir yaşamındaki hayati rolünü göstermiştir. Kadı, millet sistemi altında yaşayan gayrimüslim tebaanın yaşamına müdahil olmaz. Fakat kadı, hem müslüman hem de gayimüslim ahalinin vergi mükellefiyetlerini yerine getirip getirmediklerini kontrol etmekle görevlidir. Gerileme döneminde olan Osmanlı'da asayiş kısmen bozulmuş ve halkı rahatsız eden eşkiyaların sayısı artmaya başlamıştır. Kadı, belli bir zaman ve mekanda yargılama işini bitirdikten sonra bunu sicil defterine kaydettirir. Tarihçinin payına da bu kayıtları incelemek suretiyle söz konusu zaman ve mekana ait ikinci bir yargılamayı yapmak düşmüştür.

Karaferiye kazası şer'iyye sicili üzerine yaptığım bu çalışma, bana her şeyden önce tarihi bir belgeyi okumanın tam olarak ne anlama geldiğini öğrettiği için değerlidir. Geçmiş bir zamanı anlamlandırabilmek adına giriştiğim bu çaba, pek de düşünüldüğü gibi romantik bir yolculuk değildi. Zor fakat öğretici bir süreçti benim için. Bu zor süreci, benim için kolaylaştıran herkese teşekkürü bir borç bilirim.

Öncelikle, çalışma konumun belirlenmesiyle beraber bütün çalışma süreci içinde bana yol gösteren ve sabırla çalışmalarımı inceleyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehtap NASIROĞLU AYDIN'a çok teşekkür ederim. Tezimi hazırladığım dönemde manevi desteğini esirgemeyen Sayın Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN'E ve tezimin değerlendirmesi konusunda bana yardımcı olan değerli Öğr. Gör. Hüseyin Fatih BUDAK ve Dr. Öğr. Üyesi Zehra ÖZTÜRK'e ayrıca teşekkür ederim. Son olarak da bütün eğitim hayatım boyunca ve gelecek projelerim konusunda beni her zaman destekleyen aileme şükranlarımı sunuyorum.

Eylül 2020, Batman

Sadiye ÇELİK

TABLÖLAR

Tablo Numarası	Tablo Adı	Sayfa Sayısı
Tablo 1	Hükümlerin Konularına Göre Dağılımı	6
Tablo 2	Sicilde Adı Geçen Kazalar	7
Tablo 3	Sicilde Adı Geçen Vergi Türleri	8
Tablo 4	Sicilde Adı Geçen Karyeler	8
Tablo 5	Sicilde Adı Geçen Konaklar	8
Tablo 6	Sicilde Adı Geçen Mahalleler	9
Tablo 7	Sicilde Adı Geçen Hanlar	9

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ	iii
ÖZET	iv
ÖNSÖZ	vi
TABLolar	viii
KISALTMALAR	xi
1. ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE KARAFERYE KAZASI	1
1.1. ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GENEL BİR BAKIŞ	1
1.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNDE BELGE ÇEŞİTLERİ	2
1.2.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belge Çeşitleri	2
1.2.2. Üst Makamlardan Gelip Kaydedilen Belgeler	3
1.2.3. Diğer Kayıtlar	3
1.3. ÇALIŞMANIN İÇERİK, AMAÇ VE ÖNEMİ	3
1.4. KARAFERYE KAZASI ŞER'İYYE SİCİLLERİ	4
1.5. 566 NUMARALI KARAFERYE KAZASI ŞER'İYYE SİCİLİ	5
2. KARAFERYE KAZASI TARİHİ VE OSMANLI'DA HUKUK	10
2.1. KARAFERYE KAZASI	10
2.1.1. Karaferye Kazası Tarihine Genel Bir Bakış	10
2.1.2. Osmanlı Devleti Zamanında Karaferye Kazası	11
2.1.3. Cumhuriyet Döneminde Karaferye Kazası	12
2.2. OSMANLI'DA HUKUK	13
2.2.1. Osmanlı Adalet Anlayışı	13
2.2.2. Osmanlı Millet Sistemi	14
2.2.3. Mahkeme Görevlileri	14
3. 566 NUMARALI KARAFERYE ŞER'İYYE SİCİLİ DEĞERLENDİRMESİ	16
3.1. VERGİLER	16
3.2. TAYİN ETME	19

3.3. MİRAS KAYITLARI.....	20
3.4. VAKFİYE KAYITLARI.....	21
3.5. ZAHİRE VE ET İHTİYACI.....	22
3.6. KALYONCU İHTİYACI.....	23
3.7. EŞKİYALIK VE DARP ETME	24
3.8. HIRSIZLIK VE GASP	26
3.9. BORÇ-ALACAK MESELELERİ.....	26
3.10. ARAZİ MÜLKİYETİ.....	27
4. 566 NUMARALI KARAFERYE ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU	28
SONUÇ	164
SÖZLÜK.....	166
KAYNAKLAR	183
EKLER	185
ÖZGEÇMİŞ	197

KISALTMALAR

C.: Cilt

H.: Hüküm

K.Ş.S. : 566 numaralı Karaferiye Şer'iyye Sicili

s: Sayfa

DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

YY: Yüzyıl

M: Miladi

H.: Hicri

Çev.: Çeviren

TİD: Türk İşaret Dili

Fak: Fakülte

E.Ü: Ege Üniversitesi

Der: Derleyen

S: Sayı

1. ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE KARAFERYE KAZASI

1.1. ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GENEL BİR BAKIŞ

Şer'iyye sicili, kadı veya naibi tarafından tutulan ve mahkeme kayıtlarından oluşmuş çeşitli türden belgeleri içerir. Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları ya da sicillat-ı şer'iyye isimleriyle de anılır (Uğur, 2013:8). Kitabü'd-dâva, kitabü'l-mehâdir ve's-sicillat, edebü'l-kaza/kadı gibi başlıklar altında da eserlerde işlenir. Osmanlı Devleti'nde şer'iyye sicillerinin en erken tarihli örneklerine Bursa'da rastlanılır (Uğur, 2010:8). Osmanlı Devleti'nde merkez ve taşradaki her türlü hukuki ilişkiye dair mahkeme kayıtlarını içerdiğinden dolayı ana kaynak niteliği taşır. Şer'iyye sicilleri, Osmanlı hukuk sisteminin anlaşılması için başvurulması elzem olan mahkeme kayıtlarıdır (Duman, 2007:141).

Devletin üst mevkilerinden bildirilmiş olan emir ve fermanlar da olduğu için sicillerde hem adli hem de idari bulgulara rastlamak mümkündür. Özellikle 17. yüzyıl itibarıyla tımar sisteminde yaşanan aksaklıklar nedeniyle kazaların yaşadığı idari ve hukuki yapı direkt idari birime geçer. Kadıların güvenlikle ilgili olan işleri de şehirlerde İhtisap Nezareti'nin kurulması ile son bulur. Evkâf Nezareti'nin kurulmaya başlanmasıyla da kadıların vakıflar üzerinde de denetim yetkisi kalmaz. Bundan sonra görevleri nikâh, tereke taksimi, talak, nafaka, alacak ve borç gibi davalarla sınırlı hale gelmiştir (Erken, 2018:314).

Şer'iyye sicilleri muayyen bir usul ve kaide üzerine uzunca boyutlu ve eni dar olan defterlerdir. Yaklaşık olarak eni 16-17 cm olurdu. Bu defterler için kullanılan ebatlar zamanla büyümüştür. Yazılar tâli kırması şeklindedir. Kağıtları çok sağlam, parlak ve günümüze gelebilecek kadar mürekkepleri sabittir (Teber, 2000:541). Başlangıçta kullanılan dili Arapça olmasına rağmen, özellikle XIV. yüzyıl sonrasında Türkçe hâkim dil olmuştur. Sicillerde Arapça, Rumca ibareler kullanılmaya devam etmiştir.

Yazıldıkları dönemin sosyo-kültürel, aile ve ekonomik hayatına dair bilgiler içermekle beraber bu defterler, dönemin idari ve hukuki yapısına da ışık tutar. Bu yönleriyle hem sosyo-kültürel alanda araştırma yapan araştırmacıların hem de hukuk tarihçilerinin ilgisini çekmektedirler.

1.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNDE BELGE ÇEŞİTLERİ

Şer'iyye sicillerinde kadılar tarafından yazıya geçirilen başlıca belgeler şunlardır; ilâm, hüccet, maruz ve müraselelerdir. Diğer belgeler ise kadılar tarafından düzenlenmemiş fakat onlara hitaben yazıldığından defterlere kaydedilen belgelerdir. Bunlar; emir, ferman, tezkere, buyruldu ve temessüklerden oluşur.

1.2.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belge Çeşitleri

1.2.1.1. Hüccet

Lügat manası delil, burhan, senet olan hüccet, Osmanlı hukukunda iki anlam ihtiva eder. İlki; şahitlik, ikrar ve yemin gibi bir davayı ispat eden hukuki delillerdir. İkincisi ise; kadının hükmünü içermeyen, taraflardan birinin kararını tasdikleyen ve kadının mühür ve imzasının üst kısımda yazıldığı belgelerdir (Teber, 2000:547). Kısaca hüccet, kadının hükmünü veya şahitliğini ihtiva eden belgelerdir

1.2.1.2. İlâm

İlâm, sözlükte bildirmek anlamına gelir. İlâm belgelerini diğer şer'iyye sicil kayıtlarından ayıran şey, hâkimin verdiği kararı içermesidir (Teber, 2000:549). Kadı tarafından verilmiş bir hüküm ve gerekçesinin, kâdının bu konuda imza ve mührünü taşıması ile oluşan belgelerdir (Duman, 2007:149). Bir nevi davanın raporu olan bu belgeler, davanın konusu, iddia ve karşı iddiaları ve nihayetinde kadının verdiği karar ve kararın gerekçesine yer verilir.

1.2.1.3. Marûz

Ma'ruz, kelime olarak arz edilen şey anlamına gelir (Teber, 2000:550). İstilahta ise küçüklerin, büyüklere karşı şifahi ve tahriri olarak kullandıkları ifade şekli anlamında da kullanılır (Duman, 2007:150). Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını içermemesi ve sadece idari bir durumu icra makamlarına arz ettiği yazılı belgelerdir.

1.2.1.4. Mürâsele

Mürasele, Arapçada haberleşmek, mektuplaşmak anlamında kullanılır (Teber, 2000:550). Kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir (Duman, 2007:151).

1.2.2. Üst Makamlardan Gelip Kaydedilen Belgeler

1.2.2.1. Padişah'tan Gelen Emir Ve Fermanlar

Padişah'tan gelen emir ve fermanlar, İslam hukukunun padişaha tanıdığı yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak yazdırdığı ve şer'iyye sicillerinde evamir ve feramin diye bahsedilen hükümleri içeren belgelerdir (Duman, 2007:152).

1.2.2.2. Buyrulduklar

Osmanlı Devleti'nde padişah'tan sonra şer'i ve kanuni hükümleri icra etmekle görevli olan makam, padişahın mutlak vekili konumunda olan sadrazamlıktır. Sadrazamlar, padişahın emrine dayanarak bazı hususları kadılara hatırlatma yetkisine sahiptirler (Duman, 2007:152). Sadrazamlarca hazırlanan bu belgelere “buyruldu” denir.

1.2.2.3. Tezkireler

Genellikle aynı şehir ve kasabada bulunan resmi dairelerin astın üste ve halkın birbirine yazdıkları yazılar hakkında kullanılan bir tabirdir (Duman, 2007:151). Tezkireciler, başta sadrazam olmak üzere devlet memurlarının özel kalem müdürü görevini de üstlenirler (Teber, 2000:553).

1.2.2.4. Temessükler

Temessük, sözlükte sarılma, tutunma, izhar, delil anlamlarına gelir. Miri arazide veya gayri resmi vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge anlamına gelir (Duman, 152).

1.2.3. Diğer Kayıtlar

Bunların dışında bu sicillere kaydedilenler arasında vekil tayinleri, vakfiye, tereke ve kassamlarla ilgili olan belgeler de bulunur.

1.3. ÇALIŞMANIN İÇERİK, AMAÇ VE ÖNEMİ

Çalışmamızda, 566 numaralı H.1196-1197 (1782-1783) Karaferye kazası şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi yapılmıştır. Sicilin değerlendirilmesinden önce, değerlendirmenin bağlamı adına Karaferye kazasının tarihi üzerine durulmuş ve Osmanlı'da Hukuk ve Adalet konularına değinilmiştir. Sicilin bize sunduğu veriler ışığında şehrin yönetimi, sosyo-kültürel ve ekonomik yapısı, idari ve hukuki problemleri üzerinden değerlendirilmeye gidilmiştir. Şehir tarihçiliğiyle ilgili olarak da eski yer adları çıkarılmıştır. Çalışmamız, Balkanlar'ın en önemli merkezlerinden biri olan Karaferye'nin XVIII. yüzyıl sonlarındaki sosyal hayatına ışık tuttuğu ve bize

“Osmanlı’da Devlet, Hukuk ve Adalet” konularına daha yakından bakmamızı sağladığı için önem arz etmektedir. Bu çalışma bize tarihin sadece büyük şahısların hayatlarının ve önemli olayların kayda geçirilmesinden ibaret olmadığını bir kez daha hatırlattığı için de değerlidir.

1.4. KARAFERYE KAZASI ŞER’İYYE SİCİLLERİ

1602-1891 yılları arasına ait Karaferye kazası ile ilgili toplam 140 adet sicil defteri tespit edilmiştir (Günay, 2016:6). Tespit edilen bu defterlerin 67’si XVIII. yüzyıla ve 30’u da XIX. yüzyıla aittir (Günay, 2016:1).

Karaferye kazası şer’iyye sicilleriyle ilgili literatürde bir çok çalışma mevcuttur. Kayda geçen önemli çalışmaları tablo halinde sıraladık.

Antonios ANASTASOPOULOS, 1998, Imperial Institutions and Local Communities: Ottoman Karaferye, 1758-1774, University of Cambridge Basılmamış Doktora Tezi, Cambridge
Antonios ANASTASOPOULOS, 2001, “Hoi Othomanikoi Hierodikastikoi
Kodikos tes Veroias: Provlemata Taxinomeses (Karaferye Şer’i Sicilleri: Tasnif Problemleri)”, Imeros, 1, s. 149-169.
Eleni GARA, 1998, “In Search of Communities in Seventeenth Century Ottoman Sources: The Case of the Kara Ferye Distirict”, Turcica, XXX, s. 135-162.
Eleni GARA, 2000, Kara Ferye 1500-1600 Menschen, Lokalgesellschaft und Verwaltung in Einer Osmanischen Provinz, Geisteswissenschaftlichen Fakultät der Universität Wien, Basılmamış Doktora Tezi, Viyana.
Gamze KAMACI, 2011, H. 1204-1207 (M. 1789-1792) Tarihli Karaferye Kazası Şer’iye Sicili-I (1-50. Varak) (Transkripsiyon ve Değerlendirme), E. Ü. Ed. Fak. Tarih Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Tezi, Bornova.
Hazım ÇATAL, 2008, H. 1176-1178 (M. 1762/1764) Tarihli Karaferye Kazası Şer’iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirme), E.Ü. Ed. Fak. Tarih Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Tezi, İzmir.

Ömür YAZICI, 2012, Karaferye Kazası (H. 1204-1207/M. 1789-1792) Tarihli Şer‘iye Sicili-II (51-87. Varak) (Transkripsiyon ve İnceleme), E. Ü. Ed. Fak. Tarih Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Tezi, İzmir.
Saliha ALİOĞLU, 2002, H. 1133-1134 (M. 1721-1722) Tarihli Karaferye Kazası Şer‘iye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme), E.Ü. Ed. Fak. Tarih Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Tezi, İzmir
Şenay ÖZTÜRK, 2009, H. 1105-1106 (M. 1693/1695) Tarihli Karaferye Kazası Şer‘iye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirme), E.Ü. Ed. Fak. Tarih Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Tezi, İzmir.
Vehbi GÜNAY, 1993, H. 1159 (M. 1746) Tarihli Karaferye Kazası Şer‘iye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme), E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
Vehbi GÜNAY, 1997, “Balkanlara Ait Siciller ve Karaferye Kazası Şer‘iye Sicilleri Kataloğu”, Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, S. II, s. 103-113. 3
Vehbi GÜNAY, 2003, “Balkan Şehir Tarihleri Kaynağı Olarak Şer‘iye Sicillerinin Envanter ve Katologlarının Tespiti Hakkında”, TİD., C.XVIII, S. 2, İzmir, Aralık 2003, s. 71-82.

1.5.566 NUMARALI KARAFERYE KAZASI ŞER‘İYYE SİCİLİ

Bu çalışmada, 566 Numaralı Karaferye Şer‘iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi yapılmıştır. Adı geçen sicil, hicri 1196-1197 ve miladi olarak da 1782-1783 yıllarına aittir. Sicilde kayda geçen hükümler, konularına göre tablo haline getirilmiştir. Aynı zamanda yer adları, vergi adları gibi araştırmacılar için kolaylık sağlayacak olan kimi tablolar da yapılmıştır.

Tablo 1

Hükümlerin Konularına Göre Dağılımı			
Hükümler	H. Sayısı	Hükümler	H. Sayısı
Askeri kesimin masrafları	1	Tapunun çıkarılması meselesi	1
Mukata'a vergisi	1	Tımar arazisi anlaşmazlığı	1
İmar faaliyetleri	1	Tayin etme	2
Ordunun et ve zahire ihtiyacı	5	Tımar meselesi	1
Miras paylaşımı	3	Darp etme ve yaralama	2
İltizam vergisi	3	Halkın vatanlarına dönmesi	4
Koyun ve keçi alım satımı	1	Para tahsilatı	2
Vergi anlaşmazlığı	1	Donanma için kalyoncu ihtiyacı	2
Ayanlık iddiası	1	Nüzul ve avarız vergisi	4
Hisse meselesi	4	Denizlerdeki faaliyetler	1
Borç senedi	1	Hınta mübayaası	4
Fetva verme	1	Vakıftan alınan vergiler	1
Cizye vergisi	2	Alacak –verecek meselesi	2
Katletme	2	Askeri kesimin ocağa alınması	2
Küçükbaş hayvanlardan alınan vergiler	1	Hak meselesi	1
Eşkiyalık olayları	6	Müftü Seçimi	1
Doğum şenliği	1	Kalyoncu neferlerinin istihdamı	2
Mübayaâ tahsili	3	Orduda rütbeliler	1
Vergi tahsili	1	İpek ticareti	2
Vakıftan alınan vergiler	3	Bölükbaşılık hizmetleri	1
Balmumu iltizamı	1	İcare	1
Af	2		

Tablo 2

Sicilde Adı Geçen Kazalar	
Karaferye	Alasonya
Cinderoz	Eğribucak
Siroz	Balatmen
Semendire	İzdin
Vodina	Karlı-İli
Agustus	Olendirek
Kostaniyye	Esadabad
İsfeñe	Malderen
Kabahor	Yenice-i Vardar
Ksendire	Lankaza
Limni	Kiroda
Eğriboz	Avrathisar
Tırhala	Menlik
Yenişehir Fenarı	Koniçe
Çatalca	Previşte
Velestin	Topran
Dömeke	Timurhisar
Ermiye	Sarışaban
Golos	Sarıgöl
İstife	Razlık
Levadya	Zihne
Talande	Nevrekob
Eğribucak	Kavala
Moriñ	Elabor
Badracık	Yancişte
Tarda	Zağra

Tablo 3

Sicilde Adı Geçen Vergi Türleri	
Resm-i bennak	Resm-i duhan
Âşar-ı şer'iyye	Resm-i giyah
Rüsûm-u örfiyye	Resm-i ispençe
Resm-i bagat	Resm-i tapu zemin
Resm-i bostan	Resm-i asiyab
Resm-i kavan	Rüsûm-u mutad

Tablo 4

Sicilde Adı Geçen Karyeler	
Posköpü	Kara hace
Litrovoz	Leftehor
Makrogoz	Badtoz
Ohar obası	Doryan

Tablo 5

Sicilde Adı Geçen Konaklar	
Konakçı el-Hac Osman Ağa Konağı	Seyyid Ahmet Ağa Konağı
Süleyman Ağazade Konağı	Molla Seyyid Mustafa Ağa Konağı
Seyyid Muhammed Ağa Konağı	Seyyid Salih Ağa Konağı
Yusuf Ağa Konağı	El-Hac Ahmet Ağazade Konağı
Alişar Ağa Konağı	Emir Efendi Konağı
El-Hac Mustafa Ağa Konağı	Valezade Konağı
Halil Ağazade Konağı	Voyvoda Ağa Konağı
Rasiğ Efendi Konağı	Hazar Ağa Konağı

Tablo 6

Sicilde Adı Geçen Mahalleler	
Tekşar Mahallesi	Çaksir Mahallesi
Ayandon Mahallesi	Gerbosçe Mahallesi
Balıkçı Mahallesi	Aya Nikola Mahallesi
Ayani Mahallesi	Makrodesçe Mahallesi

Tablo 7

Sicilde Adı Geçen Hanlar	
Koşkat Hanı	Dojen Hanı
El-Hac Osman Ağa Hanı	Secan Hanı
Yakup Paşa Hanı	Karador Hanı
Ali Paşa Hanı	Temoşev Hanı
Kazgancioğlu Hanı	Dofne Hanı
Bofneoğlu Hanı	Markot Hanı
Mordoğlu Hanı	

2. KARAFERYE KAZASI TARİHİ VE OSMANLI'DA HUKUK

2.1. KARAFERYE KAZASI

Beş yüzyıla yakın Osmanlı'nın egemenliğinde bulunmuş olan Selanik'in 70 km. güneybatısındaki Karaferye kazası (*Béroia/Véria*) farklı dini ve etnik yapıların iç içe yaşadığı önemli bir kazadır (Günay, 2016:1). Osmanlı Devleti döneminde Balkanlar'ın en önemli merkezlerinden biriydi. 1924 Nüfus Mübadelesi öncesine kadar yoğun bir Türk nüfusa sahipti. Eskiden olduğu gibi günümüzde de önemli ticari ve idari merkezlerden biri olmayı sürdürmektedir (Gara ve Kiel, 2001:393)

2.1.1. Karaferye Kazası Tarihine Genel Bir Bakış

Karaferye kazası, Selânik'te Vermio dağının eteklerinde kurulmuştur. Günümüzde Makedonya bölgesine bağlıdır. Kara ve Véria kelimelerinin birleşiminden oluşur. “Kara”, şehrin kara ormanlarıyla çevrili olmasından ileri gelirken Véria¹ ise, eski Makedon krallarından Veres'in kızına ithafen konulduğu söylenir (Gara ve Kiel, 2001:391).

905'te Arap akınlarına uğrayan bölge, 908'de Bulgarlar'ın eline geçti. 1001'de İmparator II. Basileios, şehri tekrar geri aldı. XIII. yüzyılın başında Bulgar ve Epirus despotları tarafından ele geçirildi ise de XIII. yüzyılın ikinci yarısı ile XIV. yüzyılın ilk yarısında şehir Bizans İmparatorluğu'nun bir parçası olarak gelişmeye devam etmiştir (Gara ve Kiel, 2001:392).

Karaferye, 1347'de Sırlar tarafından ele geçirildi. Sırp kralı, şehirdeki Rum nüfusunun önemli bir kısmını buradan gönderip yerine Sırları yerleştirdi. Fakat tam hakimiyet için bu tedbirler yeterli olmadı. Türkler, Yunanlılar ve Sırlar buraya hâkim olmak için uzun yıllar mücadele ettiler. Devam eden savaşlar şehri yıpratırsa da 1371'e kadar Karaferye, Sırp Krallığı'nın bir parçası olarak kaldı (Gara ve Kiel, 2001:392).

¹ Buradan ilk kez söz eden kişi, ünlü tarihçi Thucydides'tir. Véria M.Ö. 168'de Roma hâkimiyetine girmiştir. İmparator Diokletianos zamanına (285-305) gelindiğinde ise şehir, Makedonya'nın ikinci başşehri olmuştu.

2.1.2. Osmanlı Devleti Zamanında Karaferye Kazası

Osmanlı kaynaklarına göre Karaferye kazası 1374'te Lala Şâhin Paşa tarafından fethedildiği kabul edilse de Yunan kaynakları, şehrin Türkler tarafından alınmasının 8 Mayıs 1387'de olduğunu yazar. Karaferye, 1403'te bir anlaşma ile tekrar Bizanslılara verilir. Fakat bu kalıcı olmamış ve nihayetinde Karaferye, 1430'larda Osmanlıların eline geçmiştir. Bazı kaynaklara göre ise, şehrin 1392'den itibaren kesintisiz olarak Osmanlıların elinde olduğu yazılmıştır. (Gara ve Kiel, 2001:391). Kasaba savaşıyla değil içeriden yardım ve destekle Osmanlıların eline geçmiş olması daha yüksek bir ihtimaldir. Çünkü halkın durumunda hiçbir değişiklik olmadığı gibi bütün kiliseler de Hristiyanlarda kalmıştı (Gara ve Kiel, 2001:392).

Osmanlıların şehre girdikleri yere bir cami inşa edilmiş ve *Yola Geldi Camii* olarak adlandırılmıştır. Camiye çevrilen ilk kilise eski Metropolis Kilisesi'dir. Osmanlılar Karaferye'ye Müslüman Türk nüfusu iskân etmiş ve Türkler zamanla kendi mahallelerini oluşturmuştur. 1521 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın yaptırdığı nüfus tespitine göre şehirdeki 234 Müslüman ve 669 Hristiyan hânedeki yaklaşık 4200-4500 nüfus mevcuttu (Gara ve Kiel, 2001:392). Bu tarihte herhangi bir Yahudi mevcudiyeti gözükmemektedir. 1543 yılına ait Tahrir Defteri'nde ise 295 Müslüman, 677 Hristiyan ve 11 Yahudi hâne kaydedilmiştir (Gara ve Kiel, 2001:392). Zamanla Müslüman nüfusta artış, Hristiyanlarda ise azalma gözlemlenmiştir. Şehirdeki Yahudi nüfusu da artmıştır. Karaferye XVI. yüzyılın sonu ile XVII. yüzyılın başlarında hayli gelişmiştir. Özellikle Hristiyan köylerinden şehre göç yaşanması sonucunda ticaret hayatı büyümüş, tarımda ve et süt ürünlerinde üretim miktarı artmıştır.

Ekonomik bakımdan Müslüman kesimin Hristiyan ve Yahudi kesime kıyasla daha iyi durumda olduğu söylenebilir. Müslümanlar, cizye ödemedikleri gibi başka birtakım vergiler ile de yükümlü değillerdi. Şer'iyye sicillerine göre maddi durumu yerinde olan Müslümanlar genellikle gayri menkule yatırım yaparlardı. Fakat bu yatırımlar gayri menkulle sınırlı değildi. Özel olarak veya vakıflar aracılığıyla finansal sahada da yatırım yapmakta idiler (Gara ve Kiel, 2001:393).

1668'de buraya gelen Evliya Çelebi'nin anlatımına göre, Karaferye'de 16 Müslüman ve 15 Hristiyan mahallesi vardır. Şehirdeki Hristiyan nüfus ekseriyetle Yunanlılardan oluşmakta, az sayıda da olsa Bulgarlar da bulunmuştur. (Gara ve Kiel,

2001:393). Şehirdeki Sırp nüfus oranı ise çok azdı. Yahudi cemaatinin nüfusu azdı ve çoğunlukla Selânik'ten gelenler ve 1453'te fetihten sonra İstanbul'dan gönderilenlerden oluşuyordu.

XVIII. yüzyılın sonlarında Karaferye'de 8000 kişinin yaşadığı düşünülmektedir ve buna ilaveten 1820'lerdeki Yunan ihtilâli sırasında Mora'dan gelen göçlerle Karaferye'nin Müslüman nüfusunda ciddi bir artış meydana gelmiştir. "XX. yüzyılın başlarında şehirde bulunan 2800 hânede 5500'ü Müslüman, 5000'i Yunan, 2000'i Ulah, 800'ü Müslüman Çingene ve 600'ü Yahudi olan yaklaşık 13.900 nüfus bulunmuş"(Gara ve Kiel, 2001:393).

2.1.3.Cumhuriyet Döneminde Karaferye Kazası

Balkan savaşları sırasında (1912) Yunan ordusu şehre hâkim olmuştu. Müslüman nüfusun bir kısmı bu sırada, kalan 4000 civarı kısmı ise Lozan Antlaşması'ndan sonra bölgeyi terk etti (Gara ve Kiel, 2001:393). Onların yerine Rum nüfus Anadolu'dan buraya göç etmişti 1928'de Karaferye'de neredeyse tamamı Yunan olan 14.589 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir (Gara ve Kiel, 2001:393). 1960'tan sonra şehir oldukça genişledi ve daha modern bir yüze kavuştu. Yunan Ortodoks piskoposluğunun bulunduğu şehir tekstil sanayii ve tarımsal üretim bakımından gelişmiştir.

2.2. OSMANLI'DA HUKUK

Osmanlı İmparatorluğu, topraklarında uzun yıllar boyunca güven, adalet ve refah ortamı sağlamıştır. Bu sayede hemen her alanda istikrar sağlanmış ve adına ‘‘Pax Ottomana’’denilen bir dönem yaşanabilmiştir (Faroghi, 2010:31). Osmanlı Devleti’nde hukuk ve adalet konusunu irdeleyen Halil İnalcık, Osmanlı’nın siyasi yönetiminin sınırsız yetkilere sahip olmadığı için mutlakiyetçi bir keyfî despotizm olarak nitelendirilemeyeceğini söyler. Bu sınır, İslam Şeriatı ve örf, törelerden meydana gelir (Lybyer, 2000:34). Bu yönüyle, Osmanlı yönetimi despot olarak adlandırılmayacağı gibi, teokratik bir devlet olarak da değerlendirilemez. Yönetime ait meseleler, düzenlemeler genel olarak Sultan’a has sayılmıştır ve özellikle Fatih Sultan Mehmet devrinden sonra yapılan hukuki düzenlemeler şer’i kanunlardan ibaret olmayan nitelikte bir hukuk düzeninin varlığını bize gösterir (İnalcık, 2000:163).

2.2.1. Osmanlı Adalet Anlayışı

Bilindiği üzere, Osmanlı devlet ve hükümet anlayışı adalet prensibi üzerine kuruludur. Güç ve kudret, halkın huzuru ve refahının sağlanmasına bağlanmıştır. Kutadgu Bilig’de bu dünya görüşünün izleri görülebilir. Adalet dairesi olarak tanımlanan bu anlayışa göre ‘‘memleket tutmak için çok ordu ve asker lazımdır, askerini beslemek için de çok mal ve servete ihtiyaç vardır, bu malı elde etmek için halkın zengin olması gerekir. Halkın zengin olması için de doğru kanunlar konulmalıdır’’ (İnalcık, 2000:15). Devlet, adalet üzere kurulu idi. Aksi halde mülk korunamazdı.

Osmanlı’da adalet anlayışının en önemli göstergesi adaletnamelerdir. Haksızlıkların giderilmesi adına Sultan tarafından çıkarılan bu buyruk ve hükümler kadılara, beylerbeyine ve sancak beylerine gönderilirdi. Adaletnameler, otorite sahibi kişilerin, sahip oldukları bu otoriteyi reaya karşı kötüye kullanmaması adına çıkarılırdı. Beyanname niteliği taşıdıklarından, adaletnamelerin halka duyurulması şarttı (İnalcık, 2000:122).

Adalet anlayışının bir başka göstergesi de şikâyet hakkıdır. Zulmün ve yolsuzlukların önlenmesi adına tebaaya tanınan bu hak ile her Osmanlı tebaası devlet makamlarına veya Sultan’a şikâyet iletmışlerdi (İnalcık, 2000:17). Herhangi bir haksızlığa uğrayanlar, dilekçelerini şer’iye sicillerine kaydettirmek suretiyle bu şikayetini devlet makamlarına ulaştırabilirdi. Dilekçeler bu şekilde İstanbul’a ulaşmış

olurdu. Şikayetlerin konusu, şahıslar arasındaki anlaşmazlıklar olabildiği gibi, sahip olduğu otoriteyi kötüye kullanan kamu hizmetlileri de olabilirdi.

2.2.2. Osmanlı Millet Sistemi

Osmanlı Devleti'nin hâkimiyeti altında bulunan toplulukların din veya mezhep esasına göre örgütlenip yönetildiği sisteme “millet sistemi” denilmiştir (Eryılmaz, 1996: 17). “Millet” tabiri Arapçadaki anlamı ile dinî bir topluluğu karşılayan bir terimdir. Bu sisteme göre, farklı milletlerin-dini grupların sosyal, siyasal ve yasal konumları dinsel ve mezhepsel bağlılıklarına göre şekillenmiştir ve bu sistem, esas olarak dinimizdeki “zımmi hukuku”na dayanır. Osmanlı’da millet sistemi, Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethinden sonra Ortodoks Patriği atamasıyla başlamıştır (Kurtaran, 2011:60). Böylece Ortodokslara kendi cemaatinin içişlerinde ve dinî konularda geniş özerklik verilmişti. Bu sistemle beraber, azınlık durumundaki dini gruplar, kendi kimliklerini, kültürlerini barış içinde yaşayabilmişlerdir.

Osmanlı toplumu içerisinde genelde kabul edilen dört millet (millet-i erbia) vardır. Bunlar, Müslüman milleti, Rum milleti, Ermeni milleti ve Yahudi millettir. Müslümanlar, milleti hâkime olarak diğerlerinden ayrışır. Millet sistemi, bireyi değil cemaati devlete karşı muhatap yaptığından dolayı İmparatorluk’un işleyişi adına önemlidir (Akça, 2007:60).

Belirtmek gerekir ki, gayrimüslim zümrelerin zimmî statüsünde haklarıyla beraber yükümlülükleri de vardır. İslâm devletinde gayrimüslimler himaye altındadır. Buna karşılık bazı farklı vergiler (tarımda haraç) ve baş vergisi (cizye) öder (İnalcık, 1993:45).

2.2.3. Mahkeme Görevlileri

Osmanlı Devleti, adaletin tesisi adına henüz kuruluş yıllarında yargı işlerinin görülebilmesi adına mahkemeler kurmuştur. Mahkemeler, görevlileri aracılığıyla işlerlik kazanır. Yardımcı başka görevliler olmakla beraber, mahkemelerde temel olarak şu dört görevli bulunur; kadı, naib, kassam ve kâtip.

2.2.3.1. Kadı

Adli teşkilatın temel taşı kadılardır. Kadılar, şer’iyye mahkemelerinde yargılama görevini ifa ederler. Fakat belirtmek gerekir ki, kadılar günümüz hakimlerine göre çok daha geniş yetkilere haizdiler. Hem hâkim hem mülki amir hem emniyet amiri olarak da

hareket etmişlerdi (Akgündüz, 2009:16). Kısaca kadılar, Osmanlı Devleti'nin taşradaki temsilcisi, yargıç ve yerel yöneticisiydiler (Günay, 2016:1). Eklemek gerekir ki kadılar, şer'î hukuku uygulamakla vazifeli olduklarından, bulundukları yerin ahalisinin de devlet karşısındaki temsilcisiydiler (Ortaylı, 2001:70).

2.2.3.2. Naib

Kadıların görevlerini ifa edebilmeleri için bazı yardımcıları vardır. Naib, kadıların en önemli yardımcılarında biridir ve kadıların kendileri tarafından tayin edilmiştir. Sadece sorgu amacıyla görevlendirildikleri için, sorgu konusunda bilgili olmaları gerekirdi.

2.2.3.3. Kassam

Kassamlar, genel olarak vefat eden kişilerin terekesini mirasçıları arasında taksim etmekle görevliydi. Naibden sonra kadıların en önemli yardımcısı olmuştur.

2.2.3.4. Kâtip

Kâtip, mahkemede kadı tarafından verilmiş olan karar ve görüşleri eksiksiz yazıya geçirmekle görevli olan kişilerdir.

3. 566 NUMARALI KARAFERYE ŞER'İYYE SİCİLİ DEĞERLENDİRMESİ

3.1. VERGİLER

Osmanlı Klasik döneminde vergi yükümlülüklerini ifade adına kullanılan en yaygın terim tekâlîf kavramıdır. Tekâlîf; tekâlîf-i şer'îyye ve tekâlîf-i örfîyye diye ikiye ayrılır. Tekâlîf-i örfîyye ise tekâlîf-i âdiyye ve tekâlîf-i şâkka adında iki ayrı vergiden oluşur. Bir başka ayırıma göre ise tekâlîfler, tekâlîf-i şer'îyye ve tekâlîf-i fevkalâde olmak üzere ikiye ayrılır ve tekâlîf-i fevkalâdeden anlaşılması gereken ise “devletin olağanüstü ihtiyaçları için hükümdarın emriyle vazolunan teklif” olduğudur (Kenanoğlu, 2013:56). Devlet olağanüstü durumlarda, halktan avarız gibi vergiler almış olmasına rağmen belirtmek gerekir ki bu olağanüstü vergiler dahi ferman ve kanunnamelerle konulurdu. Konu üzerine çalışan araştırmacıların da belirttiği gibi Osmanlı vergi sisteminin ayırıcı vasfı kanunîlik ilkesine dayanıyor olmasıdır (Kenanoğlu, 2013:56). Bu anlamda keyfi bir vergi toplama uygulamasından bahsedilemez. Fakat yaşanan diğer gelişmelere paralel olarak Osmanlı Devleti'nde hem vergi toplama işinde usulsüzlükler artmış, hem de vergi toplamak işi daha da zorlaşmaya başlamıştır. 18. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşanan asayişsizlik olaylarıyla beraber vergi toplaması sırasında yaşanan sıkıntı ve usulsüzlüklere önemli bir kaza olan Karaferye'de de rastladık.

İncelediğimiz sicilde, Karaferye kazasının h.1196 senesi ruz-ı hızırından ruz-ı kasımına kadar olan 6 aylık şehir masraflarının varoşa düşen kısmı ayrıldıktan sonra kazaya düşen toplam 1.040.227 akçenin 530 hisseye taksim edildiğine dair tevzi'(salyane) defteri suretine rastladık (K.Ş.S., H:1).

Karaferye'nin varoşunda ikamet eden gayrimüslim reayanın daha önce mahallerinde çıkan bir yangın nedeniyle hisselerine düşen tekâlîfi ödemeye güçlerinin olmadığına dair arz-ı hâl sunmuşlardır. Bunun üzerine padişah, kazaya belirlenen tekalifin eksik ve fazla gelmemek üzere ahali arasında emlak, arazi ve ödeme gücüne göre tekrar hesaplanması için Karaferye kadısına yolladığı ferman sureti sicilde mevcuttu (K.Ş.S., H:2).

Cizye vergilerinin eksiksiz ve usulüne uygun bir şekilde toplanması ve varsa muhalefet edenlerin İstanbul'a isimlerinin bildirilmesi için Karaferye, Siroz kadılarına ve cizyedarlarına hitaben yazılan 7 Şevval 1197 (5 Eylül 1783) tarihli ferman suretine rastladık (K.Ş.S., H:6). Benzer şekilde, H.1197(1783) senesinin martı itibariyle toplanan cizye mukataasının toplanması esnasında muhalefet edenler ve mani olanların kadı tarafından tembih edilmesi ve uslanmayanların kaleye kapatılması hususunda Karaferye kadısına ve Selanik mütesellimine hitaben yazılan 5 Şevval 1196 (13 Eylül 1782) tarihli ferman sureti de mevcuttu (K.Ş.S., H:7).

Topkapı kapucubaşlarından İsmail, Selanik'ten alınan hissenin Karaferye kazasından tahsiline memur olarak gönderilmiştir. Fakat kaza halkının verginin tamamını vermesi mümkün iken ayanlık iddiasında bulunan Raşid Efendi'ye bağlı ve kendisine imambaşı diyen Mısırlı lakaplı bir şahsın verginin tamamını ödemeye gerek olmadığı konusunda fitne çıkarmasından dolayı vergi tam olarak toplanamamıştır. Muharrrem 1197(Aralık 1783) tarihli fermanla bu kişinin Limni adasında sürgün edilmesi ve vergilerin tamamının toplanması hususundaydı (K.Ş.S., H:32).

6 Rebiülevvel 1197(9 Şubat 1783) tarihli ferman ise, Karaferye kazası ahalisi arasında vuku bulan masraflar ve çiftlik sahiplerinin ödemeleri gereken hisselerinin tam tahsil edilemediği ve bazı bozuk kişiler tarafından paranın tahsili hususunda hırsızlıklar ve keyfi uygulamaların olduğu saptanmış ve bu konuda tahsil defterinin tekrar gözden geçirilmesi ve ödemelerin doğru kaydedilmesi gerektiğine dairdi (K.Ş.S., H:35).

Selanik sancağındaki nüzul vergilerinin toplanması ve tahsil edilmesi ile ilgili defterin düzenlenmesine dayalı ve bu hususta karışıklık çıkmaması için yapılması gerekenlere dair Karaferye'deki kadılara yazılmış olan 15 Receb 1197(16 Haziran 1783) tarihli ferman sureti de sicilde mevcuttu (K.Ş.S., H:44). Bir başka buyruldu ise Selanik sancağında avarız vergisinin tahsil edilmesi ve bunun hazine defterine kaydedilmesi ve kayıtlar esnasında nelere dikkat edilmesi gerektiği ile ilgili emirlerin bildirilmesi adına yazılmıştı (K.Ş.S., H:45).

Vergilerin toplandığı kimi defterlerin harameyn beyliğinden çıkması sonucunda fermana aykırı olarak bu vergilerin amacının dışında farklı yerlere harcandığının anlaşılması üzerine bu yanlışlara göz yumulmayıp düzeltilmesi hususunda kadılara yazılmış olan 1197(1783) tarihli buyruldu sureti de mevcuttur(K.Ş.S., H:46).

Balmumu vergisi iltizamını talep eden Konstantin ve Nikola isimli zımmilere bu vergiyi toplama görevi verilmiş ve toplarken geçen seneki verilerle kıyaslamaları sırasında kimsenin bu kişilere müdahale etmemelerine dair 1197(1783) tarihli hüccet kaydı bulunmuştur (K.Ş.S., H:47). Benzer şekilde, vergilerin tahsili için Ahmet Ağa adlı kişinin görevlendirilmesi ve vergilerin toplanması hususunda çıkarılan emirlere göre davranılması ve gereğinin yerine getirilmesi için 2 Rebiülahir 1197(7 Mart 1783) tarihli buyruldu da kayıtlarda bulunmuştur (K.Ş.S., H:58).

1197(1783) senesine mahsuben 15 bin 801 baş celebkeşân ağnam vergilerinin toplanıp tahsil edilmesi için Seyyid Muhammed ve Seyyid Emin Ağa'ya görev verilir. Vergi tahsili sırasında bir karışıklık çıkmamasının istendiği fakat çeltikçi, derbentçi ve köprücü gibi görevde olan kişilerin defterde kayıtlı olan ağnam vergilerinden kendilerinin muaf olduğunu söylemeleri üzerine Avrathisar Yenice-i Vardar Vodina kazalarının kadılarına buyruldu yazılmıştır (K.Ş.S., H:66).

Karaferye mukataasının voyvoda Murtaza Ağa'ya bırakıldığına dair Selanik beylerbeyi tarafından Karaferye kadısı ve kaza ayanı Kara Ahmet Ağa ve şehrin diğer ileri gelenlerine hitaben gönderilen 4 Muharrem 1196 (20 Aralık 1782) tarihli buyruldu sureti sicilde mevcuttur (K.Ş.S., H:9). Devamında, Karaferye voyvodası Murtaza Ağa tarafından 130 kise akçenin hesaplanıp tahsil ve tevzi edilmesinin istendiği ve sadrazam postacılarından Hüsnü denilen kişinin görevlendirildiği ve bu işlemlerin yapılması sırasında karışıklık çıkarılmaması gerektiği istenen 1 Cemaziyelevvel 1197 (4 Nisan 1783)tarihli buyruldu suretine rastladık (K.Ş.S., H:73).

Ortak olarak paylaşılan bir senelik malikane vergisinin toplanması için silahşör Muhammed Ağa ve diğer biraderi Muhammed Ağa görevlendirilmiş ve toplanacak olan verginin geçen seneki verilere göre toplanması gerektiği belirtilmiştir (K.Ş.S., H:68). Benzer şekilde, Karaferye kazasına bağlı Loziçe-i Zir karyesinin iltizamını toplamak için Osman Sipahi tarafından vesayeten görevlendirilen Muhammed Efendi denilen kişi, adı geçen vergileri 500 gurus bedel iltizamı karşılığında tahsil etmesi gerektiğini belirten hüccet kaydı da mevcuttu(K.Ş.S., H:74).

Her kırk senede bir tekrarlanan tımar derdestlerinin h.1196(1782) senesi hesaplarının bazı nedenlerden dolayı geciktiği ancak defter-i hakani kayıtlarının düzenlenmesi için bu hesapların yapılmasının gerekli olduğu ve bunun için artık tembih ve tekide gerek kalmaksızın berat sahiplerinin beratlarını yeniletmeleri hususunun Rum-

ili sağ ve sol kollarında bulunan alay beyleri ile Semendire sancağı alaybeyine ve çeribaşlara ve zabıtlere hitaben gönderilen 25 Muharrem 1197 (31 Aralık 1782) tarihli ferman sureti mevcuttu(K.Ş.S., H:18).

3.2. TAYİN ETME

Sicilde tayinlerle ilgili bir çok kayıt mevcuttur. Tayin edilen kişilerin adalet üzere hareket etmeleri vurgulanmıştır.

Kara Ahmet Ağa'nın Karaferye kazasına ayan olarak atanması dolayısıyla Karaferye kadısına voyvoda Murtaza Ağa'ya ve yeni ayan olarak atanan Kara Ahmet Ağa'ya halka adaletle yaklaşması, zulüm ve adam kayırmaktan kaçınmaları hususlarında ayrı ayrı tembihlerin ve ikazların bildirildiği 7 Muharrem 1197(13 Aralık 1782) tarihli beylerbeyi buyruldu suretine rastladık. (K.Ş.S., H:17). Benzer şekilde, 25 Safer 1197(30 Ocak 1783) tarihli buyruldu suretinde, mübaşir vasıtasıyla Karaferye'ye kadı ve ayan olarak atanan kişilerin görevlendirileceği yerde haksızlık yapmamaları gerektiğine dair.(K.Ş.S., H:27).

30 Rebiülevvel 1197(5 Mart 1783) tarihli buyruldu suretine göre, Karaferye sakinlerinden kale bendi Kara Ahmet, yaptığı işler nedeniyle uyarı cezası almış ve bu yüzden görev yerinin değiştirilmesine karar verilmiştir. Ardından, Kara Ahmet Ağa'nın görevlendirildiği yerde halktan cizye denilen vergiyi hakkaniyet üzere almasından ve halkın da ondan memnun kalması sebebiyle Selanik sancağı mütesellimi Hüsnü tarafından olumlu yazılarla affedilmesi üzerine serbest bırakılır. Bunun üzerine daha iyi bir yere tayin edilmesine karar verilmiştir (K.Ş.S., H:39). Sonraki buyruldu suretinde, Karaferye sakinlerinden Kara Ahmet Ağa'nın halktan vergiyi hakkaniyet üzere alması dolayısıyla padişah tarafından affedildiği ve ödüllendirildiğini öğreniyoruz (K.Ş.S., H:40).

Selanik ve Kavala sancakları için mütesellimin seçilip tayin edilmesi ve padişahın emriyle yapılan çalışmalar sonucunda Seyyid Mustafa Paşa tarafından Osman adlı kişinin tayin edilmesi uygun bulunmuş, bunun yanında istimlak edilen yerle ilgili vergilerin alınıp kaydedilmesi ve Seyyid Osman Ağa'nın buna göre hareket etmesi gerektiğine dair 1197 (1783) tarihli ferman sureti mevcuttu.(K.Ş.S., H:49).

Karaferye kazasının Berüyaka denilen yerine bölükbaşı tayininin istendiği ve bunun için elli neferin görevlendirildiğini belirten Karaferye kadısına ve voyvodasına

gönderilmiş olan 13 Rebiülevvel 1197 (16 Şubat 1783) tarihli buyruldu sureti de mevcuttu (K.Ş.S., H:70). Benzer şekilde, Lütü Paşa'nın Mehter grubundan olan kişilerin aidatının tahsili konusunda memur edildiği Karaferye, Yenice-i Vardar ve Vodina kadılarına hitaben yazılmış olan 23 Rebiülevvel 1197 (26 Şubat 1783) tarihli ferman suretine rastladık (K.Ş.S., H:64)

3.3. MİRAS KAYITLARI

Tereke, ölen kişinin mirası üzerinde herhangi bir anlaşmazlık çıkması durumunda kadiya başvurulurak ya da kadının bizzat kendi otoritesiyle vasiyetin yerine getirilmesi amacıyla kayda geçirdiği ve amacı mirasçıların hisselerini tespit etmekten ibaret olan belgelerdir (Barkan, 1966:1). İncelediğimiz sicilde birden çok tereke kaydına rastlanmıştır. Terekelerin giriş kısmında genel olarak ölen kişinin adı, yaşadığı yer, anne ve baba ismi, eşi ve çocuklarının ismi yazılıdır. Ardından ölen kişinin bıraktığı mal varlığı, şahsi eşyaları ve borçları kayıt altına alınmıştır. Bunlardan sonra mal paylaşımı olmuştur

Miras, şeriat hükümlerine göre dağıtılmaktadır. İslam miras hukukuna göre, ölen kişinin bıraktığı mal akrabalık ilişkisine göre dağıtılır. Bu akrabalık ilişkilerinin derecesi kesin çizgilerle ayrılmıştır. Kimi zaman da devletçe önem arz eden kişilerin terekesi bizzat kazaskerin buyruldularıyla kayıt altına alınmıştır.

Selanik sancağı Vodina kazasında tımar sahibi bir kişinin vefat etmesi halinde tımarın silsile yoluyla kimlere verileceği ve kimlerin bu mirasa ortak olacağı hakkında hükmün insanlara okunup haber verilmesi gerektiğine dair 21 Rebiülahir 1197 (26 Mart 1783) tarihli buyruldu sureti bulunmaktadır (K.Ş.S., H:51). Görüldüğü üzere, tımar sahibinin mirasçılarının halk tarafından bilinmesi istenmiş ve bu amaçla buyruldu gönderilmiştir.

Devletçe önem arzeden bir başka tereke de es-Seyyid Ali Efendi'nin mirasında karşımıza çıkmaktadır. es-Seyyid Ali Efendi'nin ölümüyle, terekesinin bizzat Karaferye naibi tarafından tahrir ve terkim edilmesi istenmiş. Rumeli kazaskeri tarafından Karaferye naibi Hafız el-Hac İbrahim Muhammed Efendi'ye hitaben gönderdiği buyruldu suretinde kaydın çukâdara teslim edilmesi ve kendisine ulaştırılmasını talep etmiştir (K.Ş.S., H:8).

Karaferye'nin Kemal Bey mahallesinden olan merhum Ali Beşe İbn el-Hac Osman İbn Zülfikar'ın miras kaydına ait bir hüccet kayıdır Terekesinin eşi ve çocukları arasında paylaştırılması gerektiğine dairdir (K.Ş.S., H:19).

Karaferye'nin Cami-i Cedid mahallesinden merhum Molla İbrahim İbni Celil'in mirasının eşi Aşiye, büyük oğlu Celil ve büyük kızı Ümmü Gülsüm'e bırakılması ve mirasın üçü arasında gerektiği şekilde paylaştırılmasına dair yazılmış tereke de sicilde mevcuttu (K.Ş.S., H:24)

Sicilde son olarak da Karaferye'nin Gülşen Hatun mahallesinde vefat etmiş olan Ömer Şaban'ın mirasının eşi ve çocukları arasında gerektiği şekilde paylaştırılmasına dair yazılmış olan tererekeye rastladık. (K.Ş.S., H:25).

Görüldüğü üzere, terekeler bize kazanın sosyo-ekonomik yaşamına dair önemli veriler sunmaktadır. Gerek önemli şahısların terekeleri gerekse de kazanın aile yapısının ortaya konması adına bu kayıtların incelenmesi, araştırmacılar için yol gösterici niteliktedir.

3.4. VAKFİYE KAYITLARI

Vakıf kavram olarak “menafii insanlara ait olur vechi ile bir, aynı Allah'ın mülkü hükmünde olmak üzere temlik ve temellükten habs ve men etmektir” (Berki, 1965:54). Yani kişilerin, Allah rızası adına, mülkiyetinde bulunan malların bir kısmı veya tamamını toplumun kimi ihtiyaçlarını gidermek üzere süresiz olarak vakfetmesi durumunda vakıf kurulmuş olur. Böylece hastane, medrese, kütüphane, çeşme, yol, köprü gibi toplumun ekseriyetle ihtiyaç duyduğu yapılara ve hizmetlere kavuşulmuş olur. Vakıfları kuran şahıslar, aynı zamanda bu vakıfları idare edecek olan memurların maaşlarını ve ihtiyaç olunan diğer masrafları da karşılamak için de malının bir kısmını tahsis ederlerdi (Yediyıldız, 1992:480).

İncelediğimiz sicilde, Caferzâde Ali Çelebi Vakfının yönetimi adına Muhammed Mahir ve Mustafa adlı iki kişi seçilmiş. Bunlardan Muhammed Mahir vefat etmiştir. Bunun sonucu olarak kız kardeşi Aşiye Hatun'un onun yerine geçmesi kararlaştırılmış ve bu görevin ona verildiğiyle ilgili 5 Rebiülahir 1197 (10 mart 1783) tarihli vakfiye kaydı tutulmuştur (K.Ş.S., H:55).

Yine 1197 tarihli bir vakfiye kaydında, vakfın mütevellisi olan Çelebi Sinan ve Ebubekir Efendi tarafından vakfın geliri olan bir hanın kiraya verilmesi talep edilmiş,

kira bedeli olan yüz yirmi gurus miktarı gelirin Hacı Osman ve Molla Halil'e verilmesi istenmiştir (K.Ş.S., H:59).

Bir başka hüccet kaydından anladığımız kadarıyla da marttan gelecek yıl şubat sonuna kadar Mihrimah Sultan Katib Seraha yıllık vakıf vergilerinin toplanması ve kaydedilmesi için Emir Muhammed Ağa görevlendirilmiştir (K.Ş.S., H:54).

3.5. ZAHİRE VE ET İHTİYACI

Verimli ve bir o kadar da geniş topraklara sahip olan Karaferye, Osmanlı Devleti'nin buğday, arpa, un ve et (keçi ve koyun) ihtiyacının önemli bir kısmını karşılayabilmekteydi. Sicilde ifade edildiği üzere kazadan temin edilmesi istenilen zahire ve etin bir kısmı İstanbul halkının günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacına matuftu. Bir başka önemli konu da sefere çıkacak olan ordunun zahire ve et ihtiyacıdır. Karaferye kazası bu noktada da sık sık başvurulacak yerlerden biri olmuştur.

7 Rebiülahir 1197 (12 Mart 1783) tarihli ferman suretinde belirtildiği üzere; Selanik, Tırhala, Eğriboz, Selanik, Yenişehir kadıları, mütesellimleri, ayanları, cebeci topçu ocakları ve askeri erkanların gelecek ramazan ayı et ve diğer gıda ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, koyunların toplanması gerektiği, toplanma zamanları olan haziran ve temmuzdaki sıcaklardan etkilenmemek adına koyunların Rumeli dağlarına götürülmesi ve orada otlatılmaları istenmiştir. Yenişehir Fenarı taraflarındaki çiftlik sahiplerinden üçer beşer akçe temin edilmesi ve ramazan gelmeden bu koyun, teke, tavuk ve keçilerin İstanbul'a getirilmesi ve bu ihtiyaçlar için ne kadar ödeme yapılacağının hesaplanması istenmiştir (K.Ş.S., H:37).

Paşa sancağındaki Beylerbeyi Sarayı'na hizmet edenler için Karaferye'den muhtelif zahirenin temin edilmesi ve gönderilen memura teslim edilmesine dair 24 Rebiülahir 1196 (8 Nisan 1782) tarihli beylerbeyi buyruldu suretine rastladık (K.Ş.S., H:5).

İstanbul halkının günlük yiyecek ihtiyaçlarını karşılamak için her sene Selanik İskelesi'nden 20 bin kile buğdayın naklinin gerçekleştirildiği ve bu sene de aynı kurallar çerçevesinde 20 bin kilenin Karaferye'de oturan çiftlik sahiplerince gönderilmesi ve satın alınacak olan buğdayın tersane ambarlarında ve çiftliklerde söylenildiği şekilde muhafaza edilmesi gerektiğini belirten 10 Muharrem 1197 (16 Aralık 1782) tarihli buyruldu sureti de incelediğimiz sicilde mevcuttu (K.Ş.S., H:48).

15 Rebiülevvel 1197(18 Şubat 1783) tarihli ferman, Rumeli valisi Muhammed Paşa'ya Belgrad şehrindeki bazı hendeklerin boşaltılıp tamir edilmesi ve Belgrad Seferi için alaybeylerine verilecek olan yiyeceklerin masrafları ile ilgili yazılmıştır (K.Ş.S., H:50).

13 Rebiülahir 1197 (18 Mart 1783) tarihli hüccet kaydı ise, Karaferye'den İstanbul için buğday satın alınması ve bunun tersane ve çiftlik amirlerine teslim edilmesi ve satılacak olan buğdayın hangi miktarda ve nasıl kaydedileceğine dairdir (K.Ş.S., H:52).

Selanik İskeleye mübayaacısı el-Hac İsmail'e, çukadar Ahmet'e ve ayanlara gönderilmiş olan 10 Safer 1197 (15 Ocak 1783) tarihli buyruldu suretinde Rumeli sahilinde toplanan zahirenin ve tersanede saklanan 11 kile zahirenin kapudan el-Hac Hasan tarafından taşındığı, herkese yeterli miktarda zahirenin verilmesi gerektiğine dairdir (K.Ş.S., H:72).

Karaferye'ye zahireci olarak tayin edilen Muhammed adlı kişinin kazadaki evlerden devlet için gerekli olan zahire ve gerekli ihtiyaçlarının temin etmesi gerektiğini belirten 27 Safer 1197 (1 Şubat 1783) tarihli ferman sureti de mevcuttu (K.Ş.S., H:76).

Karaferye kadısı ve voyvodasına gönderilen 5 Cemaziyelahir 1196 (18 Mayıs 1782) tarihli buyruldu sureti ise, Libano adlı karyeye bir gecede konaklama yapacak olan kapu halkının karyeye varmadan önce günlük yiyecekleri için gönderilen zahirenin hazır olması ve mübayaacı Muhammed adı verilen kişi tarafından deftere kaydedilmesi gerektiğine dairdir (K.Ş.S., H:77).

3.6. KALYONCU İHTİYACI

Kalyoncu, Osmanlı donanmasında kalyon denilen yelkenli tipi savaş gemilerinde görevlendirilen denizciler için kullanılan bir tabirdi. Kalyoncu tabiri, XVII. yüzyılın sonlarından itibaren ortaya çıkmıştır (Örenç, 2016:10). Klasik dönemde daimi ordu mensubu olmayan kalyoncular, 1682'den sonra kadirga tipi gemilerin yerini yelkenlilerin alması üzerine ordunun muharip unsuru olmaya başlamışlardı (Örenç, 2016:10). Her yıl belirlenen ihtiyaçlar nispetinde, ücret karşılığında ve belirli bir süre ile istihdam edilen kalyoncular, genel olarak İmparatorluğun sahil kesimlerinden istihdam edilirdi. Genel olarak Mayıs-Kasım ayları arasında altı ay süre ile Akdeniz ve

Karadeniz’de muhafaza seferlerine katılırlardı. İncelediğimiz sicilde de birden fazla kalyoncu ihtiyacı ile ilgili kayıtlar bulunmuştur.

Karaferye, Yenice-i Vardar ve Vodina kadılarına yazılmış olan 16 Rebiülevvel 1197 (19 Şubat 1783) tarihli buyruldu sureti, baharda Rumeli ve Anadolu’da hazırlanılacak donanmanın kalyonları için çalışacak olan kalyoncular için Selanik ve çevresindeki kazalardan 200 nefer tedarik edilmesi gerektiği ve neferlerin tedarik edilip deftere kaydının yapılması gerektiğine dairdir (K.Ş.S., H:41).

Karaferye, Yenice-i Vardar ve Vodina kadılarına hitaben yazılan 17 Rebiülevvel 1197 (20 Şubat 1783) tarihli buyruldu suretinde de ilkbahardaki donanma için kalyonculara ihtiyaç duyulduğu ve bu kalyoncuların ellişer neferden toplam yüz elli nefer olarak Cinderoz tarafından teçhiz edilmesi gerektiği, bunun daha önce Mehmet Emin Paşa’dan istendiği belirtilmiştir (K.Ş.S., H:53).

Padişah donanmasının kalyonları için Selanik ve civarındaki kalyonlardan 200 kişinin acilen padişahın emri doğrultusunda seçilmesi gerektiği ve elli askerin bir an önce çıkarılıp yerine ulaştırılmasına dair Selanik Beylerbeyi’ne gönderilmiş olan 8 Rebiülahir 1197 (13 Mart 1783) tarihli buyruldu sureti de mevcuttu (K.Ş.S., H:42).

3.7. EŞKİYALIK VE DARP ETME

İncelenen sicilde çok sayıda eşkiyalık ve darp olayının kaydına rastlanmıştır. Bu tip şiddet içeren olayların yerinde tespiti, çözümlenmesi ve adaletin yerini bulması adına genellikle savcı gibi hareket eden mübaşirlerin görevlendirildiği görülmüştür. Çalışmamızda da mübaşirin tayin edildiği ve kendisine gerekli kolaylığın sağlanmasının istendiği birçok buyruldu sureti mevcuttu.

Karaferye’nin Holoh köyünde alacağı olan subaşının köyün ahalisi ve komşu köyler olan Posküpü ve Litrovoz köylerinin eşkiyaları tarafından katledilmesi ve mallarının yağma edilmesi üzerine buna sebep olan eşkiya ve köy ahalisinin sorgulanması, adaletin yerini bulması için Selanik beylerbeyi tarafından mübaşir tayin edilmiştir. Mübaşire gerekli kolaylığın sağlanması adına Karaferye kadısına ve voyvodasına hitaben 4 Muharrem 1196 (20 Aralık 1781) tarihli buyruldu kaydı mevcuttur (K.Ş.S., H:10).

5 Muharrem 1196 (21 Aralık 1781) tarihli buyruldu sureti ise Karaferye’nin Makrogoz köyü ahalisinin aynı köyden bir gayrimüslimi, eşkiyalık yapmasından dolayı

katletmesi ve mallarını yağma etmesi üzerine kayda geçmiştir. Yine olayla ilgili tüm gerçeklerin araştırılması için Selanik beylerbeyi tarafından bir mübaşirin görevlendirildiği ve kendisine kolaylık sağlanması isteği Karaferye kadısına ve voyvodasına bildirilmiştir (K.Ş.S., H:11).

Karaferye’de ikâmet eden kişiler Arnavut eşkiyalarının saldırılarından korunmak için kazaya bölükbaşı tayini istemiştir Bundan önce Halil Ağa denilen kişinin tayin edildiği ancak şuan herkes için bölükbaşı tayinin gerekli olduğunu belirten 8 Rebiülevvel 1197 (11 Şubat 1783) tarihli ferman suretidir. Bu fermanan anladığımız kadarıyla, Arnavut eşkiyaları o tarihte halk için ciddi bir problem teşkil etmiştir (K.Ş.S., H:71).

Karaferye’nin Resne köyünden eşkiyadan bazı kimselerin çiftlik sahibi Ali Efendi’yi korkutmak için bir adamı katletmesi üzerine olayla ilgili tüm gerçeklerin araştırılması ve köyün subaşı ile orada bulunan kişilerin dinlenmesi için Selanik beylerbeyi tarafından bir mübaşir görevlendirildiği ve mübaşire kolaylık sağlanmasına dair Karaferye kadısına ve voyvodasına hitaben gönderilen 2 Muharrem 1196 (18 Aralık 1781) tarihli buyruldu sureti de sicilde mevcuttur (K.Ş.S., H:12).

Bir başka kayıttan anlaşıldığı üzere, Eğribucak kazasının Ohar Obası köyünden İbrahim’in oğlu Muhammed’in Karaferye’nin Musaf Ayan köyünün ormanında koyun otlatırken Kostaniyye köyünden üç zımmının, Muhammed’i darp etmek suretiyle öldürmüş olmalarına binaen Selanik beylerbeyi, bir mübaşir görevlendirmiş ve paşa divanında adaletin yerini bulmasını istediğini belirtmiştir (K.Ş.S., H:15).

Karaferye, Katrin ve civarındaki eşkiyaların iskelelerdeki gemilere tasallut ettiği, İskenderiye’deki gemileri basıp 5800 guruşluk parayı yağma ettiği ve halka zulmetmeleri sebebiyle bu eşkiyaların yakalanıp ve hak sahiplerine mallarının teslim edilmesi ve neticenin kendisine bildirilmesi hususunda 1196 (1782) tarihli yazılmış olan buyruldu da kayıtlarda mevcuttur (K.Ş.S., H:31).

12 Rebiülevvel 1197 (15 Şubat 1783) tarihli buyruldudan anladığımıza göre de Karaferye’de ikamet eden Mısırlı olarak tanınan Kara Ahmet Ağa isimli eşkiyanın köylüyü rahatsız ettiği ve hububat satışına yasak getirdiği gerekçesiyle tayin olunacak mübaşir vasıtasıyla Limni Adası’na sürgün edilmesi istenmiştir (K.Ş.S., H:33).

Selanik mütesellimine yazılan bir buyruldu suretinde ise Arnavutluktan 1500 kadar eşkiyanın geleceği ve bu hususta halkın birbirine destek olması gerektiği konusunda uyarı yapılmıştır (K.Ş.S., H:65).

3.8. HIRSIZLIK VE GASP

Sicilde hırsızlık ve gasp olayları ile ilgili kayıtlar mevcuttur.

Karaferye'nin Kara Hacı kışlağında Anitaklı çoban kulu kethüda ve birkaç gayrimüslimin Leftehor karyesinde cebren koyun otlatmaları sırasında kendilerine 'Neden burada koyun otlatıyorsunuz?' diye soran kişiyi darp etmeleri, köpeklerini kişinin üzerine salmaları ve üç yüz gurus akçesini gasp etmeleri neticesinde padişaha sunulan ve hak talebinde bulunulan arz-ı hal sicilde mevcuttu (K.Ş.S., H:21).

Diğer bir arz-ı halde, Bende Ali denilen kişinin Karaferye kazasının Makrogoz ve Badtoz karyelerinden geçerken gayrimüslimlerin saldırısına uğradığı, yüz elli gurusunun gasp edildiği ve bu konuda mübaşir aracılığıyla hak talebinde bulunduğu hakkındadır.(K.Ş.S., H:28).

3.9. BORÇ-ALACAK MESELELERİ

Hukuki anlaşmazlıkların önemli bir kısmı da alacak-verecek meselelerinden oluşur. İncelediğimiz sicilde de bu konuyla ilgili birden çok vaka karşımıza çıkmıştır.

1195(1781) senesinde Bende Musa adlı şahıs alacak tahsili adına bir arz-ı hal kaleme almıştır. Raşid Efendi'den çiftliği olarak geçen ; Kostaniyye, İsfence, Kabahor vesaire yerlerden alacak hakkının olduğu ve kendilerinden talep edildiğinde ise kendilerinin ancak yeme içmelerine yettiğini belirtip ödeme yapmadıklarını yazmıştır. Bu konuda bir mübaşirin tayin edilip tahsil edilmesini istediği bu arz-ı hal ile anlıyoruz ki sorunların yerinde tespiti ve çözümü için genel olarak mübaşir görevlendirilmiştir (K.Ş.S., H:30).

Musa Ağa'nın alacağı olan 11.869 kuruşluk paranın tahsili ile ilgili Gulami Efendi'nin mübaşir olarak görevlendirilmesi ve bir an önce ihmal edilen bu defterin imzalanıp tahsilinin gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir (K.Ş.S., H:57).

3.10. ARAZİ MÜLKİYETİ

Sicilde arazi mülkiyeti ve tapu ile ilgili de kayıt mevcuttu.

Karaferye kadısına ve voyvodasına gönderilen 2 Muharrem 1197 (8 Aralık 1782) tarihli buyruldu, Divan-ı Hûmayun kalem katiplerinden Salih'in Karaferye'nin Yancışte köyünde kendi mutasarrıfında olan tımarlı arazisinin bir kısmını, komuşusu Hamza Efendi ve oğullarının kendi mülkiyetlerine katmak istediklerini ancak tapularının dahi geçerliliğini bilmediğini, bu durumun araştırılıp adaletin sağlanması arzusunu beyan eden arz-ı hale istinaden gönderilmiştir. Bunun neticesi olarak da gerekli araştırmaların yapıp adaletin yerine getirilmesi amacıyla tarafları paşa divanına getirmek üzere Selanik beylerbeyi tarafından mübaşir görevlendirilmiştir. (K.Ş.S., H:16).

4. 566 NUMARALI KARAFERYE ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU

KARAFERYE KAZASI

H. 1196-1197

Varak 1-a

Hüküm 1

Ya-Fettâh Ya Rezzâk

Bâis-i tahrir-i defter oldur ki bin yüz doksan altı senesi rûz-ı hızırından sene-i mezkûr rûz-ı kasımına gelince medine-i Karaferye kazasının Karşıyaka ve bir sâbıkada bâ-buyruldu işbu der-bendât ve bâ-mürâsele-i şer'i müteâllik olan bölükbaşılar neferatları ulufeleri der-bendât muhafızlarına me'mur sekbananın yemeklik ve câr-ı bâhâları ve medine-i mezkûre iyâb ü zehâb eden mübaşirine müteâllik konakçı masârifatı vesâir âtide mezkûr olduğu üzere masârif-i zarûretiye-i lazıme-i memleket bi'l-cümle ashâb-ı alâka vekilleri ve varoş vekilleri mevcûd oldukları hâlâ cümle ma'rifetiyle hesap ve kitab oldukda on iki yük elli dokuz bin dokuz yüz yetmiş akçeye bâliğ oldukda mebâliğ-i mezkûreden ber-mu'teber-i kâdim hisse-i varoşu olan iki yük altmış yedi bin yedi yüz kırk üç akçesi ifrâz olunub ma'âdası olan dokuz yük doksan iki bin iki yüz yirmi yedi akçe serdarlık zammıyla hisse-i kaza olmak üzere kaza-i mezkûrunda olan sicill-i mahfûzatı mukayyed ru'us ta'bir olunur. Beş yüz otuz aded sihâm muâyynesine taksim olundukda beher sihâma yalnız bin dokuz yüz altmış ikişer akçe isâbet etmekde li-ecli't-tâhsil hâla yedine verilen defterdir ki ber-vech-i âti zikr olunur

Fi yevm-i semâni ve'l ısrın min şehr-i zilhicce'ti's-şerife sene sitte ve tıs'ın ve mie elf(H.18 Zilhicce 1196/ M.24 Kasım 1782)

Meblağ	
234000	Öteyaka neferatı ulufeleri beher 13, mah 6, kıyye 300
007800	neferât-ı mezbûrenin câr-ı bahâları
019200	Kronos Derbendi yemekliği
000600	Derbend-i mezbûr sekbananın câr-ı bahâları
261600	Cem'an yekûn
090000	Emir bölükbaşı neferâtı ulufesi beher 5 mah 6 kıyye 2000
090000	neferât-ı mezkûrenin câr-ı bahâları
030000	Emir bölükbaşının bölükbaşılık ücreti: mah 6 kıyye 2000
012000	Sa'âdetlü Kurt Ahmet Paşa hazretlerinin derbendât-ı avâidi
438600	Cem'an yekûn
072000	Derbend tâyin olunan diğer sekbanbaşının ulufeleri beher 15 mah 4 kıyye 300
018000	Voyvoda sekbanları ulufesi beher 18 mah 6 kıyye 360
038880	Sekbanan-ı merkûmenin yemeni bâhâları
002700	Voyvoda sekbanlarına sehven geçen rûz-ı hızır defterine kûsûr kalan yemeni bahaları
515460	Cem'an yekûn
017280	Sekbanan-ı mesfûrenin geçen rûz-ı hızır defterine noksanı tahrir olan ulufeleri
002700	Kratova ceybinde âle'l-hesab
012000	Arnavudlar muharebesinde etmekçilerden alınan nan-ı bahâ
012570	Karahan Vakfının ribhi mah 6

572610	Cem'an yekûn
029880	Konakçı el-Hac Osman Ağa Konağı'nda süvari beher 1076 kıyye 120
129360	Ağa-yı merkûm konağı'nda piyade beher 953 kıyye 60
057180	Konakçı mezbûre konak icâresi
003600	Voyvoda ağaya bölükbaşılık defter-i mu'teberiyesi
030000	Voyvoda ağaya defter-i mezkûrden ber-mu'teber tahsildarı
822750	Cem'an yekûn
030000	Baruşçu'dan Arnavud müdafasına alınan fişenk baha ve ... 1116 kıyye 21
024360	Vodina'dan Tırhala'ya ve Libano'dan mürûr eden Hasan Paşa hazretlerine verilen beher 113 kıyye 181
020340	Ruz-ı hızır defterinden Libano'ya verilip sehven deftere dahil olmayub gerü kalan ser-bâhâları 83 kıyye 240.
019920	Cebahaneye kadı efendiden umûr-u vilâyete dair alınan ilâmat-ı bâ-müfredât kıt'â 30 kıyye 1440
043200	Emin Paşa efendimiz hazretlerinin tatarına hizmeti
930570	Cem'an yekûn
001200	Server-i hümayun emriyle vürûd eden tatar hidmeti
003600	Sekban mürâselesi harcı ber-mu'teber
030000	Mürâsele-i mezkûrun merhalesi katibiyye meblağ 120/ hudamiyye meblağ 1000/kethü daiyye meblağ 1000/ İhzariyye meblağ 1000 969570
969570	Cem'an yekûn

Varak 2-a

Meblağ	
969570	Cem'an yekûn
030000	Haraç defteri kadı efendi ber-mu'teber
060000	Berâ-yı senedât efendi mumâileyh
108000	Berâ-yı i'lamât ve sahih başbuğ efendi mumâileyh
024000	Molla Efendi hazretlerine nâibiye ve kethüdaïyye
008400	Hüdamiyye
007200	Katibiyye
004800	İhzariyye
048000	Eminzade Konağı'nda mâsarifat
1259970	Cem'an yekûn

Hisse-i Varoş
Serdarlık mah 2 el-Hac Osman Ağa'ya doksan yedi Muharremine gelince
Meblağ
267743
048000
Cem'an yekûn: 315743

Hisse-i Kaza

Serdarlık mah 6 el-Hac Osman Ağa'ya doksan yedi Muharremine gelince

Meblağ

992227

048000

Cem'an yekûn: 104022**Kaza-i Karaferye**

Hisse-i Mesturzade Re's 2	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1	Hisse-i Uzun Ahmet Rub' 1 Re's 2	Hisse-i el-Hac Sami Re's 2	Hisse-i Hazinedar zade Re's 2	Hisse-i Abdulkadir Efendi Re's 2	Hisse-i Molla Ali Re's 2	Hisse-i Muslihadin Re's 2
Hisse-i Seyid Mustafa Ağa Re's 2	Hisse-i Ali Ağa Re's 2	Hisse-i Mustafa Rub' 1 Re's 1	Hisse-i Seyyid Ahmet Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Re's 1	Hisse-i Yusuf Ağa Re's 12	Hisse-i Abdullah Ağa Re's 1	Hisse-i Sadık- rah Re's
Hisse-i Altı Parmak Re's 2	Hisse-i Emir Bölükbaşı Rub' 1	Hisse-i Molla Atıf Re's 3	Hisse-i el-Hac Hasan Rub' 1	Hisse-i Hırvat Ali Rub' 1	Hisse-i Abdülkadir Re's 2	Hisse-i Molla Ömer Re's 2	Hisse-i Molla Atıf Re's 12
Hisse-i İbrahim Ağa Re's 1	Hisse-i Müslümanan Re's 42	Hisse-i Murteza Bölükbaşı Re's 2	Hisse-i Molla Atıf Re's 1	Hisse-i Mısırlı İbrahim Ağa Re's 2	Hisse-i Paşalızade Re's 2	Hisse-i Seyyid Mahmut Rub' 1 Re's 1	
Hisse-i Rahmi Efendi Rub' 1	Hisse-i Mısırlı İbrahim Re's 1	Hisse-i Ali Efendi Re's 1	Hisse-i Gerbenovi Re's 2	Hisse-i Hamza Efendi Re's 1	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1	Hisse-i Seyyid Ahmet Ağa Re's 1	
Hisse-i Topçu Oğlu Re's 2	Hisse-i Gernebovi Re's 2	Hisse-i Seyyid Ahmet Rub' 3	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 12 Rub' 1	Hisse-i Seyyid Mahmut Ağa Re's 1	Hisse-i Ali Paşa Rub' 1	Hisse-i el- Hac Şahin Rub' 1	

Hisse-i Hasan Kethüda Re's 1	Hisse-i Veysi Efendi Re's 2	Hisse-i Hisamzade Re's 2	Hisse-i emri Bölükbaşı Rub' 1	Hisse-i Kethüda oğlu Re's 2	Hisse-i Hamzazade Re's 2	Hisse-i Sadıkzade Re's 1	
Hisse-i Seyyid Abdi Re's 2	Hisse-i Desmi Re's 2	Hisse-i Paşalızade Re's 1	Hisse-i Memiş Efendi Rub' 2	Hisse-i Kethüda Oğlu Re's 2	Hisse-i Yusuf Ağa Re's 12	Hisse-i Molla Atıf Re's 12	Hisse-i el-Hac Şemsi Re's 2
Hisse-i Veysi Efendi Re's 1	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Rub' 1	Hisse-i Molla Ali Rub' 1	Hisse-i Mahmut Salih Re's 12 Efendi 2	Hisse-i Altı Parmak Re's 2	Hisse-i Ali Hadi Rub' 1	Hisse-i Ali Paşa Rub' 1	
Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Asi Menol Re's 1	Hisse-i Mesturzade. Re's 2	Hisse-i Hazinedarzade Re's 1	Hisse-i Nasuh Havas Rub' 1 Re's 1	Hisse-i Memiş Ağazade Res 12	Hisse-i Ali Paşa Rub' 1	

Varak 2-b

Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 2	Hisse-i el- Hac Mustafa Re's 2	Hisse-i Hulûkzade Rub' 3	Hisse-i Afir Efendi Re's 2	Hisse-i Hisamzade Re's 32	Hisse-i Seyyid Mahmut Ağa Re's 3	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2
Hisse-i Molla Atıf Rub' 1	Hisse-i Seyyid Ömer Ağa Re's 2	Hisse-i Topbaş Rub' 1	Hisse-i Bayraktar Rub' 1	Hisse-i Abdülbâki Paşa Rub' 1	Hisse-i el- Hac Ahmed Ağa Re's 12	Hisee-i Süleyman Ağa Re's 2
Hisse-i Sadıkzade Re's 4 Rub' 1	Hisse-i Hazar Ağa Rub' 1	Hisse-i Osman Paşa Rub'1	Hisse-i el-Hac Ahmet Ağa Re's 1	Hisse-i Molla Ömer Re's 1	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	
Hisse-i Mustafa Ağa Re's 1	Hisse-i Seyyid Hüseyin Re's 2	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 1	Hisse-i Hamzazade Re's 2	Hisse-i Seyyid Abdullah Re's 27	Hisse-i Molla Ali Re's 27

Hisse-i Ferhad Ağa Re's 3	Hisse-i Edip Efendi Re's 20	Hisse-i Karahan oğlu Re's 5	Hisse-i Devrim Musa Re's 12	Hisse-i Allamboz Musa Re's 12	Hisse-i Osman Bey Re's 72	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12
Hisse-i Hakkı Ağa Re's 102	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12	Hisse-i Süleyman. Ağazade Re's 2	Hisse-i Karafek Re's 2	Hisse-i Reâyâ Re's 22	
Hisse-i Oskoten Re's 3	Hisse-i Harnoh Re's 202	Hisse-i Mahlori. Re's 3	Hisse-i Torada Re's 9	Hisse-i Dobre Re's 6	Hisse-i Salih Ağa Re's 4	
Hisse-i Mahmut Efendi Re's 32	Hisse-i Reaya-yı Kamr Re's 2	Hisse-i Komanıç Re's 107	Hisse-i Karoş Re's 82	Hisse-i Akar Mahor Re's 72	Hisse-i Osman Bey Re's 82	
Hisse-i Viradahov Rub' 5	Hisse-i Halil Ağa Re's 2	Hisse-i Kadancık Re's 2	Hisse-i Libano Re's 12 Rub' 1	Hisse-i Osman Bey Rub' 1 Re's 32	Hisse-i Ali Ahmedi ve Ahmet Ağa Re's 5	
Hisse-i Kalender Re's 40	Alaka-i faziletli Reşit Efendi ve Rusahi Efendi Hazıratı Re's 30	Alaka-i Ser- Bevvabin Sa'âdetli Halil Ağa ve Muhammed Ağa Hazıratı Re's 112	Alaka-i Sarihazade Esed Ali Efendi Re's 29			
Alaka-i Said Efendi Hazretleri Re's 3	Alaka-i Eminzade Emin Efendi Re's 15	Alaka-i Mustafa Ağa Re's 29				

Varak 3-a

Hüküm 2

Kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlâna Karaferiye kadısı zîdet fezailühu tevki'-i refî'-i hûmayuna vasıl olacak ma'lûm ola ki medine-i Karaferiye varoşunda mütemekkîn reâyânın Dersâadetime takdim olunan arz-ı hâlleri mefhûmunda kazalarına evâmîr-i âliye ile vârid olan tekâliften ber-mûceb-i deftere tevzi' ve isâbet eden hisselerini cümle ahali ve reâyâ bi'l-muayyen edâ eylemek şurût iken bundan akdem kaza-i mezbûrede vaki' olan harîkte haneleri muharrik olan reâyâ-yı ehl-i islam emlak ve evkâflarında bi'l-icâre mütemekkînler olup bundan gayri etraf ve eknâftan zuhur eden hoş-nişîn reâyâ dahi ehl-i islam emlak ve evkâflarında kezâlik bi'l-icâre mütemekkîn kesb ü kâr ile meşgul olmaları hâl-i mallarına göre tevzi' olunan sehimleri talep olundukda bizler ehl-i islâm evkâf ve emlaklarında mütemekkin olmağın bizlerden tekâlif isâbet etmez deyu sehimlerine isâbet eden hisselerinde idare-i muhalefetleri hasebiyle reâyâ-yı sâirenin mazâyıklarına sebep-i nizâm halleri perişanlıklarına illet olur hâlâtan olmağın hâriçten kaza-i mezbûre gelip ehl-i islam emlak ve evkâflarında bi'l-icâre mütemekkin kâr u kesb ile meşgul hoş-nişîn reâyâ ve harîk sebebi ile varoştan emlak ve evkâf-ı mezbûreye nakleden reâyânın ve varoş-u mersûm ahalileriyle ma'an hâl-i istihkak ve tahammüllerine göre vârid olan tekâliften sehimleri ma'rifet-i şer'iyye ile olan tevzi' defteri mûcebince ale't-tesviye eda ettirmek için bundan akdem sadr olan emr-i alî-şânım mûcebince bu defa dahi emr-i şerîfime verilmek ricasına istidâ eyledikleri ecilden Selanik sancağında vaki' nefsi-i Karaferiye ve tevabi' mukataâsı senevi sekiz bin iki yüz gurus ve elli iki bin sekiz yüz gurusun altı buçuk gurusu ve muâcele ile Ahmed Bey ve gayrûhanın ber-vech-i malikâne uhdelerinde olduğu malikânededen ve liva-i mezkûrede vaki' Karaferiye kazasının sekiz yüz elli üç ve bir sülûs beş buçuk hamse-i avâriz nüzûlhaneleri olup kaza-i mezbûre tabi' nefsi-i mahallat-ı varoş-u gebran on sekiz aded mahallatın mukâyved olan yüz altmış yedi ve bir hâmse-i avâriz defterhanesi kaza-i mezbûr icmâl hânesine vasıl olduğu mukâyved ve kaza-i mezbûre tabi kasaba ve mahallat ve nefsi-i mahallat ve varoş-u gebran ve kurrâ ahalilerinin üzerlerinde mukâyved hane-i avâriz nüzûllarının malını beher sene emr ü defter mûcebince tahsiline me'mur olanlara vakti ve zamanıyla bilâ-kusur liva ve kazalarına evâmîr-i âliye ile vârid olan tekâliften emr-i deftere kesr u noksan gelmemek üzere emlak ve arazi ve hâl-i tahammüllerine göre mahallinde cümle-i muvâcehesinde takdir ve tesviye ve vechi üzere marifet-i şer' ile olan tevzi'-i defter mûcebince hisselerine isâbet eden bi'l-mu'ayyen eda eylediklerinden sonra hilâf-ı emr-u deftere bilâ-ferman ziyade tekâlif-i şâkka tarh ve tahmil vesâir bed'i mezâlim ile teâddi ve rencide olunmaları şurût-u mer'iyyeden idüğü ve husus-u mezbûr mukaddema ber-vech-

i muhârrer lede'l-istîdâ ber-muceb-i şurût bin yüz seksen sekiz senesi rebi'ülahirinde emr u şerifime verildiği dahi mevkûfattan der-kenâr olunmağla imdi şurût mûcebince âmel olunmak fermânım olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifim vardık da bu babda sadr olan emrim üzere amel idüb her husus-u mezbûr için mukaddema tarih-i mezbûrede vech-i muhârrer üzere emr u şerifime verildiği hazine-i âmirem defterlerine mukâyed olmağla mukaddem verilen emr ü âli-şânım ve şurût-u muhârrer-i mezkûre mûcebince kaza-i mezbûreye tabi kasaba-i mahallat ve nefis-i mahallat ve varoş-u gebran ve kurra ahalileri üzerlerinde mukâyed hane-i avârız ve nüzûllerinin naibi beher sene emr u defter mûcebince tahsiline me'mur olanlara ve kazalarına evâmir-i âliye ile vârid olan tekâliften emr u deftere kesr u noksan gelmemek üzere emlâk ve arazi ve hal-i tahammüllerine göre mahallinde cümle muvâcehesinde ta'dil ve tesviye vechi üzre ma'rifet-i şer' ile olan tevzi' defter mûcebince hisselerine isâbet iden ba-muîn eda ettirilip hilâf-ı şûrutve mugâyir-i âli-şân bir ferde ta'allül ve muhalefet ettirmeyesin Şöyle bilesin. Alâmet-i şerifimi itimad kılasın.

Tahiren fi yevmî't-tâsi âşer şehir-i rebi'ül-evvel sene sitte ve tıs'ın mie elf /(H.19 Rebiülevvel 1196/M.4 Mart 1782)

Kostantiniyye el-mahrûse.

Varak 3-b

Hüküm 3

Emin Paşa hazretlerinin buyruldusudur.

Şirâ-ı şî'âr mahrûsa-i Eğriboz'dan medine-i Selanik'e varınca sened-i arâ-yı şeriât-ı garrâ' olan izzetlü fâziletlü efendimiz hâzırâtı zidet fezailühûma ve kîdvetü'l-kuzat ve'l-hükkâm yol üzerinde vâkî kuzât ve nüvvâb efendiler zide fezailühûm ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân-ı mütesellim ve voyvoda ve â'yan-ı vilayet ve zabitan-ı sâire iş erleri zide kadrühüm inha olunur ki avâtıf-ı âliye-i mülükâne ve avârif-i behiyye-i hüsv-ânedden uhdemizde tevcih ve ihsan-ı hümayûna buyurulan mallarının Selanik'e müste'bân billahi te'âla azimiyetimizden mukaddemce ihbar ve tanzim mallarına tenbihine ibtidâr lazıme-i halden olmağın işbu mazi'ül-mukaddematü'l-şerifenin yirmi sekizinci isneyn günü tuğ-ı zafer fûrûg muharrec ve mansûb Cinderoz tarafında delâlet-i

tevfik-i bâre ile sevk-i semend izzetimiz musammem ve matlûb olduğu ma'lumunuz oldukda hala ser-râhda vaki cisrdır ve musaberin lazım'ül-tâmir olan mahallerini ta'mir ve tecdid tanzim termim ve tahkim mübaderet ve tûruk ve mesâliki fenapezîr olan yerlerini her i'mar tanzim ve tathire ihtimam ve dikkat ederek taht-ı revân ve araba vesair ahmal ü eskâl ber-vech-i âsan ve sühulet mürûr ve güzâr edecek vechle ihtimâm bezl-i mâkderet ve veçhen-mine'l-vücûh mürûr u ubûr hususunda mûceb usret ve su'ûbet olur Hâlatı kalmamak üzere sarf-ı miknet vesâir levâzım ve merâsim-i mühimmat-ı levâzımı tehiyye ve ifâsına iksâr-ı himmet birle ibraz-ı mesai' meşkûr ve hidemât-ı marsiyeye takayyüd nâm ve say' mala kelâm eyleyip kusûr ve noksan vukûunda be-gâyet-i hazer ve mücânebet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve ısdârı ile irsal olunmuştur İnşâllahu te'âla hususunda gerektir ki ber-minval-i muharrer her birinize mezid-i ihtimâm ve mübâderet ve ber-mûceb-i buyruldu amel-i hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tevki' ve mücânebet eyleyesin deyu.

Fi 28 Rebiülevvel 1197(M.3 Mart 1783)

Hüküm 4

Düstûrûn-ı-mükerremûn müşîrûn-ı-mufahhâmûn nizâm'ül-âlem müdebbir-i umûr'il-cumhûr bi'l-fikri's-sakîb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sa'ib mümehhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbal müşeyyid-i erkânı's-sâ'adet ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûfi'l-avâtıfı'l meliki'l-a'lâ Rumeli'nin sol kolu yemin ve yesârıyla nihayetine varınca ve zikr olunan kolun vaki' Girid ve Bahr-i Sefîd adalarında olan vezir-i-a'zâm edâma'llâhu te'âla iclâluhû ve â'zâmu'l-ümeraû'l-kiram ve ifâzemü'l-küberai'l-fihâm ulû'l-kadr ve'l-ihtirâm eshâbü'l-izzî ve'l ihtişâm el-muhtâss bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l â'lâ mir-i mirân ve kirâm dâme ikbâlühûm ve akzâ-yı kuzâtî'l-müslimin evlâ-yı vulâtî'l-muvahhidîn mea'dinü'l-fezâil ve'l-yâkin râfi'i-a'lâm-ı şer'iyye ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtâss bi-mezîd-i inâyeti'l-melikî'l-mu'în mevâli-i fihâm zidet-i fezailühûm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-kelâm sâir kuzât ve nüvvâb zidet-i fezailühûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l akran voyvodaları ayan ve zabıtanı zide kadrühum tevki'-i ref'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki şecere-i zatü'l-ağsan ravza-i hilafet ve ravza-i keşidü'l-efnan ve hâdika-i saltanat olan nesl-i nesib-i dâverane ve sülâle-i silsile-i hüsrev-ânedan dest-pari ağban-ı feyz-i rabbani tertib-kâri muhâbbet-i sübhâne ile nice nev-res-i nihâl ve bağçe-i e'naib ve gülhar-ı dil-şikeft gülzâr-ı mürrenin ked-keşide-i canibân velâdet-i arâyış ve destâr-ı behçet ve

tarâvet olması iddiâsını celbe meşâyih ve ibâd ve sulh-u tabakat ahâlî ve reâyâ-yı fukarâdan ez-hâmîm ilbâs ve isticlâb zımında bundan akdem ba-nihade-i her mısra-i vücud ve ... arâ-yı mehd-i şühûd olan evlad-ı kirâm nesr u şahanenin her birinin tebşiri mukaddem fûru' teâmüllerini muhtevi memâlik-i mahrûse mesalikü'l-deveranem evâmîr-i münîfem neşr ve ib'âs dâvat-ı hayriyeleri isticlâb olunmaktan naşı fe-hâmden etimme hamd-ı sekine-i bilâd ve esnaf-ı ibâdın hulûsu bal-ı makrûn ve duâ-yı isticâbet meşhûnları nigâşte levhâ-i ikbâl olduğuna binâen işbu doksan altı senesi şevvâlû'l-mükerrremü'l-barekinin on dördüncü günü vakt-i asırdan sonra da sarf-ı sülbi vüs'ü-şahaneden bir gün âlem-i bahâdır ve şevket ve şehâmet zinet-i sicil ve efser-i sa'âdet demânına ve zat-ı zehen zib-i efzâ-yı sipihr-i velâdet olup sultan Mehmet ismiyle tesmiyye ve tevsim olur ile rûsûm-u meserret sedd-i sâni izhâr ve teşmim olunup kâffeten buldân ve emsârda sâkin vezir-i a'zâm ve mir-i mirân-ı kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve sunûf-u ahâlî ve râiyyet ve sigâr

Varak 4-a

ve kibar bu nimete vacib-i teşekkür ki sabaret? haberleri ilam olunmak ehemm ve elzem olduğu cihetten imtirâr ömr-ü şehzedegani meserret unvanımın iddiasına meşgul olmaları zımında işbu emr-i âli-şânıma ısdâr ve sadrazam tatarlarından kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Süleyman ve Kasım zide kadrühûm ile irsâl olunmuştur İmdi bu atıyye-i behiyyenin hizan-ı mevâhib-i ileyhiyeden zuhûr ve Bürûzu teşekkürünün ifâsıyla kezâ yedd-i ömrü saltanat-ı mülûkâne ve mükesser bir nesl-i nesîb bir şayîhânem için fukara ahâlî ve râiyyetten isticlâb davât-ı hayriyeyi müstahdem halat-ı şefkât atıyye mübaderet olunmak ahka-yı mutâlebe-i deverânem idüğü ma'lumunuz oldukda sen ki vezir-i müşâr ve mir-i mirân Mevlânâ vesâir mumâileyhumâsın emr-i şerîfim lede'l-vusûl kasabat ve kazalarının muhâkemine kırâat ve bu meserret-i ümiyyenin tebeşşüreti cümleye işâet ve üç gün kalaklardan top endaht şenlikleriyle izhârı şer' ve meserreti cevami' ve mesâcidde mazânne-i isticâbet-i duâ olan mecâlîste ulemâ ve meşâyih-i ibâd ve etimme hatib ve zinhar tahlil ve tezkîr oldukları halde cem' dest-i küşâd-ı kalbe rica olunarak füzûn-i eyyâm devlet-i padişâhane ve mevâdd-ı ömr ve kurrâ-i aleyh-i hüsv-ânem için dâvat-ı hayriyeyi iştigal ve müvâzebet eylemelerini tenbih ve telkinine mübaderet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sadr olunmuştur Sen ki vusul bulduk da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte sudûr olan fermana vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtîsalimin itâat-ı makrûnuyla amel eyleyenler şöyle bilesin. Alâmet-i şerîfimi i'timad kılasın.

Tahriren evâsıt-ı şehr-i şevvâlü'l-mükerrem sene sitte ve tıs'ın ve mie elf(H.15 Şevval 1196/M.23 Eylül 1782)

Konstantiniyye el-mahrûse

Hüküm 5

Şeri'ât-şî'âr Karaferye kadısı efendi zidet-i fezâilühûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilayet ve zabitan-ı sâire ve iş erleri zide mecdühûm inhâ olunur ki bu evân-ı yümn-i iktirânda avâtıf-ı âliyye-i şahâne ve avârif-i seniyye-i padişahaneden Selanik sancağı uhdemize tevcih ve ihsan-ı hümayûna buyrulub rehber-i tevfik-i bâre ile mahrûse-i Eğriboz'dan nehzat ve hareket ve sevk-i semend şitâb ve sür'ât ederek Yenişehir'e vürûdumuz müyesser olup Cinderoz tarafından Karaferye'ye geleceğimiz muhakkak ve tenfiz evâmir-i âliyye-i hazret-i padişah-ı kışver-küşâ ve tanzim umûr-ı reâyâ ve berâyâ zımında meks-i ihtimâmımızın lâ-büdd ve mukarrer olmağla imdi gönderilen defter mucebince dairemiz halkına iktiza eden ecnâs-ı zehâiri tayin olunan mübâşir ma'rifetiyle cem' u müheyâyâ ve tetmim ve kabza-i me'mura ita ve teslim ve mezid-i dikkat ve müsâra'at kusur ve noksan vukuundan be-gayet-i hezâr ve mübâderet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve ısdârı kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ... ma'rifetlü es-Seyyid Lütfullah Efendi zide kadrühu ile irsal olunmuştur. İnşâallah vûsulunda gerektir ki ber-minval-i muharrer bir saat mukaddem tehiyye ve tetmim zehâiri mübâderet ve ber-mûceb-i buyruldu Amel-i hareket ve hilâfindan gâyetü'l-gâye tevki' ve mücânebet eyleyesin deyu. Berâ-yı daire-i âleyh hazret-i velîyyü'n-ni'am ecnâs-ı zahire ve rûz-u mürre iktizâ eden zikr olunur.

Fi 24 Rebiülahir 1196 (M.8 Nisan 1782)

Nan-ı aziz kıymet 750	Erz mısırı kıymet 365	Lehm-i ganem kıymet 365	Rugân-ı sade kıymet 93	Asel kıymet 12	Dakik kıymet 12	Nışasta kıymet 5	Tahin kıymet 5	Şeker kıymet 6
Şem'i asel kıymet 3	Şem'i ruga kıymet 10	Baharat kıymet 200	Soğan kıymet 25	Kahve kıymet12	Tavuk kıymet 20	Yumurta kıymet 120	Süt. kıymet 6	

Sebze mikdarı kifaye	Hatab mikdar-ı kifaye	Katran kıymet 50	Rugan-ı zeyt kıymet 10	Şa'ir kıymet 1500	Saman ve giyah mikdar-ı kifaye	Mekkar-ı bargir kıymet 400		
Kömür kıymet 20	Menzil kıymet 30	Çıra mikdar-ı kifaye						

Vech-i meşruh üzere balada mezkûr ecnas ve zehair ve kabza-i memura teslim olunması emr-i hazret-i veliyyü'n-ni'amındır./Fi 27 Rebiülahir 1196(M.11 Nisan 1782)

Kethüda-yı Rum-Hisarı

Varak 4-b

Hüküm 6

Kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fâzl ve'l-keâm Karaferye ve Siroz kadılarını zidet fezailühûma ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Karaferye ve Siroz kazalarının cizyedarı Muhammed zide mecdühû ve'l-mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkran zabitan ve â'yân iş erleri zide kadrühum tevki'-i refi'-i hümayûna vasıl olacak ma'lum ola ki bi-mennihi te'âla duhûl edecek bin yüz doksan yedi senesine mahsuben Selanik ve tevabi' kazalarının sakın ve mütemekkin olan ehl-i zimmenin bir ferdi hariç ve kağıtsız kalmamak şartıyla vech-i şer' üzere tahammül ve istihkâklarına göre âle'r-ru'us evrâkları verilip bâla cizyeleri sinin-i sâbika misillü cibâyet ve tahsil ettirilmek üzere Selanik kalemi cizyedarlığı Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Osman dame mecdühûnun uhdesine ihâle ve tefviz ve kalem-i mezbûre mülhâkatından marû'z-zikr kazalar dahi mumâileyh Muhammed zide mecduhaya ihale ve tefviz olunmağla tahsil-i cizye hususunda herkesi cizyedara iânet ve müzâheret eylemek üzere lazıme-i halden iken a'yân ve zabitanın birkaç seneden beri cizyedarını adem-i ianetlerinden naşi taife-i reayayı ferece bulup günâ-gün hile ve tezvîre sülûk etmeleriyle bu sene-i mübâreke de bazı esbâbe binâen cizyelerini sinin-i sâbika üzere cibâyet ettirmeyesin deyu. Beyne'r-reâyâ kil ü kâl hudutuna mebni kalem-i mezbûre tabi bazı kasabat ve kurrâyı derûhte ve iltizâm idegelen mültezimlere havf ve haşyet ol-vecihle nizâm-ı cizyenin ihtilalinden naşi canib-i mirîye ait mevâcibe müretteb olan peşin ve taksit akçelerinin tahsili

te'hirine bâis ve bâdi' olunacaklarını emriyle emr-i bedîhî olduğuna binâen ba'de'l-izin envâl-i cizyenin emr-i cibâyet ve tahsilinde herkes cizyedara iânet ve müzâheret cânib-i miriyei himâyet ve siyâneti mukayyed evrakından bir varakı geriye kalmamak vechiyle tamamen tevzi' ve sinin-i sâbıkada misüllü cibâyet ve tahsil ettirilmek üzere bir kıt'a emr-i şerifim sudûrunu kapucu mumâileyh istîdâ ve hazine-i âmirem defterleri tetebbu' ettirildik de ehl-i zimmenin bir ferdi hariç ve kağıtsız kalmamak şartıyla evrakları verilip mal cizyeleri yerlû yeründen evvel-be-evvel yed-i vahidden cibâyet ve tahsil olunmak hususunda herkes cizyedara iânet edip mûmâna'ât ve muhalefet üzere olanlar her kim olur ise olsun mahkeme haklarından gelinmek için isim ve resimleriyle Der-âliyeme arz ve i'lâm olunmak şurûtundan olduğu mukayyed bulunmağla envâl-i cizyeyi telef ve sarftan himâyet ve sinayet ve sinin-i sâbika üzerinde yerlû yeründen ve yed-i vahidden tamamen tahsil ettirilmek fermanım olmağın işbu emr-i âli-şânım îsdâr ile irsal olunmuştur İmdi vusulunda siz ki kadılar ve zabitan ve â'yân ve iş erleri mumâ ileyhumasın. Selanik ve tevabî' kalemi külliyetli mal ve evrak ile mukayyed mal ve cizye nassan ve içtihaden atyeb-i emval-i miriyeden olup kaza-i mezburun sakın mevcûd ehl-i zimmet bir ferdi hariç ve kağıtsız kalmamak şartıyla evrakları tevzi' ve mal cizyeleri yerlû yeründen sinin-i sabıka misillü yed-i vahidden cem' u tahsil olunmak hususunda ale'l-ittifak cizyedara iânet ve müzâheret olunması matlûb olmaktan naşi umûr-u cizyeye taârruz ve müdahale ile bir akçesinin kesr ve noksanına sebep olanlar her kim olur ise olsun mahkeme haklarından gelineceğini kendilere tefhim ve mütenebbih' olmayanlar olur ise isim resim ve şöhetleriyle Der-âliyeme arz ve i'lâm eylesin ve sen ki cizyedarı mumâileyhasın Uhdesi kayd olunan kaza-i mezbûrun cizyesinin mukayyed olan evrâkın bir varakı geriye kalmamak vechiyle ehl-i zimmette reâyânın tahammül ve istihkâklarına göre tevzi' ve sene-i sâbika misillü yed-i vahidden cem' u tahsil idüb müretteb olan peşin ve taksit akçelerini kâdem-i âkdem ve hazine-i âmirem ve sebep-i muhârrer ahkâm-ı mûvacehelerince havale olunan mebalîği dahi mahallerine edâ ve teslim edip mugâyir emr-i âli-şânım vaz' ve hareketten be-gâyet-i tevki' ve mücânebet eylemek babında fermân-ı âli-şânım mübaderet olmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sudur eden işbu emr-i şerif celil-i âli-şân vacibü'l-ittibâ' lazımu'l-imtisalimin mazmun ve itâat-ı mâkrunuyla münif birle amel olup hilâfına kat'en rıza ve cevâz göstermeyesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın

Tahriren fî yevmi'r-rabi' şevvâl sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf/(H.4 Şevval 1197/M.2 Eylül 1783)

Konstantiniyye el-mahrûse

Varak 5-a

Hüküm 7

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâ'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana Karaferye kadısı fezailühu ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Selanik sancağı mütesellimi zide mecdühü tevki'-i refi'-i hümayûna vasıl olacak ma'lum ola ki mukâtaat-ı cismiye-i miriyeden olup sülüs hissesi silahdarım Mir İsmail dâme ülüvvuhûnun malikâne-i uhdesinde olan Selanik sancağında vaki Hahsa-i nefsi Karaferye ve tevabi' mukatâasından bi-mennihi te'ala duhûl-i âtide edecek bin yüz doksan yedi senesi mart ibtidasından zabt eylemek üzere voyvodalığı ve sene-i merkûm muharrem ğurresinden cibâyet ve tahsil eylemek üzere Selanik ve tevabi' kalemi cizyesi mülhakatından olan Karaferye kazası cizyedarlığı kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân zide mecdühunun eğerçi iltizamen uhdesine ihale ve tefviz olunmuş olup ancak kaza-i mezbûresi a'yân ve ahaliden bazıları reayadan feta' külli mebalığı cerr ve celbine me'luf olmak takribiyle suret-i zahirde istishab ve himayet ederek voyvoda ve cizyedarların umuruna hâlel verilmek halatına mübaderet eylemek adet-i müstemireleri olduğuna binaen umur-u mukatâa-i cizyeye bir ferde taarruz ve müdahale eylemek üzere evvel emirde ma'rifet-i şer ile tenbih-i te'kid bir de mütenebbih ve mücab olmayıp etvâr-ı sabıkalarında ısrar ederler ise nefy-i kal'a bendeleri hususunda dersaadetime takdim edeceği tahriratına müsâade-i âliyyem erzani kılıp ıslah-ı nefsi eylediklerini tekrar tahriratı eylemedikçe ahlakları tecviz olunmak babında emr u şerifim sudûru voyvoda-i mumâileyh tarafından ba-takrir-i istid'a ve malikâne verilen mukâataatı ve maktuat-ı kurrâ ve mezra' reâyâsına vüzera ve mir-i mirân mütesellimleri vesâir ehl-i örf taifesi taraflarından bila-fermân bir akçe ve bir habbe mutalebesiyle rencide ve remide olunmayıp havd ve te'addileri men' u def mefruz'ül-kalem ve maktu'ül-kîdem min-küllü'l-vücûh serbestiyet üzere savn olduklarıncâ te'yid bir berat ile malikâne mutassarıfı olmaları düsturu'l-âmel tutulan malikâne şûrutundan idüğü hazine-i âmiremde mahfuz başmuhasebe defterleri kuyûdatından istinbât olunduğuna binaen istid'ası ve şurût-u mer'iyeye mucebince amel olunmak fermânı olmağın işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdârı ile irsal olunmuştur İmdi vusulunda siz ki mütesellim ve kadı mumâileyhumasın o menkul umûr-u mukatâa-i

cizyenin ihtilaline bâis olanlara evvel emirde ma'rifet-i şer' ile tenbih-i ekîd ve mütenebbih olmadıkları surette nefy-i kal'a bendeleri hususunda voyvoda-i mumâileyhim dersaadetime takdim edeceği tahriratına müsâade-i âliyyeme erzâni kılınp ıslah-ı nefis eylediklerini tekrar tahrir ve iş'ar eylemedikçe ıtlakları tehviz olunmayacağı guş-ı hûşlarına ilkaya mübaderet mucib emr u şerifimle âmel-i hareket eylemeniz babında ferman-ı âli-şânım sadr olunmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan işbu emr-i şerif celil-i âli-şân vacibü'l-ittiba' ve lazımlü'l-imtisâlimin mazmûn itâat-ı makrûn münifi üzere âmel olub hilâfıyla vaz' ve hareketten ziyade tevki' mücânebet ve mübâedet eylesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın

Tahriren fi yevmi't-hamis şevval sene sitte ve tıs'ın ve mie elf(H.5 Şevval 1196 /M.13 Eylül 1782)

Kostantiniyye el-mahrûse

Hüküm 8

İzzet-i meâb şeri'ât-ı nisâb Karaferye naibi Mevlana Hafız el-Hac İbrahim Muhammed Efendi kem-yâb gıbbü'l-tahiyyü'l-vâfi inha olunur ki kaza-i mezbûr sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ali Efendi nam-ı müteveffanın muharrer-i terekesi mevâdd-ı mahsusadan olmağla tarafımızdan sana ihale olunmağın gerektir ki tayin olunan çukâdarımız İbrahim ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le tahrir ve tereke-i müteveffa-yı mezbûru tahrir ve terkim ve beyne'l-vüresâ alâ farâza'llahi te'âla tevzi ve taksim eyleyip zımnında hasıl olan resm-i kısmet ve ücret-i sükûk-u deâviden ba'de'l-ıfrâz hâmis bakiyesini mümzî ve mahtûm sûret-i defteriyle çukâdar-ı merkûma teslim ve tarafımıza isâl eylesin.

Vesselam

El-kadı' Asker-i Rum-ili

Varak 5-b

Hüküm 9

Şeri'ât-şî'âr Karaferye kadısı efendi zide fezailühû ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-âkran â'yân Kara Ahmed Ağa vesâir ağavat ve iş erleri zide kadrühûm inha olunur ki Karaferye kazası bervech-i mâlikâne ba-berât-ı şerif-i âli-şân cihandara ikâb ve ihlâf-ı müstemirde

ittisâfımızdan hâlâ silahdar celil-i i'tibâr hazret-i şehriyâr sa'âdetlü ağa karındaşımızın mukatâası olup ber-vech-i serbest voyvoda yediyle zabt ve idaresi babında fermân-ı celil-i âli-şân olmağla imdi derûn-u emr-i âliyyede zikr ve tasrih buyrulan şurût-u serbest üzere mukatâa-i mezbûreyi hâla voyvoda olan kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Murtaza Ağa zide kadrühaya zabt u rabt kaffe-i aidât ve rüsumât-ı âşar ve tayyâratını âhz u kabz ettirip ale'l-husus ezmine-i mâziyyede olageldiği üzere masârif-i sıhhiye vuku'-yafte beldesi tevzi' ve tanzim mu'tadiye-i mübaderet ve resm-i ta'dil ve tesviyeye dikkat ederek emr-i âlinin natık olduğu üzere şurût-u serbest icrasına bezl-i makderet ve umûr-ı mukata'âyı ihtilalden ve voyvoda ağanın serbest-i intikâsından be-gayet-i hazer ve mübâedet eylemeniz babında divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile itâ olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki vech-i meşrûh üzere ihtimâm-ı mübaderet ve ber-mûceb-i buyruldu amel-i hareket ve hilâfindan be-gayet-i tevki' ve mücânebet eyleyesin deyu./

4 Muharrem 1196(20 Aralık 1781)

Hüküm 10

Şeri'ât-şî'âr Karaferye kadısı efendisi zide fezailühû ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa zide kadrühû ile inha olunur ki Karaferye kazasında vaki' Holoh namı karyede alacağı olan meblâğı ma'lûmü'l-mikdarı yeniçeri ve subaşı talep eyledik de mücerrred akçesini ekl' ve bel' sevdasıyla' karye-i mezkur ahalisi kurb ve civarında vaki' Posküpü ve Litrovoz karyelerinin eşkiyalarıyla ittifakında mel'anet ve subaşı merkûm-u haremeyn edanında ikâ-i fırsat birle katl ve idamı esliha nûkûd ve eşyasını nehb ve iktisâmı gadr külli eyledikleri sikât-ı takrirlerinden misma'-i i'timadımıza mevrûd olup bilâ-makûle katl-ı te'addîsine cesaret eden lûsus ve eşkiyanın levsi vücudlarında tethiri bilad-ı te'min kılıb ibâd-ı lazıme-i zimmeti izzet-i vulatü'l-i'zâm olmağla imdi huzurumuzda istintâk ve bi'l-istitla' şer'en ihkâk-ı hak olunmak için kurrâ-i mezkûrenin bi'l-cümle ihtiyarane ve söz sahiplerini ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle ihzâr-ı mübâderet ve ketm-i himâyet ile ibtal-i hisse bâ'is olmaktan gayetü'l-gaye hazer ve mübâderet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki kurrâ-i mezkûr ahalileriyle ber-minvâl-i muharrer bir saat mukaddem ihzâr-ı müsarâât ve ber-mûceb-i buyruldu âmel-i hareket eyleyesin deyu.

4 Muharrem 1197(M.10 Aralık 1782)

Hüküm 11

Şeri'ât-şi'ar Karaferye kadısı efendi zide fezailühû ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ve voyvoda ağa zide kadrühû ile inha olunur ki Karaferye kazasında vaki Makrogoz namı karye reâyâsı revîyyet-i tabîyyet şekâvetlerinden naşi derûn-u karye-i mezkûrede bir nefer-i zimmîyi katl ve idam hafîyyen mâhfuresine ilkâ ve ihzâr eşya-i mevcûdesi nehbi gadra ictisâr eyledikleri sıhhiyen tarafımıza ihbârı inha ve icrası derece-i vücûbede idüğü havid olmağla imdi ... vuku' sıhhat ve hakikatı li-ecli'l-istitla' su'âl ve cevabı zımnında karye-i mezkûrenin ihtiyarane ve söz sahiplerini ta'yini olunan mübaşir ma'rifetiyle huzurumuza ihzâr-ı mübâderet ve dikkat-i müsarâ'at eyleyip terâfû' ve tesâmühten be-gayet-i hazer ve mübâedet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusûlunda gerektir ki ber-minvâl-i muharrer merkûmunu ihzâr-ı dikkat ber-mûceb-i buyruldu âmel ve hareket eylesin deyu.

5Muharrem 1197 (M.11 Aralık 1782)

Varak 6-a

Hüküm 12

Şeri'ât-şi'ar Karaferye kadısı efendisi zide fezailühû kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa zide kadrühû inha olunur ki Karaferye kazasına vaki Resne namı karye derûnunda karye-i mezkûr eşkiyası çiftlik sahibi Ali Reşid Efendi'ye istinaden bir neferi irem-i katl ve idam eyledikleri tarafımıza inha ve ifhâm olmağla imdi husûs-u mezkurun ... sıhhat ve hakikatini li-ecli't-tashih suâl ve cevabı zımnında karye-i mezkûrun subaşısı vesâir söz sahiplerini ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle bir saat mukaddem huzurumuza ihzârı müsara'ât ve terâfû' ve tesâmühten be-gâyet-i hazer ve mübâedet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âlâ vusulunda gerektir ki ber-minvâl-i muharrer mesfûreleri bir saat mukaddem huzurumuza ihzâr eyleyip ber-mûceb-i buyruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan tevki' ve mücânebet eylesin deyu.

2 Muharrem 1197(M.8 Aralık 1782)

Hüküm 13

Şeri'at-şi'âr Karaferye kadısı efendi zide fezailühû ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa zide kadrühû inha olunup da Karaferye kazasında vaki Seli karyesi reâyâsı haydut ve eşkiyasını tahrik ve bi'l-ittifak kârbânı basıp birkaç yük meta' ve eşyalarını gasb ve ahz eylediklerinden başka birkaç neferi haydut ve eşkiyası ahz olunmuşken bir takrib-i firâr ettirip bugün hıyanet mefsedet ve şenâ'atları tarafımıza ihbâr olunmağla imdi husûs-u mezkûr li-ecli't-tâshih suâl ve cevâibi zımnında karye-i mezkûr subaşısı Mahyo Gerdiyo Yorgo vesâireleri âla-eyyi-hâl ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle huzurumuza izhârı mübâderet tegâfûl ve tesâmühden gayet'ül-gâye ihtiraz ve mübâedet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile irsal olunmuştur Vusulunda gerektir ki ber-minvâl-i muharrer mesfûreleri seri'an ve acilen ihzâr eyleyip müceb-i buyruldu ile amel ve hareket-i hilâfından be-gayet-i tevki' ve mücânebet eylesin deyu.

2 Muharrem 1197 (M.8 Aralık 1782)

Karaferye kadısı efendi ve voyvodası ağa huzurumuzda li-ecli't-terâfû' sahibi arz-ı hâlin hasmını ta'yini olunan mübaşir marifetiyle ihzar eylesin deyu.

4 Muharrem 1197 (M.10 Aralık 1782)

Hüküm 14

Devletlü inayetlü rıf'atlü sultanım hazretleri sağ olsun

Bâ-berat-ı âli-şâna mutasarrıf olduğum tımarım karyelerinden Karaferye kazasına tabi Yancışte namı karye toprağında Hamza Efendi ve oğulları bâlâsında bir mikdar araziye zirâat edip tapu talep olunduk da bu makûle arâzi-i miriye kadı hücceti vesâire sened ile evlâ-yı hilâf-ı kanun iken bey kadı hücceti ve tapuya me'zunu olmayan mültezimlerden temessükü elden deyu tâallül etmekle mevcûddur ki huzur-u devletlerine ihzâr ve keyfiyeti ma'lum olmaları buyruldukda iktizâ eden resm-i tapu tamamen tahsil olunmak babında fermân devletlü sultanım hazretlerininindir.

Bende Salih Gulami /

Kâtib-i Kalem-i Divân-ı Hümayûn

Varak 6b

Karaferye kadısı efendi ve voyvodası ağa huzurumuzda terâfû'-i şer ve ihkâk-ı hak olunmak için sahib-i arz-ı hâlin hûsemasını ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle âla-eyyi-hâl ihzar eylesin deyu.

fi 3 Muharrem 1197 (M.9 Aralık 1782)

Hüküm 15

Devletlü inâyetlü merhametlü efendim sultanım hazretleri sibağ olmaları arz-ı hâl kullarıdır ki bu kulları Egribucak kazasına tabi Ohar Obası karyesi sükkânından olup bir buçuk sene mukaddem oğlum Muhammed namı kimesne Karaferye kazasında Musaf Ayan karyesi ormanında koyun ra'y eder iken yine medine-i mezbureye tabi Kostaniyye karyesi temekkünlerinden Vasiç oğlu Lölöv ve oğlu Kelyan ve Kondereli oğlu Kelyan namı zimmiler bi'l-ittifak mezbûr oğlum Muhammed'in üzerine varıp bilâ-cürm başına taş ile darb ve cerh edip evvel-i merceden müte'essiren fevt olduğu ecilden bir türlü mahallinde ihkâk-ı hak olunması mümkün olmadığı ecilden billâhi ve-li resul-hak-râne merhamet buyrulup ... mübaşir kulları ta'yin ve huzur-u devletlerinde terafû' şer' ve ihkâk-ı hak olunması babında emr û fermân devletlü inayetlü merhametlü efendim sultanım hazretlerindir.

Bende İbrahim Bey

Hüküm 16

Şeri'ât-şi'âr Karaferye kadısı efendi zide fezailühû ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa zide kadrühû inha olunur ki Divan-ı Hümayûn kalemi kâtiblerinden Salih Gulami Efendi'nin Selanik sancağının Karaferye nahiyesinde Yancişte namı karyede gayriden ba-berat-ı âli-şâna mutasarrıf olduğu tımar nizâına dair istidâsına binâen tarafımıza hitaben fermân-ı âli-şâna sadr ... eylediği ecilden ... hakikat-ı hâl li-ecli't-tashih karye-i mezbur ahalisi huzurumuzda istintak ve hukuk-u lazıme-i ihkak hususu derece-i vücubda mevrûd olmağla imdi suâl ve cevab zımnında karye-i mezkûr ahalisinin sağır ve kebirini ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle bir saat mukaddem huzurumuza ihzara mübaderet rehâvet ve betâetten be-gayet-i hezar ve mübâedet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âlâ vusulunda gerektir ki ber-minvâl-i muharrer karye-i mezbûrun ahalisini

icâleten ihzârımıza müsarâatı ber-mûceb-i buyruldu âmel-i hareket ve hilâfetten tevki' ve mücanebet eylesin deyu.

fi 3 Muharrem 1197(M.9 Aralık 1782)

Hüküm 17

Şeri'at-şi'âr Karaferye kadısı efendi zide fezailühû ve kîdvetü'l-emasil ve'l-akrân voyvodası Murtaza Ağa ve bu defa a'yâna nasb olunan Kara Ahmed Ağa zide kadrühûm inha olunur ki rü'yet-i mesâlih-i ibâd için bu defa Karaferye'ye ba-nihade vürûdumuza kaza-i mezbûr a'yandan âri ve umûr-u ibâde nev'i ta'til mesârr olduğu meşhûr ber-munsîf ve müstakim a'yana nasbı mertebe-i vücubda rü-nümud olmaktan naşı bi'l-cümle sekine-i belde-i mezkûr olan müslim-i reâyâ huzurumuza ihzâr ve istintâk ve istivâb olunduklarında sen ki mumâileyh Kara Ahmed Ağa zide kadrühasın Cümlesinin mârazı ve muhtarı olduğu yek-zebân ittifak takrirlerinde ifhâm ve tahkik ve i'lâm-ı şer'iyye ileistirham ve tasdik olunduğuna binâenistirhâm-ı istidâları tarafımızdan Der-âliyeye arz ve tahrir olunmuş olmağla emr-i nâme-i sadr-ı âli sûdur ve zuhur edinceye dek

Varak 7-a

buyrulduumuz ile kaza-i Karaferye a'yanı nasb ve ta'vin olunmuş seneddur imdi vedi'a-i rabbü'l-izzet olan fukâra-yı râiyyeti himâyet ve siyânet ederek umûr-u husûslarını temşiyet ve rü'yet ve tanzim-i mübâderet ve kaffe-i me'rub ve mesâlih-i şer'-i kanuna tatbiki birleibrâz-ı mesai'-i mârziyeye bezl-i vüs' ve mâkderet zulüm ve taaddîden be-gayet-i hazer ve mübâedet ve sen ki kadı efendi ve voyvoda mumâileyhumasın Mumâileyh Kara Ahmed Ağa'ya kaza-i mezbûr a'yânlığı hizmetini görüp bi'l-isak siyâneti reâyâ ve berâyâyâ sarf-ı miknet eylemeniz babında divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve îsdarı i'ta olunmuştur İnşâllahu gerektir ki bir suâl-i muhârrer ihtimâm-ı mübâderet ve ber-mûceb-i buyruldu âmel ve hareket-i hilâfindan be-gayet-i hazer ve mücânebet eylesin deyu.

7 Muharrem 1197 (M.13 Aralık 1782)

Hüküm 18

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân eyalet-i Rumeli'de vaki' sağ ve sol kol vesâir elviye-i alay beyleri ile Semendire sancağı alaybeyi ve çeribaşları vesâire zabıtane zide kadrühûm

tevkî'-i refî'-i hümayûna vasıl olacak ma'lûm ola ki devlet-i aliyye-i ebed müddet asâkir-i mutâd bahasından olan zü'amâ ve erbâb-ı tîmarın âle'd-devam nizâm halleri emrine dikkat-i ehemmiyet olduğuna binâen hin-i vazî'larından beri her kırk senede bir defa umûmen der-desti ferman olunarak bin yüz doksan altı senesine mahsuben der-dest vechiyle kuyudat-ı berivâtı temyiz ve beyinlerinde vukubulan nizâları kat'-ı âtik defterleri itibardan iskât birle hazine-i hümayûna vaz' olunup şaban-ı tarih-i merkûmeden beri bazı mevani' sebebiyle umûr-u der-desti te'hiri ve eyalet askeri bazen ser-asker ma'iyyetlerinde ve bazen sıhrat muhafızlarında ve tahsisi dört beş sene evân-ı seferde tevcihâtı umûr-ı cebe defterleriyle rû'yet olduğu cihetten asıl rûznâmçeleri bila-bozındı kılarak kuyudatları mahal-i müşevveş ve an'ane der-kenârları ziyade müte'essir ve giderek âdem-i rû'yet mertebesine varacağı bedîdâr olmak hasebiyle kuyudat-ı defter-i hakani tashih ve temyiz için der-dest olmak mertebe-i vücûb resîde olduğu ma'lum hümayûn-u cihandaranem olduk da yüz doksan dört senesi muharreminden itibaren dört sene müddet ta'yini ile umûmen eyalet askeri der-dest olunmasına izn-i hümayûnuma erzânî kılındığı işbu mübârek-i hatt-ı hümayûnu şevket-i makrûnum şeref-sudûr olduğuna binâen siz ki elviye-i mezkûr alaybeyleri ve zabitanı vesâire mumâileyhumasın. Sancaklarında zeâmet ve tîmara mutasarrıf olanlar yedlerinde mevcûd senedât-ı sıhhiyelerini istis'ab ve Der-âliyeye gelub isbât-ı vücûd ile yedlerine müceddeden berivât ahzına müsâra'at eylemelerini cümlesine tenbih-i ekide eylemeniz için tenbih-i mukâddema yüz doksan üç senesi evâhir-i şabanında ve ba'de't-te'kîd ve isti'cali muhtevi doksan beş senesi evâsıt-ı şevvalinde size vesâire eyalet ve elviye-i alaybeylerine hitaben evâmir-i şerifim îsdar ve ib'as olunmuş olduğundan bu ana dek sancaklarınız neferatı karîn-i hitâm olacak mertebede resmiyet üzre berivâtlarını tecdid eylemeleri iktizâ eder iken emr-i şerif-i merkûmenin ibtidâ ve sudûru üç seneye karîb ve dikkat mevûd-u tekmile karîn olup henüz nısfı mikdarı tecdid berivât olunmadığı kuyudat-ı defter-i hakaniden müstebân ve neferat-ı merkûmenin bugün betâet ve rehâvet kevn-i hareketleri mutlak siz ki emr-i şerifim infazda kusurunuzu iş'ar ve onların dahi kan parelerine âdem-i râğbetlerini ima' ve işrâb eylemek hasebiyle ba'de'l-izin isti'cal kaydına doslamayıp? dikkat-i muâyyen tekmilinde evâmir-i âliyeye ve âdem-i itâat ile zeâmet ve tîmarları berâtlarını der-dest üzre tecdid-i itibâr eylemeyenlerin ağrâr-ı vahiye ve illet gayri vak'aların isfa' olunmayıp biz dahi kabul ve ibkâ etmemek vechiyle ... istihkâk ve havas-ı hümayûnuma tashih olunmasına irade-i katıa'-i mülûkâneme ta'alluk etmekle sancaklarınızın züemâ ve erbâb-ı tîmarından henüz tecdid-i berivât etmeyenlere keyfiyeti bir hoşça ifade ve tefhim ile yedlerindeki senedât-ı sıhhiyelerini tahsis ve li-

ecli't-tecdid Der-âliyeye vürûdu müsârâat ve acillerinde sâbi' ve mütekâid olanlar ve bi'n-nefs gelmeye iktidârı olmayanlar sancaklarında bulunan çeribaşlarıyla berâtlarını irsal ile müddet-i muâyyen hitamından akdem berivâtı tecdid ahzına

Varak 7-b

mübâderet eylemelerini gereği gibi tenbih-i ekîde ve ihtimâm eylemenize fermân olmağın bu defa dahi te'kîd ve isti'calen işbu emr-i âli-şânım îsâr ile irsal olunmuştur. İmdi der-dest üzere tecdid-i berivâtın maksûd sinin-i vafirimden beri rehin-i ihtilâl olan kuyudatın temyizi ve tahkikleri eyalet-i asâkirinin nizam malları ve zabıta-i kanuniyelerinin tetarruk-u halden vikâyesi musaddak idüğü ve dest-i tarıkı üzere herkesin sened-i tatbiki yedlerine berivât-ı cedide ita olunarak defâtiri müceddeden kayd ve imlâ olunduktan sonra yekdiğeri ile haber-bâni eden münâza'at-ı salifeleri min' ba'de'l-karîn sem'-i isfâ olmayub sened-i sıhhiye ile nan-ı pârelerine mutasarrıf olacakları ve bundan böyle istîcal olunmayub müddet-i tahsis olup karîn-i hitâm olan dört sene tekmîline sened-i cedide ahzına râğbet eylemeyenlerin zeâmeti ve tımarları biz dahi ibkâ olunmamak şartıyla üzerlerinden ref' ve erbâbı istihkâk tevcih veyahut havâss-ı hümayûnuma tahsis olunacağı muhakkak idüğü malumlarınız olduk da emr-i münif itâat-ı redifim tarafımıza vasıl olduk da sancaklarınızda zeâmet ve tımara mutasarrıf olanlar mefhûm hâkim celil-i âli-şânıma yek-yegân bir hoşça ifade ve tefhim ve o ana dek tecdid-i berivât etmeyenlerin mecmu' yedlerindeki senedât-ı makûle ve sıhhiyelerini tashih ve tecdid için Der-âliyeye vürûdu müsârâat elçilerinde sabî ve mütekâid olanlar ve bi'n-nefs gelmeye iktidârı olmayanlar sancaklarında bulunan mu'temed çeribaşlarıyla berâtlarını irsal ederek müceddeden berivât ahzına ikdâm eylemelerini tenbih ve te'kide dikkat ve bundan böyle fermân-ı münife adem-i itâat ve nan-ı pârelerine gayr-ı râğbet ile müddet muayyen-i merkûme hitâmına dek zeâmet ve tımarları açık kalanların bâlâda tafsil ve beyan olduğu vechle ve nan-ı pârelerine li-mahalli erbâbı istihkakı tevcih veyahut havâs-ı hümayûna tahsis kılınıp o misillülerin ağrâr-ı vahiyeleri adem-i isfâ ile nedâmet ve peşimânî ber-vechle fâidesine olmayacağını her birinin gûş-i hûşlarına ilkâya nisar vüs ve kudret eyleyip siz dahi ikdâmdan kusur ve rehâvet ile mazhar ikâb-ı şedîde olmaktan be-gayet-i hazer ve mücânebet eylemeniz babında ferman-ı âli-şânım sadr olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifimle vusûl bulduk da bu babda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte sudûr olan fermân vâcibü'l-ittiba' ve lazımlü'l-imtisalimin mazmun itaat-ı makrûnuyla âmel olub

hilâfindan be-gayet-i hazer ve mücânebet eyleyesin Şöyle bilesin. Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın.

Tahriren fi evâil şehr-i zilkadeti's-şerife sene sitte ve tıs'ın ve mie elf (H.1 Zilkade 1196/M.8 Ekim 1782)

Kostantiniyye el mahrûse

Mucebince mektub-u cenâb-ı hazret-i sadâret-pahi dahi varid olmuştur. Fi 25 muharrem 1197 (M.31 Aralık 1782)

Varak 8-a

Hüküm 19

Türk Osman Oğlu Ali Beşe'nin defter-i kassamıdır

Medine-i Karaferye mahallatından Kemal Bey Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ali Beşe İbn el-Hac Osman ibni Zülfikar'ın virâseti ve zevce-i metrûkesi Hatice binti İsmail namı hatun ile sulbî sagîr oğlu Ahmed ve sulbîye sagîre kızı Aşîye'ye inhisârı lede's-şer'-i mezbûr zâhir ve tahakkuk olduktan sonra bi'l-iltimâs ve bi'l-ma'rifeti's-şer' ve tereke-i müteveffâ-yı mezbûre tahrir ve terkim ve beyne'l-vüresa ve bi'l-farizeti's-şer'iyye tevzi' ve tefhim olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûre defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur .

Fi yevmi't-tasi' min şehr-i saferü'l-ğurre sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.9 Safer 1197/M.14 Ocak 1783)

Simkâr kılıç kıymet-i meblağ 2400	Ser-şiş kıymet-i meblağ 4700	Simkâr-ı piştov aded 1 kıymet-i meblağ 6000	Boylu Tüfenk kıymet-i meblağ 720	Köhne yeşil çuka kürk kıymet-i meblağ 1200	Müsta' mel kırmızı çuka yeşil kıymet- i meblağ 960		
--	------------------------------------	--	---	---	--	--	--

Siyah poşı kıymet-i meblağ 720	Yeşil çuka çay kıymet-i meblağ 600	Köhne çuka dolama kıymet-i meblağ 480	Müstamel çuka şalvar kıymet-i meblağ 600	Köhne yeşil kürk kıymet-i meblağ 600	Müsta' mel semen kıymet-i meblağ 220	Köhne kırmızı kuşak kıymet-i meblağ 60	
Köhne palaska kıymet-i meblağ 60	Def'a tüfenk kıymet-i meblağ 480	Köhne beledi Döşek kıymet-i meblağ 360	Köhne yorgan kıymet-i meblağ 360	Köhne şilte kıymet-i meblağ 240	Köhne delince aded 2 kıymet-i meblağ 480	Beledi yastık aded 1 kıymet-i meblağ 900	Köhne delince aded 2 kıymet-i meblağ 480
Evan-ı nühasiye aded 27 kıymet-i meblağ 3240	Zehair ve hatab ber-vech-i tahmin kıymet-i meblağ 3600	Bargir ma'a takım kıymet-i meblağ 720	Odun bargiri kıymet-i meblağ 2400	Öküz aded 3 kıymet-i meblağ 5000	İnek aded 1 kıymet-i meblağ 1200	Hınta kise 1 kıymet-i meblağ 5400	
Çavdar kise 2 kıymet-i meblağ 360	Şa'ir kise kıymet-i meblağ 540	Bağ ve der - mevzi'-i düz bağlar 10 dönüm kıymet-i meblağ 2400	Etmegi fırını ve bakkal dükkkanı ve kiracı odaları kıymet-i meblağ 60.000	Ba-temessük der- zimmet Sarıçazade es-Seyyid Ali Efendi kıymet-i meblağ 121320			
Bir re's-i at der-zimmet mütevvefayı mezbure Sarıçazade Ali Efendi kıymet-i meblağ 8400	Der- zimmet Garçal reayaları kıymet-i meblağ 14400	Der-zimmet Bofne oğlu kıymet-i meblağ 2640	Der-zimmet Torkohor'lu Manol zimmi kıymet-i meblağ 1800				

Der-zimmet Lolev zımmi kıymet-i meblağ 1800	Der- zimmet Torkohor’lu zımmi meblağ 2880	Der-zimmet Komaniç’li On dokuz oğlu meblağ 720	Der-zimmet Komaniç’li Ergiri meblağ 4440				
Der-zimmet Komaniç’li Nikola veled-i mürre meblağ 1020	Der- zimmet Şoban Nikola meblağ 3120	Der- zimmetGoge v zımmi meblağ .3120	Der-zimmet Komaniç’li meblağ 1200	Der- zimmet Geloren reayaları meblağ 12000			
Der-zimmet Dalyanlıvele d-i Manol meblağ 1320	Der-zimmet Dalyanlı meblağ 480	Germet semeninden der-zimmet ista’ ve ravz- ı zade meblağ. 2160	Germet kıyye meblağ 6000				
Der-zimmet reayaları mihr-i müecccel ba-temessük 13380	Der zimmet reayaları garçal meblağ 10440	Şir-hane meblağ 300	Meblağ yalnız 348620 akçe				
Resm-i kısmet ber- mu’teber meblağ 8715	Techiz ve tekfin meblağ 4200	Kalemiyye meblağ. 1743	Eminiyye meblağ 1743	Hüdamiyye meblağ 1743	İhzariy ye meblağ 872	Dûyun-u müteveffa meblağ 5229	El- ihracat- ı mihr- i. müecce lmebla ğ 24000
Li-taksir beyne’l- vüresa	Hisse-i zevc’il- mezbure	Hisse-i ibn’ül- mezburAhm	Hisse-i bint’ül- mezbure	Meblağ 48.245 akçe			

meblağ 300375	meblağ 37545	ed meblağ 175210	Aşiye meblağ 27615				
------------------	--------------	---------------------	--------------------------	--	--	--	--

Varak 8-b

Hüküm 20

Karaferye kadısı efendisi ve voyvodası ağa ve â'yânı ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle sahibâne arz-ı hâlin hûseması mesfûreleri huzur-u şer' ve ihzar-ı terafü' şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer mahallinde icrası mümkün olmaz ise huzur ve himayetten âri vechle rü'yet-i faysal verilmek için tarafını mübaşire teslimen divan-ı Selanik'e ihzar eylesin deyu.

fi 3 Safer 1197(M.8 Ocak 1783)

Hüküm 21

Devletlü inâyetlü fukarâya merhametlü efendim sultanum hazretleri sağ olsun arz-ı hâl kulları oldur ki Karaferye kazasına tabi Kara Hacı namı karye kışlağında sâkin Anitaklı çoban kulu kethüda ve Nikola kethüda ve Okava kethüda Ba-Nikola kethüda Odvan kethüda namı kefereler bizim sâkin olduğumuz Leftehor karyesi kışlağımıza cebren koyun ra'y' ederlerken niçin kışlağımızda hilâfı koyun ra'y edersin cevap eylediğimizde bu kulunuzu sopa ile darp idub ve kelblerine yedirub ve üç yüz gurus akçemizi cebren alub mecruh eylemişlerdir. Bu kullarına küll-i gadr olmuştur Merahim-i aliyelerinden mersuddur ki mübaşir kulları ma'rifetiyle huzura ihzâr ve huzurda merâfık-ı şer' buyurub ve ihkâk-ı hak buyrulmaları babında mâ fi emr u fermân devletlü inayetlü fukârâya merhametlü efendim sultanım hazretlerindir.

Bende-i Dava /Bende-i Divan

Hüküm 22

Siroz Vodina Karaferye Ağustos kadıları faziletlü efendiler zide fezailühü a'yân ve voyvoda ağaları ve zabıtan-ı sâire sahib-i arz-ı hâl inhası ve akde mutâbık ve nefsi'l-emre muvafık olub müteferrik olan reâyâ ve raiyyet oğullarından olduğu sûret-i defter-i hakanide mestûr olub za'im mumâileyhûmanın sedd-i remâk olacak mübaşirine kesr u

noksan ve gâdr-küllî tertib edeceğinden başka bâki kalan reâyânın dahi perakende ve perişanlıklarıyla varid olan umûr-u mürrenin ta'tiline bâis bir halet idüğü ma'lumlarınız oldukda de'b-i kâdim üzre kaldırılması mu'tad olub karye-i mezbûrden firar ve kazalarınızda firar ve mutavattın eden Gramtok reâyâları her kangınızın tahtı kaza ve kurrâlarda bulunur ise ma'rifet-i şer' ve tâyin olunan mübaşir ve cümle a'yân ve zabıtan ma'rifetiyle kaldırılub vatan-ı kâdimleri olan karye-i mezbûreye nakl ve iskân ol-vechle karye-i merkûmsun abâd-ı inşa emrine ihtimam ve dikkat ve eshâb-ı alâka olup reâyâ-yı mesfûrenin ittifakları hususunda mümânaat eder olub isim ve resimleriyle ilâm ve mübâderet gadr ve iletten mücânebet eylesin deyu.

fi 19 Muharrem 1197(M.25 Aralık 1782)

Bende Mustafa ... Rum-ili hâlâ

Hüküm 23

Devletlü inayetlü merhametlü sultanım sağ olsun arz-ı hâl kulları oldur ki bu kulları ba-berât-ı âli-şâna ber-vech-i iştirâka mutasarrıf olduğumuz zeâmetimiz kurrâlarından Ostrova kazasına tabi Gramtok namı karye zeâmetimiz olub karye-i mezbûrun ekseri reâyâsı Vodina Agustos Karaferye ve Siroz namı kazalara firar ve tavattun idub bâki kalan reâyâlara varid olan tekâlif-i şakka edasına takları kalmayıb karara yüz tutub zeâmetimiz mahsulünü gadra vaki' olmayan merâhim-i âliyelerinden mersuddur ki kâdim-i karyelerine nakil ve iskânı amire-i mer'iyyede olup mübaşir kulları ta'yin ve kazalarına gerek kadı ve gerek a'yanlarına hitaben buyruldu şerif-i ihsan birle nakl ve ihsana buyrulmak niyazıyla arz-ı hâl âcizanemiz tahririne cesaret kılınmıştır. Bakî emr u devletlü merhametlü efendim sultanum hazretlerindir.

Bende Abdulah Ağa Za'im

Varak 9-a

Hüküm 24

Koşkat İbrahim'in defter-i kassamıdır

Medine-i Karaferye mahallatından Cami-i Cedid mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Molla İbrahim İbn-i Celil nam-ı mütevefânın virâseti zevce-i

metrûkesi Aşîye binti İbrahim namı hatun ile sulbî kebir oğlu Celil ve sulbîye kebirin kızı Hatice ve sagirin kızı Ümmü Gülsüm ve hamlı'l-mevkûfe inhisârı lede'ş-şer' enver-i zâhir ve nümâyan olduktan sonra vüresaları ve iltimasları ve ma'rifeti şer'iyle tahrir ve terkim ve semen misülleriyle ba'de'l-kadim ve beyne'l-vüresâ bi'l-faraziyye'ş-şer'iyye tevzi' ve taksim olunan tereke-i mütevvefâ-yı mezbûre defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi yevm-i âşer min şehr-i saferü'l-gurre sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.10 Safer 1197/M.15 Ocak 1783)

Köhne çuka kürk kıymet-i meblağ 180	Köhne kuzuca kürk kıymet-i meblağ 520	Köhne çuka şalvar kıymet-i meblağ 120	Köhne çuka dolama kıymet-i meblağ 120	Köhne çuka şiş kıymet-i meblağ 520	Nühasi semen kıymet-i meblağ 3	Müsta'mel destar kıymet-i meblağ 360	
Beyaz fes kıymet-i meblağ 60	Boylu tüfenk kıymet-i meblağ 600	Pıştov kıymet-i meblağ 180	Köhne tağan kıymet-i meblağ 90	Hatab aded 40 kıymet-i meblağ 1000	Merkeb aded 4 kıymet-i meblağ 2880	Bağ ve der mevzi' kender kıymet-i meblağ 3600	Menzil-i mezbure meblağ 2400

Bakkal dükkanında olan eşya-yı mütenevvi’ kıymet-i meblağ 38409	Nalbant dükkanında olan odun ve alât-ı saire kıymet-i meblağ 720	Der-zimmet Halil sipahi meblağ 1300	Der-zimmet Çubukçu oğlu Muhammed meblağ 642	Der-zimmet Canbaz Muhammed meblağ 1212			
Der-zimmet Nasuh Beşe meblağ 42	Der-zimmet Fokoyt meblağ 60	Der- zimmet Said oğlu meblağ 160	Der-zimmet Ömer Ağa oğlu Mustafa meblağ 72	Der-zimmet Molla Ali meblağ 30			
Der-zimmet Meliğ ve Ligo? meblağ 45	Der-zimmet Hamzazade oğlu Muhammed meblağ 60	Der-zimmet Sitar meblağ 42	Der-zimmet Kanlı Muhammed meblağ 240	Der zimmet Emir bölükbaşı meblağ 900			

Emin Paşa masarifinde n dahil defter olup taraf-ı vilayette alacağı meblağ 21380	Der zimmet Abdülbaki Efendi tahvili meblağ 3000	Der- zimmet Hacızade İmra Ahmed meblağ 108	Der- zimmet Torohok’lu kefere meblağ 51				
Der-zimmet Gerbaji meblağ 29	Der-zimmet Dorer kefere meblağ 249	Bir miktar kereste meblağ 600	Nükud meblağ 2640	Meblağ yalnız bir yük 6015 akçedir			
Techiz ve tekfin meblağ 2640	Resm-i kısmet-i adi meblağ 2650	Kalemiyye meblağ 520	Eminiyye meblağ 520	Hüdamıyye meblağ 520	Deyn-i müsbet mihr-i müeccel ve vech’il- mezbure meblağ 12000	Düyun-u müteveffa meblağ 1590	Meblağ yalnız 27135 akçedir

Varak 9-b

Hüküm 25

Ömer kızının kassam defteridir

Medine-i Karaferye mahallatından Gülşen Hatun mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ömer Şaban namı müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Rukiyye binti Muhammed Sipahi namı hatun ile sulbî kebir oğlu Ali Osman ve vezir oğlu Muhammed ve sulbîye sagîr kızı Aşîye Marsiye ve hamlı'l-mevkûfa inhisarı lede's-şer' ve enver-i zâhir ve nûmayân olduktan sonra bi'l-iltimâs-ı verese ve ma'rifet-i şer' tahrir ve terkim ve beyne'l-verese bi'l-faraziyye's-şer'iyye tevzi' ve taksim olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûre defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur .

Fi yevm-i aşer min şehr-i saferü'l-gurre sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.10 Safer 1197/M.15 Ocak 1783)

Boylu tüfenk meblağ 720	Kebir sandık meblağ 384	Köhne baştada meblağ 720	Köhne kılıç meblağ 90	Kuzu kürk meblağ 270	Kandar Meblağ 192	Beyaz delince Aded 4 meblağ 240	Flinta meblağ 375
Sagir yasdik meblağ 84	Müstemel kürek aşî meblağ 99	Köhne çarşab meblağ 42	Kebir sandık meblağ 420	Telli baş yemeni meblağ 135	Köhne döşek meblağ 234	Köhne basma yorgan kıyye meblağ 360	
Sagir tahta aded 44 meblağ 132	Kütük aded 28 meblağ 752	Köfün aded 2 meblağ 60	Müsta'mel havlu meblağ 210	Şamdan 2 meblağ 123	Basma yorgan meblağ 225	Köhne kürk meblağ 183	
Köhne beledi yastık aded 5 meblağ 210	Köhne minder aded 5 meblağ 291	Köhne şalvar meblağ 81	Def'a şalvar meblağ 147	Sagir makara aded 2 meblağ 246	Köhne çakı meblağ 36	Def'a sagir makara meblağ 75	

Köhne şilte meblağ 240	Köhne kilim meblağ 138	Basma yorgan meblağ 273	Kebir tahta aded 40 meblağ 1020	Köhne boğça meblağ 126	Sagır çarşab meblağ 12	Tülbent örtüsü meblağ 24	
Köhne beledi döşek meblağ. 90	Çuval meblağ 57	Evan-ı nühasiye vukıyye 352 meblağ 5005	Simkâr-ı piştov meblağ 2910	Der- anbar-ı hantar kise 24 kıyye 26 meblağ 1620			
Erzen der- anbar kise 20 kıymet 18 meblağ 2100	Şair der- anbar kise 2 kıymet meblağ 540	Asiyab der karye- i Makrogoz aleyh cümleten 2 kıymet-i meblağ 60000	Karye-i mezbured e iblikçi damları aded 2 kise 2 kıymet 100 meblağ 12320				
Karye-i mezbured e mezru' hınta kise 2 kıymet-i meblağ 720	Karye-i mezbured e mezru' şa'ır kise 2 kıymet-i meblağ 540	Bağ-ı der- karye-i mezkur dönüm 11 kıymet-i meblağ 52000	Menzil-i kebir ve mahalle-i mezbure kıymet-i meblağ 40.000				
Menzil-i sagır der- mahalle-i mezbure meblağ 12000	Karye-i mezbured e kule meblağ 2400	Karye-i mezbured e bağçe dönüm 2 kıymet-i meblağ 24000	Der- zimmet Papaz oğlu Anitaklı Libano meblağ	Der zimmet-i bar ve mühr-i an semen-i üzüm meblağ			

			4200	2400			
Der-zimmet der-karye-i Makrogoz meblağ. 2400	Der-zimmet Panayot der-karye-i Makrogoz meblağ 1800	Zımmı-i mersumed e hinta semeni meblağ 720	Der-zimmet Libano'lu Nasraniye meblağ.840				
Der-zimmet Bofte oğlu Ergiri meblağ1320	Meblağ Cem'an yekûn 229331						
Techiz ve tekfin meblağ 2400	Deyn-i müsbet ve mihr-i müeccel ibn-i vech'il-mezbure meblağ 8000	Deyn-i müsbet el-Hac Hazar Hoca Meblağ 2640	Resm-i kısmet-i adi 5735				

Varak 10-a

Hüküm 26

Muhammed Emin Paşa hazretlerinin taksit-i evvel hissesi buyrulduşudur.

Şeri'ât-şî'âr Karaferiye kadısı efendisi zide fezailühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ağa ve a'yân-ı vilayet ve iş erleri zide kadrühûm inha olunur ki işbu bin yüz doksan yedi senesine mahsuben Selanik sancağında vaki' kazalardan bâ-fermân-ı âli tarafımıza tayin ve tahsil buyurulan imrâr-ı haşriyemiz? malından taksit ola ki vakti ve zamanı haml ve hulûl etmekle imdi Karaferiye kazası sehmine isâbet eden taksit-i mezbûre akçesini gönderilen pusula mücebince tâyin olunan mübaşir ma'rifetiyle âla-

vech-i ta'dil ve tesviye tevzi' ve taksim yerlü yeründen cem' u tahsil ve teşmim kabzaya me'mur bir saat mukaddem eda ve teslime mübâderet ihmal ve müsâmahadan be-gayet-i hazer eylemeniz babında divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve îsdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki ber-minvâl-i muharrer ihtimâm-ı mübâderet ve ber-mûceb-i buyruldu âmel ve hareket ve hilâfindan hezar ve mücânebet eyleyesin deyu.

fi 2 Muharrem 1197(M.8 Aralık 1782)

Hüküm 27

Karaferye kadısı efendi ve voyvodası ağa ve a'yânı tâyin olunan mübaşir ma'rifetiyle şer' ile görüp mahalline ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise divan-ı Selanik'ten ihzar eyleyesin deyu.

fi 25 Safer 1197(M.30 Ocak 1783)

Hüküm 28

Devletlü inayetlü merhametlü efendim sultanum hazretleri sağ olsun

Arz-ı hâl kulları budur ki hâla Karaferye kazasına vaki' Makrogoz ve Badtoz namı karyelerin kendi halinde geçer iken kefereler çıkub bağırsak ve kolunuzu ahz ve söküb ve üzerinde mevcut yüz elli gurusumu cebren alub ve bargirimi dahi alub merâhim-i âliyelerinden mersuddur ki mübaşir kulları ta'yin ve huzura ihzarı şer' ile merâfık ve hakkı hak eylemek babında emr u fermân devletlü inayetlü merhametlü efendim sultanum hazretlerininindir.

Bende Ali Müderris

Hüküm 29

Karaferye kadısı efendi ve voyvodası ağa ve a'yân-ı vilayete tâyin olunan mübaşir ma'rifetiyle şer' ile görüp ba'de's-sübût ihkâk-ı hak ve mahallinde icrası mümkün olmaz ise divan-ı Selanik'e ihzara mübâderet ve ibtali hakka bâis olmaktan mücânebet eyleyesin deyu.

Fi 18 Safer 1197(M.23 Ocak 1783)

Hüküm 30

Devletlü inayetlü rıf'atlu hazretleri sağ olsun

Arz-ı hâl kulları budur ki doksan beş senesi Karaferye voyvodaliğım evânında sene-i mezbûre mahsuben bâ-defter-i mümzî kaza-i mezbûre tabi Raşid Efendi çiftliği olan Kastanya İsfençe Radani Oskotron Kadahor Reşani Yancışte Menevişte ve Said Efendi alâkası olan mahallerde vesâir yerde ma'lûmu'l-mikdâr bekâyâ alacak hakkım olub bi'd-defâ'at kendilerden taleb olunduk da mücerred ekl ve bel' kasdıyla illet-i beyhûde irad-ı gâdr sevdasında olmalarıyla merâhim-i âliyelerinden mersuddur ki taraf-ı devlet-i veliyyü'n-ni'âm efendimizden külliyetlü mübaşiri tâyin birle tahsil ve ihkâk-ı hak olunmak babında ferman devletlü inayetlü sultanum hazretlerininindir.

Bende Musa voyvoda-i Karaferye

Varak 10-b

Hüküm 31

Selanik valisine ve kadısına hitaben emir ki liva-i mezbûrede vaki' Zağra namı karyede sâkin Ruslar sefâin ve tüccar taifesi taraflarından derbâr-ı adâlet ve karara takdim olunan arz-ı hâlde kendi hallerinde arzlarıyla teâddi ve kâr u kesbleriyle meşguller iken bu hengâmede Karaferye ve Katrin ve civarı kazalar cibâlinde ve sahrasında geşt ü güzâr eden erâzil ve kıt'a-i tarık ve hidiv tâifesinin ser-eşkiyaları olub kapudanlılık dâyesiyle her birileri yüzer ve yüz ellişer hidiv ve keferesi başlarına cem' birle iskelelere mürûr u ubûr eden sefinelere dest-i tasallut ve Ksendire iskelesinde kâin sefinelerini basıbon beş bin sekiz yüz gurûşluk nükûdu yağma ve gâreti reâyâ fukarâsını bilâ-cürm ahz ve der-zincir ve gâdra cesaret etmeleriyle eşkiya-yı mezbûrenin şer' ve mazârratlarından emin ve rahatları meslûb ve kâr u kesbleri mutassar perâkende ve perişanlıklarına bayi' ve mübaya' zehâirinin dahi iskeleye nakli mümteni' ve nakl-i zehâir edenlerin zahire akçelerini cebren ahz ve ve gâdr-küllî eylediklerini inha ve sen ki vezir-i müşârun ileyhâsın eşkiya-yı mezbûre hasekî mübaşiretiyle ahz ve zâhire ihrâcı marifet-i şer'le nabet olan hukuk tahsili istirdâd ve icrâ-yı hak olunmak babında sana hitâben emr-i münîfim sudûru istidâ olduğuna binâen sen ki vezir-i müşâr ve Mevlana mumâileyhumasın bu misillü tüccar ve ahali vilayeti ızrâr ve rahnedâr edenleri

ve bu makûlelerin bugüne su-i hâl ve hareketlerini görüb iğmâz ve müsâmaha eyleyenler kimler olduğu Der-âliyye'den tâyin olunan hasekî mübaşiretiyle gereği gibi tashih ve bâlada beyan olunduğu üzre marifet-i şer'le hukuk-u müsbeti tahsil ve sahiplerine teslim ve bâis-i ısrâr ve ibâd olan eşhâs-ı mûhkeme tenbih ve tenkil olunmak için âlâ-vechi'l-sıhhâ arz ve muhzîr birle Der-sa'âdetime ifâde ve tahrir olunmak fermân olmağın imdi bu misillü tüccar ve ahali-i vilayet ısrâr ve rahnedâr edenleri ve bu makûlelerin bugün su-i hâl ve hareketlerini görüb iğmâz ve müsâmaha edenler kimler olduğu tashih olunmak matlub mülûkânem idüğü malumlarınız olduk da sen ki vezir-i müşâr ve Mevlânâ mumâileyhumasın. ma'rifetiniz ve hassa hasekîlerinden tâyin olunan mübaşir mumâileyh ma'rifetiyle ahali-i merkûmeyi ısrâr ve rahnedâr edenler gereği gibi tashih ve zâhire ihracı ve zimmetlerinde sabit ve tahakkuk olan hukuk tamamen ve kâmilten tahsil ve eshâbına red ve teslim birle ifâ-yı hukuk ve infaz ve hükm-i münîfe ihtimâm ve dikkat ber-minvâl-i muharrer bâis-i ısrâr ve ibâd olan eşhâsın mûhkemi tenbih ve tenkili için âlâ-vechi'l-sıhha arz ve muhzîr birle Der-âliyyeye olan ve tahriri mübâderet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sadr olmuştur. Buyurdum ki harika-i hassa hasekileri adl ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân Hüseyin hasekî zide kadrühû vusûl bulduk da bu babda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lazımlı'l-imtisalimin mazmun itâat-ı makrûnuyla amel olub tarafından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eyleyesin deyu. Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın.

Tahriren fi evâil şehr-i zilhicce'ti's-şerife sene sitte ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Zilhicce 1196/M.7 Kasım 1782)

Hisam

Kostantiniyye el-mahrûse

Mûcebince hâla Selanik valisi devletlü efendimiz hazretleri taraflarından dahi buyruldu âliyeleri dahi vârid olunmuştur .

fi 20 Rebiülevvel 1197(M.23 Şubat 1783)

Varak 11-a

Hüküm 32

Düstûr-ı mükerrer müşîr-i mûfahham nizâmü'l-âlem müdebber-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakîb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sa'ib mümeahhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfufû bi sünûfi'l-avâtîfi'l-meliki'l-â'lâ Selanik sancağı mutassarîfı vezirim Muhammed Emin Paşa edâma'llahi te'âlâ ve kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Karaferye kadısı ve Limni ceziresi naibi zide fezailühû tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından hâla Selanik mübayâa hissesi iftihârü'l-emacid ve'l-ekârim İsmail dame mecdühû tarafından bu defa derbar-ı utufet kararı mevarid olan tahriratından Karaferye kazasından tahsiline me'mur olduğı mübayâa zahiresinden kaza-i mezbur ahalisinin bir mikdar teslimleri olup tekmili mümkün iken kaza-i mezburede a'yanlık iddiasında olan Raşid Efendi'ye taâlluku sâmi olan imambaşı demekle ma'ruf Mısırlı namı müfsid herkese rah-ı mel'aneti arâ-yı birle tahsili mübaâyaya mani' olduğı beyanıyla müfsid merkûmun li-ecli't-te'dib ve Limni ceziresine nefy' ve iclası babında emr u şerifim sudûrunu tastir ve istid'a eylediğine binaen vech-i meşrûh üzere nefy' ve icla'olunmak fermanım olunmağın imdi siz ki vezir-i müşâr ve Karaferye kadısı Mevlânâ mumâileyhumasın kaza-i mezbûrden matlub mübayâa zahiresinin adem-i tahsilini müceb ber-vech-i muharrer hareket-i na-marziyeye tasaddisi hasebiyle te'disini lazım gelmekle merkum Mısırlıyı ahz ve li-ecli't-te'dib Limni ceziresine nefy' ve iclaya mübaderet ve sen ki Mevlana mumâileyhasın Vusulunda mezbur zahirey-i merkumede menfiyyen miknes ve ikamet ettirip âli-i emr-i şerifi mahall-i âhire hareketine irae-i ruhsattan mücanebet vusulünü Der-âliyye tahrir ve inhaya mübaderet eylemek babında ferman-ı âlişanım sadr olunmuştur Buyurdum ki vusul bulduk da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sudur olan fermana vacibü'l-ittiba' ve lazımü'l-imtisalimin mazmun itaat-ı makrûnuyla âmel olup hilafından gayetü'l-gaye tehâşi ve mücanebet eyleyesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın.

Tahriren evail şehr-i muharremü'l-harâm sene sitte seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Muharrem 1197/M.7 Aralık 1782)

Kostantiniyye el-mahrûse

Hüküm 33

Şirâ-ı-şî'âr Karaferye kadısı ve Limni ceziresi naibi efendileri zidet-i fezailûhum ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân Karaferye voyvodası Murtaza Ağa ve â'yânı Kara Ahmed Ağa vesaire iş erleri zide kadrûhum inha olunur ki Karaferye sükkânından imambaşı demekle ma'ruf Mısırlı nâmı müfsid herkese rah-ı mel'aneti ara-yı irtikabı mefsedet ve hinta mübayâa' tahsiline dahi mümâna'at eylediği inha olmaktan naşi Limni ceziresine nefy' ve icla' olunmak babında tarafımıza vesaire hitaben sadr olan ferman-ı hâlil-i âlişan mehabet-i rîz vurud etmekle imdi siz ki Karaferye kadısı voyvodası ve a'yânı vesaireleri mumâileyhumasın merkurum Mısırlı namı müfsid bâyi hâl-i ahz ve mukayyeden ta'yin olunan mübaşire teslim ve emr buyrulduğu üzere menfiyyen cezire-i mezbureye irsale müsarâ'at ve sen ki cezire-i mezbure naibi efendi mumâileyhasın. Vusulunda mezbure-i cezire-i merkurumede meks ve ikâmet ettirip bilâ emr u şerif mahalli ahire hareketine iradet-i ruhsattan mücanebet vusulünü ilan-ı mübaderet eylemeniz babında divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âlâ vusulunda gerektir ki müfsid-i merkûmun nefy' ve iclasına irade-i âliyye-i şahaneye ta'âlluk eylediği ecilden mazmun emr-i âliyeden ma'lumunuz ve ketm-i himayetinize cesaret eder olur ise düçâr-ı kaza olacağı mahrumunuz olduk da bay-i hâl-i vechi müfsid-i merkurum mübaşiri terfik ve mukayyeden cezire-i mezkureye irsalı müsarâat eyleyip mazmun emr u ali ve mucib buyrulmalarıyla amel-i hareket ve hilafından gayet'ül-gâye tevki' ve mücanebet eylesin deyu.

Fi 12 Rebiülevvel 1197 (M.15 Şubat 1783)

Varak 11-b

Hüküm 34

Hâla Karaferye kadısı efendi ve voyvodası Murtaza Ağa ve a'yânı bazar-ı mefsedet ve nefsanîyetlerine revâc vermek kasdıyla nâşi kılan itaatten hali'-ul-izâr eylemeye cesaret eden mefsedet-pişelerin haklarından gelinmesi vacibat-ı umurdan hâlet olmağla imdi min-ba'd bu misillü habaset ve mefsedete cesaret birle tahsil mebâliğ-i tekâlifî tevzi' gürdeye gadr-ı illet ve inâd ve muhalefet eder olur ise tarafımızdan mübâşeretle me'mur mektubumuz Lütfullah Efendi ma'rifet ve mübaşirânı Devlet Gulami Efendi ve haseki-i hassa ma'rifetiyle ol-makule mu'annid ve temerrüd ve alâ-eyyi-hâl ahz ve te'dibât lazıme-i layıkları li-ecli'l-icra Divan-ı Selanik'e irsal ve ihzarlarına bezl-i makderet ve müsarâat ederek manzurumuz olan mümzî ve mahtum defter-i şer'i mantûkı üzre gayrez teslimat ve sahh'ul-bâki olan mebalîğ-i tekâlifî yerlü yeründen cem' u tahsil ve teşmim

ve ashabına teslim sarf-ı miknet eyleyip rehavet ve betâetten tesamüh ve tekâmülden gayetü'l-gâye hazer ve mübaedet eylesin deyu.

Fi 27 Rebiülevvel 1197(2 Mart 1783)

Hüküm 35

Ma'ruz-u dai' ve emcedidir ve devlet-i müşiraneleridir ki

Medine-i Karaferye kazası ahalisi kullarının beyinlerinde vuku'-yafte olan masarufat-ı ma'lume-i لازمeleri ve bâ-emr-i âli edâsı ve elzem-i hazâriyeleri taraf-ı devletlerine aid mebalîğ-i ma'lumeyi bundan akdem medine-i mezkûrenin bi'l-cümle â'yânı ve âshab-ı çiftlikane reâyâsı meclis-i şer'-i hâzırardan oldukları halde hesap ve kitab her bir madde yegâne yegâne cümlelerin ma'lum ve meczûm olarak herkes hisselerini edaya müte'ahhid olup li-ecli't-tâhsil bir kıt'a defter-i mümzi bir de'b-i kadim ittifak arâ-yı ahâli birle hâla medine-i mezkûr ve voyvodası Murtaza Ağa kulları yedine itâ olunmuş iken bazı müfsidlerin ifsadı tahrik ve mahzen kendi firaklarını icra fikriyle tevzi' olunan defter-i mümzide ziyadesine varid deyu irtikabı düruğ ve tahsilinin te'hîr ve ta'tiline badi keyfiyata ictirâ' ve ictisarlarından naşı taraf-ı devletlerinden husus-u mezkûrun tashihine me'mur Lütfullah Efendi daileri ma'rifeti ve marifet-i şer' ve cümle marifetleriyle defter-i mezkur tekrar bi tekrar im'an-ı nazar ve dikkat ve kat'en derûnunda kimesnenin hatt-ı nefsi için habbe-i vahide olmadığı zahir ve nümâyan defter-i mezkûrede dahil masarifatın ekseri mürur u ubur eden ve vüzerâ-yı a'zâm efendimiz hazıratının masarifatlarıyla is'ar-ı fukaralarının müctemi' alacakları ve salifü'z-zikr hazariyeleri vüsûb-u asafanelerine aid mebalîği ma'lum vesaire beyn'el-ahali vuku'yafte masarifat-ı lazıme olduğu mumâileyh dailerinin yakinen ma'lûmu olup ber-muceb ta'ahhüd cümle mahalli mahallinde voyvoda-i mumâileyh kulları ma'rifetiyle tahsil ve ashabına teslim olunmak murad olunduk da bazı kimesnelere ihzarı muhalefet ve ibrazı huşunet ile fukâraya gadr-ı resif sevdasıyla tahsildar mumâileyh kullarının olmalarını tahsilden men' u sevdasında olduklarını ale't-tafsil taraf-ı hidivanelerine inha ve canib-i destûranelerinden elli altmış nefer ile vekilbaşı kullarını bir kıt'a buyruldu alilerine ta'yini irsal ve tevzii mezkûrden hisselerini vermekte ta'annüd ve muhalefet üzere olanlardan ber-muceb-i defter-i mümzi tahsili ve tahsildarı mumâileyhe teslim ve ashab-ı hukuka red ile isticlaba davat-ı hayr fukârâya mazhar olmaları niyazıyla i'lam olunması medine-i mezkûrenin bi'l-cümle â'yan ve ashâb-ı çiftlikane ve reâyâsı iltica etmeleriyle rical-i cümleye müsaade-i âliyye-i der...

erzani buyrulmak niyazıyla ola ki vaki hâlidir bi'l-iltimas huzur-u faiz-nur desturânelerinden i'lam olundu. bâki emr u ferman hazret-i men-lehü'l-emrindir. Ma'ruf

6 Rebi'ül-evvel 1197(M.9 Şubat1783)

Ed-dai-le'd-devâm-ı devlet-i ... Osmani Es-Seyyid Ömer el-müvella hilafe be-medine-i Karaferye

Varak 12-a

Hüküm 36

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki

İşbu bin yüz doksan yedi senesi mart ibtidasından şubat gayetine gelince bir sene-i kâmile zabt u rabt eylemek üzere uhde ve iltizamımızdan olan Karaferye ve tevabi' mukatâasının tamamını sene-i mezbûre iltizamına taleb ve râgib olan gâretlü Muhammed Emin Ağa'ya mahallinde olan vezâifini eda ve senedâtını tarafımıza teslim eylemek şartıyla ilzâm ve onlar dahi kabul ve iltizam ve bedel iltizamı olan meblâğı verdikleri deyn ve temessük müteahhid olduklarından naşı gerektir ki sene-i merkûm mart ibtidasından şubat gayetine gelince bir sene-i kamile sûver-i zulümden âri ve ibâdullâhın rahatlarını halâtına sai' olarak sinin-i sâlifelerde olageldiği vecihle min-küllî'l-vücûh ve ber-vech-i serbest zabt u rabt ve cem' u tahsil edip tasarrufuna taraf-ı âhirden hiç ferde müdahale eylemeyeler deyu ağa mumaileyh yedine işbu zabt ve temessükü ita olundu.

Bende es-Seyyid Muhammed Kethüda-yı Harem-i Humayun Hâla

Hüküm 37

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşir-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkîb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümeahhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ Selanik sancağı mutassarıfı vezirim paşa ve Tırhala

sancağı mutassarıfı vezirim paşa ve Eğriboz sancağı vezirim paşa edama'llahi te'âlâ iclalühüm ve emîrül-ümerâi'l-kirâm ve kebirî'l-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sâhibül-ferd ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ... muhafız mutassarıfı vezirim paşa dâme ikbalühû ve akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vulatî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i a'lâm-ı şer'iyye ve'd-dîn vâris-i ulûmî'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în Selanik ve Yenişehir Fenarı kadıları zidet-i fezailühüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîlâm Tırhala Çatalca Velestin Dömeke Ermiye Golos İstife ... Levadya Talande Morinç Badracık Tarda Alasonya Katrin Karaferye Vodina Agustos Balatmen İzdin Karlı-İli Olendirek Esadâbâd Malderen vesaire ol-havalide vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fazılühüm ve kıdvet'ül emâcid ve'l a'yân Karlı-ili mütesselimi zide mecdûhu ve mefahir-'ül-emâsil ve'l-âkran sair zabıtane ve'l-â'yan vilayet iş erleri zide kadrühüm tevki'-i refî'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki dergâh-ı mu'allam kapıcı başlarından olup hâla ser kasabane hassa Muhammed dame mecduhu divan-ı hümayuna arz-ı hâl edip asitane-i sa'âdetime saray-ı cedide-i âmire ve saray-ı âtik-i ma'mure ve saray-ı hümayun Galata ve Sultan-ı Azâm ve Dergah-ı mu'allam yeniçerileri cebeci ve topçu ocakları ... saire ve ale'l-hûsus âsitane-i âliyemde mukîm ibâdullâhın ramazan-ı şerifte müzayâka-i lahmdan varisin olmaları için beher hâl şimdiden külliyyetli ağnamı cem' ve tedariki mehamm ve muktezi olmaktan öteden beri celb taifesi indinde Tercan illeri tabir olunan haziran

İşbu emr-i celil-i âli-şan mucebince hâlâ vali-i memleket taraflarından dahi buyrulduları varid olmuştur

Varak 12-b

ve temmuz aylarında şiddet-i serma sebebiyle koyunlarını Rumeli celebleri yaylaklarından kaldırmağa havf edip ancak Yenişehir Fenarı ve havalilerinde ağnam ve keçi mübaya'a ve dikkat-i merkûmede tesyir ve tesbil olunagelmekle birkaç seneden beri bazı kazalarda â'yan ve çiftlik ashâbları hasıl olan ağnam ve keçilerini tama'ı hâmlarından naşı üç beş akçe ziyadesiyle mahâkk ve mutahhar bazı taifelerine verip ve diyar-ı âhara nakletmeleriyle mir-i mesacileri vardık da külliyyetli ağnamı tedârik ve cem' edemeyub asitane-i aliyede ağnamın kılletine ba'is ve bâdi' olmağla sene-i sabıkalarda her bir ... vaki' ashab-ı ağnamın rızalarıyla her biri on resde bir re's ağnam ve keçilerin ... erkek beher re's yüz altmış beşer akçeye ve bedel-i erkek iki yüz yirmi

beş akçeye şişek ağnam yüz otuz beş akçeye ve tavukları yüz altmış beş akçeye ve kasrı 1 marya yüz yirmi akçeye kat'ı bâzar ve ol-vecihle mübayaa' oluna geldiği mir-i mesâcileri yedlerinde mâhfuz olan mürasele-i şer'iyyede tasrih olunageldiği üzere bu sene-i mübarekede Yenişehir Fenarı kazasından ağnam ve keçi yedi bin Balatmen ve kızından iki bin re's ve Karaferye'dan iki bin ve Alasonya'dan iki bin Dömeneke'den iki bin ve Tırhala'dan dört bin re's ve Çatalca'dan üç bin re's ve Resne'den iki bin re's Golos'dan bin re's ve Ermiye'den dört bin re's ve İzdin'den üç bin re's Bardacık'tan üç bin re's ve ... iki bin re's Olendirek'ten bin re's ve Malderen'den bin re's Moring'ten bin re's Esadâbâd'dan bin re's Levadya'dan iki bin re's Talande'den bin re's ve İstife'den iki bin re's ve Karlı-İli'nden altı bin re's ve Tarda'dan iki bin re's ki cem'en elli dört bin re'si ağnam ve keçinin kaza-i mezkurlardan fiyatı salife-i mezkur ile ... olan akçeden an-nakd ashabına verilerek ol-mikdar ağnam ve keçinin tekmlen mübayaa' ettirilmesi için emri şerifim sudurunu arzuhal birle istid'a eylediği ecilden hazine-i amirede mahfuz koyun mukataa'sı defterlerine nazar olunduk da ta'yinatları için Selanik Yenişehir Çatalca Ermiye Velestin Alasonya İzdin Balatmen vesair zikr olunan kazalardan kifayet-i mikdarı kayddan ve keçi mübayaa' cem ve tedariki dersaadetime vakit ve zamanıyla sevk ve tesyiri akdem-i umurdan olub asitane-i sa'âdetimde lahm-i ganemin kesreti üzere olması hâlatına irade-i aliyye-i hüsvaneme ta'allük etmekle Rumeli kazalarında vaki kuzât ve nüvvâb ve voyvoda ve mir-i miran vesaire zabitan ziyade-i ihtimam birle lahm-i ganemin hasıl ve ricasına ve vesile olunacak halatının husulüne sarf-ı makderet olunmak ve miri için Der-sâadete nakl olunacak koyun keçi ve mir-i mesacileri mübayaa' ve ahz eylemedikçe hariçten bir kimesneye bir re's koyun ve keçi furuht olunmayıp ve hin-i iştirada ziyade mutalebesiyle boyuca ta'allül ettirmeyup bila mani' bu tarafa sevk ve tesyir ettirerek bi-avni-te'âlâ lahm-i ganemin kesretine vasiyle olacak ol-erkanın icrasına vüs' ve makderet edip mübayaa' olunacak koyun ve keçi tamam olup âsitane-i aliyyeye gelir iken yol üzerinde olan adet-i ağnam tahsildarları sahih mir-i koyun ve keçiden rûsum talep olunmayıp kurra zabıtları ve iskele eminleri gümrük kışlak yaylak otlak derbend ve geçit akçesi talebiyle mesaciyanı ve barana giden çobanları hilâf-ı şer'i şerifi teâddi ve rencide ettirilmemek için bin yüz doksan beş senesinde emr-i şerifim verildiği derkenâr olmağla imdi derkenar mucebince amel olunmak babında ferman-ı alışanım sadr olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifim vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte sudur olan işbu emr-i alışanımın mazmûn itâat-ı makrûnuyla amel olup hilâfından rıza ve cevaz göstermeyesin Şöyle bilesin Alamet-i şerifimi itimâd kılasın.

Tahriren fi yevmi't-tâmis şehr-i muharrem sene seb'a ve tıs'ın ve mie ve elf(H.8 Muharrem 1197/M.14 Aralık 1782)

Vassale ileyna.

Fi 7 Rebiülahir 1197(M.12 Mart 1783)

/ Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 13-a

Hüküm 38

İzzet-i me'âb Karaferye'de me'zun bi'l-ifta müderrisinden Mustafa Efendi ba'de's-selâm inha olunur ki ahali-i vilayet ile hüsn-ü memlûkûn bâ-arz tarafımıza inha ve kaza-i mezkurede kemakâne me'zun bi'l-ifta ölmek istid'â buyrulmağla tarafımızdan sana ibka olunmuştur Gerektir ki lede'l-istifâ esâhh-ı akvâl eimme-i Hanefiyye aleyhim rahmete rabbel-beriye iftâ edip ketb-i mu'teberden nakli sarîh ve imzalarında Karaferye müftüsü olduğunu tasrih eylesin Vesselâm

Fi evasıt-ı Rebiülevvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.15 Rebiülevvel 1197/M.18 Şubat 1783)

El-kâdı es-Seyyid İbrahim

Hüküm 39

Kîdvetü'l-kuzât ve'l-müstahfazun Benefşe kal'ası dizdarı zide hıfzı tevki'-i refi'-i hümâyuna vasıl olacak mâlum ola ki Karaferye sakinlerinden Kara Ahmed namı kimesnenin bundan akdem su-i hâline ibtidarı inha olunmaktan naşi li-ecli't-te'dib Benefşe kal'asına kale-bendi babında bi'l-mektub ocak emr u şerifim sadr olmuştur Ancak merkum Kara Ahmed hanedan ve fukara düâfa ve reayaları himaye ve ahaliyi kendiden hoşnut ve razı oldukları merkumun uhdesinde umur-u cizye olup tahsili hususunda dahi bir karar-ı rencide eylediğini iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd inayeti'l-meliki'l-dâim Dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından Selanik sancağı mütesselimi Hüsnü dâme mecdühû tarafından varid olan tahrirat ve Karaferye kadısı i'lam ve ahalişi muhzırlarından tahrir ve inha etmeleriyle merkum fimâ-ba'de himaye-i fukârâya dikkat ve reayayı tecrim ve tazrirden mübaedet ve tahsiline me'mur olduğu emvâl-i cizyeyi hakkaniyet üzere tahsil ve hilaf

hareketine bulunmamak şartıyla kal'adan afv ve ıtlakını havi bi'l-fiil Dergâh-ı Mu'allam bekçiler ağası olan iftihârü'l-ûmera ve'l-ekâbir Muhammed Ağa dâme üluvvuhû i'lam etmeğin i'lamı mûcebince ıtlâk olunmak emrim olunmuştur Buyurdum ki emr u şerifim vusûl bulduk da bu babda sadr olan emrim üzere amel dahi sen ki dizdar-ı merkumun şurût-u merkûmu ile merkûm Kara Ahmed'in cürmü afv olunmağla kal'adan ıtlak ve sabık-ı tahliye eyleyip mazmun emr u şerifimle amel olasın. Şöyle bilesin. Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın.

Tahriren fi evâhir-i şehr-i rebiülevvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf.(H.30 Rebiülevvel 1197 /M.5 Mart 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

Hüküm 40

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-müstahfazun Benefşe kal'ası dizdarı zide hıfzı inha olunur ki Karaferye sakinlerinden Kara Ahmed Ağa namı kimesnenin bundan akdem su-i haline ibtidarı inha olunmaktan naşi li-ecli't-te'dib Benefşe kal'asına kale-bendi babında emr-i şerifim sadr olunmuştur. Ancak merkum Kara Ahmed Ağa hanedan fukara' düafa' ve reayayı himaye ve ahaliyi kendiden hoşnut oldukları ve uhdesinde halâ cizye

Varak 13-b

olup tahsili hususunda dahi reayayı rencide eylemeyip hakkaniyet ile tahsil eylediği i'lam hakkında inayet-i istirham olunmağla fimâ-ba'd dahi himaye-i fukaraya dikkat ve reayayı tecrim ve tazrirden mübaadet ve tahsiline me'mur olduğu emval-i cizyeyi ber-vechi hakaniyet tahsil ve hilaf-ı hareketten mübaadet etmek şurutuyla kal'adan afv ve ıtlak olunmak babında ferman-ı âlişan sadr olmağın mucebince işbu mektub tahrir ve irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki vech-i meşrûh üzere sadr olan emri ali mucebince amel ve sen ki dizdarı merkumsun Şurût-u mezkur ile mumâileyh Kara Ahmed Ağa'nın cürmü afv ve ıtlâk olunmağla kal'adan ıtlak ve sebilde külliye eyleyip ber-mantuk-u emr-i âli mûceb-i mektub amel olasın

.Tahriren fi evâhir şehr-i rebiülevvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf/(H.30 Rebiülevvel 1197/M.5 Mart 1783)

fi 9 Rebiülahir 1197(M.14 Mart 1783)

Vassale ileyna /Dergâh-ı âli hâlâ

Hüküm 41

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l- iclâl el-mâhfufu bi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Selanik sancağı mutassarıfı vezirim Muhammed Emin Paşa edama'llahi te'âla iclâlühû ve mefâhirü'l- kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l- kelâm Karaferye Vodina ve Yenice-i Vardar kazalarının kadıları zide fazılühûm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yan ve zabitanı iş erleri zide kadrühüm tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki mine'l-sübân te'âla evvel-i bahar ve hüccet-i asarda ihraç olunacak donanmay-ı hümayunuma kalyonlar için Rumeli ve Anadolu caniblerinden müretteb olan kalyoncu neferatından Selanik ve havalisi kazalarından tahriri tertib ve ferman olan iki yüz neferatın kaza-i mezkureden kangısına tevzi' murad oluna isimleri mukaddema îsdar ve irsal olunan emri aliyeye tasrih olunmadığından iradı gadr-ı illet edecekleri eşkâr ve neferat-ı merkûmenin tamamen nefsi-i Selanik'ten tedarik ve tahriri cay-gir-i saha-i imkan olmayacağı bedidâr olmağla ta'til-i maslahat ve mühimme-i matlubeden ihtirazen zikr olunan Karaferye Vodina ve Yenice-i Vardar kazalarından ale's-seviyye ellişer neferden yüz elli nefer tedarik ve tahrir ettirilmeye muhtaç olduğu ve sen ki veziri müşarun ileyhasın ve sen ki tahriratından ve Selanik kadısının i'lamından müstebân olmağla vech-i muharrer üzere emr u şerifim sudûrunu hala kapudan-ı derya düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Gazi Hüsnü Paşa edama'llâhi te'âla iclâlühû ba-takrir istid'a etmekten naşı istid'ası üzere amel-i hareket ve kazaha sülûs-u merkumeden ale't-tesavi ellişer neferden cem'en yüz elli neferin tedariki ve ihraçları hususuna mübaderet ve müsara'at olunmak ferman olmağın hasseten işbu emri celil'ül-kadrim ısdarı ile irsal olunmuştur İmdi vusulunda neferat-ı mertebe-i mezkurenin seri'an mahallerinden ihracı der aliyyeme gelmeleri matlub mülûkaneme marrü'l-beyan iki yüz neferin yüz elli neferi

Varak 14-a

zikr olunan Karaferye Vodina ve Yenice-i Vardar kazalarından muktezayı muharririn üzere tertib ve ihraçları hususuna bezl-i cell-i himmet eyleyesin ve sen ki kadıları mumâileyhim â'yân ve zabitan vesaire iş erlerisin sizler dahi muûceb emr u şerifimle amel ve hareket ol-mikdar neferatın vech-i muharrer üzere tedarik ve ihraçları emrine

dikkat ve hilafı vaz'-ı hareketten be-gayet-i hazer ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı âli-şânım sadr olmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sudûr olan işbu emr-i celil-i âli-şânım vacibü'l-ittiba' ve lazımlü'l-imtisâlimin mazmun itaat-ı-makrûnuyla âmel olup hilafına rıza ve cevaz göstermeyesin. Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın.

Tahriren fi yevmi's-salis ısrin şehr-i rebiülevvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.23 Rebiülevvel 1197/M.26 Şubat 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

Hüküm 42

Şeri'ât-şi'âr Karaferye kadısı efendi zide fezailühu ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ağa ve â'yân-ı vilayet ve zabitan-ı saire ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrühu inha olunur ki donanmay-ı hümayuna kalyonlar için Selanik ve havalisi kazalarından tahriri tertib ve ferman olan iki yüz neferin kazâha-i mezkureden kangısına tevzi' murad oluna isimleri mukaddema şeref-sudur eden emri alışanda tasrih buyurulmadığından ... hayr-i usr ve iki yüz neferin tamamen nefsi-i Selanik'ten tedarik-i muharriri cây-gir sâha-i imkân olmayacağı bedidâr olmağla ta'til-i maslahat-ı mühimmeden ihtirazen Karaferye Vodina ve Yenice-i Vardar kazalarından ale't-tesâvi ellışer neferden cem'en yüz elli neferin ser'ian ve acilen tedarik ve ihraçları babında tarafımıza vesaire hitaben kat'i olmağla emr-i celil'ül kadir mehabet-i itiyad ve ... bahş vusul bulmakla imdi Karaferye kazasından matlub olan elli nefer-i güzide ve müntehab ve şeci' ... olmak şartıyla bir an akdem ve bir saat mukaddem ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle tahrir ve tetmim seri'an ve acilen ihraç irsal ve tesyirlerine mübaderet ve hilaf-ı vaz' ve hareketine bi-gayet-i hazarve mübaedet eylemeniz babında ber mantuku emr-i alinin divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki tafsili keyfiyet-i mazmun ve fermân-ı âli-şâna cihan-nümadan ma'lumunuzdan ba'de't-tekâsül ve terafü' kusurunuzu zuhur eder ise te'dib ve guş-mâl olunacağınız meczumunuz olduk da matlub padişahı olan elli neferi bir saat mukaddem tahrir ihraç ve irsal ve sebile mezid-i dikkat ve müsara'at birle ibraz-ı mesai' meşkureye sarf-ı vüs' ve makderet ve mazmun ferman-ı alışan ve muceb buyruldu amel-i hareket ve hilafından gayetü'l-gaye tevki' ve mücanebet eyleyesin deyu.

Fi 8 Rebiülahir 1197(M.13 Mart 1783)

Vassale ileyna

Varak 14-b

Hüküm 43

Vech-i tahrir-i hûruf budur ki

İşbu bin yüz doksan yedi senesine mahsuben uhde ve iltizamında olan Karaferye mukataası mülhâkatından ihtisablık ma'a gemiler ispenç iltizamları sene-i mezkur mart ibtidasından şubat gayetine gelinceye değin bir sene-i kamile zabt u rabt eylemek üzere iltizamatına taleb ve rağib olan kıdvet'ül- emâsil ve'l-âkran saadetlü Seyyid Muhammed Ağa Mustafa Ağa ve Ahmed Yazıcı namı ağavat ve zide kadrühum yalnız yedi bin altı yüz elli guruşa deruhte ve iltizam olunup mumâileyhiler dahi iltizam-ı mezkuru kabul ilzam ve iltizamı ve bedel iltizamından nısfını ber-vechi peşin tarafımıza eda ve teslim ve nısf-ı ahirini dahi tarafımıza verdikleri deyn u temessükleri mucebiyle maşaallahu te'âla altmış bir gün mururunda eda ve teslim ve senesi hitamında zarar iddiaları lede'l-hükkâm istima' olunmamak üzere mukavele ve muahede olunmağla gerektir ki sene-i mezkureye mahsuben ihtisablığa ahz u rabt olan eşya zad ve zehair ve gemilerden mürur ve ubur edenlerden dahi kavâid-i mer'iyyesi üzere resmini ahz ve resm-i ispenç dahi min-küll'il- vücuh ve sinin-i sabıkalarda tevcihiyle tahsil olunagelmış ise mumâileyhim taraflarından dahi ol-vecihle zabtı ahz ve tahsil edip tarafımızdan ve taraf-ı ahirden bir kimesne dahi taarruz olunmamak için işbu zabt ve temessükü ita olundu.

Bende-i Muhammed Emin Mültezim-i Mukataa-i Karaferye

Hüküm 44

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Selanik sancağında vaki kazaların kadıları zide fezailühûm tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki hazine-i amirem defterleri mucebince taşra hazine ve erbaşı ocaklığı olan Selanik sancağında vaki kazaların iki bin beş yüz elli dört buçuk ve buçuk-u sülüs ve bir hüsnü bedel-i nüzulhaneleri olup bin yüz doksan yedi senesine mahsub olmak üzere cem u tahsil lazım gelmeğe deruhte olunup yedine mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri sureti verilmekle imdi mucebince cem' u tahsil ettirilmek ferman olmuştur Buyurdum ki hüküm-i şerifimle vardık da bu babda sadr olan emrim üzere amel edub dâhi sene-i

mezbure mahsub olmak üzere kaza-i mezbûrun ol-mikdar bedel-i nüzulhanesinin beher hanesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzûlleri ve malın irsal olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfat defter sureti mücebince cem u tahsil ve hazine erbaşı mumâileyh tarafına eda ve teslim olub hilaf-ı emr ve defter-i kimesne fesad ve muhalefet bundan ma'ada mübaşir mezbûresi cihet ve maaşı için her bir bedel-i nüzulhanesinden otuz akçe vech-i maaş dahi aldırıp ve hin-i tahsilinde bedel-i teberrükleri için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esed-i guruş aldırıp ve alınan akçesi hazine-i amireye alındığı vech üzere aldırıp bundan ziyade noksan alınmaya ve aldırmayasın kesr-i defterden ve nakz-ı haneden ve fermânımdan ziyade mutalebesiyle reaya fukarasına zûlm ve teaddiden be-gayet-i hazar ve mücanebet eyleyesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi itimad kılasın.

Tahriren fi yevmi'l-hamis ısrın şehr-i receb sene sitte tıs'ın ve mie elf(H.25 Receb 1196/M.6 Temmuz 1782)

Kaza-i Karaferye bedel-i nüzul 853 /

Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 15-a

Hüküm 45

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahiddîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i a'lâm-ı şer'iyye ve'd-din vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlana Selanik kadısı zidet-i fezailühû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Selanik sancağında vaki' kazaların kadıları zide fezailühûm tevki'-i refi'-i hûmayûna vasıl olacak malum ola ki hazine-i amirem defterleri mucebince taşray-ı hazine ve erbaşı ocaklığı olan Selanik sancağında vaki' kazaların bin sekiz yüz yirmi dört ve iki hüsn-i avarızhanesiyle doksan yedi guruş yirmi yedi akçe mal maktu' olup bin yüz doksan yedi senesine mahsub olmak üzere cem u tahsil lazım gelmeğin deruhte olunub yedine mühürlü ve nişanlı mevkûfat defteri sureti verilmekle imdi mücebince cem u tahsil ettirilmek ferman olmuştur Buyurdum ki hükmi-i şerifimle mübaşir vardık da bu babda sadr olan emrim üzere amel edib dahi sene-i mezbureye mahsub olmak üzere liva-i mezburede vaki kazaların ol-mikdar avarız hanelerinin bin altı yüz otuz altı ve her bir hüsn-ü hanesinin beher hanesinden üç yüz

yirmi beşer ve yüz seksen sekiz ve bir hüsnü hanesinin beher hanesinden vurud yüz yirmi beş akçe avarızlarıyla ol-mikdar guruş maktu' malların irsal olunan mühürlü ve nişanlı mevkufât defteri sureti mucebince cem u tahsil hazine ve erbaşı tarafına eda ve teslim ettirilip hilaf-ı emr-i defter-i kimesneye ta'allül ve inad ettirmeyesin ve bundan ma'ada mübaşir-i merkumenin cihet ve maaşı için her bir avarızhanesinden ellişer akçeden dahi aldırılıp avarız için alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esed-i guruşu tahsil ettirip ve hin-i tahsilde miri için alınan akçeyi hazine-i amirime alındığı vech üzere aldırılıp bundan ziyade ve noksan alınmaya ve aldırılmayasın Kesr-i defterden ve nakz-ı haneden ve fermanımdan ziyade mutalebesiyle zulüm ve teaddiden hazar eylesin Şöyle bilesin Alamet-i şerifimi i'timad kılasın

Kaza-i Karaferye sene... avarız

Hüküm 46

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimin evlâ-yı vülatî'l-muvahiddin ma'denü'l-fazl ve'l-yâkin refî'-i â'lâm-ı şer'iyye ve'd-din vâris-i ulûmi'l-enbiyâ' ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Selanik kadısı ve zidet-i fezailühû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelam Karaferye ve kadıları zidet-i fezailühû tevki'-i refî'-i hümayûna vasıl olacak malum ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Seyyid Halil zide mecdühû divan-ı hümayunuma memhûru arzuhâl edip Selanik Sancağında vâki iştirâken malikâne uhdesinde olan hazıra-i Lankaza ve tevabi' mukataa'sı mülhakatından Karaferye kazasına tabi Çerkoyan Derman Rahovan karyeleri reayaları ez-kâdim hatt-ı hümayun şevket-i makrûn mefrûz'ül-kalem ve maktû'ül-kıdem min-küll'il-vücuhide serbest olduğuna binaen üzerlerinde mukayyed olan hâne-i avarız ve bedel-i nüzulleriyle kaza-i mezbure ve evâmir-i âliyet ile

Varak 15-b

varid olan tekâlifte mahallinde ma'rifet-i şer'le tanzim olunan tevzi' defteri mucebince isabet eden hisselerini bila-kûsur cem'ine me'mur eda eylediklerinden sonra hilaf-ı şûrut ve serbest-i vucûbe mezâlim ile teâddi ve rencide olunmak icâb etmez iken harameyn mukatâatı malikane furuht olmağla harem beyliğinden çıktı deyu vülat ve mir-i miran ve mir-livada sair zabitan ve ehl-i örf tairesi taraflarından bila-fermân-ı teşrifîye kudûmiyye mübaşiriye ve zahire-i baha ve saray döşemesi ve tekalif-i şâkka

vesair bed' ve mezalim mutalebesi ve ahfad-ı teklif ile teaddi ve rencideden hâlli olmadıklarından ekseri perakende ve perişan ve bakiye kalanları dahi tahtına terk-i evtan oldukları mukaddema lede'l-inha ol-babda ber-mceb-i şûrutu serbest amel ve hareket olunup o makule mezâlîm ve teaddiyattan himayet ve siyaneti olunmak üzere şurutu havi emr-i şerifi sadr olmuşken ihale hakkında bazı ehl-i örf ve zabitan taraflarından tekrar envai' bed' ve mezalim ile teaddiye cür'et eylediklerinden reâyâ-yı merkûmenin perişani hallerine bâis ve mal-ı mukataânın tenbihine badi' olmağla mukatâa-i mezbûrenin şûrutu ve emr-i şerifi mezkûrenin kaydı der-kenar mûcebince emr-i şerif-i îsdarı babında istid'a eylediği ecilden hazine-i âmiremde mahfuz olan hameyn-i şerifeyn muhasebesi defterlerine mürâcaat olunduk da Selanik sancağında vaki' Lankaza havas mülhakatından Karaferye kazasına tabi Çerkoyan Derman Rahovan karyeleri reayası olup karyeleri ez-kadim ba-hattı hûmayun şevket-i makrun ve mefrûz'ul-kalem ve maktû'ul-kîdem ve min-küll'il-vûcuh ... olmağla ber-muktezay-ı şûrut ve mukatâat-ı hameyni ancak evâmir-i âliyem ile varid olan hisse-i tekaliflerin kabzına me'mure eda eylediklerinden sonra mûgayiri serbest teşrifiye kudûmiyye mübaşiriye ve zahire baha ve saray döşemesi ve tekâlîf-i şakka mutalebesi ve buyruldu ile kimesne ahfad ve rencide olmak icab etmez iken hameyn mukâtaatı malikane olup hareminden ihraç ve ifraz olunmuştur deyu valiler mir-i mirân ve mir-liva vesâir hükkâm ve ehl-i örf taifesi taraflarından bila-fermân teşrifiye ve kudumiyye mübaşiriyye ve zahire-i baha ve saray döşemesi ve tekalif-i şakka vesâire bed' ve mezâlîm mutâlebesiyle rencide ve buyruldu ile ihzâr edib bu vechle hilâf-ı rıza teaddiyat ile rencide üzere olduklarından ekseri perakende perişani ve bakîye kalanları dahi cem'ine müteferrik ve perişanlıkları nümâyan olmağla hameyn-i mukâtaatının şurut-u serbest kâdimleri ibka olduğu ve mal haremmini siyanet ve fukaray-ı raiyete merhameten mukata'at hareminden cari ve mer'i olan şerait-i serbestilerine amel ve itibar ile rencide ve teaddi olunmamak babında emr u şerifim sudûrunu ehl-i fukaraya istid'a-ı inayet etmeleriyle mukatâat-ı haremının ezmîne-i sabîka misillü serbest kadimlerine riayet ve şimdiye değin tevcihle zabt ve tasarruf olunagelmiş ise yine ol-vecihle serbestiyet üzere voyvodalarına zabt ve tasarruf ettirip ahalisini evâmir-i şerifim ile vaki' olan tekâlîf ve hazariyeleri cem'ine me'mur eda eylediklerinden sonra mukatâat-ı hameyn-i malikâne olub hareminden ihrac ve ifraz olunmuş deyu fukaradan ve hameyn reayasından min-ba'd zinhar ve zinhar-ı teşrifiye kudumiyye ve mübaşiriye zahire baha ve saray döşemesi tekalif-i şakka mutalebesi ve buyruldu ile kimesne ihzar ve tecrim olunmayub ve adi' şer'iyyeleri ve umûr-u hususları vaki'

oldukları mahallinde voyvodaları ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le rü'yet-i fasl ve serbest üzere voyvodalarını zabt ettirip hasıl vali ve hükkam ve ahaliyi kainen men-kane mugayir serbest vaz' ve hareketten hazar ve ibka eyleyip ezman-ı sabıkada harameyn mukataatından cari olan serbest ba'de'l-kâdim dahi icra ve ibka olmak hususu cümleye ifade ve tenbih olunmuş ki şöyle ki mütenebbih emr olmayıp harameyn mukataat-ı malikane oldu ve harameyn kaydı ...

Varak 16-a

yoktur deyu serbestilerine adem-i itibar ile fukaraya zulm teaddi ve şikayet olmak lazım gelir ise kim olur ise olsun te'dib olunacağını muhakkak bilip ona göre hareket ve ser-i mû hilafından hazar ve mücanebet olmak babında hatt-ı hümayun şevket-i makrun ile tevşih olunub îsâr olunan evamir-i aliyemde tasarruh olmağın mucebince amel olunup mugâyir-i serbestiyane hümayuna bir türlü rencide ve teaddi olunmayıp arzularıyla sadr olan emr-i âli-şânımın mûcebi icra ve hilafına bir ferde vaz' ve hareket ettirilmemek babında hükm-i hümayunuma verilmek ricasına sabıka nazır vakfı Darü's-sa'adeti's-şerife ağası Beşir Ağa'nın arzıyla bin yüz seksen dokuz senesi cemaziyelevvelinin yirmi altıncı gününde emr u şerif verildiği der-kenâr olunduk da imdi der-kenarı mûcebince amel olmak fermanım olmuştur buyruldu emr-i hükm-i şerifim vardık da bu babda sadr olan emrim üzere amel idub dahi husus-u mezbûre için mukaddema tarih-i mezbûrede vech-i muharrer üzere ber-muceb şurut-u serbest emr-i şerifim verildiği hazine-i âmirem defterlerine mukayyed olmağla mukaddem verilen emr-i âli-şânıma verilen intibaen bir def'a şeref-yafte sudur olan işbu emr-i âli-şânım ve şurut-u mezbûre mûcebince âmel-i hareket olunub hilâfıyla bir ferde vaz' ve hareket ettirmeyesin. Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi itimad kılasın.

Tahriren yevmi'r-rabi' ısrın sitte seb'a ve tıs'ın mie elf(H.24 ... 1197/M.11... 1783)

Konstantiniyye el-mahrûse

Hüküm 47

Bais-i tahrir-i huruf oldur ki

İşbu bin yüz doksan yedi senesine mahsuben uhde ve iltizamında olan Karaferye mukatâası mülhâkatından şem-i Âsel iltizamını sene-i mezbûr mart ibtidasından şubat gayetine gelinceye değin bir sene-i kamile zabt u rabt etmek üzere iltizamına taleb olan

Konstantin ve Nikola zımmiler sabıkı üzere deruhte ve iltizamı ve onlar dahi iltizam-ı mezburu kabul ve bedel iltizamı olan meblağ-ı mezburu ber-vechi sabık yedd-i mesfurelerden ahz u kabz etmek gerektir ki sene-i mezburede her ne hasıl olur ise cem u tahsil sinin-i sabıkada kıyas etmek üzere işbu zabt u temessükü tahrir ve yedd-i mesfurelerde ita olunmuştu tarafımızdan ferd-i vahid kimesne mani' ve müdahale-i atiye ve hurufü'l-âri olunur.

Bendei Muhammed Emin Mültezim-i Mukâtaa-i Karaferye

Varak 16-b

Hüküm 48

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fâzl ve'l-keîâm Mevlana Karaferye kadısı zide fezailühü ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l- mekârim el-muhtass bi-mezid inâyeti'l-meliki'l-dâim Dergah-ı mu'âllam kapıcıbaşlarından hâlâ Selanik iskelesi mübayacısı el-Hac İsmail dâme mecdühü ve mefahirü'l-emâsil ve'l-âkran â'yân-ı vilayet ve iş erleri zide kadrühu tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki âsitane-i sa'âdet-i âşyanemde mukîm ibadu'llahın mirâr akvât-ı yevmiyeleri için beher sene Selanik iskelesine nakil ve cem' olunmak üzere Selanik Karaferye Yenice-i Vardar Vodina ve Avrathisar kazalarından ma'lumu'l-mikdar kile hinta mübayaâda Der-âliyeme celb ve Tersâne-i amirem anbarlarına izhar ve lede'l-iktizâ habbazana tevzi' olunagelmişken geçen sene iskele-i mezbure nakl olunmak üzere salifü'z-zikr kazalarda kain ashab-ı çiftlikane anbardan hasb'ül-iktiza yirmi bin kile İstanbul hinta mübayâası tertib ve fermanım olunmuştur el-hâlâtında işbu sene-i mübârekeme mahsuben dahi merâsim-i hazm ve ihtiyata riayeten kafi'üs-sabık ol-mikdar kile hinta mübaya'asına irade-i âliyeme tâalluk etmekle beher İstanbul kilesi fî-sabık üzere nakliyesiyle ma'an altmışar sağ akçeden lazım gelen bahaları sen ki mübayaacı-i mumâileyhasın Yedinde olan mir-i akçeden ann-nakd ashabına tamamen eda ve teslim olunmak şartıyla mârû'z-zikr yirmi bin istanbul kile hintanın beş bin kilesi Karaferye kazasında kâin ashab-ı çiftlikane ve anbardan mübayaa'sı tertib ve ferman olmağın hasseten işbu emr-i alışanım ısdariile irsal olunmuştur imdi vusulunda mevkufattan muharrec ve mümzi suret defteri natık olduğu üzere ol-mikdar hinta ma'rifet-i şer' ve ma'rifet mübaşirinin cümle a'yanı ma'rifetleriyle te'addi ve ... vechi üzere ashab-ı çiftlikane ve anbara tevzi' defteri olunduktan sonra bila-te'hir yerli yerinden cem' u tahsiline şürur ve mübaşireti ser'ian mübayaa' tahsili iskele-i mezbure nakl ve sana

teslim olundukça beher istanbul kilesine fi-sabıkı üzere altmışer sağ akçeden lazım gelen bahaları ashabına tamamen eda ve teslim eyliyorken suret-i haliyle zarfında mübayaa' ve tahsili tekmil ve tetmimine ziyade itina ve dikkat eylesin ve siz ki kadı mumaileyh ve vesâireleri ... ber-minvali meşruh mübayaasına ve irade-i aliyyeme taalluk eden marû'z-zikr beş bin İstanbul kile hinta âsitane-i sa'âdet-i âşîyanemde kadim ibâdullahın ref'i müzayikaları için hasbü'l-iktiza ashab-ı çiftlikane ve anbardan mübaya'sı müretteb ve matlub olmağla ba-hususta ... bir ferde ta'allül ve muhalefet ve bir türlü irad-ı gadr ve illet ettirmeyesin ma'rifet-i şer' ve mübaşir muma ileyh ma'rifeti ve cümle marifetiyle olan tevzi' defteri mücebince hisselerine isabet eden hintayı bila-tevkif yerlü yerinden âla-eyyi-hâl seri'an tahsil ve cem' iskele-i mezbure nakl ve mübayaası mumaileyhe tamim ettirmeye cümlesini âle'l-ittifak ... dikkat mûgayir emr-i alişânım vaz' ve hareketten ziyade hazar ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı alişânım sadr olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yafte sudur olan işbu emr-i şerif celil-i âli-şâna vacibü'l-imtisalimin ve lazımu'l-ittiba' mazmun münifi üzere amel olunasin şöyle bilesin. Alâmet-i şerifimi itimad kılasın

Tahriren fi muharremü'l-harâm ısrın sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf/H.20 Muharrem 1197/M.26 Aralık 1782)

Kostantiniyye el-mahrûse

Kaza-i Karaferye sene 5000 / Der-liva-i Selanik

Tahriren 1 Rebiülevvel 1196(M.5 Mart 1782)

Varak 17-a

Hüküm 49

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelam Selanik sancağında vaki' kuzât ve nüvvab zide fezailühûm tevki'-i refi'-i hümayûna vasıl olacak malum ola ki avâtıf-ı âliyye-i şahânemden Selanik ve Kavala sancakları işbu sene-i mübareke rebi'ül-ahirinin dördüncü gününde sabıka eden valisi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham

nizamü'l-âlem vezirim Seyyid Mustafa Paşa edama'llahi te'âlâ iclalühû tevcih ve ihsan-ı şahanemden olup müşarünileyh vusuluna dek sancağına bir mütesellim nasbından labüdd olduğuna binaen zabt u rabt memleket ve himayet-i ahali ve raiyyet kadar hâlâ Selanik mübaya'acısı Dergah-ı mu'allam kapıcıbaşlarından iftiharü'l-emacid ve'l-ekârim Osman dame mecduhû livâ-i mezbure mütesellimine nasb ve ta'yin olunmağa müstemleke-i mezbure ve tarih-i merkumeden mumâileyhe zabtı ve müşarunileyh tarafına raci' olan tayyarat ve aidatı ahz u kabz ettirip müstemlek umuruna ahiri dahil ve taarruz ettirilmemek babında emr-i şerifim sudurunu vezir müşarunileyhin kapı kethüdası hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûnumdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Selim Sırrı zide mecduhû ba-arz-ı hâl istid'a etmekle vech-i meşrûh üzere mütesellimi nasb olunmak ferman olmağın imdi sen ki Mevlâna mumâileyhumasın müstemleke-i mezbure ve tarih-i merkumeden mumâileyhim zabtı vezir-i müşarünileyh tarafına raci' olan himayet ve aidatı ahz u kabz ettirip müstemleke-i umuruna ahir dahil ve taarruz ettirilmemek babında ferman-ı âlişânım sadr olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vusul bulduk da bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yafte sudur olan ferman-ı vacibü'l-ittiba' ve lazımu'l-imtisalimin mazmun itaat-ı makrunûyla amel ve hareket-i hilafından bi-gayet-i şer' ve mücanebet eyleyesin ve şöyle bilesin. Alamet-i şerifimi itimad kılasın.

Tahriren evail rebiülahir sene sitte seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Rebiülahir 1197/M.6 Mart 1783)

Emr-i âli mücebince mütesellim Seyyid Osman Ağanın i'lâm ve işâesi mazmûn buyruldukları varid olduğu kayd-şod.

Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 17-b

Hüküm 50

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîb mütemmim-i mehâmî'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyani'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânı's-sa'âdet ve'l iclâluhû el-mahfûfu bi-sünûfî'l-avâtıfî'l-meliki'l-â'la hâlâ Rumeli valisi olup halefi vüruduna intizaren Belgrad'da ikâmet üzere olan vezirim Muhammed Paşa edama'llahi te'âlâ iclalühû ve mefahirü'l-

emâsil ve'l-âkran eyalet-i Rumeli'de vaki' elviye-i alaybeyleri zide kadrühû tevki'-i refi'-i hümayûna vasıl olacak malum ola ki kılâ'-ı serhâd-dar-ı mansûrem hendekleri muhtaç tathiri ve seyyarı mevkufunce ta'sir olunduk da öteden beri hidmet-i padişahanemin te'diyesine ve eyaletlerinin zuemâ ve erbâb-ı tîmarı me'mur ve tayin olunagelib iskâtında husûn-u islamiyyenin kufl-i rasin-i mesabesinde olan Belgrad Kal'asının sefer-i hitamından beri hendeklere bakılıp has û haşakin ile dolmak derecelerine vardığı ve min-küll'il-vücûbede tathire muhtaç olduğu reside-i sâmiye-i şâhanem olmağla zikr olunan hendekleri tathiri Rumeli eyaleti zûemâ ve erbâb-ı tîmarının me'mur ve ta'yin kılınmalarına irade-i kat'ı mülûkaneme taallûk eylemiştir imdi işbu emr-i âli-şânım ile irsal vusulunda sen ki Rumeli valisi vezir-i müşarunileyhasin eyalet-i Rumeli'de vaki sancakların alaybeylerine tarafından müekked buyruldular tahrir min'allâhi işbu sene-i mübareke nev-ruz firûzunda sancaklarının mecmu' eşkünci zu'emâ ve erbâb-ı tîmarıyla Belgrad'da mevcut bulunmalarını dikkat-i mezkureden sonraya kalmalarını ve elçilerinden birisini himayeten köprüde bırakmalarını etrafıyla derc ve tastir işbu emr-i şerifimin birer suretiyle taraflarına irsal ve tesyirlerine şimdiden levâzım-ı rahiyelerini rû'yet ve tedarik ettirip vakit ve zamanıyla cümlesini yerlerinden tahrik ve nevrûz-u firûzede Belgrad ve sahrasında isbat-ı vücud eylemeleri şurûtuyla irsal ve tesbile nisâr nakdine liyakat ve te'hîr ve betâ'etlerine ruhsattan be-gâyet-i tehâşî ve mücanebet ve siz ki eyalet-i mezkurede vaki' elviyenin alaybeyleri siz su'ret-i me'muretiniz ve ma'lumunuz olduk da şimdiden kâffe-i levâzımınızı icâleten ru'us ve sancaklarınızın mecmu' eşkünci zu'emâ ve erbâb-ı tîmarı sancaklarınızın altına cem' ve bir nefer noksan olmamak şartıyla ve vaktiyle yerlerinizden hareket ve ser'ian Belgrad'a varıp nevrûz-u sultaniyede isbât-ı vücud eylemek vâfir-i dermiyan-ı gayret ba'de'l-vüsûl kılâ'-i merkumun hendeklerini gereği gibi tathire bi'l-ittifâk sarf-ı vüs' ve miknet eyleyesin şöyle ki Belgrad'a vüsûlunuzdan sonra defterhane-i amiremnden ceyb defteri irsaliyle neferatınızın yoklanacakları muhakkak olmağla birisi köprüye bırakmak ve varmayanların nan-ı pareleri bermukteza-yı şûrut fermanları mülâzımda arz olunmak vakt-i mezburede isbat-ı vücud olunmayıp sonraya kalınmak ihtimali olur ise bila-imhâl alaybeylerinizi ve nân-pârelerinizi ref' olunacağından başka âhir-i mücâzat ile muamele olunmayıp başlarınızı kisle hâk-i pâyı ıstibahları ona göre hareket eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadr olmuştur Buyurdum ki vusul bulduk da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sûdur olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lazımu'l-imtisalimin mazmun itâat-ı makrûnuyla amel-

i hareket hilafından be-gayet-i tehâşi ve mücanebet eylesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi itimad kılasın.

Tahriren evâsıt şehri-i rebiülevvel sene seb'a tıs'ın ve mie ve elf(H.15 Rebiülevvel 1197/M.18 Şubat 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 18-a

Hüküm 51

Şirâ-ı-şi'ar Vodina kadısı efendi zide fezailûhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l- akrân kaza-i mezkurede sâkin Selanik sancağı alaybeyleri ve çeribaşları zide kadrühû inha olunur ki eyalet-i zû'emâ ve erbâb-ı tîmarının ahyâ-yı şurût-u kadîmelerini muhtevi mukaddema şeref-yafte sudur olan hatt-ı hümayuna isâbet-i makrûn mücebince ze'âmet ve tîmar mutassarıfları sancaklarında sakin olup ve iki maha dek sancaklarına varıp isbât-ı vücud eylemeleri ze'amet ve tîmarlarını alaybeyleri ve sancak mülazımlarına arz eylemeye nizam-ı cedid-i müstahsenden olmağın şurût-u mezkure amel olunur ve elviye askerinin sancağı dahilinde olmalarını bundan akdem ba-ferman-ı âli tenbih olunmuş olup erbâb-ı tîmardan birisi hazırda fevt olup veled-i zükûru yok ise mülazımâtı olan karındaşına karındaşı yok ise mülazım-ı evveli olana tamamen arz edip eğer mülazım-ı evvel râğbet etmez ise sani olduğu râğbet etmez ise selase ali-i gayete bu sibak üzere verile deyu her bir alaybeylerinin nasbında reîsülküttâb sa'âdetlü efendinin imzasıyla mûmzi ve mahtûm verilen şurut-u cedidde musarrah iken alaybeyleri tertib-i mezkure itibar eyleyip evvel sani ve salise teklif olmaksızın diledikleri mülazımına min-gayri tertib mahlul-u tîmar için arz verdikleri ihtilali rabîta-i kanuniyeye bedel oldukları reside-i sem'-i devlet olmaktan naşi imdi her kangı alaybeyi tertib-i mezkure mu'rat eylemediği sabit olur ise hakkından gelinmek için sancak mülazımları dersaadete varıp haber vermeleri babında eyalet-i Rumeli'de vaki' elviye kadılarına ve alaybeylerine buyrulduklarımız ile tesyir eylememizi havi' tarafımıza hitaben şeref-vûrud olan fermân-ı âli-şân mücebince divan-ı Rumeli'den işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ve nesr-i mübaşiriyeden siyaneten yalnız bir nefer-i tatarımız ile irsal olunmuştur. bi-mennihi vusulunda Mevlâna mumailayhasın işbu buyrulduğumuz muhakemede cümle muvacehesinde feth ve kıraat ve mazmun şurut-u âli-şânı çeribaşı zû'ema ve erbâb-ı tîmar mülazımına ifade ve işaet alaybeyinin tertib-i mezkûr ve mugâyir-i arz verdiği

sabit olur ise mülazımın Der-sa'adete varıp haber vermelerini tenbih-i mübaderet eylesin ve sen ki miralay mumâileyhasın. Fimâ-ba'd şurût-u mezkûr mugayir hareketin zuhura gelmek lazım olur ise özürlük ile iktifâ olunmayıp bila-te'hirde tertib-i ceza olunacağını tayinen bilip herhalde kanun-u şûrut-u cedidede mur'at ve mahlul olan tımarları tertib-i mezkûr olmak üzere sancak mülazımlarına arz ve dikkat eyleyip tatar-ı merkumun harc-ı rahı tarafımızdan verilmiş olmağla bir akçe-i mübaşiriye vermeyip mazmun şurût-u âli ve mu'ceb buyruldu ile âmel-i hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eylesin deyu

Vassela ileyna.

Fi 21 Rebiülâhir 1197(M.26 Mart 1783)

Fi 5 Rebiülâhir 1197 (10 Mart 1783)

Varak 18-b

Hüküm 52

Bâis-i tahrir-i defter oldur ki bin yüz doksan altı senesine mahsuben olmak üzere asitane-i âliyede mûkim ibadu'llahın ref'-i müzayikaları zımnında medine-i Karaferye kazasından müretteb ve mübayâası matlub ... yirmi kile islambol hintadan ma'ada hasbü'l-iktizasında mezbure mahsuben medine-i mezkurenin ashab-ı çiftlikane ve anbarından beş bin kile islambol hinta dahi müretteb ve matlub ve beher kile islambol hinta cem'ine me'mur ser-bevvabin Dergâh-ı ali sa'adetlü el-Hac İsmail Ağa yedinde mevzu' miri akçeden altmışar akçe ashabına verilmeden mübayaa' ve ol-vecihle cem' ve tedariki tersane-i amirem anbarlarına isal ve teslimi babında şeref-riz-i sudurattan emr-i âli ve suret-i defteri hakani ağa-yı mumâileyh tarafından medine-i mezbure kasabası mahallesine lede'l-vürûdu imtisalen lehûma tescil ve bi'l-cümle â'yan ve ashab-ı çiftlikane ve anbar-ı muvâcehelerinde feth ve kırâat ... münifeleri i'lam ve işâet olunduk da sem'en ... kavâidini ba'de'l-eda mârû'z-zikr beş bin kile islambol hinta ber-mantûk emr-i âli medine-i mezkur kazasını ashab-ı çiftlikane ve anbarının sicil-i mahsûsa mukayyed ru'us tabir olunur Beş yüz yirmi adet sihamına ber-vechi tâdil tesviye ve tevzi' ve taksim olunduk da beher siham dokuz buçuk kile ile ikişer buçuk vakıyye isabet etmeğin ber-muceb emr-i ali ashabından li-ecli't-tahsil ağa-yı mumâileyh yedine kabl-i şer'den verilen mûmzi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi'l-yevm-i salis ve'l-ısrın şehir-i rebiülahir sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.13
Rebiülahir 1197/M.18 Mart 1783)

Hisse-i Mesturzade Re's 2	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1	Hisse-i Uzun Ahmed Re's 2	Hisse-i a6el- Hac Şahin Re's 2	Hisse-i Hazinerzade Re's 2 Rub' 1	Hisse-i Abdulkadir Efendi Re's 2	Hisse-i Molla Ali Re's 2
Hisse-i MuslihiddinRe 's 2	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 2	Hisse-i Ali Ağa Re's 2	Hisse-i Gerbenov Mustafa Re's 1 Rub' 1	Hisse-i Seyyid Ahmed Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Re's 1	Hisse-i Yusuf Ağa Re's 12
Hisse-i Sadıkzade Rub'1 Re's 2	Hisse-i Altı Parmak Re's 2	Hisse-i Emir bölükbaşı Rub' 1	Hisse-i Molla Atıf Re's 2	Hise-i Mustafa Ağazade Rub' 1	Hisse-i Hırvat Ali Rub' 1	Hisse-i Yusuf Ağa Re's 12
Hisse-i Molla Ömer Re's 2	Hisse-i İbrahim Ağa Re's 1	Hisse-i Müslümanan Re's 2	Hisse-i Murtaza Bölükbaşı Rub' 1 Re's	Hisse-i Molla Atıf Re's 2	Hisse-i Molla Atıf Re's 1	Hisse-i İbrahim Ağa Re's 2
Hisse-i Paşalızade Re's 2	Hisse-i Muhammed Rub'1 Re's 1	Hisse-i Raşid Efendi Rub' 1	Hisse-i İbrahim Ağa Re's 1	Hisse-i Ali Efendi Re's 1	Hisse-i Gerbenovi Re's 2	Hisse-i Hamza Efendi Re's 1
Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1	Hisse-i Seyyid Ahmed Ağa Re's 1	Hisse-i Topçuzade Re's 2	Hisse-i Seyyid Abdullah Efendi Re's 2	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 12 Rub' 1	Hisse-i Seyyid Mahmut Ağa Re's 1	
Hisse-i Ali Paşa Rub' 1	Hisse-i Hacı Şahin Rub' 1	Hisse-i Hasan Kethüda Re's 1	Hisse-i Veysi Efendi Re's 2	Hisse-i Hisamzade Re's 2	Hisse-i Emir bölükbaşı Rub' 1	Hisse-i kethüda oğlu Re's 2

Hisse-i Hamzazade Re's 2 Rub' 1	Hisse-i Sadıkzade Re's 1	Hisse-i Seyyid Abdi. Re's 2	Hisse-i Veysi Efendi Re's 2	Hisse-i Paşalızade Re's 2 Rub' 1	Hisse-i Mahmut Ağazade Rub' 2	Hisse-i kethüda oğlu Re's 2
Hisse-i Yusuf Ağa Re's 12	Hisse-i Molla Atıf Re's 1	Hisse-i el-Hac Memiş Re's 2	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Rub' 1	Hisse-i Molla Ali Rub' 1	Hisse-i Muhammed Salih Efendi Re's 12	
Hisse-i Altı parmak Re's 2	Hisse-i Mesi Efendi Rub' 1	Hisse-i Ali Paşa Rub' 1	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Gacir Menol Re's 1	Hisse-i Kedenhok ve Mesturzade Rub' 2	Hisse-i Memiş Ağazade Re's 1
Hisse-i Hazine-dar-zade Re's 2	Hisse-i Nasuh Holem Re's 1 Rub' 1	Hisse-i Memiş Ağazade Re's 12	Hisse-i Ali Paşa Rub' 1	Hisse-i el-Hac Mustafa Re's 12	Hisse-i Çolakzade Re's 2	Hisse-i Emir Efendi Re's 12
Hisse-i Seyyid Mahmut Ağa Re's 3	Hisse-i Hisam zade Re's 32	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 2	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Molla Atıf Rub' 1	Hisse-i Seyyid Mahmut Ağa Re's 2	Hisse-i Paşa Rub' 1

Varak 19-a

Hisse-i Bayraktar Rub' 1	Hisse-i Abdülbaki Hacı Rub' 1	Hisse-i Ali Ağa Re's 12	Hisse-i Süleyman Ağa Re's 2	Hisse-i Sadıkzade Rub' 1 Re's 4	Hisse-i Hazar Ağa Rub' 1	Hisse-i Osman Şebe Rub' 1
Hisse-i Süleyman Ağa Re's 1	Hisse-i Molla Ömer Re's 2 Rub' 1	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Mustafa Ağa Re's 1	Hisse-i Seyyid Hüseyin Re's 2	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 1
Hisse-i Hamzazade Re's 2	Hisse-i Seyyid Abdülkadir Re's 2	Hisse-i Molla Hüsnî Re's 22	Hisse-i Ferhad Ağa Re's 3	Hisse-i Numan Bey Re's 20	Hisse-i Karacaoğlu Re's 5	Hisse-i Bodrem Mesohi Re's 12

Hisse-i Allamboz Mesohi Re's 12	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12	Hisse-i Hasan Ağa Re's 102	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 2	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 2	Hisse-i Kadenhok Re's 2
Hisse-i Reayay-ı Musallah Re's 22	Hisse-i el-Hac Mustafa Re's 22	Hisse-i Çedre Re's 202	Hisse-i Mahlori Re's 22	Hisse-i Mesturzade Re's 9	Hisse-i Reaya-yı Debre Re's 6	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Re's 32
Hisse-i Mahmut Efendi Re's 32	Hisse-i Reayay-ı Makrogöz Re's 2	Hisse-i Komanıç Re's 9	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 82	Hisse-i Vimraçekov Re's 5	Hisse-i Halil Ağa Re's 2	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 62
Hisse-i Kadenhok Re's 32	Hisse-i Libano Cümlesi Rub' 1 Re's 12	Hisse-i Seyyid Ali Efendi Re's 22	Hisse-i Kalender Re's 40	Hisse-i Raşid Efendi Re's 12	Hisse-i Raşid Efendi Re's 1	Hisse-i Raşid Efendi Re's 1
Hisse-i Eminzade Re's 3	Hisse- Yahya Bey Re's 32	Alaka faziletli Raşid Efendi Vesih Efendi hazıratı Re's 30	Alaka-i Sa'adeti Ser-Bevvabin Dergâh-ı Ali Halil Ağa Muhammed Ağa Hazıratı Re's 112			
Alaka-i Necabetli Yahya Bey Hazretleri Re's 29	Alaka-i Sa'adeti Ahmet Ağa ve Mustafa Ağazadeler Re's 18	Alaka-i Said Efendi Re's 3	Alaka-i Eminzade Re's 15	Hisse-i Re's 520		

Hüküm 53

Şeri'ât-şî'âr fazilet-i settâr medine-i Karaferye Yenice-i Vardar Vodina kadıları semahâtlu efendileri zide fezailühûm ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kaza-i mezburenin â'yan eşrâf-ı zabıtan ve iş erleri zide kadrühû ba'de'l-i'lâm inha olunur ki evvel-i bahar ve sıhhat-i âsârda ihraç olunacak donanma-yı hûmayuna kalyoncular için kazalarının her birinden ale't-tesâvi ellişer neferden yüz elli nefer kalyoncu neferatının bir kadem-i âkdem tahrir ve teşhizi ve irsal ve neşrleri babında bundan akdem devletlü veliyy'ün-ni'am Emin Paşa Efendimiz hazretlerine hitaben sadr olan emr-i celil-i âli-şânının suretleri ile buyruldukları irsal olunmuş olmak te'kid ve isti'cali havi işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşalahu te'âla vusûlunda siz ki kaza-i mezburunun kalyonları efendileri zide fezailûhu siz bu hususu umur-u saireye sadr olunmayıp ser-i mû tekâsür ile adem-i techiz ve irsali değil hafza'llâhu te'hiriyle kazazede olunacaklarını her birileriniz cümleye gereği gibi tefhim ve avn-ı inâyet-i mennan ile Selanik'ten matlub cihandarı buyrulan elli nefer kalyoncu neferatını Cinderoz kazalarınızdan matlûb-ı şehinşahî olan ellişer neferi kalyoncu neferatını tahrir ve irsale ihtimam tam' ve vûs' hâlâ kalam olunup ehl-i tekamülünden hazar ve ber-muceb buyruldu amel-i hareket ve hilafından tehaşi ve mücanebet eyleyesin

Vesselâm

Fi 17 Rebiülevvel 1197(10 Şubat 1783)

Bende-i Seyyid Osman Ser-Bevvabin Dergâh-ı Âli Müsellem Liva-i Selanik

Hüküm 54

Vech-i tahrir-i huruf budur ki

Evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mütevellisi olduğum merhum ve manzur-lehâ ceddim Mihrimah Sultan Katib Serâhâ Evkafı mukâtaalarından Rumeli'de Karaferye kazasında Menlik ve tevabi'ha kurraları işbu bin yüz doksan yedi senesi mart ibtidasından şubat gayetine gelince zabt eylemek üzere sene-i mezbure mal-ı maktu' ile on bin iki yüz elli guruş bedel iltizamıyla dârü's-sa'âdetimden izzetlü Emin Muhammed Ağa kabul ve bedel iltizamı olan meblağ-ı merkumu mumâileyh yedinden masarifat-ı vakf-ı şerif için ber-vechi peşin ahz u kabz olunup sene-i mezkure mahsuben zabtı için mumâileyh yedine işbu temessük ita olundu. İnşallahu te'âla gerektir ki mukataa'-ı mezkûr ve sene-

i mezkur mart ibtidasından şubat gayetine gelinceye değin bir sene-i kamile zabt eyleyip vaki olan a'şâr-ı şer'iyye ve rûsum-u örfiyye cürm-i cinayet ve bed-heva esb ve tayyarat ve beytûlmâl amme hassa voyvoda-i kaçgun kul ve cariye mezdeganesi resm-i bennak resm-i bagât resm-i bostan resm-i kavan resm-i duhan resm-i giyah resm-i ispençe resm-i tapu-zemin resm-i âsiyab vesaire rûsûmat-ı kanun-u kadim öteden beri alınageldiği üzere ahz u kabz olunup ve müstehak tapu olan yerleri tapu ashabına kanun üzere verile olmadığı halde ecanibinden kimesneye verilmeyip vakfın derununda zabt ve ziraatına karar ve kâr u güzâr olan reayalarına kanun üzere resmi tapuyla verilip ve resm-i reayanın tasarruflarında emlak ve haneleri hafilik namıyla ahir verilmesi hilaf-ı kanuna mugayir ve şurut-u vakf olmağla ancak vakfın derununda sakın olan reayalarına verilip hilaf-ı kanun ve mugayir şûrut-u vakf ahir bir türlü dahil ve taarruz ettirilmeyip selatin-i azam mukataaları misillü mefruz'ul-kalem ve maktu'ül-kıdem min-küll'il-vücuha serbest üzere zabt olunup ve bundan akdem voyvoda ve zabıt olanlar bu vecihle ahz u kabz edegelmişler ise mumaileyh dahi ol minval üzere ahz u kabz edip taraf-ı ahirden vechen mine'l-vücûh kimesneye kat'en dahil ve taarruz ettrilmeyip ve reayası dahi mumaileyh zabıtı bilip şer'-i şerif mutabık olan sözüne amel eyleyip mukatâ-yı mezbûre müteallik umurda müraca'atları mumaileyhaya edip ahirden kimesne dahil ve taarruz eylemeye.

Hacı Ali Çolakzâde Vakf-ı Mezbûr

Varak 20-a

Hüküm 55

Karaferiye'de vaki' müteveffa' Caferzade Ali Çelebi Mescid-i Şerif Vakfı'nın yevmi iki akçe vazife ile tevliyeti evlad-ı vakfdan Muhammed Mahir ve diğer Muhammed vildan Mustafa'nın ber-vechi meşrûat ve iştirakı üzerlerinde iken mezkur Muhammed Mahir fevt olup yeri hâlli olmağın ber-muceb şart-ı vakıf tevliyet-i mezkurenin nısf-ı kebir kızı ve karındaşı erbab-ı istihkaktan işbu refi'-i tevki' ve refi'-i âli-şân-ı hakani Aşîye Hatun binti İbrahim zidet iffetühâ her vecihle layık mahal ve müstehak olunmağın nısfı hisse-i tevliyet-i mezkure ve vazife-i mersumesiyle mezbure Aşîye Hatuna tevcih ve yedine berat-ı şerif-i alışanımverilmek ricasına Karaferiye naibi Mevlana Es-seyyid Ömer zide Ömer'e arz etmekle ber-muceb-i arz-ı tevcih olunmak üzere âlem'ül-ulemâ-i müteahhirîn efdâl'il-fezâil ve müteverri'in bi'l-fiil Şeyhülislam Mevlana Seyyid İbrahim edâma'llahi te'âla fezailühû işaret etmekle işareti muccebince tevcih olunmak

ferman olmağın hakkında mezid inayet-i padişahaneme zuhura götürüp bin yüz doksan yedi senesi rebi'ül-ahirinin üçüncü günü tarihiyle müverreh verilen ruûs-u hûmayunum mûcebince bu berat-ı hûmayunu verdim ve buyurdum ki mezbure Aşiye Hatun binti İbrahim zidet iffetühâ varıp vech-i meşrûh üzere müteveffa-yı merkûm yedine bermuceb şart-ı vakıf ve bi-nısfı hisse-i tevliyetine mutassarıf olup eda-yı hidmet eyledikten sonra tayin olunan yevmi bir akçe ve vazifeyn-i evkâf-ı mezbûre mahsulünden alıp mutassarıf-ı evvel şöyle bileler Alamet-i şerifimi itimad kılasın. Tahriren fi-yevmi'l-hamis rebi'ül-ahir sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf

İşbu berat-ı şerif mucebince ruûs-u hûmayun dâhi vardır

Konstantiniyye el-mahrûse

Hüküm 56

Doksan altı senesine mahsuben mübayaa' cem'ine me'mur el-Hac İsmail Ağa'ya ve Selanik sancağında kâin kuzât ve nüvvaba hitaben rebi'ül-ahirin on birinci tarihiyle tertib evvel-i zehairenin bekâyası ve tertib-i saniyi biraz akdem tedarike resm olunması hâvi mü'ekked ve müşedded kıt'a emr-i ali varid olunduğu bu mahalde kılınmıştır

Fi 28 Rebiülahir 1197(M.2 Nisan 1783)

Hüküm 57

Hâla medine-i Karaferye'de Razık Efendi şeriat-ı garrâ fâziletli semâhetli efendi hazretleri ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ayan zabıtan voyvodası ve iş erleri zide kadrühû ba'de's-selâm inha olunur ki bin yüz doksan iki ve üç senelerinde voyvoda olan Musa Ağa'nın hin-i voyvodalığında bâ-temessük ve bâ-hüccet-i-şer'iyye cümle zimmetlerinde alacağı olan on bir bin sekiz yüz altmış dokuz buçuk guruşun tahsili babında Selanik valisine hitaben şeref-bahşa vurud eden emr-i alişan ile me'mur divan-ı hûmayun kitab-ı zevl-i ihtiramından nezafetli Gulami Efendi mübaşiretiyle devletlü veliyyü'n-ni'âm Emin Paşa efendimizin kazasında teşriflerinde meblağ-ı merkum huzur-ı desturânelerinde cümleten âkran ve mukarrebini olduğunuzu müş'ir müceddeden itâ eylediğinizi temessüklerin balasına sâhh-ı âlişan ile muanven temessükleri mucebince meblağ-ı mezkurun dahil defteri mümzi edip bu ana değin mumâileyh ile mübaşir efendi taleb ve istid'adan hâlli olmayıp tahsili hususatında cümlelerin ihmal ve

tekâsülleri zahire ihracı ve bu makule-i mülâhaza ve hareketlerinde adem-i itâat ve emri âli idüğü eğerçi meczumları olduğunu tarafımıza tahrir ve takrir etmeleriyle mumâileyh Musa Ağa'nın yedinde olan temessükünüzde mestûr meblağ-ı mezkureden havale eyledikleri bin beş yüz guruştan

Varak 20-b

bâki on bin üç yüz altmış dokuz buçuk guruşun âla-eyyi-hâlin tahsili babında işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki cümley-i huzur-u şer'e davet ve muvacehelerinde ba'de'l-feth ve'l-kıra'at ve voyvoda ağanın yedine i'ta eyledikleri defter-i mümzi tahsilatı ve bekâyasından meblağ-ı bâki mezkur Cinderoz tarafında tahsil ve tayin olunan mübaşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le Musa Ağa'ya teslim birle tahlis ve temessükleriyle itaat-ı emr-i âli edip hilaf-ı hareketten mübaedet ve ber-muceb buyruldu amel ve hareket ve be-gayet-i tehaşi ve mücanebet eylesin Vesselam

fi 19 Rebiülahir 1197(M.24 Martt 1783)

Bende Seyyid Osman Ser-Bevvabin Dergah-ı Âli Mütesellim-i Selanik

Hüküm 58

Hâla medine-i Karaferye'de mesned-nişin şer'-i mübin faziletli semahatlu efendi hazretleri zide fezailühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân â'yan izzetli Ahmet Ağa zide kadrühû ba'de's-selâm inha olunur ki bin yüz doksan altı senesine mahsuben emr-i celil-i alişan Selanik sancağı mübâyâası tahsiline me'mur ser-bevvabin Dergâh-ı Âli sa'âdetli el-Hac İsmail Ağa hazretlerinin kaza-i mezkurede tertib-i evvelden kalan bekâyası her kimin âlaka ve uhdesinde kaldı ise ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer'le tahsil ve tertib-i saniden dahi ber-muceb defter-i mümzî tevzi' ve taksim olunan mübayâa-i mirriyenin yerli yerinden cem' u tahsil ve bir saat akdem teslim anbar-ı miri ve bermantuk emr-i ali bir habbe-i vahide geriye kalmamak babında işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda siz ki kadı efendi hazretleri zide fezailühû ve â'yanı zide kadrühasın cümlesi huzur-u şer'e davet ve muvacehelerinde ba'de'l-feth ve'l-kırâat umur-u mübayâa'-i miriye ve umur-u muazzama-i şehinşahiden olduğunu gereği gibi ifade ve tefhim birle ber mantuk emr-i ali dane-i vahidde geriye kalmamak üzere yerli yeründen cem' u tahsil ve bir kadem-i akdem teslim ve anbar-ı

miri ettirilmesine mezid-i dikkat ve ber-muceb buyruldu amel ve hareket-i hilafından hazer ve mücanebet eylesin Vesselam /

2 Rebiülahir 1197(M.7 Mart 1783)

Seyyid Osman Ser-Bevvabin Dergâh-ı Ali Mütesellim-i Selanik

Hüküm 59

Bâis-i temnik huruf odur ki

Evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğumuz Çelebi Sinan Bey ve Ebubekir Efendi müsteğasından bedesten havalisinde vaki' hanın isticâratı taleb olan Fişengi Hacı Osman ve Molla Halil işbu doksan yedi senesinde vaki' ruz-u hızırdan birine tamamına dek düstur-u merkumat Hacı Osman ile Molla Halil yüz yirmi gurus bedel-i icare ile icare olundu Mademki her üç ayda ... cami' mürtezika-i ma'lumesine vazifelerin eda edeler Tarafımızdan ve taraf-ı ahirden ber-vechi mümana'at etmesin 1197

Bende Hulusi Abdullah Ol-Vekil Ebubekir Efendi

Varak 21-a

Hüküm 60

Vodina Ağustos ve Karaferye kadıları faziletli efendileri ve voyvodaları â'yan-ı vilayet ve zabitan ağaları kaza-i mezbûre muzâfâtından perakende olan kurra ahalileri emir defteri mucebince hisse tekâliflerini irâe etmek daisiyle vatanlarını terk ve firarları saire-i kurra ahalisinin firarlarına bedel olacakları zahir olmağla zikr olunan kurra ahalileri ma'rifet-i şer' ve tayin olunan mübaşir â'yan ve zabitan ma'rifetleriyle kazalarının derunlarında bulundukları mahalleden kaldırılıp vatan-ı asliyeleri olan karyelerine nefis-i iskân ettirmek hususunda ihtimam ve dikkat ve nakilleri hususunda müdahale ve mümana'at eder olur ise li-ecli'l-ihzar isim ve resimleriyle ilan-ı mübâderet ve reayay-ı mezbûreyi vatan-ı kadimlerine irsal ve iskân-ı mübaderet gadr ve illetten tehaşi' ve mücanebet eylesin deyu.

fi 27 Rebiülevvel sene 1197(M.2 Mart 1783)

Kaîmmakam Vali-i Rumeli

Hüküm 61

Ma'ruz-u dai' ve emcedileridir ki

Ostrova kazası ahalilerinden cemm-i gâfir huzur-ı şer'e gelub şöyle takrir-i kelam ve istirham hâli eylediler ki bundan akdem kazamız tevabîinden Gramtok ve Kandor diğer nam-ı kurra ahalileri külliye ber-vechi firar ve civarda vaki' Vodina Karaferye Agustos kazalarında temekkün edip kurra ahali kadimleri cari' kalmağla ba-emr-i âli idaresi lazım-ı umûrün rü'yet ve nizamına adem-i iktidarımız hasebiyle umur-u vilayet mu'attal kalmağla kurra ahali ve mezkur ahalileri ba-buyruldu hassa-i mübaşir ma'rifetiyle kadim karyelerine iskan buyrulamak babında bir kıt'a buyruldu âli-i ısdar niyazında olduğumuzu divan-ı Rumeli'ye i'lam ediyor deyu bu dailerine ilhah ve iltimas etmeleriyle vaki' hal-i bi'l-iltimas huzur-ı âlilerine i'lam olundu Bâki emr-i men-lehu'l-emrindir.

Fi yevmi'l-hâmis ve'l ısrın fi şehri rebiülevvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.25 Rebiülevvel 1197/M.28 Şubat 1783)

Ed-dai El-kâdı Şerif el-Hac Muhammed El-Müvella-Hilafe be-kaza-i Ostrova

Hüküm 62

Kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Karaferye kadısı zide fezailühü ve Selanik iskelesine zahire mübayâasına me'mur Dergah-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehamid ve'l-mekârim Seyyid Osman dame mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdaları ve yeniçeri serdarı â'yân-ı vilayet vesair iş erleri zide kadrühü inha olunur ki tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki âsitane-i âliyede mukim ibadu'llahın mirar-ı akvat-ı yevmiyeleri için Tersane-i Amirem anbarlarında idhali ve lede'l-iktizâ habbazane tevzi' olunmak üzere Selanik İskelesi'ne nakliyesiyle ma'an beher İstanbul kilesi altmışer akçeden icab eden bahaları hin-i nakl ve teslimde mübaşir yedinden ann-nakd ashabına verilmek şurutuyla geçen sene gayrez hisse-i ma'den ... rakabesi ve çiftlikane Şahbender Zadeğane bir mu'tad mübâyaa müretteb olan doksan beş bin doksan üç İstanbul kile hintadan maâda tekmi-i lazimesi için dahi tertib-i sani olarak yirmi bin istanbulu kile hinta mübayaa' tertib ve fermanım olmuştur El-hâlat bin doksan yedi senesine mahsuben ber-muktezayı vakt-i hâl ve sene-i sabıka tertibinden sarf u inzar ile sinin-i

sabıkada olageldiği vecihle mahsul-u cedidden olmak üzere salifü'z-zikr ma'den ... rakabesi

Varak 21-b

çiftlikane Şahbender Zadeane hissesinden mâada yüz on beş bin doksan üç istanbuli kile hinta ve otuz beş bin istanbulu kile şa'ir mübayaasına irade-i aliyyeme ta'allük etmekten naşi mukaddema nizam verildiği vecihle mübâyaacıları ruhsat-ı yab' oldukları maaş ve masârifleri mukabil on istanbuli kilede fakat bir kile hinta ahzı ve bu hususta hükkâm zabitan ve â'yânı bir akçe almaktan ve aldılmaktan külliyyen men u def' olunmak için şurut-u ... havi' kuzât nüvvab zabitan âyan ve söz sahiblerine hitaben tenbih ve te'kidi mutazzamın sinin-i sabıkada verilen emr-i alışanım sicillat-ı muhakemede sebt ve kayd olunmuş olmağla kemâ-fî-sbık düstur'ül-âmel tutulmak şartıyla salifü'z-zikr zehairden otuz bin kile istanbuli kile hinta ve sekiz bin İstanbuli kile şa'ir ve Karaferye kazasından mübayaası tertib ve fermanım olmağın sen ki mübayaâcı mumailihasın işbu emr-i alışanım ol-tarafta varlığında kat'en te'hir ve tevakkufa ruhsat ve cevaz göstermeksizin mevkufattan muhrec memhûr ve mûmza suret defteri mucebince ol-mikdar zehairi hin-i tevzide ma'rifet-i şer' cümle â'yan ve ahali marifetleriyle kaza-i mezburede vaki' çifti olan kurra ve çiftliklerin sicillat-ı muhakemede mukayyed olan çiftlerine göre çift başına tevzi' ve taksim ve çifti olmayan kurrânın sehimleri dahi çifti olan kurraya kıyasen örf-i bedel olduğu vecihle beyinlerinde mukayyed olan hanenin beher hanesi on çift itibar ve emr-i tevzi' yalnız ahali-i kurra ve çiftlikane tahsisi olup hisse çifti olan eğer a'yan ve zabitan sair-i kesân bi'l-cümle ale't-tesviye ve idhal olunmak üzere ta'dil ve tesviye şurutuna rü'yeti birle karin-i temşiyet ve tanzim ve bunun hilafına hareketinden ihtirazen olunarak kaza-i mezburede vaki' kasaba kurra ve çiftlik ve anbar ashabına ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle ale'l-ma'lum tevzi' defteri olunduktan sonra esna-yı hareminde haremeyn ve çiftliğin sahipleri matlub olan müba'ayadan ber-muceb defter-i tevzi' icab eden hisselerin evvel emirde ihraz ve tamamen eda ve teslim eyleyip mübaya' hisseleri eda olunmadıkça mebadâ bir ferdin iskele ve anbarına bir habbe zahire nakline ruhsat ve cevaz gösterilmemek şartıyla ... sübhane te'âla mahsul-ü cedide ... eylediği gibi cümlesi mahsul-ü cedidden gayet pak ve a'lâ olmak üzere bilâ-te'hiren yerlü yerinden cem' u tahsiline mübaşirin ve Selanik iskelesine ...nakl ve sana teslim olunduk da hintanın beher istanbuli kilesi fi-sabık üzere altmışar ve şa'irin beher istanbuli otuzar akçeden icab eden bahaları yedine verilen mir-i akçeden an-nakdın ashabına eda ve

teslimi hin-i ahzımda asitane-i saadetimden ahz eyledikleri sahih ... ayar kile ile teksil ederek bâlada tastir olunduğu üzere ancak ondılığı ile ahz û kabz bir kimesnenin bir akçe hakkını ketm' ve kat' eylemekten ve kolcu akçesi tuzluk yazıcı keyyal ücretleri mutalebesiyle hilaf-ı emr-i hümayunum fukaraya riayet ve ahali-i memlekete mikdar zerre cevri ve teâddiden veyahut tama'-ı han-ı teba'iyet ile hinta bedel-i akçe almaktan ve aldirmaktan be-gayet-i tehaşi ve mücanebet eyleyesin ve siz ki kadı mumaileyh sâireleri siz bu makule nakd-i akçe ile matlub mübayaa' zahiresi sair tekalif-i şakka misillü olmayıp bey' u şira' envâinden olduğuna binaen muaf ve gayr-i muaf ve hâvas ve evkâf bi'l-cümle dahil olmalarıyla muâfiyet ve serbest iddiası vesaire bahaneleri ile bir fesada inat ve muhalefet ettirilmeyip hemen ol-mikdar zahireyi

Varak 22-a

fi'at-ı mezkur ile kaza-i mezburun mahsul-ü cedideyi idrak eylediği gibi mecmu' mahsul-ü cedidden gâyet pak âla' ve ceyyid olmak üzere mübayaa' ve yerlü yerinden cem' u tahsil Selanik iskelesine nakl ve tesyiri mübayaacı mumaileyhe teslim ettirilmesine cümleliz ale'l-ittifak mezid-i sai' ve ikdam ve bir kimesnenin bir akçe hakkını ketm ve kat' ettirmekten ve zahire bedeli akçe aldirmaktan ve hilaf-ı rızay-ı hümayunuma vaz' ve hareketten be-gâyet-i tehaşi ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı âlişanım ısdar olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sûdur olan işbu emr-i şerif celil-i âli-şân vacib'ül-ittiba' ve lazım'ül-imtisâlimin mazmun itâat-ı makrûnuyla amel olunub hilafından be-gâyet-i hazer ve mücanebet eyleyesin Alâmet-i şerifimi itimad kılasın.

Tahriren fi yevmi'r-rabi' ısrın safer sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.24 Safer 1197/M.29 Ocak 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

işbu emr-i celil-i âli-şân mucebince bir kıt'a mektub sahibi hazreti sâdaret-pahi varid oldu sai' kulları /

Tahriren 20 Sâfer 1197(M.25 Ocak 1783)

Hüküm 63

Şeri'ât-şi'ar Karaferye kadısı efendi zide fezailühû ba'de's-selâm inha olunur ki taht-ı hükümetinizde serdar olan ref' olup yedine üslûb-u sabıkı üzere kıdvetü'l-emâsil

ve'l-akrân ikinci cemaatinin serdengeçti ağalarından Ali Ağa zide kadrühû serdarı nasb ve ta'yin olunmağın işbu mektubu tahrir ve irsali olunmuş İnşallah vusulunda gerektir ki merkum kaza-i mezkurun serdarlığı umurunda kıyam ve öteden beri olageldiği vecihle zabt u rabtı hususatta iânet ve ihtimam eyleyesin ve sen ki serdar-ı merkumsun kaza-i mezkurenin serdarlığını sana tefviz olunmağla gerektir ki kaide-i kadim ve kanun üzere zabt u rabt neferatı ve def'a ... haşeratıyla tanzim balada ve irae-i hâl-i ibâd ve bezl-i iktidar eyleyesin ve kaza-i mezkurun mukimi ve misafir yeniçerileri cebeci topçu ve top arabacısı ve guleman acem ve kul oğulları bi'l-cümlesini üzerlerine serdar ve zabıt bilip sözünden taşra ve rakibten hariç vaz' ve harekette bulunmayıp daima itâat ve inkiyad üzere olalar Senetçi cümle umurun ahkam-ı şer'i şerif ve kanun-u kâdim emr-i münifi tatbik ve tevaif-i merkumundan bila-variyyet ma'ruf ve fevt olanlarının metrukattan ma'rifet-i şer'le zabt ve sevk-i sultaniyede fûruht ve hasıl olan nukudunu canib-i beytülmal için defter-i müfredatıyla ocak tarafına gönderilen mübaderet ve beher hâl-i sükkân ve ... emin ve rahatlarına bais-i hidmet ve müstahsene-i mebrure vücuda götürmek mücerred ve sai' olup muceb mektub ile amel olunur.

Tahriren gurre-i şehr-i cemâziye'l-evvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf Muhammed Ağa, Dergah-ı Âli

Varak 22-b

Hüküm 64

Şirâ-i' şî'âr Yenice-i Vardar Karaferye Vodina kadıları efendileri zide fezailühûm ve kıdvetü'l-minvar-ı müteşerri'in nevahi-i Selanik ve nüvvab efendileri zide aleyhim ba'de's-selâm inha olunur ki hâlâ vali-i vilayet merahim-i himmet devletlü inayetlü veliyyü'n-ni'am Lütfü Paşa efendimiz hazretlerinin ... hidmet-i devletlerinde olan izzetlü mehterbaşı ağanın taife-i mehterandan mu'teber olan aidatının tahsiline me'mur kıdvetü'l-emasil ve'l-âkran izzetlü zide kadrühû tayin ve irsal olunmağın işbu buyruldu tahrir ve ısdar olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki kaza-i mezbûre ile livai Selanik'te mevcut taife-i mehterandan mu'teber olan aidatının tahsilini hususatında kimesneye dahil ve muhalefet ettirmeyip ber muceb amel ve hareket-i hilafından hazar ve mücanebet eyleyesin.

Vesselam

Fi 23 Rebiülevvel 1197(M.26 Şubat 1783)

Seyyid Osman Mütesellim-i Selanik

Hüküm 65

Şirâ-i şî'âr faziletü'l-settâr Yenice-i Vardar Karaferye Vodina kadıları faziletlü semahatlu efendiler hazıratı zide fezailühûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağâvat ve zabıtan iş erleri zide kadrühüm ba'de's-selâm inha olunur ki Cinderoz mukaddem bazı mahallerden tarafımıza vurud eden mekâtib hulasasında kaza-i sâye-i mezburunda mesâkinin ve mütemekkinin fukara-i ibadu'llâhın taciz ve tekdiratları iradesiyle Arnavud'tan bin beş yüz kadar Arnavud eşkıyası geleceğini iş'âr ve tebyin olunmaktan naşı mücerred ve vedi'allah olan reaya ve berayayı siyaneten ve gafletten ikazen kemal-i basiret üzere olup hafzallahu zuhur edip ibtida' kangı kazaya dest ve dırazlıkeder ise harb ve darbe kadir olanlarınız birbirlerinize imdad ianet ve gâyet tarafımızdan levbendat ve iki nevahi-i serdarlarımızın tâyin ve irsalimize iradesiyle ilâm-ı müsarâat eylemeniz için li-ecli'l-ihtar işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda siz ki kadı efendileri hazıratısınız her biriniz cümleyi hazv-ı şer'e davet ve muvacehelerinde ba'de'l-feth ve'l-kırâat mazmun buyrulduğumuz türkû gibi ifade ve tefhim birle el-iyâz billahi te'âla mefahim-i mekâtib üzere Arnavud eşkıyası zuhur etmek lazım gelir ise birbirlerinize imdad ve ianet ve tarafımıza i'lam-ı müsara'at olup bir mahalle zuhûr edip birbirlerinize ianet etmemek lazım gelir ise hafza'llâhu zuhûr eyledikleri kaza bir nişan olduk da ahir kazaya dahi teveccüh edecekleri muhtaç-ı beyan olmayıp cümleye bir perişaniyet verecekleri der-kenâr hemen ber-minval-i muharrer ve basiret üzere olup mâzallahi te'âla zuhurunu lazım gelir ise birbirlerinize imdad ve ianet ve tarafımızdan der-âkeb i'lam ve mübaderet ve ber muceb buyruldu amel ve hareket-i hilafından be-gayet-i tehâşi ve mücanebet eylesin.

Vesselam.

Ser-Bevvabin Dergah-ı Âli Mütesellim Selanik

Varak 23-a

Hüküm 66

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimin evlâ-yı vulatî'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yâkin refi'-i a'lâm-ı şer'iyye ve'd-din refi'-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i

inâyeti'l-meliki'l-mû'in Mevlânâ Selanik kadısı zide fezailuhû ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Avrathisar Yenice-i Vardar Vodina Ağustos Karaferye kadıları zide fezailuhûm tevki'-i refi'-i hümayûna vasıl olacak mâlum ola ki Rumeli'nin sol kol kalemi bedel-i ağnam celebkeşan mukatâası mülhakatından Selanik sancağında vaki' zikr olunan kazaların bin yüz doksan yedi senesine mahsuben olarak on beş bin sekiz yüz bir re's celebkeşan ağnamlarıyla senevi yüz doksan altı gurus yirmi beş akçe maktu' malları olup Seyyid Muhammed ve Seyyid Emin Ağa zide mecdühuma ile şürekâ sairesinin ber-vechi iştirakı malikane uhdelinde olmağla yedlerine verilen mühürlü ve nişanlı koyun mukatâası defter sureti mucebince vakt-i halinde cem' u tahsil olunmak fermanım olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda sadr olan emrim üzere amel edip dahi sene-i mezbure mahsub olmak üzere kaza-i mezkureden ahalilerinin üzerlerine edası lazım gelen ol-mikdar re's-i celebkeşan ağnamlarının her bir re'sinden otuz altışar akçe miri ve sekiz akçe izzet-i gulamiye vürud akçe vech-i maaşla cem'an kırk sekiz akçe olmak üzere mumaileyhin taraflarından cem'ine me'mur eda ve teslim ettirip kimesneye ta'allül ve niza' ettirmeyesin Şöyle ki bazı kasabat ve kurra ahalileri tuğra-yı ağnam defterinde üzerlerinde olan koyunun bedellerini vermemek için bizler eşkünci ve derbentçi köprücü çeltikçi. ve bunun emsali hidmet-i mukabilinde müafız deyu ta'allül ve niza' ederler ise ol vecihle kimesneye tâallül ve niza' ettirmeyip bedel-i ağnam celebkeşan zide ol-mikdar maktûalarını cem' u tahsil ettiresun kaza-i mezkureden ahalilerinin ol-mikdar re'si celebkeşan koyunların mühr-i hissesi var ise hin-i tevzi'de reâyâ muvacehesinde ma'rifet-i şer'le hesap ve hesabına zam edip âma ve dakında kesr-i mumâileyhin malikânesi haline noksan götürmeyesin ve hin-i tahsilat miri için alınan akçenin her yüz sekiz akçesinde bir esed-i gurusı aldırıp ve eşraf-ı cedid ve kurranın altını hazine-i amireye alındığı gibi tabudan?

Varak 23-b

Hüküm 67

Bâis-i tahrir-i defter oldur ki işbu bin yüz doksan yedi senesi muharremü'l-haram gâyetine gelince medine-i Karaferye kazasının ahalileri beyinlerinde vükelâ-yı vilayet yedleriyle ba-evamir-i aliye varid olan masarifat-ı pesmande ve umûr-ı mühimme-i masarif-i vilayet ve şehir-i mezkûrun guresinden medine-i mezburesi teşrifleriyle reşk-âver ve bağ-ı irem buyuran hâlâ Selanik sancağı mutassarıfı devletlü inayetlü

merhametlü Muhammed Emin Paşa efendimiz hazretlerinin müddet-i ikâmetlerinde vaki' olan masarif-i lazıme-i ruzî müşarunileyh hazretlerinin ber-mü'esser kudumiyyeleri ma'-tetimmâta ve kaza-i mezbûr ahalilerinin bâ-sahibu's-şer'iyye ve temessukat-ı me'mul bahaları muceblerince tahsil ve idaresi babında ba-mübaşir-i devlet-i aliyye emr-i âli sadr olan voyvoda-i sabık Musa Ağa alacağı mebalîği bi'l-cümle a'yân vali ve ashâb-ı alâka ve çiftlikane ve reâyâ-yı varoş ve kurra hazır oldukları halde meclis-i şer'iyye ve vükelâ-yı vilayet defterleri mefhumunca hesab ve kitab olunduk da cem' için altmış altı yük elli dokuz bin sekiz yüz kırk akçe masarif ve kudumiyye balığ olup bir müesser-i kadim meblağ-ı mezkûrden hisse-i varoşa ifraz olunup hisse-i kaza olan elli iki yük kırk dört bin altı yüz yirmi dört akçe gelip yalnız kazanın deyni olan merkum Musa Ağa'nın on dört yük yirmi dört bin üç yüz kırk akçe alacağı ve serdar-ı mütevvefânın yetimlerinin kazada kalan on iki bin akçe alacakları hisse-i kaza tahtına zam' olunduk da cem'en kazanın tevzi' olunacak hisseleri altmış yük seksen bin dokuz yüz altmış dört beher sihamına yalnız on iki bin altı yüz altışar akçe isabet edip cümlesi idareye ta'ahhüd eyledik de ve'l-ecli't-tahsil medine-i mezbure voyvodası şeriki Murtaza Ağa yedine verilen mûmza' defteridir ki ber-vech-i ati zikr olunur.

fi-yevm-i evail saferü'l-gurre sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Safer 1197/M.6 Ocak1783)

aldırılub hâlisu'l-âyar paranın kırk bir guruşa aldırıla bir akçe ziyade ve noksan alınmaya ve aldırmayasın Kesr u defterden ve fermanımdan ziyadesiyle rencide ve teaddiden gayetü'l-gaye hazer ve ictinab eyleyesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timâd kılasın

Tahriren fi ... aşer şehr-i zilhicce sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.10 Zilhicce 1197/M.6 Kasım 1783)

Kaza-i Karaferye /Ağnam / 3360

Mûcebince Suret-i Defter-i Hakani

Hüküm 68

Vech-i tahrir-i huruf odur ki

Bâ-berat-ı şerif-i âlişan ber-vech-i mâlikâne iştiraken uhdemizde olan alâka-i ağnam Selanik ve tevabi' mukatâası işbu bin yüz doksan yedi senesine mahsuben yedd-i vahidden idare almak üzere husus-u sairesi dahi müştereklerimiz tarafından deruhte ve iltizam olunmaktan naşı sene-i mezbure mart ibtidasından şubat gayetine değin zabt u rabt etmek üzere taleb ve rağib olan kîdvet'ül-emâsil ve'l-akrân hassa silahşörlerinden sa'âdetlü Muhammed Ağa ve biraderimiz ve diğer Muhammed Ağa zide kadrühumaya ber-muceb sene-i sabıka deruhte ve iltizam olunup bedel-i iltizam olan meblağ-ı ma'lumu tarafımıza verdiği deyn ve temessükü natık olduğu üzere evkat-ı mâniye-i malumesinde tarafımıza teslim etmek şartıyla kabul ve iltizam-ı alileriyle bir sene-i kamile zabtı için işbu huruf-u tahrir ve'l-ecli't-temessükü i'ta olundu. bi-mennihi te'âla gerektir ki sene-i mezbure mahsuben mukatâa-i mezbure muma ileyhuma taraflarından zabt u rabt olunub vaki' olan kaffe-i aidatı ve rüsumatı her ne ise cümlesini kanun-u kâdim ve sinin-i sabık üzere yedlerinden cem' u tahsil ve ahz u kabz edip taraf-ı ahirden ferd-i vahide mani' ve mezâhim olmayalar

Bende İbrahim Mutassarıf/Mukataa-i Mezbûre

Varak 24-a

Hüküm 69

Bâis-i tahrir-i defter oldur ki işbu bin yüz doksan yedi senesi muharremü'l-harâm gâyetine gelince medine-i Karaferye kazasının ahalileri beyinlerinde vükelâ-yı vilâyet yedleriyle ba-evamir-i âliyye varid olan masarifat-ı pesmande ve umur-ı mühimme-i masarif-i vilayet ve şehir-i mezkur guresinden medine-i mezbure teşrifleriyle reşk-âver bağ-ı irem Muhammed Emin Paşaları efendimiz hazretlerinin müddet-i ikâmetlerinde vaki' olan mâsarif-i lazıme-i ruzî müşarunileyh hazretlerinin bir mü'esser ve kudumiyyeleri ma' tetimmate ve kaza-i mezbur ahalilerinin ba-hüccet-i şer'iyye ve temessükatı me'mul bahaları muceblerince tahsil ve idaresi babında ba-mübaşir devlet-i âliyye emr-i âli sadr olan voyvoda sabıkı Musa Ağa alacağı mebâliği bi'l-cümle a'yân ve ahali-i ashab-ı alâka ve çiftlikane-i reâyâ varoş ve kurra hazır oldukları halde meclis-i şer' ve vükelâ-yı vilayet defterleri mefhumunca hesap ve kitab olunduk da bin yüz altmış dört yük elli dokuz bin altı yüz altmış akçeye masarif ve kudumiyye bâliğ olub

bir mü'esser-i kadim mebalîğ-i mezkureden hisse-i varoşa ifraz olunup hisse-i kaza olan elli yük seksen altı bin dokuz yüz seksen dört akçe gelib yalnız kazanın ... olan merhum Musa Ağa'nın on dört yük yirmi dört bin üç yüz kırk akçe alacağı ve serdar-ı müteveffa yetimlerinin kazada kalan on iki bin akçe alacakları hisse-i kaza tahtına zam' olunduk da cem'en kazanın tevzi' olunacak hisseleri altmış beş yük yirmi üç bin üç yüz yirmi dört akçe balîğ olup hâla kaza-i mezburenin sicill-i mahfuzatı mukayyed ru'us tabir olunur Beş yüz otuz aded sihamına taksim olunduk da beher sihamına yalnız on ikişer bin yüz akçe isabet etmek cümlesi idare taahhüdü eyledik de li-ecli't-tahsil medine-i mezbûre voyvodası şeriki Murtaza Ağa yedine verilen defter-i mümzidir ki ber-vech-i âti zikr olunur

Hurrire fi yevmi't-tasi' ve'l-ısrın min şehr-i muharremü'l-haram sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.19 Muharrem 1197/M.25Aralık 1782)

Meblağ	
0011520	el-Hac Osman Ağa Konağında süvari aded 12
0005760	Süleyman Ağazade Konağında süvari aded 6
0013440	Seyyid Muhammed Ağa Konağında süvari aded 14
0009600	Yusuf Ağa Konağında süvari aded 10
0013440	Hulukzade Konağında el-Hac Osman Ağa yediyle süvari aded 14
0053760	Cem'an yekûn
0008640	Seyyid Muhammed Ağa Konağında süvari aded 9
0005760	Alişar Ağa Konağında süvari aded 8
0008160	el-Hac Mustafa Ağa Konağında süvari 8 piyade
0040320	Halil Ağazade Konağında süvari aded 42
0116640	Cem'an yekûn

0005760	Rasiğ Efendi Konağında süvari aded 6
0022560	Seyyid Ahmet Ağa Konağında süvari aded 18
0000840	Merkumun konağında Silahdar Ağa'nın birinci masarifatında süvari 6
0005280	Molla Seyid Mustafa Ağa Konağında süvari aded 2
0008640	Seyyid Salih Ağa Konağında süvari aded 8
0159720	Cem'an yekûn
0017760	Kalyoncu Seyyid Muhammed Ağa Konağında süvari aded 8
0008160	El-Hac Ahmet Ağazade Konağında süvari aded 68
0002520	Emir Efendi Konağında piyade
0028800	Koşkat Hanında süvari aded 30
0216960	Cem'an yekûn
0048480	el-Hac Osman Ağa Hanında süvari aded 50
0002160	Osman Paşa imaretinde süvari aded 18
0012480	Ali Paşa hanında süvari aded 4
0079600	Yakup Paşa Hanında süvari aded 80
0013440	Kazgancı Oğlu Hanında süvari aded 11
0303120	Cem'an yekûn
0009000	Voyvoda Ağa Konağında bir gecede masarif süvari aded 70
0005760	Valezade Konağında süvari aded 6
0005760	Manastır'lı İbrahim Ağa Konağında süvari aded 6
0001920	Hazinedar Ağa Haremi piyade aded 4
0325560	Cem'an yekûn

0036960	Bofne Oğlu Hanı'nda süvari aded 38
0006720	Mord Oğlu Hanı'nda süvari aded 2
0003840	Akta Mahto mahallesinde Yorgi Hanında süvari aded 4
0019200	Allamboz Meto Hanı'nda süvari aded 29
0392280	Cem'an yekûn

Varak 24-b

Meblağ	
027840	Kudret-i şerif müteveccihinde süvari aded 30
004320	Tekşar mahallesinde Aya Nikola Hanesinde süvari aded 4 piyade 1
007680	Mahalle-i mezbûrede Markot oğlu hanesinde süvari 8
004320	Ayandon mahallesi vakfında süvari aded 4 piyade 1
436440	Cem'an yekûn
001920	Mahalle-i mezbûrede süvari aded 2
003360	Mahalle-i mezbûrede süvari aded 3 piyade 1
006240	Serlifto mahallesinde Torolu hanesinde süvari 2 piyade 1
005280	Zotre mahallesinde süvari 5 piyade 1
004800	Mahalle-i mezburede süvari 5
458040	Cem'an yekûn
006720	Balıkçı mahallesinde süvari 5 aded 7
003840	Def'a mahalle-i mezburede süvari aded 3 piyade 1

007200	Def'a mahalle-i mezbûrede aded 60
029920	Ayani mahallesinde süvari
012440	Çaksir mahallesinde süvari aded 112
047040	Menotesçe mahallesinde süvari aded 39
566200	Cem'an yekûn
009060	Aya Hardi mahallesinde süvari aded 80
016320	Vefa mahalle-i mezburede süvari aded 136
020160	Velteşni mahallesinde aded 168
015360	Dojen Hanında aded 168
021120	Secan Hanında süvari 170
648220	Cem'an yekûn
020640	Markot oğlu Hanında süvari aded 172
014880	Karador Hanında süvari aded 124
004800	... mahallesinde süvari aded 20
010560	Gerbosçe mahallesinde aded 88
699100	Cem'an yekûn
005760	Metrole mahallesinde süvari aded 48
006240	Def'a Gerbosçe mahallesinde süvari aded 52
005280	Velteşni mahallesinde süvari aded 44
011040	Aya Nikola mahallesinde süvari aded 92
012480	Temoşev Hanında süvari aded 104
739900	Cem'an yekûn

016800	Miroser oğlu hanında süvari aded140
007600	Makrodesçe mahallesinde Dorgalı oğlu hanesinde süvari aded 62
005760	Aya Yaab mahallesinde Eşka hanesinde süvari 48
009600	Merinkov mahallesinde süvari aded 8
779660	Cem'an yekûn
014400	Ayandon mahallesinde süvari aded 120
009000	Def'a Ayatab mahallesinde süvari aded 75
001920	Def'a mahalle-i merkumede süvari 5
004200	Dofne Hanesinde süvari 35
002400	Manodoher mahallesi mehterbaşı haremi
811580	Cem'an yekûn
022342	Paşa matbağına sekiz gün mallardan alınan zehair-i mütenevvi' ber mucceb defter sureti
003720	Matbağa verilen lahm
004500	Sekiz günde paşa dairesine nan-ı aziz
002130	Matbağa verilen sebze
005400	Paşa dairesine ve Libano'dan şem'i asel aded 31
849672	Cem'an yekûn
011870	Paşa-i Libano vesaire Kratova aded 41
004113	Paşa matbağınca hatab ve kömür
002901	Paşa matbağı tavuk yumurta ve süt
002280	Hengamede çıra katran ve kendiden avaid

001080	Müşarun ileyh hazretlerine kılağuz
876322	Cem'an yekûn

Varak 25-a

Meblağ	
876366	Cem'an yekûn
008380	Paşay-ı müşarun ileyhın Leftehor karyesinde iken eşyanın Libano karyesinde masarifatı
006120	Müşarun ileyhın hidmetlerine
030000	Müşarun ileyh hazretlerinin mütesellimi Hasan Ağa'ya ikramı
001920	Paşa sarayına dakik
012720	Paşa Sarayına Yenice-i Vardar vukkıye şem'-i asel
935506	Cem'an yekûn
009180	Müşarun ileyh vekil-i harameyne kahve vesair avaidatı
028600	Müşarun ileyhın gedik ağavatına
019800	Müşarun ileyh hazretleriyle ve kethüda beyi hamam takımı ve seccade
056400	Katar Ağasına ve Tatar Ağasına avaid
998726	Cem'an yekûn
001305	Hatab eminine ve sarrafbaşıya avaid
007620	Tomte bargirlere ücret-i ba-yedd-i istifani
006800	Bargirler için saman ve şa'ir ba-yedd-i istifani

018000	Naib-i sabık efendi hazretlerine ve paşa hazretleri kızına gittiklerine haremizade
1028451	Cem'an yekûn
0007920	Efendi-i mumâileyh voyvoda ağaya iktiza eden bargir kirası
0019408	Müşarun ileyh hazretleri kadısına duhulüne irsal olunan zehair-i bâha
0024000	Kurra ve çiftlikânedan alınan bargir ücreti aded 80 kıyye 300
0013440	Varoştan alınan bargir aded 28 kıyye 300
1093219	Cem'an yekûn
0063480	Müşarun ileyh hazretlerinin bir gecede Menlik masarifi ve avaidi
0003000	Müşarun ileyh etba'nın kuzu ve ekl karşı masarifi
0006000	Müşarun ileyh etba'nın kasrında olan masarifatı
1165299	Cem'an yekûn
0007128	Kethüda konağında şa'ir-i kise 31
0032000	Selanik'ten gelen Musa Bey masarifi
0018000	Müşarun ileyhhazretlerinin kendi aldığı konak masarifi
0006000	Katrin'e irsal olunan Katib Efendi'ye ücret
1228826	Cem'an yekûn
0030000	Voyvoda Ağaya kudumiyye defter tahsili için mukayyed üzere verilen
0011200	Müşarun ileyh konaklarını tahrir eden iki nefer adam ücreti
0007200	Karahiya karyesinde olan masarif
0004280	Müşarun ileyh hazretlerinin kethüdalarına hamam takımı ve havlular
1290000	Müşarun ileyh hazretleri ahaliden ahz buyurdıkları temessük mantukunca

	kudumiyye teşrifiyye namıyla alındığı
2561002	Cem'an yekûn
0001440	İşbu mahalle gelince müşarun ileyh hazretlerinin gerek derun-u şehir ve gerek kazanın masarifi oldukları kudumiyye ve teşrifiyye
0001200	Arnavudlar hurum haberiyle gelen Tatara
0001200	Selanik hazıratının taksit ... gelen bir karar
0001200	Hazıra-i mezbure ile Selanik'ten Ali Paşa'ya hidmeti
0002280	Hazıra-i mezburun para noksanı ve giyar?
2567626	Cem'an yekûn
0009840	Mustafa Paşa hazretlerinin kudumiyesinden para noksanı ve giyar?
0001200	Mütesellim Mustafa Bey adamına hidmeti
0006000	Mübayaa'-i cedide fermanıyla gelen çukâdara hidmeti
0001440	İ'lam harcı
0006000	Mütesellimin fermanıyla gelen Abdurrahman Bey çukâdarına
2592109	Cem'an yekûn
0001440	Harc i'lamı
0002280	Tacirzade efendi harç i'lâmı kat'ı
0001800	Mübaşir mektubu ile irsal olunan Emir Ali'ye hidmeti
0003600	Arnavudlar maddesine vurud eden kaim-makam tatarına
2601826	Cem'an yekûn
0003000	Mütesellim Hasan Ağa'nın çukadarı ferman eylediğinin hidmeti
0000910	Kozana'ya irsal olunan Ali Paşa'ya düşko kefereye

0001800	Eşkiyalı efendi içinVodina ve Yenice'ye giden mütesellim Hasan Ağa çukadarına hidmeti
0001800	Mübayaa-i cedide isticaline gelen mübayâacı ağa çukâdarına
2609336	Cem'an yekûn
0005720	Tırhala valisi müruru haberiyle gelen çukâdar
0000600	Hasan Paşa hazretleri teşriflerinde mekkar bargiri için gelen tatar
0000360	Yanya'dan Vodina canibine giden hazinelere cebelü neferi 2
0001200	Manatma-i Atik isti'caline gelen Osman Ağa çukâdarına

Varak 25-b

Meblağ	
2612216	Cem'an yekûn
0003600	Rumeli valisi hudud alayı teşrif ve mahdum kaymakam olduğu haberini götüren adama hidmeti
0001800	Mübayâacı ağa çukadarı isti'cal emriyle geldiğine hidmeti
0074580	Hazıra-i Selanik beray-ı taksit-i salise
0003600	Kabzına me'mur hidmeti
2695796	Cem'an yekûn
0001200	Vefa mübayâacı ağa çukâdarı isti'cal eylediğine
0003000	Selanik mütesellim Hasan Ağa çukâdarı mukarrer buyrulduyuyla geldiğine hidmeti
0002440	Rumeli kaymakamı çukadarı i'lan buyrulduyu ile gelen hidmeti
0000720	Rumeli hazariyesi noksanı

2703156	Cem'an yekûn
0002040	Buyruldu ile kudumiyye talep eden Selanik mütesellimi çukadarına
0004200	Emin Paşa tarafından Hasan Ağa mütesellim olduğu haberiyle vurud iden adama
0001800	Mübayaa' isticaline ferman ile gelen mütesellim ağa çukadarına hidmeti
0003000	Katl maddesine müsevvede ile gelen Mustafa Bey çukadarına
0001440	Harc i'lamı
2715636	Cem'an yekûn
0003600	Der-bendat ib'as emriyle gelen tatar hidmeti
0001440	Harc i'lâmı
0001800	Hazıra-i taksir te'hir teftişine gelen Hasan Ağa çukadarına
0000960	Tırhala'ya me'muren geçen silahşör ağaya bargir aded 8 kıyye 10
0000600	Mübayaâcı çukâdarı el-Hac Süleyman harçlık
2724036	Cem'an yekûn
0001200	Rumeli hazariyesi ile iki defa Vodine'ye irsal olunan adama
0003600	Arnavudlar muharebesinde cerrah zımmiye biraz tımar mecruhları
0012000	Arnavudlar muharebesinde Vodina bölükbaşısına ikramı
0014400	Sarıgöl levendatına karye-i mezkur imdadına
2755236	Cem'an yekûn
000220	Muharebe-i mezkurede imdada gelen el-Hac Muhammed hamam rahtı
0001080	Sarıgöl imdadı için kesren adama
0000600	Arnavudlar muharebesinde mecruh olan Tahsin oğlu Mustafa'ya ikramı

0000840	Muharebe-i mezkurede mecruhde ıstırar
2759976	Cem'an yekûn
0000480	Sarıgöl'e irsal olunan sürücüye ve Türk sekbana
0001800	Hakim-i sabık çukâdarına Arnavudlar geldiğinde haberi ile Selanik'e ...
0001200	Efendi-i sabık vekili harcına barut ve kurşun akçesi
0006389	Sarıgöl sekbanlarına imdad için mülk
2769845	Cem'an yekûn
0008306	Bin çeltik anbarı ta'miri
0001080	Mübayaa'cı ağa adamına isti'cal oldukları yedinde
0074580	Hazıra-i taksit-i evvel
0003600	Kabzına me'mur hidmeti
2857411	Cem'an yekûn
0001440	Hakim-i sabık efendi harc i'lamı
0054000	Rumeli hazariyesi taksit-i evveli mahsub kıyye 1192
0003600	Kabzına me'mur hidmeti
0001440	Harc i'lamı
0001440	Sabık-ı Selanik valisinin kapıcılar kethüdasına
0002640	Köroğlu bölükbaşılığında on beş günde mülk ... derbentte
2921971	Cem'an yekûn
0024000	Tamga-yı kirpasa mahsub kıyye 1195
0004800	Yanya ... ağaya irsal olunan Ali Paşa'ya hidmeti
0001920	Mübayaâcı kapıcıbaşı ve Halil Ağa konaklarında ve hanlarında

	hidmetçileri
0001080	Mübayaâcı mumaileyh şem'-i asel ve kıyye 3
2953771	Cem'an yekûn
0013690	Ba-yedd-i Manol naib-i sabık efendi zamanında harem ve taşra hareminden mukaddem masarif
0000600	Çayır esnasında çukadarına ikramı
0074910	Müceddeden mahkeme ...
0012679	Mahkeme ham ve camlarına vesair mahallerini varoş vekilleri yedleriyle
3055650	Cem'an yekûn
0003600	Mahkeme saatine on beş aylık ücret safr'ül-hayra gelince ba-yedd-i vekil-i varoş istifanı
0010000	Heykel oğlu zevcesine on beş aylık rıbh-i safr gelince
0001068	Ba-yedd-i istifani hazariye noksanı doksan bir taksit-i evvel torbalar ve iki nefer
0003600	Vekil bila-temessük vekaletinde Osman Ağanın iki çukadarına ikmal emriyle geldiğinde
3078918	Cem'an yekûn

Varak 26-a

Meblağ	
3078918	Cem'an yekûn
0003600	Mustafa Bey Mustafa Paşa hazretlerine mütesellim olduğu i'lanıyla gelen çukâdarına ba-yedd-i istifani
0000600	Arnavudlar muharebesinde barutun gelüb gitmesine ücret

0003000	Asitaneye irsal olunan sai'ye ücreti
0018000	Turnacı talebine Asitane'ye irsal olunan naib-i sabık efendi mukaddarene harc-ı râh
3104118	Cem'an yekûn
0001200	Hasan Paşa hazretlerinin imamı Tırhala'ya mürurlarında süvari aded 5 yevm
0001800	Eden mahallesinde Akşendi oğlu hanesinde Rumeli hazariye hasbi süvari aded 3 yevm
0001560	Süleyman Ağazade konağında Rumeli sabık-ı hazariyesi için gelen aded 6 piyade 1
0057600	Emir bölükbaşı yediyle Mustafa bölükbaşıya kırk altı güne verilen mülk
3166278	Cem'an yekûn
0001980	Merkum emir bölükbaşıya Arnavudlar himayesinde verilen mülk
0001200	Bölükbaşı mezbure muharebeye için ikramı
0001920	Mahyo bölükbaşıya Halil Ağa gelindiğine
0038400	Arnavudlar maddesinde İbrahim bölükbaşıya kırk altı günde çekyan emir bölükbaşı ma'rifetiyle
3209778	Cem'an yekûn
0034290	Uzunca'da derbentte oturan mekanda mülk ba-yedd-i emir bölükbaşı
0057600	Voyvoda ağa konağında olan mekanda ücret aded 20 mah 6
0067200	Hakim-i sabık efendi hazretleri için Asitane'de masarif
0072240	Emir Efendi Manastır ve Asitane 'ye gittiğinde harc-ı rah
0030000	Naib-i sabık için Asitane'ye irsal olunan edamda harc-ı rah
3471108	Cem'an yekûn

0042000	Hasan Paşa hazretleri Tırhala'ya teşriflerinde hımar bargiri ve mekkâr avaidi vesaire
0023280	Hasan Paşa hazretlerine konak-ı Libano'da aded 194
0001440	Müşarun ileyh hazretlerine molagoz
0000600	Müşarun ileyh tavuk ve yumurta
3538428	Cem'an yekûn
0002160	Müşarun ileyh hazretlerine araba aded 6
0003300	Odluk kıyye 110
0000570	Rugan-ı sade ve hatab
0010929	Müşarun ileyh hazretlerine şehirden gönderilen zehair
3555387	Cem'an yekûn
0016110	Yeğen Ali Paşa hazretlerinin mahdumları harçları ve masarifi
0001680	Yanya'ya mürur eden hazineye bargir
0030000	Mübayaa' tenzili için kadı-ı sâbık tacirzade Ahmet Efendi'ye harc-ı i'lam ba-yedd-i vükela
0019250	Asitane'den Karaferye mübayaa' mallarıyla mektub götüreren tatara
0015600	Def'i mübayaa' hususu için Asitane'den gelen tatara
3638027	Cem'an yekûn
0008340	Karaferye'den Selanik'e bütçe için irsal olunan adama
0051240	Mübayaa' def'i için silahdar ağaya camekân takımı vesair hedaya
0009240	Ağa-yı mumâileyhe Serfince eriği
0009600	Asitane'den bütçenin mürresinden evvel ahz olduğundan sarraf faizi
3716447	Cem'an yekûn

0011520	Malikane sahiplerine hedaya
0005520	Selanik valileri mürurlarına Karaferya'ya uğramayıp rah-ı rastlarından Selanik'e gedun deyu ısdar olunan ferman harcı
0005400	Vilayet umuruna üç kıt'a evamir-i aliye harcları
0002640	Mübayaa' fermanlarının der-kenarı ve i'lam tatbiki için
3741527	Cem'an yekûn
0009360	Asitane'de bazı kimesnelere hedaya umur-u vilayet için
0004080	Silahdar ağa kapı çukâdarına varoş vekilleri yediyle hedaya
0006600	Silahdar Ağa etbağına hedaya
0003840	Asitane'de Mustafa Ağa'ya hamam takımı
3765407	Cem'an yekûn
0480000	Mübayaa' tenzili masarifi
0072000	Varoş kocabaşısı ve varoş vekili İstinfani zımminin sene-i sabıkada Asitane' de me'kulat ve meşrubatları masarifatı
0114000	Mübayaa' def'i için olan masarif ve harç olunan akçenin ribhi
0013200	Kratova hanında delilbaşı neferatı masarifatı mübayâacı ağa me'muriyeti ile geldiğine
4444607	Cem'an yekûn

Varak 26-b

Meblağ	
4444607	Cem'an yekûn
0013200	Markot hanında madde-i mezbure için

0038372	Doksan altı senesine mahsub avarız-ı ger- tehiyyesi
0020000	Naib-i sabık efendinin aldığı mesak-ı dehar avarız-ı ber mü'esser
0007500	Defter-i mezkurun harçları
0002500	Tahriratına katib
4526179	Cem'an yekûn
0042000	Naib-i sabık efendi hazretlerine mübayaa'nın tertib-i sani def'i için harç-ı i'lam sabık-ı ahali
0004200	Sahib-i devlet efendimizin kılarcıbaşı menzil nizamına geldiğinin hidmeti
0060000	İki sene mukaddem Karaferiye voyvodası olan İsmail Ağa'nın alacağına taraf-ı devletten me'mur hidmeti
0018208	Tırhala valisi Hasan Paşa hazretlerine Kalender karyesinden verilen zehair
4650587	Cem'an yekûn
0036000	Umur-u vilayet için hâlâ Hakim efendiden alınan ma'lum kıt'a i'lamat ve harc-ı hüccetleri
0005529	Mahkeme ta'mirâtı
0002024	Geçen sene ruz-ı hızırından sehven tahrir olunmayan masarif
0003000	Konakçı-ı merkûmun beş aded harnak icaresi
0055440	Müteselim ağa kudumiyyeden sekban ulufesi aldığı
4786640	Cem'an yekûn
0330000	Voyvoda ağaya ber mü'esser-i kadim ikramiye ve tahsildariye
0360000	Devlet-i aliyye tarafından iki sene mukaddem voyvoda olan Musa Ağa'nın canib-i vilayetten aldığına ba emr-i ali me'mur Salih Gulami Efendi'ye hidmeti

0003600	Eskicizade Katrin Halil Ağa'ya irsal olduğunda ücreti
0024400	Umur-u vilayet için eşraf çukadarına ve el-Hac Muhammedzade ve İstanbul taifesine
5554640	Cem'an yekûn
0030000	Hakim Efendi'den tertib-i sani mübayaa'sının vaz'ı için Selanik sancağı cümlesi i'lam etmeleriyle ittifak ve iltimas olunan i'lam harcı
0108240	Silahdar Mustafa hazretlerinin kudumiyyeleri bekayasına verilen
0012600	Meblağ-ı mezkurun imdi aylık faizi
0010800	Voyvoda Murtaza Ağa Katrin Paşa hazretlerine gittiğinde masarifi
0018000	Musa Ağa'nın altı yüz kuruşunun ribhi
5734280	Cem'an yekûn
0080000	Vekil Muhammed Mısri Efendi'nin sekiz aylık ücreti
0024000	Varoş vekillerine müesseriye ücretleri
0004800	Devlet mübaşiri Gulami Efendi'nin Molla Atıf Konağında masarifi
0006000	Handa ikinci ortasında on günlük masarifi
0060000	Cengel oğlu Raca'nın on beş seneden beri vilayet üzerinde ba-temessük alacağı
5919080	Cem'an yekûn
0012000	Mustafa Ağazade Konağında mezkur Gulami Efendi'ye masraf
0014337	Vekil Molla Ali'nin sene-i sabıkada ba defter-i müfredat alacağı
0007200	Süleyman Paşa hazretlerinin delilbaş ı iki gecede imdinde aldığı masarifi
0012000	Bodrum Molla Muhammed Paşa Hazretlerinin oğulları ve haremleri Sapone'de emin adamlar masarifi

0006000	Manastır'a taksit ile giden Molla Edhem
5960217	Cem'an yekûn
0006000	Varoş vekili İstife'ye ikramı
0012960	Hazar Ağa Konağı'nda sehven kalan süvari
0012000	Komaniç karyesinin Arnavudlar muharebesinde zayıatlarına imdadı
0029400	Asitane'ye umûr-u vilayeti için irsal olunan adam ücreti
0022080	Vükelâ marifetiyle voyvoda ağanın alacağı
6043057	Cem'an yekûn
0003600	Katrin'e irsal olunan muhızırbaşıya ücreti
0003720	Kalender mekâlifi hususu için Mahyo oğlu marifetiyle olan emrin baki harcı
0090000	Kudumiyye defterinden ber-mü'esser kadı efendi hazretlerine
6140377	Cem'an yekûn
0240000	Ber-mü'esser kadim Hakim Efendi'ye ikramı olunagelen
0006000	Naib-i bab efendiye
0020483	Hüdamiyye
0012000	Kethüdaiyye
0024000	Katip Efendi'den ber mü'esser
0002400	Başkatip Efendiye
0014400	Ser muhızırane ağaya vesair muhızırları
6459220	Cem'an yekûn

Varak 27-a**Kaza-i Karaferye**

Hisse-i Mesturzade Re's 2	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1	Hisse-i Uzun Ahmet Rub' 1 Re's 2	Hisse-i el- Hac Şahin Re's 2	Hisse-i Hazinedarza de Re's 2 Rub' 1	Hisse-i Abdulaziz Efendi Re's 2		
Hisse-i Molla Ali Re's 2	Hisse-i Muslihiddin Re's 2	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa	Hisse-i Ali Ağa Re's 2	Hisse-i Gernobev Rub' 1 Res' 1	Hisse-i Seyyid Ahmet Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Salih Ağa	Hisse-i Yusuf Ağa Re's 2

Varak 27-b

Hisse-i Hazar Ağa Rub' 1	Hisse-i Osman Paşa Rub' 1	Hisse-i Süleyman Ağa Re's 1	Hisse-i Molla Ömer Re's 2 Rub' 1	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Mustafa Ağa Re's 1	Hisse-i Seyyid Hüseyin Re's 2
Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 1	Hisse-i Hamzazade Re's 2	Hisse-i Seyyid Abdullah Efendi Re's 2	Hisse-i Molla İsa Re's 22	Hisse-i Ferhad Ağa Re's 3	Hisse-i Mona Bey Re's 20
Hisse-i Karaca Oğlu Ra's 5	Hisse-i Bodrum Metohi Re's 12	Hisse-i Allomboz Metohi Re's 12	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12	Hisse-i Hasan Ağa Re's 82	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 12
Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 2	Hisse-i Kadanhok Re's 2	Hisse-i Reaya-yı Seli Re's 22	Hisse-i El- Hac Mustafa Re's 22	Hisse-i Çotre Re's 202	Hisse-i Deklor Re's 3	Hisse-i Feshor Re's 9

Hisse-i Reaya-yı Dore Re's 6	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Re's 32	Hisse-i Muhammed Efendi Re's 32	Hisse-i Reaya-yı Makrogoz Re's 2	Hisse-i Komanıç Re's 9	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 82	Hisse-i Debre Hako Re's 5
Hisse-i Halil Ağa Re's 2	Hisse-i Süleyman Ağazade Re's 62	Hisse-i Kadanhok Re's 5	Hisse-i Libano'da cümleten Rub' 1 Re's 12	Hisse-i Ali Efendi Re's 3	Hisse-i Kalender Re's 40	Hisse-i Reşid Efendi Re's 1
Hisse-i Reşid Efendi Re's 2	Hisse-i Reşid Efendi Re's 2	Hisse-i Eminzade Re's 5	Hisse-i Bahri Bey Re's 62	Alaka-i faziletli Raşid Efendi ve Şeyh Efendi Re's 30		
Alaka-i Ser- Devvabin Saadetli Halil Ağa ve Muhammed Ağa Hazratı Re's 112	Alaka-i Necabetlüü seyyid Bahri Bey Re's 29	Alaka-i Saadetli Ahmet Ağa ve Seyyid Osman Bey ve Mustafa Ağazadeler Re's 18	Alaka-i Faziletli Said Efendi Hazretleri Re's 3	Alaka-i Necabetli Emin Efendi Re's 15		

Varak 28-a

Hüküm 71

Karaferye kadısı efendi ve voyvodası ağa ve a'yân-ı vilayet bi'l-cümle iş erleri bölükbaşı nasbından murad ve maksud ahâli-i kazanın emin ve rahatı olup bu takdirce eyadi-i ecânib müdahalesi ve emniyetleri olmadığı şahsın bölükbaşılık hizmetinde ikamesi emr-i müste'bâd ve kul-ı merdud olmaktan naşi işbu i'lam-ı şer'iyeyle istirham ve istid'a kılındığı üzere cümlelerin emin ve muhtarı mücerrebat-ül-etvar ve matlubu olduğu ecilden merkum-u nasuh elli nefer sekbenan ile i'lam-ı şer'i mucebince ücretleri taraf-ı vilayetten verilmek şartıyla Karaferye kazasının Berüyakası'na bölükbaşı nasb ve tayin olunmuştu imdi siz ki muhattab mumaileyhumasın gerektir ki merkûm

bölükbaşılık hizmetini rü'yet-i idareye dikkat ve sen ki bölükbaşılık merkumusun sen dahi emin ve mu'temed kefillü neferatı istihdamıyla te'min-i vilayet turuk ve mesaliki mübaderet uluğ ve hizanetinin eminen ve salimen mürurlarına bezl-i makderet ve taraf-ı şer'i enveriden tenbih olunan hususları rü'yete sarf-ı miknet eyleyip bi'l-ittifak ibraz-ı mesai'-i meşkureye bil-i'lam eyleyesin.

fi 13 Rebiülevvel 1197(M.16 Şubat 1783)

Hüküm 71

Ma'ruz-u dai' ve emcedi devlet-i müşiraneleridir ki'

Medine-i Karaferye kazasında sakın bi'l-cümle â'yan ve ashab-ı çiftlikane ve reaya kulları meclis-i şer'i hatıra gelip her biri şu vecihle takdir-i kelâm der-reğabet eserlerinden istirham birle meram eylediler ki kazamızın der-bendât vesaire mahûf ve muhâtara olan mahallerini eşkıya-yı Arnavud ve kıta'-ı tûruk vesair haramzade makulesinden muhafaza ve muharasa emrine cümlelerin mu'temed ve muhtarı olarak şurutu der-bendat üzere bir bölükbaşı nasbı ehemm ve elzem iken bundan akdemce kaza-i mezkurun gerek Krantoka ve gerek Beruyakalarına civarımızda kâin Katrin sükkânından ser-bevvabin Dergah-ı Âli Halil Ağa tarafından nasb olunmuş olup ancak bu defa cümlemizin mu'temed ve muhtarı olup yedimizde olan emr-i ali natık olduğu üzere bir bölükbaşı nasbı ehemm ve elzem olmağla bâis-i i'lam ve nasuh kullarını elli nefer sekbenanı ile ücretleri sicill-i mahfûzada mukayyed olduğu vecihle taraf-ı vilayetten verilmek üzere beyinlerimizde intihab ve ihtiyarı ma'rifet-i şer' ile ahz ve ihzarı iktiza eden hususlarda taraf-ı kaza ve canib şariat-ı garat-ı vücuhle ianeti zımnında iştira' ihtiyacımız olmağla ber-vechi muharrer takdirimizi devletlü inayetlü efendimiz hazretlerine inha ve cümlemizin muhtarı olup berü yaka muhafazasına ta'yin olunan merhum kulları yedine emr-i muhafazada ve hizmet-i şer'iyeyi mutahharada i'anet ve kıyam eylemenin

Varak 28b

tenbihi havi mü'ekked bir kıt'a buyruldu aliyeleri inayet buyrulması niyazına ilam ediyor deyu der-alilerine rica etmeleriyle fi-nefsi'l-emr bevabbinde kaza-i mezkurun beruyakasına cümlelerin ittifak ve ihtarı ve beyinlerinde mu'temed ve muhtarı kimesnenin gerek muhafaza-i kaza ve gerek ma'rifet-i şer'le ahz ve ihzarı muktezi hususlarda istihdam için bir bölükbaşını nasbı elzem olmağla salifü'z-zikr kulları yedine

bir kıt'a buyruldu vacibü'l-takdirleri inâyetiyle niyazı cümleye müsaâde-i âliye-i âsafaneleri erzâni buyrulmak ricasına ve sen ki bi'l-iltimâs huzur-ı faiz'ün- nur müşiranelerinde i'lam olundu Bâki emr-i ferman hazreti men-lehü'l-emrindir. fi 8 Rebi'ül-evvel 197

Ed-daî le'd-devâm-ı devlet ... Osmani Es-seyyid Ömer el-müvella hilafe be-medine-i Karaferye

Hüküm 72

Akzâ-yı kuzâtı'l-müslimin evlâ-yı vûlatı'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yâkin rafi'-i â'lâm-ı şer'iyye ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-â'lâ Mevlânâ Selanik kadısı zidet-i fezailühu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Selanik iskelesine mübayaa' zahiresine merbut kazaların kadıları ve naibleri zide fezailühü iftiharü'l-emâcid ve'l- ekârim camiü'l-mehamid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-dâ'im Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup iskele-i mezbure mübayâacısı olan el-Hac İsmail dame mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân hususu âti'l-beyan için Der-âliyyeden hasseten mübâşir ta'yini ve irsal olunan sadrazam çukâdarlarından kıdvat'ül-emâsil ve'l-akrân Ahmed ve zikr olunan kazaların zabitan ayan ve iş erleri zide kadrühüm inha tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak ma'lum ola ki matla'-ı şümus emin ve eman ve muksim erzak-ı alüminyan olan daru'l-hilafeti'l-âliyyeme her dem ve an cemiyet ve nüfusu keşide ile talan olmak takribiyle akvat-ı zuhuriyelerine mikdâr-ı kifaye zehairin vakt ve zamanıyla tedarik ve lede'l-iktiza ve taife-i habbazane tevzi' olunmak üzere tersane-i amirem anbarlarında hıfz ve ihzarı zimmet ve himmet-i şahaneme lazım ve bu hususu nezd-i hümayunumda akdem levazım olduğundan gayri çend-müddetten beri hükmülllahi te'âla İstanbul zahiresinin killet ve nedretine bâis olacak bazı arıza zuhuru bila- sebebiyle işbu sene-i mübarekede sinin-i sabıkadan birkaç kat ziyade zahire celbine ihtimam ve merasim-i hazm ve ihtiyata riayet tam olduğuna mebni Akdeniz'in Rumeli sevhilinde vaki' mübayaa' zahiresi cem' olunagelen iskelelerin doksan altı senesine mahsub müretteb olan zehairinden bir kile ve bir habbesi

Varak 29-a

geriye kalmaksızın bâ-yi vech-i-kâne Der-âliyyeme nakl ve Tersane-i âmirem anbarlarına vaz' ve hıfz olunup hitam haberi utbe-i ulyâ-yı mülükâneme arz olunmasına

bu def'a irâde-i kîtâ-ı' şehriyaraneme ta'alluk etmek bena-berin sen ki mübaâyacı mumâileyhasın sene-i merkûmeye mahsuben tertib-i evvel ve sani' mübayaâ' olmak üzere Selanik iskelesine merbut kazalardan me'mur mübaayâası olduğu hıntadan hazine-i amiremde mahfuz mevkufat defterleri natık olduğu üzere ma'lum kıtaat ve sefayın ile gelip tersane-i amirem anbarlarına teslim olunandan maa'da kusur kalan zehairin keyfiyeti Der-alıyemde umur ve hususa ru'us eden oğlundan su'al ettirdik de on bin kile mikdar-ı mevcudden olup el-yevm Yazıcı el-Hac Hasan kapudanın sefineye tahmil eylemek üzere olduğunu ve kusuru el-yevm kazalar ahalileri zimmetlerinde baki kaldığını haber verdiğinden naşı ba'de'l-izin efrad-ı ferde dek bir ferdin bu babda mukaddemat-ı i'zar ve âla netice-bahş afv ve vaz' olmayıp mazhar-ı ukubet ve mucbebi ibret kılınacağı cümlelerin ma'lumu olmak için bu hususa hasseten ve müstakilen mübaşir-i merkumu tayin ve irsal olmaktan naşı vürudu emr-i şerifim kevnî bir taraftan mevcudunu sefayine tahmil ve bir taraftan kazalarda kalan bekayayı tahsil ederek irade-i hümayunuma müte'allik eylediği vecihle me'mur mübayaası olduğunu tertib-i evvel ve sani zehairinden bir kile ve bir habbesi geriye kalmaksızın cümlesini Der-âliyyeme isâl ve tesyil ve hitam haberiyle mübaşir-i merkumu iâdeme sa'y-ı cemil eyleyip hilaf-ı emr-i şerifim zide kadrühu müsamaha ve betaetten ikâ-i tâm ve edna-i mertebe ve ta'til-i umura ba'is hareketini eylediği kimesneyi isim ve şöhetleriyle Der-sa'âdetime arz ve i'lâm eylemek fermanım olmağın işbu emr-i celil'ül-kadrim ısdar ve mübaşir-i merkum ile irsal olunmuştur imdi vusulunda bala-i emr-i şerifimde terkim ve iş'ar olunduğu üzere gerek senin tarafından ve gerek saireleri canibinden bu babda gadr ve illet mukayyed olmayıp ferman-ı hümayunuma muhalefet edenler haklarında lazım gelen ceza sana ve gayriye bila-tevkif tertib ve icra olunacağını evvela kendi mülahaza ve ba'de-l iktiza edenlere muhabere ve müzakere ederek her ne vecihle ve kangî tarik ile olur ise mübaayası olduğun tertibi evvel ve sâni zehairinden bir kile ve bir habbesi geriye kalmaksızın cümlesini Der-alıyyeme isal ve tesyile bezl-i vüs' vakti ve zaman-ı seyirde mübaşir-i merkumu iadeye vüs' ve gayret eyleyip hilaf-ı emr-i şerifim zerre kadar hareketten ihtiraz ve ika ve ser-i mû te'hir maslahata ba'is olacağı ihsas eyledikleri kimesneyi isim ve şöhetleriyle dersaadetime arz ve inha eyleyesin ve siz ki zabitan ayan vesair iş erleri siz zahire hususu fi'l-asl umur-u mu'tena-i bahada iktizay-ı hale göre nim-tan emr-i azim ve hinta-i cisim olup fil-cümle tehavün ve tekasül olanlar haklarında icra-i cezaya mübayaacı mumâileyh merkumun cizyeci inha ve işaretleri kâfi olduğu mantuk-u emr-i şerifimden ma'lumunuz olduk da selamet hali size lazım ise bu babda demân-ı dermiyân sai'-i' gayreti miyan-ı hamıyye-i bend eyleyip bi'l-ittifâk

kazalarımızdan matlub olan zehairden bir kile ve bir habbesi geriye kalmaksızın şu günlerde cümlesini iskeleye indirip mübayâacı mumâileyhe teslimi ihtimam ve dikkat ve hilâf-ı güne hareket ile

Varak 29-b

mehleke-i utubetten nefsinizi himayet eylesin ve sen ki mübaşir-i merkumesin bu hususa hasseten ve müstakilen me'mur kılındığı ecilden muktezay-ı me'muriyeti üzere Selanik'e varıp işbu emr-i şerifimde beyan ve terkim sana lisanen ifade ve tefhim olduğu üzere amel ve hareket birle mübayâacı mumâileyh ile sairelerinde gerek tâtil-i maslahata dair ve gerek temşiyet-i umura müteallik ihsas eyledikleri hareket ve sükuneti peyderpey Der-saadetime tahrir ve inhaya mübaderet ve ol-tarafa tevkif birle bir taraftan mevcut sefayine tahmil ve bir taraftan bekayayı tahsile senetçi ihtimam ve dikkat ve sene-i merkumede tertib-i evvel ve sâni zehairinden bir tanesi geriye kalmayıp cümlesi Der-aliyyeme gönderildiği haberiyle Der-âliyeme mu'âvedet eylesin ve siz ki Mevlana kuzât ve nüvvâb mumâileyhumasın sizler dahi mu'ceb-i emr-i şerifimle amel ve hareket ve her birinizin taht-ı hükmünüzde olan kazalarda bekâya kalan zehairin tıbbı fermûde-i şahanem üzere şu günlerde tekmilen tahsil ve tesyili müstemedd vesâil ve esbâbın istihsaline sarf-ı makderet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sadr olmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celil-i âli-şân vacibü'l-ittibâ' mazmun münifi birle amel olup hilafından gâyetü'l-gâye ihtiraz ve mücanebet eylesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın

Tahriren el-yevm ısrın şehr-i safer sene seb'a ve tıs'ın mie elf(H.10 Safer 1197/M.15 Ocak 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

Hüküm 73

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Karaferye naibi Mevlânâ zide âlâ tevki'-i refi'-i hümayûna vasıl olacak malum ola ki Selanik sancağı mutassarıfı sabık liva-i merkum ba'de'l-vûsul müşarunileyh tarafından verilen buyruldu mucebince ber- muceb-i defter Karaferye kazası ahalisine Koniçe'li voyvoda Murtaza'nın ma'rifetiyle yüz otuz kise akçe tevzi' ve tahsil olunan akçeden otuz kise akçe mikdar-ı kudumiyye ve teftişiyeye namıyla müşarunileyh için ve dokuz kise dahi voyvoda-i merkumun mu'tadiyesi ve on

bir buçuk kise hesap defteri olarak verildiği bu esnada ol-havaliden tevarüd eden mevsuku'l-kelim kimesnelerin takririnde vasıl sa'mia-ı şehriyaranem olmaktan naşı tevziât-ı mezkurenin keyfiyetine tahsil-i vukuf olunmak için ancak suret-i sicillat defterinin gönderilen tatarına teslimen ve Der-âliyeme irsaline ihtimam olunmak fermanım olmağın işbu emr-i şerifim ısdâr ve sadrazam tatarlarından kıldvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüsnü zide kadrühu ile tesyâr olunmuştur İmdi sen ki Mevlânâ mumâileyhasın inhâ olunduğu üzere vaki' olan tevziâtın hakikatı keyfiyetine tahsili vukuf ve itla' olunmak murad-ı mülükânem olduğu ve bu babda vakânın hilafını tahrir hakkına vehameti müstelzem idüğü ma'lumun olduk da ber-minvâl-i muharrer asıl tevzi' defterini suret-i sicillatıyla bila-te'hirden ta'allül ve tatar-ı mezkureye memhuren teslim ve seri'an Der-âliyeme isal ve tesyire ihtimam ve dikkat hatır ve gönüle riayet ve tam'ı ham meyl ve râğbet ile vakâ'nın hilafı tahrir veyahut tevziât-ı merkumeyi tenzil tağyir ve tebdili misillü halet-i mezburuyla muakıb olmaktan be-gayet-i hazer ve mübaedet eylemek babında ferman-ı âlişanım sadr olunmuştur Buyurdum ki mübaşir-i merkum ile hükm-i şerifim vusul bulduk da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sudur eden ferman vacibü'l-ittiba' ve lazımu'l-imtisalimin mazmun münifi ve itaat-ı makrûnuyla amel olup hilafından gayetü'l-gaye tehaşi ve mücanebet eyleyesin Şöyle bilesin Alamet-i şerifimi itimad kılasın

Tahriren fi evail şehr-i cemaziye'l-âhir sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Cemaziyelahir 1197/M.4 Mayıs1783)

Mucebince mektub-u canib-i sadrazam varid olmadığı kılınmıştır

Varak 30-a

Hüküm 74

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki

İşbu bin yüz doksan yedi senesi martına mahsuben bâ-berat-ı âlişana mutassarıf olduğum medine-i Karaferye kazasına tabi Loziçe-i Zir karyesinin iltizâmına taleb ve râğib darende-i temessük kıldvetü'l-emâsil ve'l-akrân sa'âdetlü valizade demekle ârif Muhammed Efendi'ye kendi tarafımızdan asaleten ve ba-hüccet-i şer'iyye hâla vasisi olduğum karındaşım oğlu Osman Sipahi tarafından vesayeten sene-i mezkûre mart ibtidasından şubat gayetine değin karye-i mezkûrun i'şar-ı şer'iyye ve rüsum-u mu'tadiyesinde yalnız beş yüz guruş ilzam ve iltizam olduğunu ber-vech-i muharrer

kabul edip bedel iltizamı olan salifü’z-zikr beş yüz guruşa mumaileyh Muhammed Efendi yedinden asaleten ve vesayete tamamen ve kamilen ahz u kabz edip sene-i merkumede hasıl olan işar-ı şer’iyye ve rüsum-u mu’tad ve bagat ve ispençe ve resm-i kavan ve resm-i tapu vesaire cizye ve külli tımar-ı mezbureden taraflarımıza aid olup sene-i salifelerde zabt olunagelen minval üzere mumâileyh Muhammed Efendi zabt u rabt eyleyip külli ... fait ve keyli üzere tarafımızdan ve taraf-ı ahirden karye-i merkumun zabtına mumaileyh Muhammed Efendi ferde dahil ve taarruz eylemeye Hamid Sipahi Loziçe-i Zir

Hüküm 75

Medine-i Karaferye kazasının â’yânı ashab-ı çiftlikane ve varoş reayaları meclis-i şer’e gelip işbu doksan yedi senesi ruz-ı hızırından sene hitamına değin medine-i mezburunun umur-ı mühimme-i lazımeden olan menzilini mu’teber-i kâdim üzere idare ve rü’yete medine-i mezbure sükkânından habbaz Ali Paşa namı kimesneyi iki bin iki yüz üç guruşa isticar eylediklerinden olduğu kimesneye zahmet vermeksizin icarı kabul ve merasimini kemâ-yenbağı edaya müte’ahhid olduk da salifü’z-zikr mebaliğ-i mü’esser üzere atide mezkur olan harc-ı saireyi cümle ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le hesap ve kitab ve hassa varoşu ba’de’l-ifrâz maâdası kaza-i mezburesi olan sicil-i mahfuzada mukayyed altı yüz yirmi aded ru’us tabir olunur sihamına taksim olunduk da beher sehim yalnız dört yüz elli beş akçe isabet etmek ve li-ecli’t-tahsil medine-i mezkur voyvodası fahr’ül-akrân saâdetlü Muhammed Ağa yedine verilen defter-i mümzidir ki ber-vechi âti zikr olunur.

Fi yevm-i ehad ısrın şehir-i cemaziye’l-evvel sene seb’a ve tıs’ın ve mie elf(H.21 Cemaziyelevvel 1197/M.24 Nisan 1783)

Meblağ	
270000	Menzil
006000	Mu’tadiye kadı efendi hazretleri bera-yı harc-ı mürasele
002160	Hüdamiyye ve kethüdaiye

001320	Kalemiye
001320	Muhzır Paşa ve muhzırane
001320	Kadı efendi hazretleriyle harc-ı imza
006000	Sâa'detlü Mes'ud Ağa
300000	Yalnız üç yüzdür
63750	Hisse-i varoş
236250	Hisse-i kaza

İşbu zikr olunan hisse-i kaza tertib-i sani olarak matlub buyrulan ma'lum kile istanbuli hinta tevzi' olunup işbu sicil-i mahfuzada mukayyed olan beş yüz yirmi aded ru'usa kıyasen taksim olunduk da tekrar ru'usu tafsil olunur dört yüz elli beş akçe isabet etmiştir.

Varak 30-b

Hüküm 76

Şeri'ât-şî'âr Karaferye kadısı faziletlü efendi ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda â'yân ve vilayet-i zabitan zide kadrühüm inha olunur ki avatıf-ı seniyye-i padişahaneden Selanik sancağı dahi bu defa uhde-i sarfanemizde ihale ve ihsan buyrulduğundan müsta'nen billahi te'âla hareket ve atf-ı inân azimet olunup savn-ı selva-i hükümetimizde vaki' kaza-i merkumede hasbü'l-iktizâ beş gün ikamet edip muhtaç rü'yet-i nizam olan mesalih-i ibad mazlumin ve mehamm vacibetü'l-ihtimam-ı acze ve mesâkini bir tıbkı şeriât-ı gârar Muhammed ve birinci kavanin harcı bi'n-nefs rü'yet-i ihkakı hukuka bezl ve hasl-ı miknet ve lazıme-i ... ve desturiyet ve muktezâ-yı hâl me'muriyette olmağla imdi sen ki Mevlana mumaileyh vesair muhatabın zide kadrühumasın Gerektir ki esnâ-yı ikametimizde matbah ve dairemiz halefine muktezâ olan ecnas-ı zehâir ve levâzım-ı saireyi bâ-defter bir kadem-i akdem ve tehiyye ve âmade eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyrulup tahrir ve ısdar ve zahireci ta'yin olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Muhammed zide kadrühu ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda ber-minvâl-i meşrûh ahd u hareket edip hilaf ve mugayir vaz'

ve hâlet-i kusur ve müsamahadan hazer ve mücanebet eyleyesin deyu. fi 27 Safer 1197(M.1 Şubat 1783)

Devletlü veliyyü'n-ni'âm efendimizin Karaferye kazasındaki beytütlerinde matbâh-ı aliyelerine dâir devletlerine zümre-i beytütemiz için iktiza eden ecnâs-ı zehâir ve levâzımat-ı sairesinin defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Nan-ı aziz kıymet 650+050=700	Lahm-i ganem kıymet 330	Pirinç kıymet 330	Rugan-ı sade kıymet 100	Asel kıymet 14	Koru kıymet 6	Dakik kıymet 40
Tuz Yumurta Tavuk	Meşale-yi çıra kıymet 300	Katran kıymet 40	Şa'ir kıymet 1350	Saman mikdar-ı kifaye	Mekkar-ı bargir re's kıymet 360	
Kumar bargiri kıymet 120	Kol-göz süvari kıymet 12	Piyade-i yedekciyan kıymet 40				

Varak 31-a

Hüküm 77

Şeri'at-şî'âr Karaferye kadısı faziletlü efendi zide fezailühu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yan voyvodası ve â'yan-ı vilayet-i vücubede zide kadrühüm inhâ olunur ki bi-gayeta'llahi te'âla bâ-fermân-ı hazret-i hilafdarı muhafazasına me'mur olduğum İsmail canibe ... bu defa Katrin kasabasına vusul bi-mennihi te'âla bârekine mübarek yevm-i hamse hareket ve nehzet ve rah-ı rastımızda vaki' Libano namı karyede nüzul ve bir gece beytütemiz meczum ve musammem olmaktan naşi kapum halkına ruz-ı merre ta'yinatları için iktiza eden ecnas-ı zehâir ve hîmar bargirleri gönderilen defter-i müfredat mucibince ma'rifet-i şer' vechle ma'rifetleriyle tertib ve tedarik ruz-ı mezkureden bir gün evvel merhale-i merkumede irsal ve isale mübaderet lühûkumuzdan mukaddem hazır ve amadesine zide dikkat ve i'tina eylemeniz babında işbu buyruldu tahrir ve zahireci Muhammed ile irsal olunmuştur bi-mennihi te'âla vusulunda ruz-u mezkurede ve merhale-i merkumede nüzul ve beytütemizde musammem olduğu ma'lumlarınız olduk da vech-i meşruh üzere ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetleriyle

iktiza eden ecnas-ı zehâir ve hîmar bargirleri ber-muceb-i defter-i müfredat tertib ve tedarik zahireci mumâileyh ma'rifetiyle bir saat akdem merhale-i merkûmede irsal ve isal birle avn-ı barıyla vusul ve lühûkumuzdan hazır ve amadesine mezid-i dikkat ve ihtimam mûceb-i buyruldu ile amel ve hareket eylesin deyu.

fi 5 cemaziye'l-ahir 196

Hüküm 78

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Rumeli'nin sol kolunda vaki' Yenice-i Karasu Previşte Yenice-i Vardar Karaferye Topran Timurhisar Sarı Şaban Ma'a Haflayık Razlık Zihne Vodina Nevrekob Menlik Urfan Drama Permit Sarıgöl ve kazalarının kuzât ve nüvvab zide fezâiluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ocaktan bu hususa mübâşir ta'yin olunan Hacı Muhammed Çavuş ve orta yazıcısı Abdullah serderanı zabitanı ve alemderan ve ocak ihtiyarları zide kadrûhum tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak ma'lum ola ki devlet-i aliyyeme bu kadar memaliki bi-gayetü'llahi te'âla ocaklı kullarının sa'y u gayretleriyle fethedip huzura Hacı Sekbanan veli ocağı delavereleri bu cümleden mümtaz olmalarıyla ocaklının itlafı âlem-i şayia' olan nam ve şanlarını nakızdan siyanet elçilerine meçhul-mâhal kimesnelerin duhullerine rıza verilmeyerek ve sahihtir ki mutassarıf olan kul ve kul oğlu vekil olanlara riayet olunarak

Varak 31b

vücudu böleceği zahir iken birkaç zamandan beri taşra vilayetlerin serdarları ve yeniçeri zabıtları yeniçeri ve padişah kulu demekten demek olduğunu bilmeyip nâ-halef ve ırgad makulesinden aslında ve neslinde ocaklı olmayan niceleri üçer beşer vıkkıye ve birer mikdar şey almağla yoldaş zümresine geçip ocaklının başları ve ihtiyarları aramayıp mühim etmediklerinden naşi islaflarının bunca mihnet ve şiddet görerek din ü devlet yolunda canlarını feda ederek kazandıkları nam ve şanları muzmahil olmak dereceye vardığını ve görülen halleri bir ferde inkar edemez böyle haller ise bir türlü reva görülmeyip inâyet ü hak ile cümlelerin ittifakıyla ol-makule şanı ocağa hâlel veren şeyler fima-ba'd olmayıp ve bundan sonra halleri meçhul ocaklı zümresine ve yoldaş güruhuna karıştırılmamak için kadim olan hüsn-ü rabıtlarının riayet ve muhafazasına dikkat olunmak vacib derecesine vardığına binâen bundan böyle taşra vilayetlerde serdar vesair ve zabitan-ı makulelerinden birisi o misillü taslakçı meçhul kimesneleri ortalar

yoldaşlığına ve ocaklarına kabul ederler ise reaya-yı makulesini şey alıp yeniçeri kıyafetine koymaya ruhsat verilir ise te'dib ve tenkil olunmak ve ortalar zabitanına danışmadıkça bir ferdi yeniçeri defterine geçirmeyip hasbü'l-iktizâ ortalar zabitanının uzunlarıyla yeniçeri defterine kayd olunması müstehak görülen müstehakların defterini beher sene ortaların zabitanı ocak ağasına göstererek ağaların âma ve raileriyle bu defa tertib ve ocağıma kayd olunacak defterin aşağısına kayd olunup âsitane-i âliyemde dahi bu vecihle bu hususa daima dikkat ve yeniçeri kullarım dahi ocaklının nizamı kendi halleriyle meşgul olup islaflarının nam ve şanlarını bi-inayetü'llahi te'âla sefer ve hazırada zuhura götürüp beytül-mâl müsellemine ve bulundukları memleketlerin umurlarına hâlel verecek bir türlü eşya bulunmamak üzere râbıta-i hüsnüleri riayete vesile olmak için her kazada atik ağavat-ı âlemdar ve ocak ihtiyarlarından kimileri bulunur ise ol-kazanın yeniçeri zabıtı veyahut serdarı ile beraber mahkemeye varıp kazalarında sefer vermiş delavereleri ve sahih yoldaşları ve kul oğlu ve kul olanlar halleri beyan olunan reaya ve meçhullerden temyizi için isim ve mekanları hal ve şöhetleri yoldaşları oldukları orta ve cemaatleriyle defter edip defter-i mezkuru kadı-ı belde serdar ve zabıt salifü'z-zikr ağavat ve bayraktarları dahi başka başka imza ve temhir eyleyip ocak-ı âmiremde hıfz için göndermelerini kaza-i mezburede yeniçeri taifesinden ma'ada sâir piyade ocaklarından cebeci topçu ve top arabacı neferatından bulunanlar kimler ise onlar dahi ağavat ve bayraktarlarıyla defter-i mezkurun aşağısına ocaktan bu hususa me'mur çavuş mumâileyhuma teslim ve ocak-ı amirem tarafına irsal ve mübaşiran-ı merkumenin harç-ı rahları canib-i miriden tamamen verilmiş olmağla mübaşire deyu gayri vecihle bir ferdden bir akçe alındığı semî'-i hümayunuma layık olur ise ceza tertib olunacağı muhtesablığın ve eğer mübaşirler birisine

Varak 32-a

taleb ederler ise verilmeyip ve tahririnde igmâz dahi olunmayıp ocak tarafına bildirilmek hususlarına irade-i kât'-ı cihândaraneme ta'alluk eylediği cihetten sibak-ı meşrûh üzere Anadolu ve Rumeli kazalarının cümlesine evâmir-i aliyyme neşr ve tesyar olunmağla siz ki Mevlâna ve mübaşir çavuşu orta yazıcısı ve serdarları zabitan atik-i ağavat ve alemdaran ocak ihtiyarları mumâileyhumasın siz dahi vech-i meşruh üzere amel ve hareket eylemeniz için bi'l-fiil Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası olan iftihar'ül-ûmerâ ve'l-ekâbir Muhammed Ağa dame ulüvvûhu tarafından mühürlü mektup verilmekle ber-minvali muharrer amel-i hareket ve dikkat eylemeniz babında fermân-ı âlişanıma sadr olunmuştur Buyurdum ki vûsul bulduk da bu babda sadr olan

emr-i celil-i kâdim ve ağa-yı mumâileyh tarafından verilen mühürlü mektup mucebince amel ve hareket hilafından gayetü'l-gaye tehaşi ve mücanebet eyleyesin Şöyle bilesin Alamet-i şerifimi itimad kılasın

Tahriren evail şehr-i rebiülevvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Rebiülevvel 1197/4 Şubat 1783)

fi 5 Cemaziyelâhır 1197(M.8 Mayıs 1783)

İşbu emr-i celil-i âlişan mucebince mektub ağa-yı yeniçeri Dergâh-ı âli sadr ve varid olduğu kayıdır

Kostantiniyye el-mahrûse

Vassale İleyna

Hüküm 79

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm mâ'denü'l-fazl ve'l-keîâm Karaferye Avrathisar Vodina Agustos Yenice-i Vardar kazalarının vesair ol-havalide harir hasıl olan mahallerin ve panayırların kadıları ve naibleri zide fezailühum kıdveü'l-emâcid ve'l-â'yan mizan emini el-Hac Hüseyin zide mecdühû tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak ma'lum ola ki iftihârü'l-havâss ve'l-mûkarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtin muhtarü'l-izzî ve't-temkîn bi'l-fi'il' Darü's-sa'adeti's-şerifem ağası olup Harameyn-i Şerifeyn evkâf nazırı olan el-Hac Cevher Ağa dame ulüvvuhû Divan-ı Humâyûnuna arz gönderip taht-ı nezaretinde olan evkâf-ı celile-i hümayunuma mukatâatından resm-i mizan-ı harîr Bursa ve tevabi' mukatâası mülhâkatından Karaferye Avrathisar Vodina Agustos Yenice-i Vardar kazalarında ol-havalide hasıl olan hariri vurud eden kırmızın esnâ-yı bey' u şîrâlarında miri kantarıyla vezn olunup şûrut üzere mizanları tahmil ve edâ tezkiresi verilip hilâf-ı şûrut-u mer'iyye kimesnenin hareketi icâb etmez iken ekseri harir ashab-ı şurût üzere resm-i mizanların edada muhalefet ve bazı a'yân ve mütegâllibenin dahi boyuca müdahili ve te'addilerinden mâada Doyran ve Bazargâh ve Dofe panayırları bilâ-tezkire bey' u şîra' olunan harir-i kırmız kaza-i merkume mizân emini ma'rifetiyle ber-mûceb-i şurut-u mer'iyye ve miri kantarıyla vezn ve icâb eden rûsumât tahsiline dahi mümanâ'at olunduğu mizan emini inha ve men u def' için emr-i şerifim sûduru hâl ve haberhane-i âmirem nazırı ve evkâf-ı hümayunuma kaîmmakam iftihar'ül-emâcid ve'l-ekârim Muhammed Beg dame mecdûhu bâ-takrir istid'â etmekle

evkâf-ı celile-i hûmayunuma mukatâatından beri Bursa ve tevabi' mizan-ı harir mukatâasının şurut-u mer'iyyesinden olmak üzere mizan gelip vezn olunan haririn beher kıyyesinden yirmişer akçe resm-i mizan ve on akçe dahi resm-i delaliyesi olunmak ve mülhakatından müste'men vesair tüccarın götürdükleri kırmızı boyadan

Varak 32-b

kâdimi olageldiği üzere beher kıyyesinden kırk akçe resm-i mizan olunmak şurutundan olmağla France tüccarının Kazakistan'dan İzmir ve Selanik'e götürdükleri kırmızı boyaları ibtida sefinelerinden ihraç olup resm-i gümrük alındıktan sonra iskelelerden ahir mahalle nakli olunmaksızın ma'rifet-i şer' ve mizan emini ma'rifetiyle vezn olup kıyye mikdarları ve ashabının isimleri tasrihiyle defter olunduktan sonra tüccar merkumunun malları kendi tasaaruflarında olan mahzenlerine nakl ve vaz' ve burada bey' ettiklerinde mukataâ-yı merkumenin şurûtuna riâyet olunarak lazım gelen resm-i mîzanı müşteri tarafından alınmak üzere şurût-u harameyn-i muhteremeyn muhasebesinden mukayyed verilen evamir-i aliyyemde tasrih olmağla imdi şurut üzere amel olup kaza-i merkume sair ol-havalide hasıl olan hariri vurud eden kırmızı mahallerinde ve zikr olunan panayırlarda miri kantarıyla vezn olup kaza-i merkum mîzan emini ma'rifetiyle icab eden resm-i mizanları tamamen tahsil ettirilip mugâyir şurût-u kimesnenin müdahale ve mümanâ'atları min-küllü ile men' u def' mütenebba' olmayanlar isim ve resimleriyle Der-sa'âdetime arz ve inhaya mübaderet ol-vecihle evkâf-ı celile-i hûmayunuma varidatı kesr u tedenniden ve şurût nizamı nutuk tatrik-i halden siyanet olup arzıyla sadr olan işbu emr-i celil-i âlişanımın mazmun münifi icraya dikkat hilaf-ı vaz' ve hareketten tevki' ve mücanebet olunmak babında emr-i şerifim verilmek ricasına ilam etmeğin imdi mucebince amel olunmak babında fermanın mugâyir-i müşarünileyhin arzı mucebince şeref-yafte-i sudur olan işbu emr-i celil alişanımın mazmun münifi üzere amel olup hilafıyla bir ferde vaz' ve hareket ettirmeyesin Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın

Tahriren el-yevmi'r-rabi' cemaziye'l-evvel sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.4 Cemaziyelevvel 1197/7 Nisan 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

Hüküm 80

Bâis-i tahrir-i huruf oldur ki

Evkâf-ı celile-i hümayûn mukatâatından resm-i mizan-ı harir Bursa ve tevabi' mukataâsı işbu bin yüz doksan yedi senesine mahsuben uhde-i iltizamımızda olmağla mukatâa-i merkume mülhâkatından Karaferye Vodina Avrathisar Agustos Yenice-i Vardar ve tevabi' kalemi darende-i vesika el-Hac Hüseyin Efendi'ye emaneten ihâle ve tefviz olunmağla zabtı için işbu memhûr temessükü tahrir ve i'ta olunur bi-mennihi te'âla gerektir ki kaza-i merkûm ve tevabiinde hasıl olur bed'i olunan harir ve mülhakâtından olan kırmız ve yed-i vahidden cem' olunacak kamçıbaşıyı rü'yet-i idarede ve emr-i şerifte mestur-u şurût üzere tahsil rüsumatına zabt u rabtına hiç ferde mani' ve mezahim olmayalar

fi 7 Cemaziye'l-evvel 197

Muhammed Arif Evvel-i Kâtib Ağa-yı Darü's-sa'adeti's-şerife

Varak 33-a

Hüküm 81

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimin evlâ-yı vulâti'l-muvâhhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yâkin refi'-i' a'lâm-ı şer'iyye ve'd-dîn vâris-i ulumi'l-enbiya ve'l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in Selanik Yenişehir ve Belgrad kadıları zidet-i fezailühum mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Karaferye naibi Vengose'den mahall-i merkume varıp gelince yol üzerinde vaki' kuzât ve nüvvab zide fezailühum ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akran yeniçeri serdarı ve iskele ümenası vesair zabıtan zide kadrühum tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak ma'lum ola ki Der-âliyemde mukîm İsveç devleti maslahatgüzârı kîdvetü'l-â'yan ve mileti'l-mesihyyeden Penstam? hutimet avâkıbühû bi'l-hayr-i südde-i sa'adetime mühürlü arzuhal gönderip Leftehor iskelesinde mukîm İsveç konsolosu vekili yanında bâ-berat-ı âli tercüman olan Geryeko veledi Vasil namı tercümanın Depbamandi Aramtiko Polo namı bir nefer hizmetkarı yanından münfekar olmağla yedine verilen yol eminine teslim etmekle fark-ı mesfurenin yedine istihkam idüğü Yanko Manoli Kaya oğlu namı bir nefer hizmetkarını bazı umur ve hususu için Selanik Belgrad Yenişehir Karaferye ve havalilerine irsalı

murad eylediğini bildirip hizmetkar-ı mesfurun Leftehor'dan mahall-i merkume varıp gelince vüruduna mümana'at ve esnay-ı rahda ve bir mahalde hin-i miknet ve aramında cizye-i avâriz ve kasabiye akçesi vesair rûsum ve tekalif-i örfiyye teklifiyle te'addi olunmayıp ber-muceb-i şûrut berat-ı âli himayet ve siyanet olunmak babında hükm-i hûmayunuma rica ve Divan-ı hûmayunumda mahfuz nişan kaydına müraca'at olunduk da mesfuresi Geryako veledi Vasil vekil-i mersumun babında bin yüz seksen dokuz senesi saferü'l-hayrun yirmi beşinci günü tarihinde verilen berat-ı şerifimle tercüman olup tercümanlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkarı harc-ı âvarız ve kasabiye akçesi vesair rûsum ve tekâlif-i örfiyye teklifi ile te'addi olunmaları yedlerine verilen tercümanlık berât-ı şurûtundan idüğü mukayyed bulunmağla berat-ı şurût mucébince amel olunmak emrim olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vusul bulduk da bu babda sadr olan emrim üzere amel dahi ber-vech-imeşruh tercüman-ı merkumun hizmetkarı mesfur Yanko Manoli Kaya oğlunun iskele-i mezbureden mahalli merkume ve havalilerine varıp gelince ve vüruduna mümana'at ve esnay-ı rahide bir mahalde miknet tevkifine cizye ve avarız ve kasabiye akçesi vesair rûsum ve tekalif-i örfiyye teklifiyle te'addi olunmayıp ve iktiza eden zade ve züvvara vesair zahiresine narh-ı ruzî üzere akçeyle iştira murad eyledik de mugayir şurût-u berât ta'allül ve muhalefet olunmayıp ber-muceb-i şurût ve berat-ı âli himayet ve siyanet olunup mazmun emr-i şerifimle amel olunur Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timâd kılâsin

Tahriren evail şehr-i cemaziyelevvel seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.1 Cemaziyelevvel 1197/4 Nisan 1783)

Konstantiniyye el mahrûse

Varak 33-b

Hüküm 82

Medine-i Karaferye'de mesned-nişin şer'i mübin faziletli efendi ve mefâhirü'l- emâsil ve'l-âkran â'yân-ı vilayet voyvoda ve zabitan-ı memleket zide kadrühum inha olunur ki Selanik ve Kavala sancakları avatıf-ı aliyye-i taciraneden uhdemize ihale ve ihsan buyrulduğundan bi'l-avn-i rabbâni mahmiyye-i Selanik kadem-nihade-i vusul olmamız müseyyer olmağla öteden beri islaf ve ahlaf canib-i kazadan kudumiyye tertibiyle tedarik ve tahsile ve hezain-i vulati'l-iz'ara teslim olunmak ve kaza-yı müsellemden

olduğundan on bin yedi yüz elli guruşu vakt-i ma'niyede teslim etmek şartıyla tarafımıza bir kıt'a memhur ve deyn ü temessükü verilmek gerektir ki ol-mikdar mebâliği ma'rifet-i şer' ve cümlelerin ittihad ve ihtimamı mübaşir me'mur ma'rifetiyle ber-muceb temessükü bi'l-ihtimam ahz ve tahsil olunup bir kadem-i akdem teslimi hazine ettirmeye ihtimam ve î'tina eylemeniz babında divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve ısdarı kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yan ve kapıcılar kethüdamız Ali Ağa zide mecdühû ile irsal olunmuştur bi-mennihi te'âla vusulunda ber-minvali muharrer bir kadem-i akdem tahsili emrine bi'l-ittihâd akdem ve ihtimam edip sevk ve ta'tilinden mübaedet ve muceb buyruldu ile amel olunur deyu.

fi 7 Safer 1197(M.12 Ocak 1783)

Vassale İleyna/

13 Cemaziyelevvel 1197(M.16 Nisan 1783)

Hüküm 83

Karaferiye'de mesned-nişin şeriât-ı mübin faziletli efendi ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akran a'yan voyvoda ve zabitan-ı memleket ale'l-umûm vilayeti iş erleri zide kadrü hum inha olunur ki bu esnada taife-i Arnavud eşkıyasından hevallerine tabi' hasaret-i vafireyi başlarına cem' Ostrova ve Gramtok ve cümle caniblerinin tecemmü' ve peyder-pey irsal-i mekâtibi ile Karaferiye Agustos Vodina caniblerine sui-kasd niyet-i fasidesinde olduklarından ahali-i kaza ve kurrre reayasının emniyetleri meslub olmağla maaza'llahi te'ala icra-yı fesadları için hücum ederler ise ibadullahi pâ-mâl. hasâret olacakları bedihi' olduğundan kaza-i mezkur ahali-i dahi bi'l-muhaberede birbirlerine feryâd-res ve müdafâlarına bi'l-ittifak ihtimâm etmeleri için remleri heder olarak bir kıt'a buyruldu tıbb-ı suduru sen ki Mevlânâ mumâileyhumasın bir kıt'a i'lâmınızdan müste'ban olmağla imdi taht-ı livamızda olan memalik ve büldân-ı kebirinde haşaret ehl-i tuğyandan himayet muhafaza ve siyanetleriyle tahsil-i esbab emniyetlerine ihtimam-ı fariziyye zimmetimiz ve cümle vücubede belde ve zabitan üzerlerine vacibe-i hâl olduğundan bu defa te'kiden ve teşriren kaza-i merkumeye buyurulduyata neşr ve istid'a olunup lede'l-iktizâ bi'l-ittifâk ve bil-ittihad birbirlerine imdad ve i'zam ile def'-i şürûr ve mazarratlarına iğna eylemeleri hususa tazarru' ve beyan olunmağla gerektir ki katl-ı nüfus hetk-i a'râz ve gasb-ı emvale cesaret usât ve buğatın ber-muceb fetva-yı şerife ve remleri heder olmağla muceb şerifle amel-i vurud

ve hücumları zuhurunda tarık-ı askeriye ve ... askeriyesi ırkâb ve irsal olunması için i'lam-ı mübaderet ve bi'l-ittifak def'-i mazarratlarına dikkat eylemeniz babında Divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur buyruldu ile amel ve hareket eyleyesin deyu

fi 7 Cemaziyelevvel 1197(M.10 Nisan 1783)

Varak 34-a

Hüküm 84

Şeri'ât-şi'âr Karaferye kadısı efendi zide fezailûhu ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa a'yan-ı vilayet ve iş erleri zide kadrûhum inha olunur ki ... miyamına istimalet-i avatıf-ı aliyye-i mülûkane ve avarif-i behiyye-i hüsrevaneden kal'ası muhafazası şartıyla Eğriboz ve Karlı-İli sancakları uhdemizde tevcih ve ihsan-ı hümayuna buyrulup rehber-i tevfik-i bare ile mahruse-i Selanik'ten fekk-i rabita-i ikamet ve arâm-ı vüsûb me'murumuza sevk-i semend sür'at ve ikdamlarıyla reh-i rastımızda olduğuna binaen kazanızda vaki Libano namı karyeye ber-vech-i müsâfereti nüzul ve beytûtet edeceğiniz muhakkak olmağla imdi gönderilen defter mucebince dairemiz halkı için iktiza eden ecnas-ı zehairi bir saat mukaddem ta'yin olunan mübaşir ma'rifetiyle karye-i mezburede cem' tehiyye ve teşmim ve kangına me'mureîta ve teslimi mübaderet ve kusur kılan ve noksan vuku'undan gayet'ül-gaye hazer ve mübaedet eylemeniz babında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusûlunda gerektir ki ber-minvali muharrer bir günlük zehair-i müteneviyyeden ve burada tehiyye ve teşmim-i mübaderet ve ber-mûceb-i buyruldu amel ve hareket hilafından mehâsin eyleyesin deyu.

fi 13 Cemaziyelevvel 1197(M.16 Nisan 1783)

Daire-i âliye hazret-i veliyy'ün-ni'âm derûnunda iktiza eden ecnâs-ı zehair zikr olunur.

Fi 12 Cemaziyelevvel 1197(M.15 Nisan 1783)

Nân-ı âziz kıymet 500	Erz mısırı kıymet 250	Rugân-ı sade kıymet 622	Lahm-i ganem kıymet 250	Kuzu kıymet 8	Dakik-i has kıymet 12		
Nişasta kıymet 5	Asel kıymet 12	Şeker kıymet 5	Şem'-i asel kıymet 3	Kahve tekne kıymet 10	Şem'-i rugan kıymet 12	Nohut kıymet 6	Soğan kıymet 15

Süt kıymet 8	Tavuk kıymet 25	Yumurta kıymet 100	Yoğurt kıymet 6	Tuz kıymet 6	Ecnas-ı sebze ve limon sebze-i üzüm ve badem nişasta	Ecnas-ı baharat kıymet 100	
Biber kıymet 2	Rugan-ı zeyt kıymet 12	Hatab kadar-ı kifâye	Çıra kıymet 150	Katran kıymet 50	Şa'ir kıymet 1000	Mekkâr kıymet 60	

Hüküm 85

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Karaferye kadısı zide fezailühü tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak malum ola ki Bağçeci Ali Fehmi namı sipahi südde-i sa'âdetime arzuhal edip Selanik sancağında Kareferye hanesinde Elabor? namı karye ve gayriden berat-ı şerifim mutassarıf olduğu tımar karyelerinden salifü'z-zıkr baş kalemi olan Elabor ve tevabi' mezrasında defterlü reayaların yerlerine zirâat eden hâriç reayanın hasıl eyledikleri terekeleri ve öşürlerin evvel karyelerinde olan anbara ve burada her hafta ... tereke? satılır akreb-i pazara nakl ettirmek murad eyledik de hilaf-ı kanun ta'allül eylediklerine binaen akreb-i pazara nakl ettirilmek üzere emr-i âlisadr olunmuşken bazı a'yan ve mütegalibeye istinaden hilaf-ı kanun ve mugayir emr-i âliye muhalefet üzere olduklarını bildirip kanun üzere akreb-i pazara nakl ettirilip hilaf-ı kanun ve mügayir-i âli tâ'allul ve muhalefet ettirilmemek babında emr-i şerifim rica etmeğin kanun üzere amel olunmak emrim olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vusul bulduk da bu babda sadr olan emrim üzere amel dahi hususat-ı mezbure tamamı mukayyed olup göresin İ'lam olunduğum üzere hazıra-i tımar-ı mezbure karye ve mezrası topraklarında defterlü reâya yerlerine zirâat eden hariç reaya taifesi ziraatleriyle amel eyledikleri terekeleri ve öşürlerin evvel karyelerinde olan anbar burada her hafta satılıb tereke

Varak 34-b

satulır akreb-i pazara nakl ettirip hilaf-ı kanun bir türlü tâ'allül ve muhalefet ettirmeyip min-ba'd kanun ve emr-i hümayûnuma muhalefet kimesneye iş ettirmeyub husus-u mezbur için bir dahi emrim ademlü eylemeye Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timâd kılasın.

fi evasıt-ı receb sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf (H.15 Receb 1197/M.16 Haziran 1783)

fi 16 Cemaziyelevvel 1197(M.19 Nisan 1783)

Kostantiniyye el-mahrûse

Vassale İleyna

Karye-i mezkurenin serbestiyet üzere zabtına bir kıt'a ferman-ı âli vürûdu işbu mahalle kayd-şod sene keزالik

Hüküm 86

Bâis-i tâhrir-i defter oldur ki işbu doksan yedi senesi cemaziye'l-evvelin evâhîrinde Selanik sancağına bi'l-yemin ve'l-ikbâl sâye-i endâz ve's-şerif birle vali-i memleket vezir-i sûtude siret-i devletlü inâyetlü Esed Mustafa Paşa efendimiz hazretlerinin taraf-ı devletlerine aid şerefiyeleri ve müşârunileyh efendimiz hazretlerinin sene-i mezkure mahsuben ba-emr-i âli müteâyyin ve mütehassıs hazariyeleri vesair harc-ı lazıme mu'tâd ve medine-i Karaferye kazasının â'yan ve ashab-ı çiftlikane ve reaya ma'rifetiyle hesab ve kitab mu'tad-ı kâdim hisse-i varoş ba'de'l-ifraz mâadası kaza-i mezkurun ru'us tayin olunur işbu yüz aded siham taksim olunduk da beher siham yalnız yirmi beşer gurus on dörder akçe isabet etmeğin meblağ-ı mezkureyi herkes sihamına göre edaya meclis-i şer'de ta'ahhüd li-ecli't-tâhsil hâlâ medine-i mezkure sükkânından Halil Ağazade ve Esed Muhammed Ağa husus-u mezkur mübaşir ağa yedine verilen defter-i mümzidir ki ber-vechi âti zıkr olunur.

fi yevm-i ısrın min şehr-i cemaziyelahîr sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(10 Cemaziyelahir 1197/M.13 Mayıs 1783)

Meblağ

10750	Devletlü inayetlü Esed Mustafa Paşa efendimiz hazretlerinin hazine-i aliyelerine
006212	Müşarunileyh efendimizin hazariyeleri bera-yı taksit
00030	Kabza-i memura hidmeti
00100	Kudumiyye nizamı için müşarunileyh efendimiz hazretlerine canib-i vilayetten emir-şud eden adamlara berayı harc-ı rah ve ikram
00800	Kadı efendi hazretlerine harc-ı imza
123012	Cem'an yekûn
00200	Efendi mumâileyh hazretlerine berayı harc-ı ilâmat
00020	Hudamiyye
00050	Kethüdaiyye
00040	Katip efendilere
00020	Muhzırbaşı Ağa ve muhzırane
00100	Tahsildariye
127712	Cem'an yekûn

Hisse-i Mesturzade Re's 2	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1	Hisse-i Uzun Ahmet Rub' 1 Re's 2	Hisse-i el-Hac Şahin Re's 2	Hisse-i Hazinedarzade Rub' 1 Re's 2	Hisse-i ... Re's 2	Hisse-i Molla Ali Re's 2
Hisse-i Muslihiddin Re's 2	Hisse-i Seyyid Mustafa Ağa Re's 2	Hisse-i Ali Ağa Re's 2	Hisse-i Gerbenovi Rub' 1 Re's 1	Hisse-i Seyyid Ahmet Ağa Re's 2	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Re's 1	Hisse-i Yusuf Ağa Re's 12

Hisse-i Sadıkzade Rub' 1 Re's 2	Hisse-i Salih Bey Re's 1	Hisse-i Altı Parmak Re's 2	Hisse-i Epir bölükbaşı Rub' 1	Hisse-i Molla Atıf Re's 2	Hisse-i Mustafa Ağazadel er Rub' 1	Hisse-i Hırvat Ali Rub' 1
--	--------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------	------------------------------	---	---------------------------------

Varak 35-a

Hisse-i Abdülbaki Efendi Re's 2	Hisse-i Molla Ömer Re's 2	Hisse-i İbrahim Ağa Re's 1	Hisse-i Süleyman Re's 2	Hisse-i Murtaza Bölükbaşı Ru'b 1 Re's 2	Hisse-i Molla Atıf Re's 2	Hisse-i Molla Atıf Re's 1
Hisse-i Paşalızade Re's 2	Hisse-i Seyyid Muhammed Re's 1	Hisse-i Mahori Efendi Ru'b 1	Hisse-i İbrahim Ağa Re's 1	Hisse-i Gerbenovi Re's 2	Hisse-i Hamzazade Re's 1	Hisse-i Rasiğ Efendi Re's 1
Hisse-i Seyyid Ahmet Ağa Re's 1	Hisse-i Topçuzade Re's 2	Hisse-i Sehrenovi Re's 2	Hisse-i Abdullah Efendi Re's 2	Hisse-i Rasiğ Efendi Ru'b 1 Re's 12	Hisse-i Seyyid Muhammed Ağa Re's 1	Hisse-i Ali Beşe Ru'b 1
Hisse-i Hacı Şahin Rohlori Ru'b 1	Hisse-i Hüsnü Muhammed Re's 2	Hisse-i Zenberi Efendi Re's 2	Hisse-i Hamizade Re's 2	Hisse-i emir bölükbaşı ru'b 1	Hisse-i kethüda oğlu Re's 2	Hisse-i Hamzazade Ru'b 1 Re's 2
Hisse-i Sadıkzade Re's 1	Hisse-i Seyyid Abdi Re's 2	Hisse-i Bolo Baro Re's 2	Hisse-i Paşalızade Ru'b 1 Re's 2	Hisse-i Seyyid Salih Ağa Ru'b 1	Hisse-i Molla Ali Ru'b 1	Hisse-i Doheri Efendi Re's 2
Hisse-i Muhammed Salih Efendi Re's 12	Hisse-i Altıparmak Re's 2	Hisse-i Asır Efendi Ru'b 1	Hisse-i Ali Beşe Ru'b 1	Hisse-i Hazar Ağa Re's 2	Hisse-i Ami Manol re's 1	Hisse-i Mesturzade Re's 12
Hisse-i Kadanhok Re's 2	Hisse-i Memoş Ağazade Re's 12	Hisse-i Hazinedarzade Re's 2	Hisse-i Nasuh Havass Ru'b 1 Re's 1	Hisse-i Memoş Ağazade Re's 12	Hisse-i Ali Beşe Ru'b 1	Hisse-i el- Hac Mustafa Re's 12

Varak 35-b

Alaka-i faziletli Raşid efendimizden Şeyh Efendi hazıratı re's 30	Alaka-i ser-bevvabin Dergah-ı âli sa'âdetli Halil Ağa ve Muhammed Ağa Re's 112	Alaka-i ... Re's 29
Alaka sa'âdetli Ahmet Ağa ve Esed Osman Bey ve Mustafa Ağazadeler Re's 18	Alaka faziletli Said efendi Re's 3	Alâka-i necabetli Emin Efendi Re's 15

Hüküm 87

Şirâ-i şî'âr Vodina Agustos ve Karaferye kadıları faziletli efendileri zide fezâilühum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran â'yan ve zabitan bi'l-cümle iş erleri zide kadrühum inha olunur ki lûsus-u eşkiya olan kuluna eşkiyasından olarak iki binden mütecâviz Arnavud hıyaneti olur eşkiya-yı makuleleri tecemmü' ve ihtîşar birle Cinderoz tarafında hurûc etmek üzere müntehi' oldukları haber-i melâmet-i eser? bazı mahallerden tevârüd eylediğine binaen eşkiyay-ı mezburelerin mürur ve ubur edecekleri der-bendât ve mugayir mesalikleri gereği gibi sedd û bend ve sâki-i mezburelerin mürurlarına divâr-ı mümanâat keşide atfâ-yı nâide fesadlarına ihtimam ve dikkat olunmak babında etrafa ve encaya buyruldiyat tahrir ve eğerçi tenşir olundu iken sizler dahi çeşm-i intibah ve basirete riayet ederse birbirlerinizle muhabere ittifak ve ittihâd ederek ve şaki-i mezburelerin zuhur ve kazalarınızda isâl-ı şer ve şürûr fıkri-fasidinde olurlar ise gâfil bulunmayıp şer' ve mazzaratlarından kaza-i fukara' ve zu'afâyı hıfz hırsaset ve bazar nedametlerinden vikâyet eylemeniz için li-ecli'l-agâh divan-ı Rumeli'den işbu buyruldu tahrir ve ısdar ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda gerektir ki vech-i meşrûh üzere eşkiyanın huruç ve kazalarınıza sui-kastları ... muhakkak olunduğu malumunuz olduk da m ... köşkünden ihraç ve bazar-ı sair ve gayrete revaç birle hazır ve müntehi olup mâzallahi te'âla haşerât-ı mezkure ol-havaliye müteveccih olurlar ise yeniden eşkiyadan kazalarınıza muhafaza ve muharasa ile fukara ve zuâfanın asayiş ve aramları hususuna mezid-i ihtimâm ve dikkat iğmaz ve gafletten be-gayet-i hazar ve mübaedet eyleyip muceb buyrulduumuz amel ve hareket ve hilafından tehaşi ve mücanebet eyleyesin deyu.

fi 17 Cemaziyelevvel 1197(M.20 Nisan 1783)

Mütesellim-i kaim-mâkam-ı Rumeli

Hüküm 88

Şeri'ât-şi'âr Karaferye kadısı faziletlü efendi ve mefahirü'l-emâsil ve'l-âkrân â'yan serdar zabitan ve iş erleri zide kadrühüm inha olunur ki Karaferye sükkânından ârif kimesne Sarıgöl kazası ahâliden dört nefer kimesneleri bi-gayr-i hâkkın malına tam'en katli eşya ve emvalleriyle sekiz kise nükûdlarını nehb ve gasb ettiği inha ve icrası tanzim-i hâl birle istid'a olunmak imdi siz ki Mevlana mumâileyhumasın. Gerektir ki huzurumuzda istinkâk ve şer'le rü'yet olunmak için merkum Hacı Musa'yı tâyin olunan mübaşiri terfik ve divan-ı Selanik'e ihzar eylemeniz babında işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur İnşallahu te'âla vusulunda vech-i muharrer keyfiyet-i merkum bi'l-istinkak tahsil-i ıtlâ' birle icray-ı muktezâ şer'isi ve vacibe-i hâl olmağla âla-eyyi-hâlin katil-i merkumu mübâşir ma'rifetiyle huzurumuza ihzar-ı mübaderet ve muceb buyruldumuz ile amel ve hareket eylesin deyu.

fi 17 Cemaziyevvel 1197(M.20 Nisan 1783)

Varak 36-a

Hüküm 89

Medine-i Karaferye'de mesned-nişin şeri'-i mübin faziletlü efendi ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-aşiyân a'yan-ı vilayet-i vücûbe ve zabitan-ı memleket zide kadrühüm inhâ olunur ki doksan iki ve üç senelerinde Karaferye voyvodası Musa'nın derûn-u emr-i âliyyede mesturü'l-âhir kesân ve kurra kocabaşları zeyl-i zimmetlerinde umûr-u memlekete masruf-u akçe hesabından olan ma'lumû'l-mikdar alacağı mukaddema ashab-ı zimmetten ba'de't-taleb huzur-u mer'iyye-i şer'le rü'yet-i muhasebe ve makbuz-u fûr-nihâde olunduk da kusur kalan on bir bin sekiz yüz altmış buçuk guruş deynleri kaldığına hüccet-i şer'iyyede verilmiş ki el-yevm-i semâni akde-i ta'til olunmuş olduğundan bu defa meblağ-ı mahkûmiye zimmetlerinden ma'rifetini Divan-ı Hûmayun küttabından fahrû'l-emâcid ve'l-akrân Gulami Salih Efendi zide mecdühû mübaşiret ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve tamamen tahsil ve istirdad birle icray-ı hak mümkün olmaz ise âsitane-i saadete ihzar olunması babında sadr olan emr-i cihannûma mucebince amel ve harekete mübaderet ve ihkâk-ı hak imkânı olmadığı halde mezburları husus-u merkume ta'yin olunan mübaşirimiz ve mübaşir mumâileyhime teslimleriyle asitaneye isal için ihzar-ı dikkat eyledikleri babında mazmun emr-i ali

üzere işbu buyruldu tahrir ve kîdvet'ül-emacid ve'l-a'yân kapıcılar kethüdamız Ali Ağa zide kadrühu ile irsal olunmuştur Bi-mennihi te'âla vusulunda gerektir ki mübaşir mumâileyh ve mübaşirimiz ma'rifetiyle şer'le ba'de'l-rü'yet ve ihkak-ı hakka mübaderet eyleyip olmaz ise ber-muceb-i emr-i ali ihzârlarına dikkat ve muceb ferman-ı âli buyrulduumuz ile amel olunasin deyu

Fi 17 Cemaziyelevvel 1197(20 Nisan 1783)

Hüküm 90

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahhâm nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakîb mütemmim-i mehammi'l-enâm bi'r-reyi's-sa'ib mümehhid-i bünyani'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkani's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-â'lâ Selanik sancağı mutassarıfı vezirim paşa edama'llahi te'âlâ iclalühüm ve kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ve mâ'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Kareferye kadısı zide fezailühû kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân husus-ı atiyü'l-beyan için Der-âliyeden mübaşiri tâyin ve irsal olunan sadrazam etbağından Osman zide kadrühu tevki'-i refi'-i hümayuna vasıl olacak ma'lum ola ki mukatâat-ı miriyeden hasıl nefsi-i Karaferye ve tevabi' mukatâasının işbu bin yüz doksan yedi senesine mahsuben iltizamı olan Muhammed namı kimesneden şikayet ve ref'inden mukataa'-i mezbur doksan altı senesi mültezimi olan Muhammed namı kimesneye verilmesi niyâzına mutazâmın reaya tarafından Divan-ı Şer'â muhzîr ve arzuhal takdim olunduğuna binâen hakikat-i keyfiyet malikane mutassarıflarından isti'lam olunduk da mültezim-i merkumunun zülüm ve te'addiden tashih ve tahkik olunduğuna mebni azl ve istid'a olunduğu üzere doksan altı senesi mültezimi olan Mahmutderuhdeve iltizam olunmasını mukata'a-i mezburun hisse-i ma'lumesine malikane mutassarıfı ve müşteriklerinden reisülküttab sabık Süleyman Feyzi dame mecdühûnun hissesi uhde-i iltizamında olan Dergah-ı mu'allam kapıcıbaşlarından sadr-ı sipahi Silahdar Ali Paşazade Mir Ahmet dame mecdühû başka mukatâa-i mezburun henüz zemân-ı zabıta olan mart duhûl etmeksizin mültezim-i merkumeden ber-vechle mekatibe mübaderet garaz ve nefsanından neş'et etmekle kemâ-kân ika olunması kezâlik mukata'a-i mezburun hisse-i ma'lumesine malikane mutassarıfı olan Silahdar sabık İsmail Bey dame mecduhu başka i'lâm etmeğin tarafımızın i'lamları birbirine muhalif ve sene-i cedide mültezimi merkum Muhammed'in hüsnü halini mu'bin Karaferye kadısı Reşid Ömer zide fezailühunun her bir kıt'a-i i'lamı vurud olup hakikat halinde iştibah vuku'undan ref'-i nâzar ve ashab-ı

mukata'anın ittifakları olmadığına binaen ahali ve reaya mukata'ası mezalim ve te'addiden himayet ve siyanete bi'l-ittifak taraflarından ber-mu'tedil ve mu'temed ... bir sene-i mübarekede ber-vechi ikâmet

Varak 36-b

voyvoda nasb ve ta'yin ettirilmek rabıtası dahi ta'assür ü kesb eylediği ecilden sen ki vezir müşarunileyhasın inzimâm-ı re'y ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ta'yin olunan mübaşir ve cümle ma'rifetiyle görülüp mültezim-i merkumun hâl ve keyfiyeti ve reayaya zulüm ve te'addisi vakıa' mıdır değil midir tahkik ve i'lam olunduktan sonra ona göre nizam verilmesine müsarâat olunmak fermanım olmağın işbu emr-i celil-i mukadderim ısdar ile irsal olunmuştur İmdi vusulunda balada tahrir ve beyan olduğu vecihle tarafının ve Karaferye kadısı mumâileyhin i'lamları mazmun birbirlerine muhalif olup hakikat halde ıstibah olduğundan gayr-ı malikane mutassarıflarının adem-i ittihâd ve ittifakları takribiyle emanete voyvoda nasb ettirilmek rabıtası her ta'assür u kesb eylediği ma'lumun olduk da husus-u mezbûre fermude-i hümayunum üzere inzimâm-ı re'y ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve tayin olunan mübaşir ve cümlema'rifetiyle görüp mültezim-i merkumun hâl ve keyfiyeti ve reayaya zulüm vakıa' mıdır değil midir tashihi ve tahkiki birle seri'an nizamı verilmek için hakikat hâli darsaadetime arz ve i'lam eylesen ve sen ki mübaşir mumâileyhasın mukteza-yı me'muriyetinin üzerine işbu emr-i şerifim mahalline götürüp vezir-i müşarunileyhin inzimam re'y ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle madde-i merkumesini tashih ve tahkik senedi her sene hakikatine tâhsil-i vûkuf ve itla' eyleyerek verilecek tahriratı ahz ve Der-âliyeye avdet eylesen ve sen ki kadı mumâileyhasın senedi her emr-i mucib şerifime imtisal ve mütâba'at eylemek babında ferman-ı alışanım sadr olunmuştur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardık da bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sudur olan işbu emr-i şerif celil-i âlişan vacibü'l-ittiba' ve lazımü'l-imtisâlimin mazmun münifi üzere amel oluna Şöyle bilesin Alâmet-i şerifimi i'timad kılasın.

Tahriren el-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrın rebiülâhîr sene seb'a ve tıs'ın ve mie elf(H.19 Rebiülahir 1197/M.24 Mart 1783)

Hüküm 91

Şeri'ât-şi'âr Karaferye kadısı faziletlü efendi ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yan-ı memleket Ahmet Ağa ve bu hususa me'mur kapıcılar kethüdamız Ali Ağa ve eşraf-ı beldeden Seyyid Osman Bey ve yeniçeri serdarı voyvoda ve zabıtan-ı saire zidekadrûhum inha olunur ki cümle ma'rifeti ve ittihadıyla tahsil la-büdd ve teslim-i hazinemiz olunmak şartıyla â'yân ve voyvoda mumâileyhumânın tarafımıza verdikleri ma'muleye deyn u temessükleri mantukunca edasına ta'ahhüd oldukları ma'lum ol-mikdarakçeden şimdiye değin bir sene zuhur etmekle cümleden kıt'a-ı nazar hazainve vüzeray-ı a'zam mütehassıs ve raci' olan her bir emvalin ber-vechi kân-ı berat-ı peymanda akde-i te'hîr olmaksızın edaya evvel bil ittihad teslim ve eda ettirilmesi cümle üzerine tenbih-i vücubede olduğu ve bi-tahsis serian husulü cümleden mes'ul ve matlub idüğü kazâ-yı mütesellimden bir keyfiyet olmağla siz ki Mevlânâ mumâileyh ve â'yan-ı sâireleri zide kadrûhumasın Gerektir ki zimmet-i mumâileyhumada olan akçesi ba'de'l-izin avk u te'hîre cevaz göstermeksiniz tahsil ve tedarik edip ve sen ki eşraf-ı ahâlden Osman Bey zide kadrûhûsun sen dahi vücud-ı haneden memlekettten mevsûku'l-kelim ve mücerrebü'l-akrân olduğu hasebiyle ber-vech-i muharrer temessükât mucabberince iktizâ eden meblağı bir saat akdem bi'l-ittifak tahsil ve tevsil emrine teşmir-i sak-ı ihtimam edip cümleiniz hem-dest ittifak olarak seri'an ve acil tahsil ve tebriye-i zimmet birle tahlis-i temessükata sarf ve husul-u kudret eylemeniz babında te'kidten ve isti'calen Divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştu bi-mennihi te'âla vusulunda gerektir ki ber-minval-i müşerref ba'de'l-izin meks ve te'hîre bir türlü ruhsat gösterilmeyip bir dakika akdem tahsil ve teslim-i hazine ettirmeğe dikkat ve cümleiniz mucab buyrulduumuz ile âmel olup hilâfından gâyet-i hazer ve mücânebet eyleyesin deyu

fi 25 Cemaziyevvel 1197 (M.28 Nisan 1783)

Varak 37-a

Hüküm 92

Şeri'ât-şi'âr Karaferye kadısı faziletlü efendi ve mefâhir'ül-emâsil ve'l-âkran a'yân-ı vilayet voyvoda serdar ve iş erleri zide kadrûhum inha olunur ki anbarın-ı âmireme nebatından olup iskele-i Selanik'e nakli ve sūfün-ü miriyeye vaz' ve irsali emr ve ferman buyurulan ma'lumu'l-mikdâr hintanın kıyas-ı muâyenesiyle Selanik sancağı

kazalarından tertib ve te'sir olmak üzere doksan altı senesi hasebiyle Dergah-ı Âli kapucubaşlarından mübayâacı kîdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim el-Hac İsmail Ağa zide mecdühû ma'rifetiyle mübayaa' olunacak hinttan ber-muceb dikkat-i mevkûfattan beş bin kile islamboli hinta Karaferye kazasına isabet edip mübayâ-i merkume bu defa yerli yerinden mahallen tahsil ve tevsil ettirilmek babında te'kiden ve isti'calen tarafımıza hitaben bir kıt'a emr-i ali varid olmağla imdi umur-u mübayaa' mehâmm-ı müsta'cel devlet-i âliyeden olup bir gün ve bir saat akdem ber-muceb defter-i tevzi' yerli yerinden ahz ve tahsil olunması mukteza olmağla gerektir ki kaza-i merkume hissesine isabet edip tevzi' ve taksim olunan ol-mikdar hintası mübayaacı mumâileyh ma'rifeti ve cümlelizin ittihad ve ma'rifetiyle yerli yerinden bir kadem-i akdem tahsil nakl ve tesyil ettirilmesine ihtimam-ı tam' eylemeniz babında ferman-ı ali mucebince divan-ı Selanik'ten işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur vüsulunda bulduk da meşruh üzere amel-i hareket ve hilaf-ı emr-i ali ve buyruldumuz vaz' ve halinden avk ve müsamaha bi-gayet-i hazer ve mücanebet eylesin deyu.

fi 19 Cemazıyelevvel 1197(M.22 Nisan 1783)

Hüküm 93

Şirâ'-i şî'âr Karaferye Vodina Agustos kazalarının kuzât ve nüvvab faziletli efendileri zide fezailühûm ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kaza-i mezbure â'yanları zabitanı ve iş erleri bi'l-cümle darb-ı harbe muktedir olanlar ba-cem'i-hum inha olunur ki hıfz ve hırsetine fukara' ve raiyetle' min bilad ve ibad için zabt u rabt erbab-ı fesad ve şekavet-i muhavvel uhde-i ihtimam ve hamıyyetimiz olduğundan gayriye balığ sizler ki muhatabı mumâileyhumasın Cümlelizin fârizai-i zimmeti olmaktan naşi bir madde-i miriye'nin vuku'undan mukaddem levâzım-ı tahaffuz ve ihtiyat-ı teşebbüs ve riâyet-i lâzıme-i arz ve diyanet idüğü mahall-i irtiyab olmamağla kazalarınızda tegâfülden hareket olmamak cümlesine vâcibe-i zimmet ve hamiyet iken bu esnalarda kazalarınızda arz-ı faside üzere kuluna vermedi kazalarından Hatirat?' ve Krova Arnavud tâifesinden eşkiyâ-yı keşide ile yirmi kadar bölükbaşısı bir su-i isyan ve tuğyana ittifak-ı âra oldukları ve burada kazalarınıza hücum nehb ve gârete mütehhidü'l-âra' oldukları ve bu hususu Rumeli'de kâim-makamımızın ma'lûmu olmak hasebiyle indifai' şikâyet ve makârretlerine takayyûdumuz için tarafınıza mumâileyh tarafından buyruldiyat-ı ekide neşr ve ib'as olunmuşken şerlerinin i'lâm-ı fâside ve adem-i mü'şaratımızdan başka gafilden imrar-ı dikkatinize umûr-u müstağrebten ve murış-ı nedamet olunacak ve

mevâddan olmağla imdi kazalarınızın nehb ve gâreti tasmim-i gerde ve eşkiyâ-yı merkûmun olmağla madde-i mezkurenin tahkîk ve ol-vech üzere muhâceme-i ızzar-ı ittifâkları ve ref'i mutabık-ı dide bu hususta cümlelizin ittifakı ile dide-i basiretlerini küşâd ve selâmet hallerinize takayyüd edip ve bu husus-u mevâdd-ı saireye kıyas olunmadığından her birinize giriftâr ... ikâb olacağınızı ba'de't-teyakkun cümle germüttefik arâ-yı ve'l-keîm olarak muhafazası icab eden muhalledi? gereği gibi hıfz ve hırasına ve kazalarınızda darb ve harbe kadar olan ... cem' ve istishab

Varak 37-b

ve eşkiyâ-yı merûmenin mürur edecek mahallere keşide-i bende mümana'at edip ve eğer harb ve darbe tasaddiederler ise ol-makule şekâvetkâranenin demleri meded olmağla ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle üzerlerine varıp selamet-i bilad ve ibad için müdafa'a ve muharebe ile cemiyetlerine ger u temzik hayyen ve meyten ahz olanlarını i'lamıyla irsâl ve ihzârlarına mübaderet ve beher hâl taife-i merkumenin kazalarınızda duhullerine idhali inan-ı ruhsat ettirilmemek halatına sarf-ı makderet eylemeniz babında divan-ı Rumeli'den işbu buyruldu tahrir ve ısdarı ile irsal olunmuştur Vusulunda gerektir ki bu babda ebvâb-ı gurer-i mesdudi idüğünü ba'de'l-mutala'â cümlelizin husus-u mezkure sarf nakdine makderet edup iğmaz-ı ayn ve tekasülden be-gayet-i ihtiraz ve mücanebet ve müceb buyruldu ile amel olunasin.

Fi 21 Cemaziyelevvel 1197(M.24 Nisan 1783)

Hüküm 94

Ba-mühr-i kebir buyruldu vâli-i Selanik ve Karaferiye kadısı faziletli efendi ve a'yanı voyvodası ve zabıtan-ı sairesi Ahmet Ağa i'lam-ı şer'iyyede mestur olan voyvodalık Musa Ağa'nın ber-muceb hüccet-i şer'iyye ve temessukat-ı mer'iyyeyi cümlelizin de ikrar ve i'tiraf edip defter-i tevziye idhal olunan matlubundan mütebâkî hakkı şeref-yafte sudur olan emr-i ali mucеbince mübaşir fahrû'l-akrân Gulamî Salih Efendi zidet-i mâsarif ve tarafımızdan dahi mübaşir tâyin olunan fahrû'l-âşîyan tûfengi başımıza Ömer Ağa zide kadrühû ma'rifeti ve cümlelizin ittihâd ve ma'rifetiyle yerli yerinden âla-eyyi-hâl bilâ-kusur cem' u tahsili müdde-i merkum yedine teslimi birle ihkak-ı hâk olunmasına dikkat avk û te'hirinden tevki' ve mübaedet eyleyesin deyu.

Fi 25 Cemaziyelevvel 1197(M.28 Nisan 1783)

Hüküm 95

Ma'ruz-u dai' emcedi ve devlet-i asâfaneleridir ki

Doksan iki ve üç senelerine mahsub Karaferye voyvodası olan Musa Ağa kullarının umur-u vilayete masruf alacağı olan mebalîğ-i mâ'lumenin ber-muceb-i hüccet-i şer'iyye ve temessükât mahallinde şer'le rü'yet olunması babında savb-ı hidivanelerine hitaben sadr olan emr-i âli mucebince şeref-riz-i sûdur eden buyruldu vacib tevki' lede'l-husus-ı mezkure mübâşiri ta'yin buyurulan kapıcı kethüdâsı Ali Ağa bendeleri vesâtatıyla medine-i mezbure mahallesine vâsıl ve imtisâlen ba'de't-tescil â'yan-ı saire-i vücûhu belde-i muvacehelerinde feth-i murad mazmun münifi i'lam ve i'saet olunduk da sem'en ve kâmeten merasimini ba'de'l-eda ağâ-yı merkûm kullarının ahali-i kazada mutalebesi olan mebalîğ-i mâlum bundan akdemce vali-i memleket vezir-i sûtude siret devletlü inayetlü Muhammed Emin Paşa hazretlerinin medine-i mezkureyi teşriflerinde husûs-u mezkûr cânib-i Devlet-i âliyede mübâşiri ta'yin buyurulan Salih Gulami Efendi ma'rifetiyle ahali nezd-i müşarûnileyhum hazırasından oldukları halde ba'de'l-hesab ve'l-kitâb imrar-ı deyn ve tecdid-i asâkiri birle mebâlîğ-i merkûme ma'lum müşarunileyh ma'rifeti ve ma'rifet-i cümle ahali birle tevzi' defterine idhali ve mebalîğ-i mezkureden tahsiline me'mur olan medine-i mezbur voyvodası Murtaza Ağa ma'rifetiyle merkûm kullarına teslim ve mâadayı inhisarı üzere iken izzet-i azli ile zuhûr-ı pesmânde olup bâliğ mezkure-i sâire bazı kesân her elli bir kise mikdâr-ı akçeden yirmi beş kise Kalender karyesi ile Katrin sükkânından ser-bevvâbîn gâdr-ı külli Halil Ağa alâkalarında ve maa'da eylediği ma'lumü'l-kirâm ashab-ı alâka ve kurrâları zimmetlerinde bekâyâ namıyla kaldığı inâyetlü efendimiz hazretleri makarr-ı devletlerine teşriflerinden mukaddemce Der-âliyye i'lam olunmuş olmakla misillü pesmânde olan umûr-u haşim nizamı ve temşiyeti re'y-i desturanelerine menût olmağın vaki' hâl bi'l-iltimâs huzûr-ı müşîrânelerine i'lam olunması baki' emr-i fermân hazret-i veliyy'ül-emrindir.

fi 23 Cemaziyelevvel 1197(M.26 Nisan 1783)

Varak 38-b

Hüküm 96

Temmetü'l-kelâm-ceffü'l-kalem-hâzihi'l-mâkam-nemekâhu'l-fakir-i
ileyh şan'uhu teâla Es-seyyid Ömer el-müvella hilafe-be-kaza-i

Medine-i Karaferye gafire lehu Ömer

Evvelki madde Devlet-i Aliyye'nin bi'l-cümle memâlikinde gerek berren ve gerek bi'l-cümle denizlerinde ve sularında Tuna'da Rusya reayalarına seyr-i sefâin ve icra-yı ticarete el verecek her mahalde serbestiyet üzere sefineleriyle geşt ü güzâr ve ticaret etmekle ale'l-ıtlak bi'l-cümle Rusya reâyasına Devlet-i Aliyye tarafından kâmilan ruhsat verilip bena-berin Rusya tacirlerinden her birisi Devlet-i Aliyye'nin cümle memalikinginde ve hükümetinin zir-i himaye-i mahsusasında olarak seyr-i tevakkufa ve nef'i ticaretlerine her ne kadar müddet-i medide lazım olur ise ikamete me'zun olalar

İkinci madde canibinden karar verildiği tarafeyn reayası gemileriyle sefineleriyle veyahut araba vesaire nakl-i ahmâl için münasib olan merakible tarafeyn limanlarına mevaki' ve şehirlerine bir vakitte duhul ve icra-yı ticaret ve ittihaz-ı mesakin edebilecekler ve gerek Devlet-i Aliyye'nin gerek Rusya devletinin bekçileri yolcuları ve hamileri ve ol-taifesinden ecnebi milletten birkaç nefer bulunur ise dahi dostane kabul olunup bekçiler ve yolcuları bir türlü bahane ile hüsn-ü idaretlerine mugayir tarafından cebren istihdam olunmayalar iken bu cümle ile canibinin reayaları kendi padişahlarının hizmetine müstahdem olmak lazım oldukları takdirde ... olalar Eğer etbağdan veyahut silahlardan biri bulunduğu hizmetten yahut gemiden firar ederek ... talep olduğu vilayetten ağleb olan mezhebi bi-gayri memalik-i islamiyede din ü islamı kabul ve Rusya memalikinginde tanassur etmez ise derhal ... kezalik dahi tarafeyn reayası zikr olunan mahallerden ... hakikâ-yı ba'de'l-edâ her ne kendilerine lâzım olur ise iştirâsına gemilerini sefinelerini ve arabalarını ta'mir ve kalkan etmekle me'şiyetleri için ve yollar için lazım olan zehayiri mübayâa etmelerine ve mahall-i mezkurede bir türlü muhâlefet ve tazyik olunmayarak re'y-i müstakilleriyle ikamet ve azimet etmekle meşgul olalar iken bu hendekleri işbu mahallerde işbu ... ticarete başkaca tanzim olunmamış keyfiyatın vukuunda devleteyn-i memalikin nizamât ve kava'idde bila-tereddüd muvafakat eyleyeler **Üçüncü madde** tüccar taifesi ve ale'l-ıtlak bi'l-cümle Rusya reayası ve Rusya memalikinginde yedlerine verilen umur kağıdıyla devlet-i aliyyenin memalikin de geşt ü güzâr edebilecekler ve eğer bundan başka Rusya elçisi veyahut konsoloslarının biri mesfureleri için veyahut hasseten mesfurelerin biri için devlet-i osmaniye'nin mürur kağıtlarını talep eder ise bu maslahata mansub kalemler tarafından bila-te'hiren itâ olunur Rusya reayasına ziyade bir nef'i olmak için her birisi kendi ... gemilerini ise ile ... me'zun olup memâlik-i devlet-i âliyyede bila-muhâlefet masallahlarını tervic eyleyeler ve kezalik kendilerinden haracı teslim olunan vergi ve

ahir bir güne teklifi mutalebe oluna ve maiyetlerinde bulunan emtialarının işbu ahidname mevkufunca karar verilen rûsum gümrüklerini eda eyledikten sonra valileri ve kadıları vesaire zabıtlarıyla muhalefete mürur ve uburlarına cevaz vereler Devlet-i Aliyye reayasının dahi Rusya memâlikinde bugün emti'aları için kendilerine umur-u ticaretleri için ve yolları için lazım olan mürur kağıtları ve şehadetnameleri i'ta olundu Şöyle ki Devlet-i Aliyyenin tüccar reayası maiyetlerinde olan emtia'larının tarifleri mucebince tahsis olunan rûsumu eda eyledikten sonra bila-muhalefet istedikleri mahallere rahi olalar **Dördüncü madde** bin yedi yüz yetmiş dört senesi feneciler infikadı teşyir olan musalaha ... ve Rusya reayaları mallarıyla ve bazen dahi sefineleriyle ticaret için musalahasının metanet-i emniyete istinaden memalik-i osmaniye'nin şehirlerine limanlarına duhul ve huruc birle gelmeleriyle devlet-i aliyye taahhüd ederse rûy-u deryada münferid ve muavenete muhtaç olabilir Gemilerine karib bulunanı bilmek gemilerinden vesairden ianet-i lazıme verilip kezalik dahi işbu gemiler zabitanı Rusya reayasının nef'i ve ianetine kusur eylemeyeler ve mesfurelere lazım olan zehairi dahi akçe ile alıyor. ... ihtimamlarına bezl eylemeyeler ve eğer ... fırtınadan gemileri kumsal olan bir zayk-ı beher yahut safir-i deryada ilka olunur ise valileri kadıları vesaire zabitanlara ianet ve kazada olan sefineden halas olan bi'l-cümle emvâl ve eşyaları onlara bilâ-muhalefeten tard ve teslim eyleyeler kezalik bi'l-mukâbele Rusya devleti tarafından dahi ta'ahhüd olundu Kendi beylik sefinelerinden vesairden devlet-i aliyyenin sefinelerine iân et ve reayası hakkına işbu maddede karar bulan hususlara mur'at olundu **Beşinci madde** eğer kaza-i Rusya sefineleri Devlet-i Osmaniye'nin sevhilinde dağılırsa Devlet-i Aliyye tarafından emvallerinin idamesi ve kazazede olan sefinelerin ta'miri hususunda vücûbesiyle lâzım olan iân et olunup ba'de't-tahlis mahall-i maksudu nakl için ahir sefineye tahmil olunan emti'adan mademki evvelki mahallede bey' olunmaları bir türlü resm-i vergi mutalebe olundu ve bi'l-mübalağa Rusya devleti tarafından ta'ahhüd olundu gerek Osmanlı gemilerinden biri nev'i kazadan arayıp veyahut fena-pezir olur ise vücûbesiyle iân et olunup ale'l-ıtlak devlet-i aliyyenin ticaret eden reâyası hakkına bugün halinde lâzım olan ihtimam-ı lazıme olundu **Altıncı madde** tüccar ve tercümanlar ale'l-ıtlak cümle-i Rusya reayası Devlet-i Aliyye'nin memalikinde serbest üzere berren ve bâhren varup gelip şıra'-i ticaret edebilecekler ve resm-i gümrüklerini ba'de'l-edâ devlet-i aliyyenin zabitan-ı derya vesair askeri taraflarından esna-yı rahidde alıkonulmayıp bir türlü illet ve bahane ile rencide olunmayalar ol-mukâbele Rusya devleti dahi devlet-i aliyye reayasından va'ad eder ki Rusya memalike alışveriş umûr-ı ticaretleri için

Varak 39-a

berren ve bahren serbestiyet üzere varub gelub resm-i gümrüklerini Rusya tarifesi üzere ba'de'l-edâ esnay-ı rahidde her bir mahallede tevkif olunmaya **Yedinci madde** Rusya tüccarı hüsn-ü iradetlerine mugayir bazı mu'alla olan esnafa yahut bir nev'i ser-keşlere yahut mahallelere emtia' ve eşya furuht etmek veyahut onlardan iştira' eylemek hususunda devlet-i aliyye tüccar-ı mesfureyi icbâr etmeyeceğini ve bu babda dahi ticaretleri emrinde bir gün taarruz ve ... tabi' etmeyeceğini müte'ahhid olur Kezâlik devlet-i aliyyenin reayası Rusya memalikinde serbest-i mezbure ile mütemenni' olalar **Sekizinci madde** eğer Rusya reayasından biri memalik-i osmaniye'de medyun olur ise ve bunun edası bizzat ... olan mutalebe olunup ber-vechiyle ahir Rusya reayasından iddaa' oluna ve madem ki ahir-i borçluya kefil olmamış olup mahkemeye dahi da'vet olunmayıp ancak borçlu olan gemiden mutalebe oluna ve kezalik Rusya memalikinde devlet-i aliyye reayası hakkını böylece muamele oluna ve varub reayasından biri murad olduk da emval ve eşyası hiçbir gemiye müdahaleye cesaret etmeksizin vasilerine teslim ve eğer vasiyet bize murad olur ise metrukesi Rusya konsolosunun vesayatiyle hamiyetlerine emaneten verilip bu babda fena-pezir beytûlmalcılar bir türlü muhalefet ve ber-vechle müdahaleye cesaret etmeksizin vasilerine teslim eyleyeler **Dokuzuncu madde** Rusya tüccarı tercümanları ve konsolosları devlet-i aliyye reayasıyla bey' u şirâ ticaret ve kefalet vesaire umur-ı şer'iyyeleri vaki' olduk da kadiya varıp tahriren mukavelelerini tertib ve sicile kaydedip ba'de bir niza' vaki' olur ise mukteza-yı tettebbü' ile bugün münaza'un-fih olan hususlar fasl olunalar. Benâ-berin bugün delâil ve senedat-ı şer'iyyesini olmayan sehîm Rusya reayasından birinin aleyhine bir davaya mütasaddi olur ise ancak şahid-zor ikametiyle olan bugün tezvîratı tahviz olunmayıp hakkına mugayir iddiâları istima' olunmayalar Kezalik eğer bir sehmine akçeyi cem' eylemek sevdasıyla Rusya reayalarının birinin üzerine teslim ettirir ve bu şikayet eder ise Rusya reayası üzerine bugün isnadat ve tekdiratın tasaddisi men' oluna ve eğer dûyunu veyahut ahir te'mini sebebiyle gâib olur ise bu hususta bi-gah olup kefil olmayan ahir bir Rusya reayasına vechen-min'el-vücuhte taarruz ve bir türlü rencide ettirmeye ve Devlet-i Aliyye memalikinde ticaret eden Rusya reayasının eminini için her ne ki bu maddede karar bulmaya ise bi'l-müsavât Rusya devleti tarafından Rusya diyarında ticaret eden Devlet-i Aliyye reayası hakkına mer'i tutulup ümerâ-yı ticaretlerinde her türlü su'ubunu indifa' için emr-i ticarete dair Rusya reayasıyla vaki' olan mukaveleleri ve taahhüdat-ı sâireleri tescil olunup beyinlerinde vuku' bulacak ...

küfl ve def' olunalar **Onuncu madde** Devlet-i Aliyye memalikinde Rusya reayasından biri esir olunup esir-i mesfur fi'l-vaki' Rusya reayası olduğu Rusya konsolosuna beyan eder ise mesfurun keyfiyeti etrafıyla tefahhus olunmak için konsolos tarafından tevkil olunan adamıyla Der-âliyye ihzâr ve ba'de konsol-u mezbur iltimasına riayete teslim oluna ve kezalik Rusya memalikinde ağıleb olan deyyanını kabul etmemiş olup tarafından red olunalar ve kabul etmemiş olanların reddi iktiza eylemeye ve Memalik-i Osmaniye'de ba'de'l-izin Rusya reayasından ikamet eden olur ise kendilerinden haraç ta'bir olunur ve vergi talep olunmasına devlet-i aliyye müte'ahhid olur **On birinci madde** Devlet-i Aliyye'nin gemileri kardakları ve bahr-i askeri ve Rusya deryada Devlet-i Aliyye'nin gemileri tesadüf eylediklerinde tarafeyn reayasına bir türlü zarar etmemesine intibah üzere olmaları lazım geldiğinden başka tarafından müsavi bir dostluk esaretinin dahi icrası muktezi ola ve eğer Rusya reâyâları dahi Devlet-i Aliyye reayasına bir tehdit vermezler ise bu babda rencide olunmayıp kendilerinden edevat ve akvatı velhasıl hiçbir şeyi cebren alınmaya ve Rusya reayaları dahi Devlet-i Aliyye reayasından bir türlü hediye talep eylemeye **On ikinci madde** Memalik-i Osmaniye'ye Rusya bayrağı altında gelen gemileri ve sefineleri kabul

Varak 39-b

himayet ve iânet eylemek ve emniyet-i kamile ile avd ve insiraflarını tecviz etmek Devlet-i Aliyye'den ta'ahhüd olunur ve eğer edevat ve eşyalarından bir şey alınır ise adamların ve eşyalarının buldurulmasına vedi'a-i imkânda olan sai' ve ihtimam olunacağından gayr-i ibret olacak vech üzere bi-vekalet ef'âle mütecâsir olanların her ne rütbeden olur ise dahi cezalleri icra oluna ve bi'l-mukâbele Rusya devleti imparatoryası dahi işbu ahidden Rusya diyarına gelip gitmek devlet-i aliyyenin gemileri ve sefineleri hakkına riayeti ve bir taraftan edavat ve eşyalarının derece-i imkanda olan emniyeti tahsile ve bir taraftan dahi Devlet-i Aliyye reayasına bir gün rencide olunmamak hususunda dikkat etmeye müte'ahhid olur. **On üçüncü madde** Devlet-i Aliyye'nin reayası icra-yı ticaretleri zımnında Devlet-i Aliyye'nin âlemi olmaksızın âzimet eylemeleri için mukaddem-i müdebber Devlet-i Aliyye'den haber verilip talep olunmadıkça Rusya elçisi tarafından kendileri bu babda lazım olan mürur kağıdı verilmek üzere karar verilip ve Rusya reayaları dahi hükümet-i Osmaniye'nin dahilinde olan şehirleri icra-yı ticaretleri için kendilerine lazım olan ferman-ı âliyyeden istihsale muhtaç olup Devlet-i Aliyye'den işbu maddenin muktezasınca ve Rusya devletinin elçisi iltimas itasını konsolosları Devlet-i Aliyye memleketlerinin padişah ve

zabitanından talep ettikçe verilmesine tenbih edeceğini taahhüt eder **On dördüncü madde** Rusya gemilerinin kapudanları veyahut sefinelerin sahipleri gemilerini kılafet ve yağlanmak ta'bir etmek lazım olunur Devlet-i Aliyye'nin bi'l-cümle şehirlerinde ve kal'alarında ve limanlarında ve zabitan taraflarında mesfuruna lazım olan bağ u ziffet ve katran amele ve âlat miktarının akçe ile verilmesine mümana'at olunacağından gayri derece-i imkândan dahi mu'avenet oluna ve eğer kaza-i Rusya sefinesinin edevatının ifâtı tertib eder ise techir için iktiza eden lenger ve yelkenler vesâire kerastelerinin iştirasına me'zun olup bu babda Rusya reayalarından hediye talep olunur ve Rusya'nın bayrağı altında olan sefineleri bir iskelede bulunduklarında mültezimler ve mütesellimler vesaire zabıtları ve cizyedarları taraflarından elçilerinde bulunan yolculardan cizye vergisini tahsil etmek bahanesiyle tevkif olunmayıp liman bilâ-muhalefeten râhi oldukları mahale götüreler ve eğer elçilerinde Devlet-i Aliyye'nin reayalarından bulunur ise bunlar dahi oldukları mahalle vusullerinde zikr olunan vergiyi eda eyleyeler Buna mukabil vech üzere Rusya memlekette Devlet-i Aliyye sefayine imdad ve ianet olup akçe ile bağ ziffet katran amele ve alat kaza vuku'unda sefinenin techirine lazım olan lenger yelkenler ve kerasteleri bila-muhalefeten aldırıla **On beşinci madde** Rusya cenk sefineleri veyahut tüccar sefayini devlet-i aliyyenin cenk gemilerine yahut saire sefayinine masarif olan kapudan paşa ve cenk gemilerinin kapudanlarının ve ... beyleri ve fırkata vesaire devlet-i aliyye sefinelerinin zabitanı zikr olunan Rusya gemilerini ve sefayinini tevkif etmeyeceklerinden başka sıklet dahi vermeyip hiçbir gün bahane ile düvelllerinden hedaya celb etmeyeler ve beyne-el devleteyn paydar olan hüsn-ü muvalate mümasil bir müsavi dostluğun asarını dahi izhar eyleyeler Buna mümasil-i vech üzere Devlet-i Aliyye'nin gemileri hakkına Rusya'nın cenk gemileri ve bayrağı altında olan sair sefineleri ve zabitanı hin-i masarifatlarında muamele edip devlet-i aliyye Rusya sefinelerinin hakkına ne güne muameleye riayet etmeye taahhüt ettirip ve onlar dahi o misillü muameleyi Devlet-i Aliyye sefineleri hakkına ve haklarına icra eyleyeler **On altıncı madde** Rusya bayrağı altında olan tüccar sefineleri Devlet-i Aliyye'ye müteallik olan beylik gemileri yanına varamadıkları takdirde mu'tad olan adetin ifası için lazım olan tedarikatın icrası penahta olunduğu bir Rusya tüccar sefinesinden Devlet-i Osmaniye'nin beylik sefineleri üzerine gelinmesi te'hir olundu bahanesiyle rencide olunmayalar Rusya devleti tarafından dahi devlet-i osmaniyenin tüccar sefayini hakkına bu vech üzere riayet olunacağı ta'ahhüd olunur ve devlet-i aliyye kendi müteallik olan iskelelerden Batıcı Rusya bayrağı altında olan sefineleri bir türlü bahane-i sefine ile tevkif etmeyeceğini sandal ve mellahlarını alamayacağını

ta'ahhüd eden veya husus-u emtia'ları mahmul olan sefinelerin tevkifinden bir külli zararın tertibi mümkün olmaktan naşi tarafından bi'l-mukâbele biri birinkini tevkif eylememek üzere mukavele olunduk da Devlet-i Aliyyenin beylik sefineleri kapudanları Rusya reayaları ticaretleri için musammam oldukları memalik-i islamiye iskelelerinin yerine vardıklarında Rusya reayası hakkında gemide bulunan neferat ve adamlardan icrası muhtemel olan bir türlü rencide vuku bulmamak için yanlarına zabıttandan mikdar-ı kifayeye tevkif etmeksizin zikr olunan neferat ve adamları meraya çıkartmayıp Rusya reayasının ve ticaretlerinin emniyeti için kolluklara vaz' eyleyeler ve Rusya reayaları karaya vaz'-ı kâdem eylediklerinde ab-ı deryada olan kıl'a

Varak 40-a

ve biladın muhafızları vesaire kara zabıtlarını ber-vecihle onları takdir etmeyeler Ba'de's-şurut mugayir vaz' ve hareket olunduğuna binaen şikayet olunduk da keyfiyeti ba'de't-tahkik mütehemmin olanlar ... te'dib olunalar Kezalik Rusya reayasından Rusya devletiyle devlet-i aliyye beyinde müstahkem olan hüsn-ü mevalat ve masarifata mugayir bir türlü vaz' ve harekette icrasını tecviz oluna **On yedinci madde** Fransa ve İngiliz tayfalarının cümleden ziyade haklarına müsaade oluna geldiğine binaen bunlar misillü bi'l-müsavat Rusya tayfası dahi devlet-i aliyye memalikinde ağyar olunmak vacib olmağla devlet-i aliyye gerek zikr olunan ve gerek sair müstemem mülk haklarına icra olunan cümle müslimanın ve reaya-i Rusya reayaları hakkına dahi icra ve riayet eylesini işbu madde ile müte'ahhid olur Kezalik bil-mübalağa Rusya memalikinde Rusya devletinin indinde ziyade dost ve müsaade mülk mütemenni' oldukları müsamelat-ı devlet-i aliyye reayası hakkına dahi ra'i oluna **On sekizinci madde** Rusya bayrağı altında olan tüccar sefineleri devlet-i aliyye müteallik olan beylik gemilerine kadırgalarına vesair sefinelerine masarif olup mu'tad olan ekram-ı icra etmek niyetinde iken bazen sandalı sür'at ile denize ilkâ eylemek mümkün olmak seci ile devlet-i aliyye beylik gemileri yanına varmadıkları takdirde mu'tad olan adetin ifâsı için lazım olan tedarikatın icrası müşahade olunduğu birle Rusya tüccar sefinesinden devlet-i osmaniyyenin beylik sefineleri üzerine gelinmesi te'hir olundu bahanesiyle rencide olunmayalar Rusya devleti tarafından tüccar sefayini tarafından hakkına bu vech üzere riayet olunacağı taahhüd olunur Rusya bayrağı altında olan gemileri memalik-i osmaniye iskelelerine vardıklarında dostane kabul olunup akçelerine kendilerine lazım olan cümle-i me'kulat ve meşrubatı iştiraya me'zun olup iştirâ u bey' nakline kimesne tarafından mümana'at olunmayıp bugüne me'zuniyetleri için bir türlü

resm ve hediye kendilerden muta olunmaya Kezalik devlet-i osmaniye gemileri dahi Rusya memalikinde devlet kendilerine lazım olacak me'kulat akçeleriyle bila-mümanaat işтира' eylemelerine me'zun olalar **On dokuzuncu madde** Rusya memalikinde veyahut sair Avrupa memleketinde devlet-i aliyye memalikine ve devlet-i aliyye memalikinde Rusya memalikine veyahut saire düvel memleketlerine emr-i ticaretleri için berren varub gelen Rusya reayası ve tüccarı Rusya reayaları olduklarını mübeyyin yedlerinden pasaport tabir olunur Mürur kağıtları olduktan sonra devlet-i aliyyenin vülat ve kaza vesair zabıtanı ve hiçbir ferd tarafından cizye vesaire tekalif edasına icbar ve rencide olunmayıp ve haklarında dostane muamele eyleyeler ve işbu muahade-i münferide lazımasınca gerek Rusya memleketinde devlet-i aliyye memalikine götürecekleri ve gerek devlet-i aliyyenin memalikinde olup Rusya memleketi vesair devr-i memalikine götürecekleri emtia' ve eşyanın bir defa ve bir mahallede resmi gümrükleri alındıktan sonra mürur u ubûr edecekleri mahallerin gümrükçülerini zikr olunan tacira-yı mekr ve resm-i gümrük veyahut sair bir türlü resm ve talebesiyle tüccar-ı mesfureyle muhacir etmeyeler ve eğer aşır-i nizama mugayir-i mesfurelerden mükerrer resm-i gümrük alınıyor ise ahz edenlerden geri yad-ı red ettirile Ba-husus Eflak ve Boğdan memleketinde cümle nizamı ve kavaide mugayir gümrükçü vesair zabıtları evvel mahallerden mürur eden Rusya tacirlerini güna-gün tesmiyeleri iclasıyla red ve ... mütenevvi' müruriye edasına icbar eylemeyeler ve tüccar-ı merkume Rusya memalikinde yahut ahir düvel memalikindezıkr olunan iki memalikte devlet-i aliyyenin sair mahallelerine götürecekleri eşya ve emtia'larının gümrüklerin yüzde üç hesabı üzere ancak bir defa emtia'ı merkumelerini furuht eyledikleri mahallede verip ve kezalik zikr olunan tacirleri memalikinde örfiyetinden ve devlet-i aliyyenin mahal sairesinden işbu muahade-i münferide muktezası üzere Rusya memalikine yahut ahir düvel memleketlerine nakil için götürecekleri emtia' ve eşyanın gümrüğünü ancak bir defa ve yüzde üç hesabı emtia' merkumelerini işтира' eyledikleri mahallere eda edip işbu nizam ve kaideye mugayir her ne tesmiye ile olur ise bir türlü resm ve ... olunmuş vergi mesfurelerden mutalebe ve tahsili memnu' gümrüğü eda eyledikleri mahalde yedlerine eda tezkiresi verilip bu makule kendilerine verilecek eda tezkireleri memalik-i Rusya aliyyenin cem' mevakinde mukabil tutula **Yirminci madde** devlet-i aliyye musalaha-i ahidnamesinin on birinci maddesiyle ve muahadesinin altıncı maddesiyle kendi memalikinde Rusya reayasının icra eyledikleri müttehârrik Fransa ve İngiltere misillü dost ve haklarına ziyade müsa'âde olunan tevâifin mütemenni' oldukları menafi' tahsis etmek ve mesfurelerden zikr olunan iki taifesinin

Varak 40-b

verdikleri rüsumattan gayri rüsumu mutalebe eylemek üzere müte'ahhid olduğuna binâen işbu madde şu vecihle mukâvele olundu ki Rusya reayaları devlet-i aliyye memalikine emtia' ve eşya götürdüklerinden ve devlet-i aliyyenin memalikinde emtia' ve eşya alıp Rusya memleketine götürdüklerinde zikr olunan Fransa ve İngiltere taifelerinin verdikleri rüsumatın aynını eda edip yani yüzde üç ve malum ola ki Rusya tüccar sefaini bir defa rüsum gümrüğü eda eyledikten sonrası dahi Devlet-i Aliyyenin taht-ı hükümetinde olan ahir bir mahallinde edasına mecbur olmayalar ve Rusya reayasının zikr olunan iki taifeden verilen rüsumatın aynı olmak üzere verecekleri rüsumu ziyade tasdik için Rusyalıya bila-hasr min-akval-i âhir mikyas olacak taifeteyn-i merkumetinin Devlet-i Aliyye ile olan ahidnamelerinin mevadatı'z-zikr bu mahalde derc olunur Zira Fransa tüccarı memalik-i Devleti Aliyyeye götürdükleri emtiadan kadimden bu ana değin yüzde beş verip lakin Devlet-i Aliyyenin kadimi dostlarından olmağla yüzde üç gümrük vermek üzere müceddeden ahidnamelerine ilhak olunmak istid'a etmeleriyle ricaları hayz-ı kabulde vaki' olup meşruh üzere kendilerinden yüzde üçten ziyade talep olunmaya ve gümrüklerini eda eylediklerinde memalik-i devlet-i aliyyeden cari olup nükudu ile hazine-i amireye alındığı minval üzere alınıp noksan ve ziyade talebiyle rencide olunmayalar deyu mestur olunmaya ve keزالik ve İngiltere ahidnamesinde dahi Halep ve Mısır vesaire memalik-i osmaniye'nin beldelerinde bulunan İngiltere tüccarı ve İngiltere bayrağı altında gelenler böyle etmekle alışveriş edip kema-fi-sâbık emti'âlarının kıymetlerine nazar ancak yüzde üç hesab gümrüğünü verip ziyade bir akçe veriler deyu muharrerdir ve keزالik Rusya memalikine emtia' gönderecek devlet-i aliyye reayası Rusya'da i'lâm olunan tarife mutalebesiyle Rusya devletinden ziyade müsa'âde olan dost tevâifinin verdikleri rüsumâtın aynını vereler

Yirmi birinci madde devlet-i aliyyenin memalikinde ticaret eden Rusya reayaları Rusya memleketinden veyahut sâir devlet memalikinde devlet-i aliyyenin memalikine götürdükleri ve keزالik devlet-i aliyyenin memalikinde Rusya memleketine veyahut sair düvel-i memalikine alıp götürdükleri emtia' ve eşya için ancak yüzde üç resm-i gümrük vermeleri gerçi meşrut olup lakin emtia' ve eşyalarının kıymetini takdir hususunda tüccar ve ümena' beyninde vuku' muhtemel olan her güne münazaa' bir taraf etmek zımnında memalik-i devleti aliyyede Rusya tüccarına ve gümrük ümenasına ba'de'l-izin valiyü'l-abd ve kaide-i mer'iyye tutulmak üzere tarifenin tanzimi lazım görüldüğüne binaen tarife-i merkumenin tanzimi ... Devlet-i Aliyye tarafından emin gümrük asitane

el-Hac Muhammed Ağa ve Rusya elçisi tarafından baş tercüman ve Nikola bayrağı me'mur kılınıp tarife-i merkume mumâileyh ma'rifetiyle kat'i vech üzere tamamen tanzim ve emin mumâileyh tarafından bin yüz doksan altı senesi mah-ı şevvalinin altıncı günü yani tarih-i uyûnunun bin yedi yüz seksen iki senesi mah-ı eylülün beşinci günü imza ve şemâil olunup zikr olunan mah-ı şevvalin on birinci günü devlet-i aliyyeden dahi kabul ve Rusya elçisine verilmiştir Binâen âlâ-zâlik devlet-i aliyye zikr olunan tarifenin me'mul bi-suretinin vaktinde Rusya elçisine vermiş olmağla bu defa dahi işbu madde ile tarife-yi merkumeyi tamamen tasdik ticaret-i Rusyalıların hakkına bila-istişna' bi'l-cümle memalikinde düstûr'ul-amel ettirmesini alenen müte'ahhid olur Bena-berin Devlet-i Aliyye ... hükmünde olan bi'l-cümle gümrüklerin defterlerine mahkemelerin sicilatına kayd ve tescil olunmak için zikr olunan tarifenin sahih suretlerini irsal ve kemal-i dikkat ile riayet olunmasını ve zikr olunan tarifiede zikr olunmamış olan emtia' ve eşya-yı huluc-u haraçtan gümrüğü esnayı kıymetleri üzerine yüzde üçten ziyade iddia ve ahz eylememelerini tenbih eyleye ve gümrük ümenası tarifiede zikr olunmamış emtia ve eşyaya kıymet-i hakikalarından ziyade ... takdir etmek murad eylediklerinde Rusya tüccarı nakit akçe yerine yine yüzde üç hesabı üzere emtia' ve eşyanın aynını vermeye muttasıl olalar ve Rusya reayaları teczih yolundan veyahut sair taraflarından Rusya memalikine götürmek üzere memalik-i devlet-i aliyyeden veyahut iştira eyledikleri hamr için hamrı iştira eyledikleri mahalde yüzde üç hesabı üzere resmini eda edip bir türlü tereddüd olunmaksızın tehiyye ve lazım gelen eda tezkiresini aldıktan sonra İstanbul Boğazı memlerinden mürûrlarında batırma vesaire bir türlü resm vermeye mecbur olalar ve Bahr-i Sefid'de vaki' cezirelerin gümrükçüleri ve voyvodaları ekseri reayadan olmağla mesfurelerin tezkireleri eğer Rusya iyadesindeise dahi bila-muhalefe me'mul bi-itibar ve amel oluna. **Yirmi ikinci madde** keزالik dahi mukavele olunduğu devlet-i aliyyenin limanlarında bey'-i ecil için tahliye olunan Rusya emtia'larının resmi olunup

Varak 41-a

ve ab-ı deryada olan ahir balada gönderilmek üzere olan emtiadan rüsum talep oluna ve bu babda bir türlü mümanâat olunmayıp emtia'-ı merkumenin bey' ecil için götürölüp tahliye olunacak mahallerde eda oluna Yirmi üçüncü madde Rusya reayalarından muhaddes olan kasabiye reft bac bakîkulu tesmiye olunur Tekâlif mutalebe olunmayıp her bir sefinden selametlik resmi için üç yüz akçeden ziyade olunmaya. **Yirmi dördüncü madde** Rusya tüccarının ve Rusya'ya müteallik olanların Rusya

memalikinginde memalik-i osmaniyeye götürecekleri ve memalik-i osmaniyeden alıp kendi biladlarına götürecekleri emtia ve eşyanın rüsumu fakat yüzde üç hesabı üzere balada mestur yirmi maddede karar verildiğine binaen işbu ahidnamede tahsis olunan rüsûmu edâ eylediklerinden sonra bilâdlarına alıp götürecekleri emtia' ve eşyayı tahmil ve nakl eylemeleri hususunda kendileri bir türlü muhalefet eylemeyeceğini devlet-i aliyye müte'ahhid olur **Yirmi beşinci madde** Rusya tüccarı işbu ahidnamenin muktezası üzere yüzde üç resmini eda edip mu'tad üzere eda tezkiresi ibraz olunduk da mu'teber tutulup memalik-i osmaniye'nin kangı mahallesine emtialarını götürür ise ber-vechle kendilerinden mükerrer resm iddia olunmaya ve eğer mukavele olunan tarifeye nazaran emtia' kıymetlerinden ziyade ba-takdir olunduğu zann olur ise Rusya reayasından fi'l-vaki' yüzde üçten ziyade resm-i talep olunmamak için zikr olunan tarifesi mümkün olan tenzil olan tebdil iken devlet-i aliyyeden vaat olunur ve eğer Rusya tüccarı götördükleri emtia' ve eşyaların devlet-i aliyyenin reayalarıyla reayalarından bazılarını furuht etmekte murad eylediklerinde kimesne tarafından bizim iştirasına istihkakımız ve şerâit-i mahsusuna vardır bahanesiyle niza' ve mümana'at olunmayıp devlet-i aliyyenin memalikinginde ticaret eden Rusya'nın zir-i himayesinde olanlar memalıkluler bu babda tamamen muttasıl ve serbest olup mütesellim olan bi'l-cümle esnafların ve mahkemelerinin taarruz ve tasallutlarından tahlis ve emin kılınalar. **Yirmi altıncı madde** Rusya tüccarı ve Rusya'nın vezir-i himayesinde olanlar memalik-i osmaniyeye götürecekleri nükud sim ü zer için resm ve vergi vermeyeler ve nükûdlarını Osmanlılar akçesi kat' ettirmeye icbar olunmayalar. **Yirmi yedinci madde** Rusya reayaları götördükleri gurusların resminde muaf olmak mukteza olduğuna binaen darphane nazırı ve hazinedarlar tarafından guruslarını devlet-i aliyyenin sikkesiyle meskuk etmek iddiasıyla icbar ve rencide olunmayalar **Yirmi sekizinci madde** gerek furuht ve gerek iştira' olunan Rusya emtia ve eşyasının resm-i masdiyeden muafiyetlerini Rusya devlet-i aliyyeden talep eylediğine binaen devlet-i aliyye France'ye müteallik emtia ve eşyaya kıyasen onları muaf edip zikr olunan resimden muaf edip zikr olunan resimden muaf olmaları babında bir kıt'a fermanı ısdar etmekle devlet-i aliyye tekrar işbu madde ile ba'de'l-izin Rusya limanlarından kendi malları olduğunu ... ile Rusya bayrağıyla olan sefinelere tahmil olunup belde-i Konstantiniyeye götürecekleri ve kezaik Rusya memleketine götürülmek için belde-i Konstantiniye'de Rusya sefainine tahmil olunacak emtia' ve eşyadan fakat işbu ahidnamede karar verilen rüsumattan gayri birisine mutalebe olunmayacağını taahhüd eder **Yirmi dokuzuncu madde** Rusya reayaları devlet-i aliyyenin dost ecnebî ve haklarına ziyade müsa'ade

eylediği France ve İngiltere taifeleri misillü devlet-i aliyye memalikine götürecekleri ve devlet-i aliyye memalikinden alıp götürecekleri emtia' ve eşya için yüzde üç vergi ve devlet-i aliyye reayaları Rusya memalikine götürecekleri ve ondan alıp götürecekleri emti'alar için sâir devlet olan tevaife tabi oldukları tarifelerde mukannen olan rûsumâtın aynını Rusya limanlarında eda etmek hususu işbu ahidnamemin yirminci maddesine tarafından kabul ve karar olunmak olup lakin bu cümle ile tarafeynin reayaları canibinin memalikinde balada mezkur dost haklarına ziyade müsa'ade olunan tevâifin dahi riayet ve tabiiyet eyledikleri adetlere kavaide ve kavanin-i devleteyn beyinde akd olunan işbu senede alâniyet-i mugariyatları olmayan derecelerde riayet ve mütâba'ât eyleyeler **Otuzuncu madde** bin yedi yüz yetmiş dört senesi Kaynarca' da in'ikad-ı pezir olan musalahadan ahidnamesi on birinci maddesinde ve bin yedi yüz dokuz senesi mart ayının onuncu gününde akd olunan tenkih-i ahidnamesinin altıncı maddesinde Rusya bayrağı altında olan bi'l-cümle tüccar sefaini Konstantiniye Boğazı mürurundan Karadeniz'den Akdeniz'e ve Akdeniz'den Karadeniz'e serbestiyet üzere mürûr ve ubur eylemeleri muâhade-i

Varak 41-b

mezkurenin zikr olunan altıncı maddesinde işbu zikr olunan sefinelerin hey'at ve tahammülleri devlet-i aliyyenin dost ecnebî. ve haklarına ziyade müsa'ade eylediği tevâiftin olan France ve İngiltere sefinelerine kıyasen ta'vin ve tahsisi meşrut olmaktan naşı bu babda her güne hilaf inha-i def' için Rusya tüccarı sefaininin gerçekten hey'etleri bi-âynihi zikr olunan France ve İngiltere vesair tevâifin tüccar sefâini heyetine mümâsil olmalarını te'yide işbu maddede kavî-i karar olunup muhtemel olacakları hamûle tayin ve takrir için sefain-i merkumenin on küçüğü ve on büyüğü on altı bin kile yahut sekiz bin kantar ki kota ta'bir olunur Rusya'nın veznine kıyasen yirmi altı bin ve dört yüz kota balığ olur Hamuleyi muhtemel olmaları karar verilmiştir İşbu maddede devlet-i aliyye tarafından taahhüd olunur ki Rusya bayrağı altında olacak ol-misillü sefinelerine bir türlü mümana'at olunmayacağından başka devlet-i aliyye memalikinden furûht olunacak emtia' ve eşya ile mahmul olduklarına ve devlet-i aliyyenin memalikine ağrar-ı mukarremine doğru Karadeniz'den zikr olunan memerden ubûr ile Bahr-i Sefid'e ve Bahr-i Sefid'in ötesinde vaki' Medizane tabir olunur Denizde kâin devlet-i aliyye tarafından tabi' olmayan vilayetlere varmak üzere olmalarıyla hamûleleri her ne emtia' ve eşyadan olur ise olsun ber-vechle yoklanmaları ve te'hirleri iktiza etmeye ve devlet-i aliyye sefain-i mezkurenin mürûruna beyne'd-devleteyn ...

müstahkem olan dostluktan me'sul olunabilir Her türlü husuleter icbar ve ifa edeceğini dahi müte'ahhid olur **Otuz birinci madde** Rusya memalikinden Bahr-i Sefid'den Medizane tabir olunur Deniz ve zikr olunan iki denizden Bahr-i Siyah mürur eden Rusya tüccar sefainin hamulelerinde gümrük ve bir türlü resm-i iddiâ eylemek ve bir gemisine aldirmek ve sefain-i merkumenin mürurlarından Kostantiniyye'de ve hiçbir mahallede hamulelerini ihraca icbar olunmamak hususunu devlet-i aliyye ta'ahhüd eder **Otuz ikinci madde** Karadeniz'den Kostantiniyye'nin memlerinden mürur eden Rusya bayrağı altında olan gemiler ve sefineler hamulelerini mübeyyen Rusya elçisi tasdikiyle ibraz olunacak defterlerine ba'de'l-nazar bila-te'hir izin sefineleri ita olunup bir türlü tevkif olunmayacaklarını ve sefain-i merkumenin Akdeniz Boğazından taşra mürurlarından izin sefineleri ba'de'l-ibraz eylediği mahalle bila-tevkif seyretmekle mezun olacaklarını devlet-i aliyye müte'ahhid olur Kezalik memalik-i saireden gelip Bahri Sefid Boğazından duhul ile bahri miyah canibinde vaki' Rusya limanlarına avdet edecek Rusya bayrağı altında olan sefinelerin dahi Rusya elçisi tasdikiyle ibraz olunacak defterlerine ba'de'l-nazar bila-te'hir izin sefineleri i'ta olunup Karadeniz tarafında boğazında hin-i huruclarında izin sefineleri boğaz-ı mezkurede ba'de'l-ibraz min-gayri tevkif mürur eyleyeler **Otuz üçüncü madde** vech-i meşrûh üzere Kostantiniyye Boğazından mürur ile uğramaksızın mahall-i rahi olmak üzere olan Balçık Rusya bayrağı altında olan gemiler ve sefineler zikr olunan boğazdan mürurlarında hamûlelerini mübeyyen Rusya elçisi tasdikiyle ibraz olunacak defterlerine kamilen itibar ile otuz ikinci maddede beyan olunduğu üzere izn-i sefine emirleri i'ta olunup eğer devlet-i aliyye bir sefinenin tairesi edasına kendi reayasından olduğuna bir teşbih arz olur ise Rusya devleti bugüne bir sefine tairesinin kuyûdatına ve sahibine bir türlü taarruz olunup bazen bugüne ... yoklamalar ile musalaha ahidnamesinde meşrut olan işbu geçit ticaretine su'ûbetleri ibras olunmaya **Otuz dördüncü madde** Kezâlik hümayun-u devlet-i aliyyenin memalik ve denizlerinden mürur ile Rusya limanlarına avd ve insiraf edecek o makule sefineleri hakkına dahi kaide-i merkumeye riayet olunup sefine tairesinin yahut adamlarının yoklanmasından gayri ahir bir türlü yoklamaya tabi olmayalar **Otuz beşinci madde** eğer zikr olunan sefineler Rusya memleketinde devlet-i aliyye tabi olmayan memalike götürülmek için zehair ve me'kulat ile mahmul olup yahut zikr olunan memalikten Rusya memleketine zehair ve me'kulat nakl ederler ise madem ki devlet-i osmaniyyenin zir-i hükmünde olan memleketlerden olmayalar. Zikr olunan sefineler devlet-i aliyyenin hiçbir mahallinde tevkif etmediklerinden hiç bir güne nizam-ı mülkiyyeye tabi olmayıp işbu ticaret ahidnamesinin otuz birinci maddesi

muktezâsınca serbestiyet üzere Konstantiniyye Boğazından mürur ve ubur eyleyeler Otuz altıncı madde devlet-i aliyyenin işbu taahhüdleri miyah-ı mukabile Rusya devleti dahi dostluğunun bir emrini ibraz

Varak 42-a

için Bahr-i Siyâh canibinde vaki' Rusya limanlarından bir baha-i mutlaka ile hinta vesâir lüzumları olan zehâirden iştirâsını ve Kostantiniye'ye naklini devlet-i aliyyenin reayasına tecviz edeceğini ve kendilerine bu babda bir türlü mümana'at etmeyip Rusya memalikinden ticaretlerinin inbisatına cümle-i vesâil ve mümkün-i a'mel eyleyeceğini vaat eder Otuz yedinci madde Devlet-i aliyye reayaları memalik-i osmaniye'nin bir limanından bir limanına nakl için emtiâları sefine sahibinin veyahut kapudanının inzimam-ı rey' ile mukavele olunan nevl ile Rusya sefaini tahmil eylediklerinde kendilerine bir türlü mümanâ'at olunmaya ve eğer sefineler müste'cirleri bila-sebeb-i adl sefineleri esnâ-yı rahidde terk ederler ise kadıları vesaire zabıtları zikr olunan müste'cirleri mukavele olunan nevl sefine ücreti tamamen sefinenin kapudanına veyahut sahibini edaya icbâr eylemeyeler **Otuz sekizinci madde** fasıl eğer devlet-i aliyye için Rusya sefaininden birini isti'câre hacet hisseder ise isti'carına me'mur olan valiler veyahut sâire zabıtları Rusya elçisine veyahut konsolos bulunan mahallerde konsolosuna haber edip bunlar husus-u mezkurede münasib olan sefineleri ibnâ eyleyeler ve Rusya konsolosu bulunmayan mahallerde zikr olunan sefineler kapudanlarının veyahut sahiplerinin hüsn-ü rızalarıyla icbar olunup ve mukavele olunan ücret muktezası üzere bila-te'hir kendilerine eda oluna ve böyle hacib his eyledik de ve devlet-i aliyye Rusyalının sefainini hüsn-ü rızalarıyla mukâvele olundukça isti'car eyleye ve isti'car olunmamış bâ-husus bir miktar emtia' ve eşya ile tahmil olunmuş olan sair sefineler alıkonula ve hamulelerini tahliye ber-vechle icbar olunmayıp bir türlü rencide ve tekdir olunmayalar. **Otuz dokuzuncu madde** Rusya reayasından biri haberi olan bir memlekette bir gemi ve sefinesini zehair ile yahut vesair emtia' ve eşya ile tahmil edip yine harbi olan ahir bir memlekete nakil eder iken devlet-i osmaniye'nin sefinelerine tesadüf eder ise düşmana emtia' eşya ve zehairi götürür deyu sefineyi veyahut hamulesini ahz etmeyip derununda olan adamları dahi esir etmeyeler **Kırkinci madde** işbu devletin müteahhidinin biri bir devlet ile muharebe üzere olduk da evvel birinin reayaları mademki mühimmat ve zehair harbine düşman olan devlete

götürmeyeler Bu zikr olunan düşman ile ticaret etmek ve memalikine varıp gelmek memnu' olmaya ve mühimmat ve zehair harbine tabirinden ağnatılacak eşya bunlardır; Top ve havan.

SONUÇ

Bu çalışmamızda biz de 566 numaralı Karaferye şer'iyye sicilinin transkripsiyon ve değerlendirmesini yapmaya çalıştık. Çalışmanın, Karaferye (Béroia/Véria) kazasının Osmanlı geçmişini aydınlatmasına küçük de olsa bir katkı sunduğuna inanıyoruz. 566 numaralı 1196-1197(1782-1783) yıllarını kapsayan Karaferye kazası şer'iyye sicili 96 hükmü ihtiva eden toplam 42 varaktan oluşmuştur. Hükümler içerdikleri konulara göre belli bölümlere ayrıldıktan sonra, sicil açısından önemli olduğuna inandığımız on kategoriye değerlendirme başlığı altında incelemeye çalıştık. Şüphesiz, sicilde en önemli konu olarak vergi ve onunla ilintili konular gelmektedir. Vergi konusunun yanı sıra sicilde; miras ve vakfiye kaydı, tayinler, zahire ve kalyoncu ihiyacı, borçlar, eşkiyalık ve hırsızlık gibi kazanın sosyal, ekonomik ve idari hayatına ışık tutacak konular ile ilgili önemli sayıda kayıt mevcuttur.

18. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşanan diğer gelişmelerle beraber vergi toplama konusunda problemler artmaya başlamıştır. İncelediğimiz sicilde bu problemin izlerine rastladık. Örneğin, gayrimüslim tebaadan alınan cizye vergilerinin toplanmasına mâni olanlar olduğu gibi Müslüman tebaadan da verginin tamamının toplanmasına değişik şekillerde mâni olanlar bulunmaktadır. Kadı, kimi zaman yargıç ve yerel yönetici olmanın ötesinde bulunduğu gibi, ahalinin merkeze karşı temsilcisi olmuşken, kimi zaman da ahali adına vergi ile ilgili arz-ı halleri merkeze ulaştırmıştır. Ödemeye gücü olmayan gayrimüslim reayanın arz-ı hali böylece merkeze ulaşmış ve sonuç olarak kazadaki verginin ahalinin ödeme gücüne göre tekrar hesaplanmasına karar verilmiştir. Fermanlar ve buyrulduklar; vergi tahsili sırasında yapılması gerekenler, verginin tahsili sırasında geçen seneki veriler ile karşılaştırılması, kayıt defterlerinin gözden geçirilmesi ve ödemelerin doğru kayıt altına alması ile ilgili çeşitli emirler içermiştir.

Buyruldu ve fermanlardan anlaşıldığı üzere, tayin edilen ayan ve kadıların hakkaniyet üzere hareket etmeleri buyrulmuştur. Haksızlık yaptığından dolayı görev yeri değiştirilen bir görevli, cizye vergisini hakkaniyet üzere aldığı anda ödüllendirilmiş ve daha iyi bir yere tayin edilmiştir. Devlette, adalet üzere hükmedenlerin ödüllendirilmesi üzerine kurulu bir anlayışın olduğu açıktır.

Sicildeki miras kayıtları, bize her şeyden önce aile bireylerinin kaydını sunduğu için değerlidir. Demografik çalışmalara ışık tuttuğu gibi şehrin sosyal ve ekonomik hayatına da ışık tutar. Sicilde gördüğümüz kadarıyla devletçe önem arz eden kimi terekeler, buyrulduklar aracılığıyla kayıt altına alınmış ve gerekli hallerde mirasın kime kaldığı halka duyurulmuştur. Vakfiye kayıtları da bize vakıfların gelir elde etme yöntemleri ve mütevellî seçimleriyle ilgili bilgiler sunmaktadır.

Verimli topraklara sahip olan Karaferye, Osmanlı Devleti'nin buğday, arpa, un ve et ihtiyacının önemli bir kısmını karşılayabilmekteydi. Sicilden öğrendiğimize göre kazadan temin edilen zahire ve etin bir kısmı İstanbul halkının günlük ihtiyaçlarını karşılarken bir kısmı da sefere çıkacak olan ordunun ihtiyaçlarını gidermiştir. Karaferye'ye et ve zahire noktasında başvurulduğu gibi kalyoncu ihtiyacı söz konusu olduğunda da başvurulmuştur. Sicilde, Osmanlı donanmasının ihtiyacına binaen Selanik ve çevresindeki yerlerden kalyoncu tedarik edilmesi gerektiği ile ilgili buyruldu suretlerine rastladık

18. yüzyıl sonu itibarıyla Osmanlı'da asayişin sağlanmasında daha çok zorluk yaşandığı söylenebilir. Sicilde, eşkiyalık ve darp olaylarının yerinde tespiti, çözümlenmesi ve adaletin yerini bulması adına genellikle savcı gibi hareket eden mübaşirler görevlendirilmiştir. Arnavut eşkiyaları, Karaferye ahalisi için problem teşkil etmiştir. Buyruldu suretlerinden anlaşıldığı üzere, eşkiyaların yakalanması ve halka mallarının iade edilmesi istenmiştir. Hırsızlığa ve gaspa maruz kalanlar da arz-ı hallerinde mübaşir aracılığıyla haklarının iade edilmesini istemiştir. Değerlendirmeye aldığımız son iki konu da borç-alacak ve arazi mülkiyeti konusudur. Her iki konuda da hukuki anlaşmazlığın çözümü adına arz-ı haller üzerine mübaşir görevlendirilmiştir.

Fakat, belirtmek gerekir ki canlı bir sosyal ve ekonomik yaşama sahip olmuş olan Karaferye, o dönemde İstanbul'un ve ordunun zahire, et ve kalyoncu ihtiyaçlarına cevap verebilecek durumda olmuştur. Sonuç olarak denebilir ki, Osmanlı Devleti'nin devlet anlayışı adalet kavramı ile yakından ilişkilidir. Devlet, adalet üzere kaldığı sürece devam edebilir. Adil yöneticiler ödüllendirilir ve haksızlık yapanlar uyarılmıştır.

SÖZLÜK

A

adem-i ianet: yardımdan yoksun

afv: terketmek

ağrar: tecrübesizler

ahya: diri ve canlı olanlar

aidât: Vergiler,kazançlar

akvâl: sözler

alâ eyyî hâl: mutlaka

alâ hâlihi: kendi halinde

âle'd-devâm: devamlı olarak

ale'r-rûus: şahıs olarak

ale's-seviyye: eşit olarak

ânâne: nakledilen söz,haber

arazi-i mir: devlet arazisi

âtik defteri: hazine defteri

avâid: gelir

B

ba: recep ayı

bâdî: sebep olan,icab eden

bâis: bir işle görevlendirmek

bakiyye: artıp kalan şey

bâla: yukarıda

bare: kale,defa, kere

bedîdar: aşikâr,,açık,mezdanda

be-gâyet: son derece

benâ-berin: bu sebepten dolayı

berivât: beratlar

ber-mucib: gereğince

ber-vechi: olduğu gibi ,aynen

beta'et: ağırlık

Bey û şirâ: alışveriş

beyne'r-reâyâ: reaya arasında

bi'l-iftâ: fetva ile

bi-eyyi-hâl: her nasıl olsa

bi-gâh: zamansız

bi-gayr-ı hakkın: haksızlıkla

bila: sahip olmayarak, siz, siz

bilâd: şehirler,memleketler

bozındı: döküntü,enkaz,harabe

C

canib-i miri: devlet hazinesi

car-ı bâhâ: değerli şeyler

cay-gir: yerleşmiş

celb: cezbetmek

cerr: kendine doğru çekmek

cibayet: tahsil etmek

cizyedar: cizye vergisini toplayan

Ç

çukâdâr: hizmetkâr

D

dâme mecduhu: devlet adamlarının övgü payesi

de'b-i kâdim: eski gelenek

deâvî: davalar, meseleler

derc: içine almak, katmak, koymak

dergâh-ı âli: kapıkulu

dergâh-ı muâllâ: Topkapı Sarayı

der-kenar: açıklama, dipnot, derkenar

deruhte: bir şeyi kapsama

derun: iç taraf, dahil

duhûl: içeri girme

düstûru'l-âmel: bir işin prensibi, kuralı

E

ecil : geciktiren, işini geriye bırakan

ecnas-ı zehair: hububat türleri

ehemm: önemli

ehl-i islam: Müslümanlar

ehl-i zimmet: gayrimüslim

eimme: imamlar

ekl: yeme

elviye: livalar,saçaklar

emr-i âli-şan: büyük zatınızın emri

envâl: taşınır ve taşınmaz mal

erâzil: erzel

erzâni: uygun,ucuz,liyakatşeref payesi

esbab: sebepler

esed-i guruş: para birimi

etibb: tabipler

etvâr: tavırlar,haller,davranışlar

evân: çağ

evan-ı sefer: sefer zamanı

evvel-bâ evvel: herşeyden önce

ezmine: zamanlar,çağlar

F

ferece: şiddetten kurtulmak

fetâ: genç,delikanlı

fimâ-bâd: bundan böyle

G

gâdr: hainlik

gadr-küllî: vefasızlık,hıyanet

garetlü: yağmacı

gayetü'l-gaye: gayenin esası

gayrez: -den maâda,haricinde

gürde: kahraman

ğâret: yağma

H

habaset: alçaklık,kötülük

Hâcegan-ı Divan-ı Hûmayun: Divan-ı Humayun katipleri

hâlet: durum

hali'ul-izâr: çapkın,edepsiz

hâmis: beşinci, perşembe

hâraşet: ekincilik,çiftçilik

has û haşakin : çöp

haşyet: korku

havd: iyilik,güzellik

havf: korku

hazıra: şehirli,medeni,yerleşmiş

hilaf-ı şurût: kanun dışı

hin: vakit,zaman

I

ıtlak: bırakmak,koyvermek

İ

ibkâ: kalıcı hale getirmek

ibraz: göstermek, belirtmek

ifraz: bir bütünden parçayı ayırmak

ihkak-ı hâk: haksızlık yapmak

ihlâf: yok etmek, telef etmek

ihtirazen: korunarak

ihzar: hazır hale getirme

ikâ: meydana getirmek

ikâb: ceza

iktifâ: kâfi görmek, yeterli görmek

iktirân: ulaşmak, yetişmek

iktisâm: bölüşmek, paylaşmak

iktiza: lazım, ihtiyaç

ilm ü haber: tasdikname

ilzâm: iltizam ettirme

ind: katında, yanında, nezdinde

inhâ: ulaştırmak, tebliğ

intifâ: istifade

intikâs: eksilme

inzimam: katılma, zamm

irâe : gösterme

irem: kurşun

isâl: yetiştirmek, ulaştırmak

isbat-ı vücud: varlığını gösterme

iskât: hükümsüz bırakmak

isti'mâl: kullanma

istid'a : dilekçe,rica,istek

istihkak: hak istemek

istihlâk: tükenmek,bitirmek

istinbat: araştırmak

istintak: sorgulama

istisâb: güçlük çekmek

istishab: birlikte götürme

istitla': öğrenmeye gayret etme

iş'ar: yazı ile haber vermek

iştirâ: satın alma

itiyâd: huy,adet,alışkanlık

ittisaf: vasıflanmak,sıfat sahibi

K

kâffe: bütün,hepsi

kaffe-i levâzım: tüm ihtiyaçlar

karbân: kervan

kasabat: kasabalar

kasr-ı yed: el çekmek

kât'i: kesme,ayırma,geçme

kazain: kazalar

kefere: kafirler

kemâ-kân: eskiden olduğu gibi

kem-yâb: nadir bulunan

kesb ü kâr: kazanç sağlamak, meşguliyet, iş

ketb: yazma, toplama

kılâ: kal'a kaleler

kîl û kâl: dedikodu

kişver-güşâ: ülke açan ,cihangir

kurb: yakın

kurrâ: köyler

kuyudât: resmi defter kayıtları

kuzat : kadılar

küllî gadr: tamamen zulmetmek

L

la-büdd: lazım, gerekli

lede'l-istid'a: rica edildiği zaman

levâzım-ı rahye: yol gereksinimleri

levs-i vücud: kirli vücut

li-ecli: için

lûsus: hırsız, eşkıya

M

ma'an: birlikte

mâhâl: yer yer

mahfur: hafriyat olunmuş

mahlut: karışık

mahruse: büyük şehir

mahsuben: hesabına geçilerek

mahsusa : özel

mâiyyet: beraberlik, arkadaşlık

maksud: kastedilen şey, niyet

maktu': kesilmiş

maktu'ül-kıdem: vergisi kesilmiş

maktuat: parçalar, kesilmiş nesneler

makule: takım, çeşit

marü'z-zıkr: az önce söz edilen

marziye: memnuniyet

me'luf: alışık, huy edinmiş

meâb: sığınılacak yer

meccanen: ücretsiz olarak

mefkûd: olmayan

mefruz'ül-kalem: kalem kalem yazılmış

mefsedet: fenalık

mehabet: azamet, büyüklük

meks: durma, eğlenme, bekleme

memlûk: kul, köle

mer'i: riayet edilen

merâhim: merhametler

merc: karışık

merdud: reddedilmiş

merhâle: aşama,derece

mersud: ölçüp biçilmiş

mesâlih: maslahatlar,işler

mesârr: sevinç

mesfûr: yazılmış,adı geçmiş

metrûk: ölen kişinin bıraktığı eşya

mevâcib: maaş,tahsisat

mevadd: kanun ,nizam,maddeler

mevâni: mani,engeller

mevkûfat: vakfedilmiş mal ,emlak

mevrud: gelmiş,vürud,gelen

mevûd: vadedilmiş

mezbure: adı geçen

min-ba'd: bundan sonra

min-küll'il-vücuḥ: her yönüyle serbest

misillü: gibi

misma: kulak

mu'âheze: çekişme

mu'ahharen: sonradan

muceb: icap etmiş

mugâyir: aykırı

muin: yardım eden,destekleyen

mukarrer :kararlaştırılmış

munsîf: insaf eden

mûris: miras bırakan

musâddak: tasdik olunmuş

musarrah: açık,aşîkâr,belli

mutâd: alışılmış olan

muttasıl: bitişik

muvicehe: yüzleşme,ön

muzâf: izafe olunmuş

mü'ekked: sağlamlaştırılmış

mübaâdet: uzak durmak

mübaderet: bir işe başlama

mücab: kabul cevabı almış olan

mücanebet: sakınma,çekinme

mücerred: yalnız ,tek

mülâzım :bir kimseye bağlı gibi olan ,maaşsız acemilik hizmeti

mülhakat: bir merkeze bağlı olma

münazu'un-fih: hakkında tartışılan mesele

mürâsele: mektuplaşma

müretteb: oluşan

mürur: geçme

müsâraat: teşebbüs etme

müstebân: açık,aşıkâr

müstemirr: devam eden

müşevveş: karışık,düzensiz

müteâssir: güç,zor,zahmetli

mütekâid: emekli

müvacehe: yüzleşme

müzâheret: yardım etme,destekleme

müzayaka-i lâhm: et sıkıntısı

N

nâtık: konuşan,söyleyen

nefs'ül-emr: hakikatın kendisi

nefy: sürgün etmek

nehb: yağmalamak :

nehzet: ayağa kalkmak ,hareket etmek

nihade: konulmuş

nisâr: alayda veya düğünde saçılan akçeler

nizâ: anlaşmazlık

niza': çekişme,anlaşmazlık

nüvvab: naibler

nüzul: buğday ve hububattan alınan vergi

O

ol-vecihle: yönüyle

R

ra'y: koyun otlatmak

râgibe: istenilen şey

râh: yol,tarik

râkib: binici,süvari

rehavet: gevşeklik

remide: ürkmüş,korkmuş

reside: ulaşmış,erişmiş

rub': dörtte bir

ruz-ı hızır: hıdrellez gününde toplanan vergi

rüsumat-ı âşâr: öşür vergisi

rüyet: görmek,bakmak

S

sâbî: küçük çocuk

sadr olmak: ortaya çıkmak

saî: çalışan

saray-ı cedide-i âmire: Topkapı Sarayı

sarf: harç,masraf etme

sârih: açık,aşikâr

savn: koruma,muhafaza

sedd-i remâk: ölmeyecek kadar yiyip içmek

serhâd-dar: Osmanlı Devleti'nde sınır boyundaki kalelerde görevli asker,uç eri

sıyânet: koruma,hıfz

sibâğ: yaradılış

sikât: güvenilir, inanılır

sinin-i sabıka: geçmiş seneler

sinin-i salife: geçen yıllar

su'ubet: güçlük, zorluk

sulbi: birinin oğlu

sulbiye: birinin kızı

sûlûk: bir yolu takip etme

suret-i defteri hakani: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

suver: suret

sübut: tahakkuk

sülüs: üçte bir

Ş

şahid-zor: yalancı şahit

şakkâ: zahmetli, eziyetli

şehinşâh: yüce padişahlık

şem': bal mumu

şenaât: kötülük

şeref-bahş: şereflendiren

şeref-riz: şeref veren

şeref-yafte: şeref bulmuş

şitâb: acele etmek

şitab: çabukluk, acele

şurut-u mer'iyye: yürürlükte olan kanunlar

şürekâ: şerik

T

ta'allül: vesile ve bahane arama

ta'sir: güçleştirme,zorlaştırma

ta'til: çalışmaya ara vermek

ta'til-i maslahat: işe ara vermek

taalluk: ilgisi bulunma

taâllül: bahane üretme

tahmil: yüklemek

takrîb: yaklaştırma

tarh: çıkartma

tasrih: açık açık anlatmak

tayyarat: yeniçerilerin şehir içerisinde bir dönem yapılardan ve binalardan aldıkları haraç

tazrir: zarara uğratmak

te'dib: edep ve terbiye öğretme

te'kid: sağlamlaştırma

teberrük: birşeyin çoğalması

tecemmu': toplanma,yığılma

tecrim: cezalandırma

tecviz: caiz görme

tefviz: ihale etme

tehâşi: korkup çekinme

tehiyye: hazır olmak, selam vermek

tekalif-i şakka: ağır vergiler

tekdirat: kınama, azarlama:

temekkün: yerleşme, yer tutma

temessük: borç ödenmesi

temşiyet: yürütme, yürütülme

tenfiz: hüküm yürütmek

terâfü: mahkemeye müracaat

terâfü': mahkemeye müracaat etme

terettüb: sıralanma

terfik: arkadaş etme

terkim: yazmak, rakamkoymak

termim: tamir etme

tesâmüh: birbirine müsamaha etme

tesviye: ödeme yapmak, düzeltmek

tetârruk: yolu bulup gitme

tetebbü: inceleme, araştırma

tevabi: tabi olanlar

tevfik: uygun düşme

tevki: yazışma

tevliyet: birini müteveli etme

tezvir: dolandırma

tezvir: söze yalan karıştırma

tezvirat: sahtekarlıklar, yalan dolan

U

uhde: sorumluluk

umur: emirler

usr: güçlük,zorluk

V

vâfi: sözünde duran

vikiyye: okka,ağırlık ve yük birim

vaz': tayin ve tahsis etmek

vaz'-ı yed: el koymak

vechen mine'l-vücûh: herhangi bir şekilde

vedi'a: emanet bırakılan şey

vikâye: himaye etme,sahip çıkma

vücub: zorunlu

vücu: yüz

Z

zâif: zayıf akçe

zâim: zeamet sahibi

zımnında: maksat ,gaye,iç tarafında

zimem: zimmet

zimmet: himaye sahibi

zinhar: kesinlikle

züemâ: büyük tımar sahibi

KAYNAKLAR

Temel Kaynak

566 Numaralı H.1196/1197(M.1782-1783) Karaferiye Kazası Şer'iyye Sicili.

Araştırma

Akça, G. (2007). Osmanlı Millet Sisteminin Dönüşümü. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, (1), Elazığ.

Akgündüz, A. (1988). *Şer'iye sicilleri: mahiyeti, toplu kataloğu, ve seçme hükümler* (Vol. 1). Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.

Akgündüz, A. (2009). İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer 'iye Mahkemeleri ve Şer 'iye Sicilleri. *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, 14, İstanbul.

Barkan, O. L. (1966). *Edirne Askerî Kassamı'na Âit Tereke Defterleri:(1545-1659)*. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Berki, A. H. (1965). Vakfa Dair Yazılan Eserlerle Vakfiye ve Benzeri Eserlerde Geçen İstilah ve Tâbirler, Ankara.

Duman, A. (2007). Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri) Mahiyetleri Muhtevaları Ve İslam Hukuku Açısından İncelenmeleri'nin Önemi. *Ekev Akademi Dergisi*, 33.

Erken, İ. Şer'iyye Sicillerinin Şehir Tarihi ve İdari Taksimat Çalışmalarında Kullanılması: Berat Kazası Örneği (1840-1913). *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 61.

Eryılmaz, B. (1996). *Osmanlı devletinde gayrimüslim tebaanın yönetimi*. Risale yayıncılık.

Faroqhi, S. (2010). Osmanlı İmparatorluğu Ve Etrafındaki Dünya. Çev.: Ayşe Berktaş. Kitap Yayınevi, İstanbul.

Gara, E. ve Kiel, M. (2001). "Karaferiye", DİA, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24.

Günay, V. (2016). Karaferiye Kazası Kadı Sicilleri. *Cihannüma: Tarih ve Coğrafya Araştırmaları Dergisi*, 2(2).

- İnalcık, H. (1993). “Osmanlılar’da Cizye”, DİA, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 8.
- İnalcık, H. (2000). Osmanlı’da Devlet, Hukuk ve Adalet. *Eren Yayıncılık, İstanbul*.
- İnalcık, H. (2001). Türk Tarihinde Türe ve Yasa Geleneği. *Doğu Batı Düşünce Dergisi*, 4.
- Kenanoğlu, M. (2013). “Vergi”, DİA, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 43.
- Kurtaran, U. (2011). Osmanlı İmparatorluğu’nda Millet Sistemi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 8.
- Lybyer, A. H. (2000). *Osmanlı imparatorluğu'nun yönetimi: Kanuni Sulta Süleyman Devrinde*. Sarmal Yayınevi, İstanbul.
- Ortaylı, İ. (2001) “Kadı”, DİA, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24.
- Örenç, A. (2016). “Kalyoncu”, DİA, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. Ek-2.
- Teber, Ö. F. (2000). Osmanlı Devleti Adli Yapısından Bir Kesit: Şer’iye Sicilleri, *Erdem*, 35.
- Uğur, Y. (2010). “Şer’iye sicilleri”, DİA, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 39.
- Yediyıldız, B. (1992). “Vakıf”, DİA, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 42.

2

۱۰۰
 ۹۰
 ۸۰
 ۷۰
 ۶۰
 ۵۰
 ۴۰
 ۳۰
 ۲۰
 ۱۰
 ۰

[illegible]

حساب وارفتن
 ۹۷۷۶۲
 ۹۸۰۰
 ۳۱۵۶۲
 حساب وارفتن
 ۹۷۷۶۲
 ۹۸۰۰
 ۳۱۵۶۲

[illegible]

مجلسه دوم در روز پنجشنبه ۱۶/۱۲/۱۳۰۳
 حاضرین: آقایان: ...
 ...

١٢
 ١٣
 ١٤
 ١٥
 ١٦
 ١٧
 ١٨
 ١٩
 ٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

[illegible][illegible]

Handwritten musical notation on a five-line staff, featuring Persian text and numerical notation. The text includes "محمّد و ارشد" (Muhammad and Arshad) and "محمّد و ارشد" (Muhammad and Arshad). The notation consists of a series of horizontal lines with dots and numbers written below them, indicating a sequence of notes or measures. The text is written in a cursive script, likely Perso-Arabic.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Sadiye ÇELİK
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : GERCÜŞ /10.04.1991
Telefon : 05419069374
e-mail : sadiyecelik2@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	: Batman Anadolu İmam Hatip Lisesi	2012
Üniversite	: Batman Üniversitesi	2016
Yüksek Lisans	: Batman Üniversitesi	2020

